Bestuursrapportage

uitvoering begroting 2026

(januari t/m mei 2026)

Provinciale Staten

30-09-2026

Inhoudsopgave

		Pagina
1	**Inleiding**	3
2	**Samenvatting**	5
3	**Verwachte uitvoering beleidsbegroting 2026**	
3.1	Beleidsprogramma 1 – Bestuur	8
3.2	Beleidsprogramma 2 – Infrastructuur	24
3.3	Beleidsprogramma 3 – Natuur en Landbouw	39
3.4	Beleidsprogramma 4 – Ruimte en Klimaat	58
3.5	Beleidsprogramma 5 – Economie en Mienskip	73
3.6	Beleidsprogramma 6 – Bedrijfsvoering	89
3.7	Beleidsprogramma 7 – Provinciefinanciën	100
4	**Paragrafen**	
4.1	Grondbeleid	102
4.2	Bedrijfsvoering	105
4.3	Grote projecten	114
5	**Financiën**	
5.1	Voorstel begrotingswijzigingen PS	143
5.2	Rapportage wijzigingen onder mandaat GS	145
5.3	Ontwikkeling financieel kader	156
5.4	Ontwikkeling treasury	160
	Bijlagen	
Bijlage 1	Begrotingswijzigingen PS	163
Bijlage 2	Aansluiting tussen de jaarstukken 2025 en de bestuursrapportage 2026	234
Bijlage 3	Aanvullingen op de subsidiestaat	242
Bijlage 4	Overzicht investeringen	255
Bijlage 5	Moties en toezeggingen	266
Bijlage 6	Afgehandelde aanbevelingen	360

Inleiding

Met de bestuursrapportage 2026 geven we tussentijds inzicht in de realisatie van de resultaten en achterliggende beleidsdoelen uit de begroting 2026 en presenteren we de financiële stand van zaken. Het gaat om een rapportage over de eerste 5 maanden van het begrotingsjaar (peildatum 1 juni). De bestuursrapportage is een rapportage op afwijkingen op de onderdelen beleid, tijd en geld. Dit houdt in dat alleen afwijkingen worden toegelicht. We constateren dat we voor het merendeel op koers liggen in de uitvoering van het beleid.

Beweging van voorspellend vermogen naar realisatiekracht.

Bij deze bestuursrapportage bieden we begrotingswijzigingen aan, waarvan een deel betrekking heeft op het actualiseren van het bestedingsritme. Het verschuiven van budgetten tussen jaren is een werkwijze die al jaren bestaat en daarom niet binnen korte tijd volledig is aangepast.

Het versterken van het voorspellend vermogen van de provincie heeft daarbij nadrukkelijk onze aandacht. Dit onderwerp staat structureel op de agenda bij managementrapportages en de berap/autorisatiemomenten Ook in deze Bestuursrapportage worden budgetten doorgeschoven, maar nu zoveel mogelijk passend verdeeld over de juiste jaren. En daarbij gaat het om een iets lager bedrag dan voorgaand jaar.

Belangrijk is niet alleen dat budgetten in het juiste bestedingsritme worden opgenomen, maar vooral dat helder wordt wat we binnen het jaar daadwerkelijk kunnen realiseren. Vanuit resultaatgericht werken zetten we hierin duidelijke stappen. Positief is dat binnen de organisatie het bewustzijn groeit over het belang van een realistisch bestedingsritme, zowel voor exploitatie als investeringen. Daarmee zetten we verdere stappen naar een beter voorspelbare en uitvoerbare begroting.

Het doorschuiven van de budgetten heeft tot gevolg dat sommige resultaten later in de tijd worden gerealiseerd en dit is terug te zien in oranje scores op de indicator 'Tijd'.

Er worden in deze bestuursrapportage een aantal voorstellen/begrotingswijzigingen ingediend die ten gunste (+) dan wel ten laste (-/-) van het begrotingssaldo komen. Het betreft hier ook aanpassingen van bestedingsritme van budgetten waarbij dit via het begrotingssaldo verloopt. Over de jaren heen verlopen deze wijzigingen budgettair neutraal. Voor de jaren 2026 t/m 2030 worden per saldo de volgende bedragen aan het begrotingssaldo toegevoegd c.q. onttrokken (x € 1 mln.).

2026	2027	2028	2029	2030
10,2	-7,3	-8,1	-5,8	-4,8

Bovenstaande toevoegingen en onttrekkingen aan het begrotingssaldo hebben betrekking op zowel de begrotingswijzigingen waarvoor alleen PS bevoegd voor zijn, als begrotingswijzigingen onder mandaat van GS.

De PS-begrotingswijzigingen zijn nader toegelicht in bijlage I “Begrotingswijzigingen PS”. Naast de begrotingswijzigingen die van invloed zijn op het begrotingssaldo, zijn in deze bijlage ook de overige begrotingswijzigingen opgenomen, zoals bijvoorbeeld voorstellen tot aanpassing van het bestedingsritme tijdelijke budgetten en reserves.

De wijzigingen onder mandaat GS worden nader toegelicht in de financiële begroting 'Rapportage wijzigingen onder mandaat GS'.

Noodzakelijke voorstellen

Naast de rapportage over de lopende begroting zien we ook een aantal noodzakelijke voorstellen voor nieuw beleid en budget. Het gaat om de zogenaamde 3O-voorstellen: onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar.

In het proces van inventarisatie van voorstellen voor de Kadernota zaten een aantal voorstellen die al vragen om financiering in de lopende begroting:

1. Voorbereiding aanbesteding treinconcessie 2035-2050,
2. Wetgeving met invloed op beheer en onderhoud,
3. Nota Weidevogels 2021-2030,
4. Verhoging bijdrage Gemeenschappelijke Regeling Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjoiuwing,
5. Leningsfaciliteit voor klein maatschappelijk vastgoed,
6. Foarstellen op it mêd fan Taalbelied,
7. Prizebelied,
8. Ophoging subsidieplafond regeling Musea 2026-2028,
9. Professioneel beheer deelnemingen en verbonden partijen, versterken,
10. Publike Saken foar fryslân en
11. Friese Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel.

Deze voorstellen worden bij deze bestuursrapportage via een begrotingswijziging ter besluitvorming aan PS voorgelegd. Een nadere onderbouwing is al in het kadernota 2027 opgenomen: voorstellen bestuursrapportage 2026

Samenvatting

Samenvatting financieel

Per beleidsprogramma wordt in deze Bestuursrapportage een toelichting gegeven op zowel de verwachte beleidsmatige als de verwachte financiële afwijkingen aan het eind van 2026 ten opzichte van de begroting 2026. Onderstaande tabel toont per beleidsprogramma de totale begroting, de voorgestelde begrotingswijzigingen, de totale bestedingen tot 1 juni en de vastgelegde verplichtingen die in 2026 tot besteding leiden.

Het getoonde saldo kan voor het merendeel worden verklaard doordat:

- periodieke verplichtingen ná de maand mei zijn niet als verplichting meegenomen. Denk hierbij bijv. ook aan de verplichtingen voor de salarissen voor het ambtelijk personeel, boekjaarsubsidies, OV concessies e.d.
- uitstaande subsidieplafonds zijn niet meegenomen als verplichting. Pas wanneer er een beschikking is afgegeven wordt deze administratief als verplichting opgenomen.
- er is een aantal administratieve boekingen nog niet meegenomen als verplichting, zoals de afschrijvingen en de vorming en/of beschikking van reserves. Deze worden conform de bestaande werkwijze administratief aan het einde van het boekjaar verwerkt.
- aan de batenkant zijn de inkomsten ná mei niet als nog te verwachten inkomsten meegenomen. Het gaat dan onder andere om de inkomsten uit het provinciefonds en de motorrijtuigenbelasting.

De verwachting op basis van de huidige inzichten is dat zowel lasten als baten conform de bijgestelde begroting worden gerealiseerd. De praktijk leert echter dat door gewijzigde omstandigheden, onvoorziene zaken en voortschrijdend inzicht de verwachtingen bijgesteld moeten worden. Het autorisatiemoment in december kan nog worden gebruikt voor het indienen van begrotingswijzigingen om de begrotingsrechtmatigheid te borgen. De bedoeling is om hier terughoudend mee om te gaan; de begroting en de bestuursrapportage zijn de documenten waarbij de budgetten zoveel als mogelijk in het goede bestedingsritme moeten worden gezet.

Exploitatie- Bedragen x € 1.000,-	**Begroting 2026 incl. vastgestelde wijzigingen**	**Voorstel Begrotingswijziging**	**Realisatie per 1-6**	**Vastgelegde verplichtingen 2026 per 1-6**	**Saldo**
Lasten					
Programma 1 - Bestuur	26.667	-2.715	9.138	5.876	8.938
Programma 2 - Infrastructuur	154.950	-9.233	43.886	38.991	62.840
Programma 3 - Natuur en Landbouw	185.316	-12.979	47.691	76.730	47.916
Programma 4 - Ruimte en Klimaat	67.044	-4.164	10.469	23.675	28.735
Programma 5 - Economie en Mienskip	125.395	-20.538	36.935	19.852	48.069
Programma 6 - Bedrijfsvoering	110.108	-1.505	44.928	11.716	51.960
Programma 7 - Provinciefinanciën	15.602	-4.338	40	1.308	9.917
Totaal Lasten	**685.082**	**-55.472**	**193.087**	**178.148**	**258.375**
Baten					
Programma 1 - Bestuur	1.708	34	738	0	1.004
Programma 2 - Infrastructuur	14.137	0	2.941	0	11.196
Programma 3 - Natuur en Landbouw	71.756	1.035	2.367	0	70.425
Programma 4 - Ruimte en Klimaat	34.761	-2.000	2.719	0	30.042
Programma 5 - Economie en Mienskip	16.694	-70	2.736	0	13.888
Programma 6 - Bedrijfsvoering	1.397	345	1.305	0	436
Programma 7 - Provinciefinanciën	426.463	0	176.231	0	250.232
Totaal Baten	**566.914**	**-656**	**189.036**	**0**	**377.222**
Baten-Lasten	**-118.167**	**54.816**	**-4.050**	**-178.148**	**118.846**
Vorming van reserves (lasten)	30.424	12.216			
Beschikking over reserves (baten)	176.246	-33.557			
Begrotingssaldo	**27.655**	**9.043**			

Voorspellend vermogen

Onderdeel van deze bestuursrapportage is het bijstellen van de bestedingsritmes van de diverse budgetten zodat daarmee een realistische begroting 2026 en verder ontstaat. Hieronder is een overzicht opgenomen van het doorschuiven van de diverse budgetten zowel bij de lasten als baten. De reden van doorschuiven is opgenomen bij de begrotingswijzigingen die bij deze berap worden voorgelegd. Uit een analyse blijkt dat 70% van het doorgeschoven bedrag veroorzaakt wordt door externe factoren. Denk daarbij aan onderhandelingen met het Rijk of andere partners over projecten, vergunningverlening, kabels die verlegd moeten worden etc. 30% heeft te maken met vooral intern planningsoptimisme.

	uitgaven x € 1 mln.				
Onderdeel	2026	2027	2028	2029	2030
PS mandaat:					
Reserves	-19,4	12,6	-4,6	1,2	10,2
Structurele budgetten	-2,3	0,9	0,3	0,5	0,6
Tijdelijke budgetten	-34,7	9,8	12,5	8,5	3,9
GS mandaat:					
Overlopende passiva (spuk's)	-29,4	-2,5	-62,2	-3,5	68,2
Lastneming subsidies	-2,0	2,0	0,1	0,0	0,0
Subtotaal beleidsprogramma's	*-88,0*	*22,9*	*-53,9*	*6,7*	*82,9*
Investeringen	-46,2	12,8	2,3	6,4	24,8
Totaal bestedingsritme	**-134,2**	**35,6**	**-51,5**	**13,1**	**107,7**

	inkomsten x € 1 mln.				
Onderdeel	2026	2027	2028	2029	2030
PS mandaat:					
Reserves	-2,1	2,1	0,0	0,0	0,0
Structurele budgetten	0,0	0,3	-0,3	0,0	0,0
Tijdelijke budgetten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
GS mandaat:					
Overlopende passiva (spuk's)	-29,4	-2,5	-62,2	-3,5	68,2
Lastneming subsidies	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Subtotaal beleidsprogramma's	*-31,5*	*-0,1*	*-62,5*	*-3,5*	*68,2*
Investeringen	-41,1	23,7	1,7	1,3	14,5
Totaal bestedingsritme	**-72,7**	**23,6**	**-60,8**	**-2,1**	**82,7**

Inzicht in vrijval en voorstellen ten laste van begrotingssaldo

Hieronder wordt inzicht gegeven in enerzijds de vrijval/meevallers en anderzijds de voorstellen ten laste van het begrotingssaldo. Hierin is niet meegenomen de begrotingswijzigingen van aanpassing bestedingsritme via het begrotingssaldo aangezien deze budgettair neutraal verlopen over de jaren heen.

(bedragen x € 1 mln.)	2026	2027	2028	2029	2030
Vrijval/meevallers	11,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Voorstellen tlv begrotingssaldo	-4,7	-6,2	-7,8	-5,3	-4,1

Totaaloverzicht begrotingswijzigingen

Het totaaloverzicht van de begrotingswijzigingen is opgenomen bij het onderdeel financiën, “voorstel begrotingswijzigingen PS”. De wijzigingen zelf, inclusief een nadere toelichting op de nummering van de begrotingswijzigingen, is opgenomen in bijlage I “begrotingswijzigingen PS”.

Bij de begrotingswijzigingen die onder het mandaat van Gedeputeerde Staten vallen kan ook sprake zijn van vrijval of kunnen kosten ten laste van het begrotingssaldo worden gebracht.
Bij het onderdeel financiën “rapportage wijzigingen onder mandaat GS” zijn deze begrotingswijzingen, inclusief toelichting, opgenomen.

Programma 1: Bestuur

Portefeuillehouders

Commissaris van de Koning A.A.M. Brok en gedeputeerden R.F. Douwstra, E. Folkerts en M.A.C. de Vries.

Overzicht lasten en baten programma 1 Bestuur

Exploitatie- Bedragen x € 1.000,-	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Totaal lasten	26.667	-2.715	9.138	5.876	8.938
Totaal baten	1.708	34	738	0	1.004
Saldo van lasten en baten	**24.960**	**-2.749**	**8.401**	**5.876**	**7.934**

Uitgebreide financiële tabel

Beleidsveld - Bedragen x € 1.000,-	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
1.1 Provinciale Staten en Statengriffie	5.166	177	2.465	0	2.878
1.2 Gedeputeerde Staten	2.692	0	1.887	84	721
1.3 Commissaris van de Koning	864	-450	121	0	293
1.4 Kwaliteit bestuur	841	-477	99	74	192
1.5 Bestuurlijke samenwerking	17.104	-1.965	4.567	5.718	4.854
Totaal lasten	**26.667**	**-2.715**	**9.138**	**5.876**	**8.938**
Baten					
1.1 Provinciale Staten en Statengriffie	17	34	320	0	-269
1.2 Gedeputeerde Staten	5	0	0	0	5
1.5 Bestuurlijke samenwerking	1.686	0	418	0	1.268
Totaal baten	**1.708**	**34**	**738**	**0**	**1.004**
Saldo van lasten en baten	**24.960**	**-2.749**	**8.401**	**5.876**	**7.934**

3-O voorstellen

Zie voor een uitgebreide toelichting van de 3O-voorstellen de kadernota 2027.

3-O voorstellen	Bedragen x € 1.000,-				
Omschrijving	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten					
Team public affairs	50	100	100	100	100
Totaal lasten	**50**	**100**	**100**	**100**	**100**

Voorstel begrotingswijzigingen

I 1 Provinciale verkiezingen 2027
I 2 Externe evaluatie Noordelijke rekenkamer
II 1 Terugbetaling € 2 mln. door SNN
VC 1 Verlenging tijdelijk budget Spreidingswet
VC 2 Verlenging tijdelijk budget Bestuurlijke vernieuwing

Beleidsveld 1.1. Provinciale Staten en Statengriffie

Wat willen we bereiken?

1. Uitvoeren kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol van PS

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We versterken het kwaliteitskader voor Statenstukken verder (zie ook evenwichtig samenspel tussen PS en GS).

Beleid

Tijd

Geld

We maken gebundelde kennis toegankelijk door het verkennen van mogelijkheden voor een kennisbank (zie ook evenwichtig samenspel tussen PS en GS).

Beleid

Tijd

Geld

We maken alle relevante Stateninformatie digitaal toegankelijk en verbeteren continu de digitale dienstverlening.

Beleid

Tijd

Geld

We verbeteren de introductie voor tussentijdse instromers van de Staten.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Drempel verlagen tussen PS en inwoners Fryslân

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We brengen provinciale politiek onder de aandacht en laten inwoners en met name jongeren kennismaken met de politiek.

Beleid

Tijd

Geld

We laten inwoners kennis maken met de politiek, door diverse activiteiten te organiseren zoals het statenspel, het Fries jeugdparlement en de Gast van de Staten.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

3. Evenwichtig samenspel tussen PS en GS

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Wanneer dit passend is bij het hoofdonderwerp op de agenda vergaderen de Staten ook buiten het provinciehuis.

Beleid

Tijd

Geld

Evenwichtig samenspel tussen PS en GS Wij streven in samenspraak met de dienst naar het steeds beter voorzien in de vraag naar relevante informatie van de Staten, bijvoorbeeld door het blijven doorontwikkelen van het format voor de Statenstukken.

Beleid

Tijd

Geld

Wij bevorderen een cultuur van werken waarin het samenspel tussen PS en GS helder is en waarbij het manifest is dat Provinciale Staten het primaat hebben.

Beleid

Tijd

Geld

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Uitvoeren kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol van PS	1.1 Bij bespreekstukken van PS is een dossier digitaal beschikbaar met de relevante (achterliggende) stukken	50%	
2. Drempel verlagen tussen PS en inwoners Fryslân	2.1 Aantal activiteiten voor jongeren op het provinciehuis	10	
3. Evenwichtig samenspel tussen PS en GS	3.1 Evenwichtige lange termijn agenda PS, bandbreedte 3 tot 6 bespreekpunten per Statenvergadering	90%	

Beleidsveld 1.2. Gedeputeerde Staten

Wat willen we bereiken?

1. Doelmatig functioneren

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

De voorbereiding voor de verkiezingen in 2027 worden gestart.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Goede contacten

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

GS vergadert op externe locaties

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

3. Rol Provinciale Staten

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

PS voorstellen zes weken voor de PS vergadering toezenden

Beleid

Tijd

Geld

Schriftelijke vragen PS binnen 30 dagen beantwoorden

Beleid

Tijd

Geld

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Doelmatig functioneren	1.1 Een plan van aanpak is gereed voor de voorbereiding van de inhoudelijke onderhandelingsfase na de verkiezingen 2027	100%	
	1.2 Een plan van aanpak is gereed voor de inwerking van een nieuw college in 2027	100%	
	1.3 Een plan van aanpak is gereed voor het opmaken van de eindbalans Bestuursakkoord 2023-2027 Oparbeidzje foar Fryslân	100%	
2. Goede contacten	2.1 GS vergadert op externe locatie en koppelt daar een werkbezoek aan	10	
3. Rol Provinciale Staten	3.1 PS-stukken worden 6 weken voor de vergadering aan PS toegezonden	90%	
	3.2 Schriftelijke vragen PS worden binnen 30 dagen beantwoord	85%	

Beleidsveld 1.3. Commissaris van de Koning als rijksorgaan

Wat willen we bereiken?

1. Aanpak ondermijning

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

De CvdK bevordert, met als uitgangspunt de in 2022 ondertekende Intentieverklaring Friese Norm, de samenwerking met gemeenten en ketenpartners in de aanpak van ondermijning. Zie voor de verdere invulling van de aanpak ondermijning paragraaf 1.4

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Interbestuurlijke samenwerking binnen en buiten Fryslân

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

De CvdK stimuleert de Friese samenwerking middels de bestuurlijke overleggen tussen provincie, Wetterskip Fryslân, Vereniging van Friese Gemeenten (VFG) en gemeente Leeuwarden.

Beleid

Tijd

Geld

De CvdK stimuleert de samenwerking buiten Fryslân o.a. middels het bestuurlijk arrangement met de provincie Zeeland en het ministerie van BZK.

Beleid

Tijd

Geld

Resultaatindicatoren

Omdat de CvdK over de uitvoering van zijn rijkstaken enkel verantwoording aflegt aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, volgen hieronder geen specifieke resultaatindicatoren.

Beleidsveld 1.4. Kwaliteit bestuur

Wat willen we bereiken?

1. Kwaliteit openbaar bestuur

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Om permanent goed inzicht te hebben in de balans tussen ambities, taken, middelen en realisatiekracht (zowel lokaal/individueel als regionaal/gezamenlijk) gaan we in gesprek met de Friese gemeenten, het Wetterskip Fryslân

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Democratische vernieuwing en participatiebeleid

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Participatieverordening met voorstel voor vervolg van het provinciale participatiebeleid voorleggen aan Provinciale Staten.

Beleid

Tijd

Geld

Minimaal twee pilots/experimenten realiseren op het terrein van (digitale) participatie, gericht op het vergroten van maatschappelijke betrokkenheid, invloed en eigenaarschap van inwoners.

Beleid

Tijd

Geld

Minimaal twee burgerpeilingen over actuele thema's/opgaven uitvoeren via digitaal platform Stim fan Fryslân.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

3. Financiële positie Friese gemeenten en Interbestuurlijk toezicht (IBT)

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We bezoeken de Friese gemeenten en Wetterskip Fryslân om op de hoogte te blijven van de actuele financiële situatie. Eveneens organiseren we een kennisbijeenkomst voor financieel medewerkers van de Friese medeoverheden.

Beleid

Tijd

Geld

Binnen het IBT blijven we werken aan het risicogericht maatwerktoezicht. Door middel van toezichtgesprekken (dialoog) en themaonderzoeken identificeren we met de gemeenten en het Wetterskip Fryslân gezamenlijke uitvoeringsrisico's.

Beleid

Beleid (toelichting)

Het interbestuurlijk toezicht is aan verandering onderhevig doordat het Rijk het aantal toezichtstaken vergroot en bovenliggende wetgeving (o.a. de Omgevingswet en de Archiefwet) gewijzigd is of wijzigt, hierdoor is herijking van de werkwijzen in een aantal van de toezichtsvelden nodig. In 2026 wordt hier verder aan gewerkt. De inzet op de herijking leidde begin 2026 nog tot minder ambtelijke gemeentebezoeken. Wel zijn in 2026 bezoeken aan gemeenten en Wetterskip gebracht vanuit het inhoudelijk interbestuurlijk toezicht (bijvoorbeeld Frysk, erfgoed, omgevingszaken, financieel toezicht), maar niet alle overheden zijn bezocht vanuit de centrale coördinatie van interbestuurlijk toezicht.

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

4. Aanpak ondermijning en weerbare provinciale organisatie

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Met betrekking tot het versterken van de weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit werken we voortdurend aan het vergroten van de weerbaarheid van onze organisatie, medewerkers en werkprocessen.

Beleid

Tijd

Geld

Daarnaast werken we samen met onze ketenpartners aan het blijvend versterken van de Friese overheidsketen, met de Friese Norm als uitgangspunt.

Beleid

Tijd

Geld

We werken aan het verbreden van de inzet van het bestuursrechtelijk instrument Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur).

Beleid

Tijd

Geld

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Kwaliteit openbaar bestuur	1.1 Ambtelijke en bestuurlijke gesprekken met Friese medeoverheden, individueel en in VFG-verband.	19	
2. Democratische vernieuwing en participatiebeleid	2.1 Participatieverordening is vastgesteld in Provinciale Staten.	1	
	2.2 Er zijn minimaal twee pilots/experimenten uitgevoerd op het terrein van (jongeren)participatie en burgerschap.	2	
	2.3 Er zijn minimaal twee burgerpeilingen uitgevoerd via digitaal platform Stim fan Fryslân.	2	
3. Financiële positie Friese overheden en Interbestuurlijk Toezicht	3.1 Friese gemeenten en Wetterskip Fryslân zijn bezocht om op de hoogte te blijven van de actuele financiële situatie, alsmede inzake IBT-uitvoeringsrisico's.	19	
4. Aanpak ondermijning en weerbare provinciale organisatie	4.1 Actualiseren screeningsbeleid nieuwe medewerkers	1	
	4.2 Organiseren Friese Ondermijningsconferentie	1	
	4.3 Inzet van het instrument Wet Bibob	110% ten opzichte van 2025	

Beleidsveld 1.5. Bestuurlijke samenwerking

Wat willen we bereiken?

1. Samenwerking in het Waddengebied

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We stimuleren de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking tussen Rijk, regionale overheden en stakeholders in het Waddengebied, en leveren hieraan onze bijdrage zoals vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026

Beleid

Tijd

Geld

We geven uitvoering aan de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds en Uitvoeringskader Waddenfonds 2021-2027

Beleid

Tijd

Geld

We geven uitvoering aan het Investeringskader Waddengebied (IKW) 2016-2026 en het Meerjarenprogramma IKW 2024-2027

Beleid

Tijd

Geld

We stellen een koers vast voor de provinciale rol in de Waddensamenwerking in de periode vanaf 2026, inclusief een vervolg van de interprovinciale samenwerking met Noord-Holland en Groningen.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Regionale samenwerking

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We werken vanuit bestuurlijke samenwerking aan uitvoering van de Samenwerkingsagenda Leeuwarden, aan de Regio Deals voor de regio's NO, NW, Wadden en ZW en aan het Nationaal Programma Vitale Regio's in Noord en Zuidoost.

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

(Lumpsum bijdragen)

De bijdragen in de Regio Deals van de regio's Zuidwest-Fryslân en de Waddeneilanden moeten in de vorm van lumpsum bijdragen geleverd worden aangezien de uitvoering van deze Regio Deals geheel door regiebureaus gedaan wordt.

Regio Deal Zuidwest-Fryslân

Na de ondertekening van het Convenant RD ZWF in november 2024 heeft het opstellen van het Programma Plan, het Projectenoverzicht en de Samenwerkingsovereenkomst meer tijd genomen dan vooraf gedacht. Deze drie documenten zijn door GS in april 2025 vastgesteld.

Inmiddels is er een steeds beter zicht op de feitelijke realisatie van de projecten en kan het bestedingsritme hierop aangepast worden. Om deze reden wordt voorgesteld een deel van de in 2026 geraamde middelen door te schuiven naar 2027 (€ 200.000,-)

Regio Deal Noordwest Fryslân

De provinciale cofinanciering voor Regio Deal Noordwest ligt grotendeels op koers. Onder meer middels meerdere aanvragen voor projecten vanuit de Regio Deal bij het GLB en door een toegekende mobiliteitssubsidie kunnen we ook vanuit bestaande middelen een groot deel van de cofinanciering leveren. Een aantal projecten uit de Regio Deal ligt pas in 2027 ter besluitvorming voor, terwijl de beschikbare lumpsumbijdrage voor Noordwest volledig op 2026 was gereserveerd. Dit gaat onder meer om projecten rond mobiliteit. De uitvoering daarvan start later dan bij opstellen van de programmabegroting was voorzien. Om deze reden wordt voorgesteld om een deel van de geraamde middelen in 2026 door te schuiven naar 2027 (€ 345.100,-)

Om deze reden wordt voorgesteld om een deel van de geraamde middelen in 2026 door te schuiven naar 2027 (€ 345.000,-).

Geld

Wat willen we bereiken?

3. Belangenbehartiging

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We versterken de Friese lobby in Den Haag en Brussel.

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

In de Kadernota 2027 en vervolgens deze Berap wordt voorgesteld de capaciteit en middelen voor de uitvoering van de Friese Public Affairs beschikbaar te stellen.

We zetten in op een stevig netwerk waarbinnen we gezamenlijke de Friese belangen behartigen in Fries, Noordelijk en landelijk verband.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

4. Veilig en doelmatig gebruik diepe ondergrond

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We hebben met de Friese gemeenten en Wetterskip Fryslân een gezamenlijke provinciale mijnbouw-lobby voor Fryslân.

Beleid

Tijd

Geld

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Samenwerking in het Waddengebied	1.1 Vervolgbesluit van Rijk en regio over bekostiging en organisatie van de opgaven in het Waddengebied (opvolging advies ABDTOPConsult)	Besluitvorming in BO Waddengebied 1e kwartaal 2026	
	1.2 Jaarstukken 2025 Waddenfonds opgesteld	Gereed	
	1.3 Provinciale koers t.a.v. de provinciale rol in de Waddensamenwerking bepaald	Gereed	
	1.4 Besluitvorming over interprovinciale samenwerking in het Waddengebied vanaf 2027	2e kwartaal 2026	
2. Regionale samenwerking	2.1 Met partners een toekomstbestendig regioplan en uitvoeringsagenda opgesteld voor het Nationaal Programma Vitale Regio's in Noord en Zuidoost	Gereed	
3. Belangenbehartiging	3.1 Actief lobby gevoerd in Brussel en Den Haag en daarvoor een strategische lobbyagenda opgesteld	Gereed	
	3.1 Netwerkevent in Den Haag georganiseerd	1x	
	3.2 Aan netwerksamenwerking omtrent lobby gebouwd en in het tweede kwartaal over de voortgang gerapporteerd	Rapportage in 2e kwartaal	
4. Veilig en doelmatig gebruik diepe ondergrond	4.1 Friese Mijnbouwtafel georganiseerd	4x	

Programma 2: Infrastructuur

Portefeuillehouder

Gedeputeerde M.A.C. de Vries

Inzet beschikbare middelen programma 2 infrastructuur

Exploitatie- Bedragen x € 1.000,-	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Totaal lasten	154.950	-9.233	43.886	38.991	62.840
Totaal baten	14.137	0	2.941	0	11.196
Saldo van lasten en baten	**140.813**	**-9.233**	**40.945**	**38.991**	**51.645**

Uitgebreide financiële tabel

Beleidsveld - Bedragen x € 1.000,-	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
2.1 Algemeen beleid en verkeersveiligheid	9.192	-180	2.098	764	6.150
2.2 Verbetering infrastructuur	15.176	-5.253	1.390	6.136	2.398
2.3 Instandhouding provinciale infrastructuur	41.344	-1.084	9.097	24.565	6.598
2.4 Openbaar vervoer	89.238	-2.716	31.301	7.526	47.695
Totaal lasten	**154.950**	**-9.233**	**43.886**	**38.991**	**62.840**
Baten					
2.1 Algemeen beleid en verkeersveiligheid	5.281	0	34	0	5.247
2.2 Verbetering infrastructuur	1.612	0	0	0	1.612
2.3 Instandhouding provinciale infrastructuur	1.434	0	737	0	698
2.4 Openbaar vervoer	5.809	0	2.170	0	3.639
Totaal baten	**14.137**	**0**	**2.941**	**0**	**11.196**
Saldo van lasten en baten	**140.813**	**-9.233**	**40.945**	**38.991**	**51.645**

3-O voorstellen

Zie voor een uitgebreide toelichting van de 3O-voorstellen de kadernota 2027.

3-O voorstellen	Bedragen x € 1.000				
Omschrijving	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten					
Voorbereiding aanbesteding treinconcessie 2023-205	60	175	150	100	50
Wetgeving met invloed op beheer en onderhoud	50	245	219	251	251
Totaal lasten	**110**	**420**	**369**	**351**	**301**

Voorstel begrotingswijzigingen

I 3 Afstandsbediening gemeente Leeuwarden
I 9 Provinciale bijdrage oplossing kadeproblematiek Terschelling
IV 1 Aanpassing programmering groot onderhoud
IV 2 Bijdrage vanuit RSP Startkrediet aan project (RSP) Skieding
IV 3 Budgetverschuiving tussen Uterwei en Skieding
VC 3 Verlenging tijdelijk budget Openbaar vervoer
VC 4 Verlenging en bestedingsritme Decentralisatie uitkeringen OV Fryslân
VC 5 Verlenging tijdelijk budget Financiering Stortplaatsen

Beleidsveld 2.1. Algemeen beleid & verkeersveiligheid

Wat willen we bereiken?

1. Verkeersveiligheid

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We stellen een ROF werkplan 2027 op.

Beleid

Tijd

Geld

We geven uitvoering aan het Werkplan 2026 van het Regionaal Orgaan verkeersveiligheid Fryslân (ROF). Denk hierbij aan praktische verkeerslessen in het onderwijs, gedragscampagnes op risicogedragingen en langlopende doelgroepgerichte aanpakken zoals D

Beleid

Beleid (toelichting)

De subsidieregeling 'Gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid Fryslân 2026-2040' valt vanaf 2026 ook onder de uitvoeringsregeling Algemene Subsidie Verordening Fryslân 2022 . We merken dat niet alle uitvoeringspartners even goed uit de voeten kunnen met deze regeling, met name op het punt van de berekening van de loonkosten. Ondanks de extra inzet die we hierop gepleegd hebben, is er een risico dat aanvragers daardoor niet door het subsidieproces komen, of (in de toekomst) geen aanvraag (meer) willen doen.

In het bestedingsplan van het ROF Werkplan 2026 is daarnaast rekening gehouden met provinciale cofinanciering voor het landelijke subsidieprogramma 'Fietsveiligheid Voorop' (Ministerie I&W). Echter door Europees aangescherpte staatsteunregels blijkt dit juridisch niet mogelijk. Uiteraard wordt gekeken naar alternatieven, er bestaat een risico dat het budget niet volledig wordt besteed.

Daarnaast loopt het aantal subsidieaanvragen vanuit de gemeenten (Manifestregeling) achter op schema. Volgens de subsidieregeling 'Gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid Fryslân 2026-2040' hebben gemeenten twee jaar de tijd om een aanvraag in te dienen. Echter het budget voor deze regeling staat begroot in 2026. We stimuleren gemeenten om zo spoedig mogelijk de aanvraag in te dienen. Hebben zij dit niet allemaal voor 2027 gedaan, dan zal er bij het autorisatiemoment een verzoek komen om het resterende budget door te schuiven naar 2027.

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Mobiliteit voor iedereen

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Vanuit de provinciale hub-strategie wijzen we in 2026 minimaal acht locaties aan, waar we een pilot met mobiliteitshubs stimuleren. Deze locaties zijn evenredig verdeeld over de verschillende regio's in Fryslân.

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

Om minimaal acht locaties aan te wijzen waar eind 2027 (als pilot) een mobiliteitshub gerealiseerd kan worden met cofinanciering vanuit de provincie, zijn we afhankelijk van gemeenten. We zoeken daarbij aansluiting bij gemeentelijke of regionale (Regiodeal) plannen, al komt hier uit naar voren dat er nu nog

onvoldoende concrete plannen zijn. Het aanwijzen van acht locaties (eind 2026) is waarschijnlijk nog wel haalbaar, maar realisatie in 2026 is niet realistisch. Daarom stellen wij voor om de beschikbare € 0,1 mln. door te schuiven van 2026 naar 2027.

We stellen een RMP 2.0 vast waarin duidelijkheid ontstaat over de doelen en resultaten v.w.b. 'mobiliteit voor iedereen'.

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

In februari 2026 is de Startnotitie actualisatie RMP 2.0 vastgesteld door Provinciale Staten. In deze Startnotitie is een planning opgenomen die uitgaat van het vaststellen van het ontwerp RMP 2.0 in december 2026, waarna het RMP de inspraak in gebracht kan worden. Het moment waarop het RMP 2.0, definitief voorgelegd wordt aan GS, is hierdoor in de tijd naar achteren geschoven.

Geld

Wat willen we bereiken?

3. Duurzame mobiliteit

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We stimuleren de grotere bedrijven (meer dan 50 werknemers) om te werken aan een duurzamer vervoersbeleid voor hun organisatie (werkgeversaanpak) en we benaderen onderwijsorganisaties om hun vervoersbehoefte positief te beïnvloeden (onderwijsaanpak).

Beleid

Tijd

Geld

We breiden het netwerk aan openbare laadpalen verder uit

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

Door netcongestie en beperkte capaciteit bij aannemers is het waarschijnlijk niet mogelijk om alle 150 openbare laadpalen te plaatsen.

Geld

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Verkeersveiligheid	1.1 ROF Werkplan 2027 vastgesteld	Gereed	
	1.2 ROF Werkplan 2026 is uitgevoerd	100%	
2. Mobiliteit voor iedereen	2.1 Minimale aantal pilots voor mobiliteitshubs dat is opgestart	8	
	2.2 RMP 2.0 is vastgesteld	Gereed	
3. Duurzame mobiliteit	3.1 Minimaal aantal deelnemende bedrijven aan de werkgeversaanpak	10	
	3.2 Aantal geplaatste laadpalen	150	

Toelichting
1.2 Inschatting uitvoering van het ROF werkplan 2026 is 80%. Er wordt aangelopen tegen:

- Een nieuwe subsidieregeling die op grond van de uitvoeringsregeling ASV niet aansluit bij de werkelijkheid (m.n. bij berekening loonkosten bij zzp'ers).
- Aangescherpte staatssteunregels maken cofinanciering voor het landelijke subsidieprogramma 'Fietsveiligheid Voorop' (Ministerie I&W) niet meer mogelijk.
- Het aantal subsidieaanvragen vanuit de gemeenten (Manifestregeling) loopt achter op schema.

2.1 Het aanwijzen van 8 pilot locaties is wellicht nog haalbaar; realisatie in uiterlijk 2026 blijkt niet mogelijk omdat gemeentelijke plannen (veelal in Regiodeal-verband) nog niet zover zijn om dan al tot uitvoering te komen.

2.2 De 'Startnotitie actualisatie RMP 2.0' is in februari door PS vastgesteld. De planning is daarmee gewijzigd in het door PS vaststellen van een ontwerp RMP 2.0. Het definitieve RMP is in 2027 gereed en wordt vastgesteld door GS.

3.2 Door netcongestie en capaciteitsproblemen bij de aannemer loopt het plaatsen van laadpalen achter. De verwachting is dat er het eerste half jaar uiteindelijk rond de 40 laadpalen geplaatst worden. Daarmee is het waarschijnlijk dat dit jaar niet alle 150 laadpalen geplaatst worden.

Beleidsveld 2.2. Verbetering infrastructuur

Wat willen we bereiken?

1. Verkeersveiligheid

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We realiseren de infrastructurele projecten zoals die volgens het Uitvoeringsprogramma RMP geprogrammeerd staan voor het jaar 2026

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

Er is sprake van vertraging bij een aantal projecten. Door de kostenstijgingen en externe ontwikkelingen, zoals plannen van andere partijen, is het nodig de ontwerpen te optimaliseren. Ook is er meer voorbereidingstijd nodig door de vertraging in de aankoop van gronden en de aanleg van kabels en leidingen.

Geld

Geld (toelichting)

De vertraging heeft tot gevolg dat voorgesteld wordt om een deel van de middelen door te schuiven naar 2027 en verder.

Wat willen we bereiken?

2. Vlotte doorstroming

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Samen met de gemeenten werken we verder aan het netwerk aan doorfietsroutes.

Beleid

Tijd

Geld

We overleggen met het Rijk en andere overheden over het (goed) functioneren van het gehele infrastructurele netwerk in onze provincie. Indien nodig maken we hier afspraken over in het Bestuurlijk Overleg MIRT.

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

De voorgenomen herprioriteringsopgave binnen het Rijk v.w.b. het Mobiliteitsfonds en het Deltafonds maakt dat het de komende tijd onzeker is in welke mate het Rijk haar afspraken en verplichtingen na kan komen v.w.b. het onderhouden en optimaliseren van de Rijksinfrastructuur in Fryslân. Dit raakt mogelijk verschillende dossiers en ook provinciale ambities.

In samenwerking met andere overheden stellen we een Masterplan Lelylijn op, waarin we financieringsmogelijkheden en inhoudelijke onderwerpen uitwerken.

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

Op basis van het advies Lelylijngezant en Masterplan Lelylijn werken Rijk en regio toe naar een besluit in het BO MIRT najaar 2026 voor een go/no-go besluit voor de Lelylijn. Daarom is het voorstel om het resterende budget Lelylijn 2026 door te schuiven naar 2027, zodat bij een eventuele 'go' in het BO MIRT najaar 2026, wij budget hebben voor het vervolg.

We gaan verder met de uitvoering van het uitvoeringsprogramma Van Harinxmakanaal (VHK) voor het faciliteren van klasse Va schepen.

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

Een aantal wachtplaatsen in het Van Harinxmakanaal kunnen pas in 2027 worden gerealiseerd. Vanwege invloeden van derden en de hogere prijzen (bijvoorbeeld voor staal) door geopolitieke ontwikkelingen is het nodig om de ontwerpen te herzien en optimaliseren.

Geld

Geld (toelichting)

Omdat een deel van de werkzaamheden wordt doorgeschoven is het voorstel om ook een deel van het budget t.b.v. het Van Harinxmakanaal door te schuiven naar 2027.

We gaan verder met het inventariseren van gebruikte bouwstoffen in onze infrastructuur in verband met aangescherpte milieu regelgeving.

Beleid

Tijd

Geld

Resultaatindicatoren

Indicator	Onderwerp	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Verkeersveiligheid	1.1 Realisatie van de programmering conform uitvoeringsprogramma Regionaal Mobiliteitsprogramma 2026.	100%	
2. Vlotte doorstroming	2.1 We realiseren wachtplaatsen voor de beroeps- en recreatievaart in het Van Harinxmakanaal.	9	
	2.2 We starten met het verruimen van bochten in het Van Harinxmakanaal.	1	
	2.3 We gaan verder in gesprek met het Rijk om (proces)afspraken te maken over het vaststellen van de eenmalige afkoopsom voor de Tsjerk Hiddessluizen.	100%	
	2.4 We realiseren (delen van) hoofdfietsroutes .	2	

Indicator	Onderwerp	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
	2.5 We stellen samen met medeoverheden een Masterplan Lelylijn op.	Gereed	
	2.6 We brengen als regio samen met het Rijk de mogelijkheden voor de benodigde aanvullende financiering in beeld om een MIRT-verkenning te kunnen starten om de HRMK-spoorbrug in Leeuwarden te vervangen door een spooraquaduct.	100%	
	2.7 We laten door ProRail een verkenningsstudie uitvoeren voor de realisatie van het nieuwe station Leeuwarden Middelsee.	Gereed	

Toelichting
1.1 en 2.1 Er is sprake van vertraging bij een aantal vaarwegenprojecten en het realiseren van wachtplaatsen in het Van Harinxmakanaal. Door de kostenstijgingen en externe ontwikkelingen is het nodig de ontwerpen te optimaliseren. Ook is er meer voorbereidingstijd nodig door de vertraging in de aankoop van gronden en aanleggen en verleggen van kabels en leidingen.

2.3 De gesprekken met het Rijk over de afkoopsom voor de Tsjerk Hiddessluizen hebben enige tijd stilgelegen door de wisseling van het kabinet. Op dit moment worden de contacten weer opgepakt om het overleg op korte termijn weer te hervatten.

2.6 Gelet op de voorgenomen herprioritering binnen het Mobiltieitsfonds lijkt het niet realistisch om de financiering voor de vervanging van de HRMK-spoorbrug door een spooraquaduct rond te krijgen. Een positief besluit met als resultaat de start van de MIRT-verkenning in 2026, lijkt daarmee niet meer voor de hand liggend.

Beleidsveld 2.3. Instandhouding provinciale infrastructuur

Wat willen we bereiken?

1. Instandhouding provinciale infrastructuur

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We beheren, programmeren en onderhouden de provinciale infrastructuur (wegen en vaarwegen en kunstwerken) conform het door PS vastgestelde onderhoudsniveau (6)

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

December 2025 hebben wij u per brief geïnformeerd over de evaluatie van het beleidskader voor het onderhoud van provinciale infrastructuur. De evaluatie laat zien dat het onderhoud van onze infrastructuur op dit moment voldoet aan het vastgestelde onderhoudsniveau 6. Uit de evaluatie blijkt ook dat het nodig is om het beleidskader, inclusief de budgetten, te actualiseren voor 2027 en verder. Dit komt o.a. door de gevolgen van nieuwe wetgeving op het beheer en onderhoud van onze infrastructuur, ambities zoals Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) en de toekomstige rehabilitatie van onze wegen. De actualisatie wordt verder voorbereid en eind 2026 ter besluitvorming aan uw Staten voorgelegd. De geplande programmering is bijgesteld en voorgesteld wordt om deel van de middelen door te schuiven naar latere jaren.

We gaan verder met het optimaliseren en energieneutraal maken van onze steunpunten

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Bereikbaarheid en veiligheid

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We bestrijden gladheid op onze wegen

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

Door de weersomstandigheden is er extra inzet geweest op het bestrijden van gladheid. De overschrijding is op dit moment al € 1 mln. voor 2026.

We schouwen en inspecteren onze wegen, vaarwegen en kunstwerken

Beleid

Tijd

Geld

We zorgen voor nautisch toezicht op onze vaarwegen en professionaliseren de integrale samenwerking met politie en andere handhavende diensten

Beleid

Tijd

Geld

We zorgen voor een veilige en vlotte doorvaart door middel van het op professionele wijze bedienen van provinciale bruggen en sluizen gelegen over de vaarwegen in Fryslân

Beleid

Tijd

Geld

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Instandhouding provinciale infrastructuur	1.1 Uitvoering groot onderhoud en investeringen conform uitvoeringsprogramma RMP 2026	100%	
	1.2 Verzorgings- en technische score dagelijks onderhoud wegen	97%	
	1.3 Aantal km vaarwegen waarvan we de diepte peilen	178	
2. Bereikbaarheid en veiligheid	2.1 Maximale wachttijd (in minuten) vaarwegverkeer bij op afstand bediende bruggen	10	
	2.2 Preventieve gladheidsbestrijding op onze wegen	100%	
	2.3 Aantal samenwerkingsverbanden nautisch toezicht met handhavende diensten	2	

Toelichting
1.1 Het grootste deel van het uitvoeringsprogramma wordt uitgevoerd. Voor wat betreft het groot onderhoud aan onze kunstwerken zien we dat een deel van de werkzaamheden doorschuiven naar volgend jaar. Om hinder voor de omgeving en scheepsvaart te beperken, ook in verband met de problematiek rondom de bruggen in het Prinses Margrietkanaal, worden de projecten Frisiabrêge en brug Dronrijp samengevoegd. Dit leidt tot een vertraging van enkele maanden. Voor Sluis Zoutkamp worden de werkzaamheden ook geclusterd om de hinder te beperken en het werk efficiënter uit te kunnen voeren. Een deel van de werkzaamheden schuiven door naar volgend jaar.

Beleidsveld 2.4. Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

1. Toegankelijk OV

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We beheren de regionale OV-concessie voor trein en bus.

Beleid

Tijd

Geld

We voeren het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Toegankelijkheid Openbaar Vervoer 2024-2028 uit.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Duurzaam OV

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

De provincie wil alle busstallingen in Fryslân in eigendom nemen. Bij aanbestedingen wordt dan een gelijk speelveld gecreëerd en worden desinvesteringen in de benodigde laad- en energievoorzieningen voorkomen.

Beleid

Tijd

Geld

We laten door ProRail een verkenningsstudie uitvoeren naar de partiële elektrificatie voor de spoortrajecten Leeuwarden - Harlingen Haven en Leeuwarden - Stavoren.

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

De verkenningsstudie van ProRail naar partiële elektrificatie (in combinatie met batterijtreinen) van de spoorlijnen Leeuwarden - Harlingen Haven en Leeuwarden - Stavoren wordt tijdelijk gepauzeerd. Reden is dat Rijk en regio in het BO MIRT januari 2026 hebben afgesproken in het BO MIRT najaar 2026 een integrale en definitieve systeemkeuze te maken voor zero-emissie treinvervoer voor de noordelijke regionale spoorlijnen, ingaande per 2035 met de nieuwe treinconcessie. In het kader hiervan vindt er in 2026 een gezamenlijk onderzoek plaats van het Rijk, ProRail en de provincies Fryslân en Groningen, waarbij factoren als Europese verplichtingen en netwerksamenhang worden meegenomen. Na besluitvorming over de uitkomsten van dit onderzoek, wordt de verkenningsstudie hervat.

Geld

Geld (toelichting)

Wegens opschorting van het onderzoek, vindt er in 2026 onderbesteding plaats. Voorgesteld wordt om € 1,16 mln. door te schuiven naar de jaren 2027 en 2028.

Wat willen we bereiken?

3. Betrouwbaar OV

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We plaatsen Dynamisch Reizigers Informatie Systeem (DRIS)-panelen op belangrijke bushaltes om reizigers van actuele vertrektijden en informatie te voorzien.

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

Het plaatsen van DRIS-panelen is mede afhankelijk van de beschikbaarheid van stroom. Op dit moment is het onzeker of alle beoogde DRIS-panelen wel tijdig kunnen worden aangesloten op het elektriciteitsnetwerk door Liander.

Geld

We maken samen met de provincie Groningen, in overleg met de landelijke programmadirectie en ProRail, de treinstellen van Arriva geschikt voor het nieuwe treinbeveiligingssysteem European Rail Traffic Management System (ERTMS) op de noordelijke regio

Beleid

Tijd

Geld

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Toegankelijk OV	1.1 Toename aandeel toegankelijke bushaltes	10	
2. Duurzaam OV	2.1 Aantal in eigendom genomen locaties voor busstallingen	3	
	2.2 Uitvoeren verkenningsstudie partiële elektrificatie voor de spoortrajecten Leeuwarden - Harlingen Haven en Leeuwarden - Stavoren	90%	
3. Betrouwbaar OV	3.1 Realisatie aantal DRIS-panelen op strategische locaties	10	
	3.2 We maken de treinstellen van Arriva geschikt voor het nieuwe treinbeveiligingssysteem European Rail Traffic Management System (ERTMS) op de noordelijke regionale spoorlijnen.	20%	

Toelichting

2.2 De verkenningsstudie van ProRail naar partiële elektrificatie (in combinatie met batterijtreinen) van de spoorlijnen Leeuwarden - Harlingen Haven en Leeuwarden - Stavoren wordt tijdelijk gepauzeerd i.v.m. een gezamenlijk onderzoek Rijk, ProRail, provincies Fryslân en Groningen. Na besluitvorming over de uitkomsten van dit onderzoek, wordt de verkenningsstudie hervat.

3.1 Het plaatsen van DRIS-panelen is mede afhankelijk van de beschikbaarheid van stroom. Op dit moment is het onzeker of alle beoogde DRIS-panelen wel tijdig kunnen worden aangesloten op het elektriciteitsnetwerk door Liander.

Programma 3: Natuur en Landbouw

Portefeuillehouders

Gedeputeerden A.W. Kooistra en M.A.C. de Vries

Inzet beschikbare middelen programma 3 Natuur en Landbouw

Exploitatie- Bedragen x € 1.000,-	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Totaal lasten	185.316	-12.979	47.691	76.730	47.916
Totaal baten	71.756	1.035	2.367	0	70.425
Saldo van lasten en baten	**113.560**	**-14.014**	**45.324**	**76.730**	**-22.509**

Uitgebreide financiële tabel

Beleidsveld - Bedragen x € 1.000,-	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
3.1 Natuur	167.915	-9.038	46.675	72.042	40.160
3.2 Landbouw	17.401	-3.940	1.016	4.689	7.756
Totaal lasten	**185.316**	**-12.979**	**47.691**	**76.730**	**47.916**
Baten					
3.1 Natuur	64.051	1.035	2.364	0	62.722
3.2 Landbouw	7.705	0	3	0	7.702
Totaal baten	**71.756**	**1.035**	**2.367**	**0**	**70.425**
Saldo van lasten en baten	**113.560**	**-14.014**	**45.324**	**76.730**	**-22.509**

3-O voorstellen

Zie voor een uitgebreide toelichting van de 3O-voorstellen de kadernota 2027.

3-O voorstellen	Bedragen x € 1.000,-				
Omschrijving	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten					
Friese Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel	200	200	0	0	0
Nota Weidevogels 2021-2030	220	1.220	1.570	1.570	1.570
Totaal lasten	**420**	**1.420**	**1.570**	**1.570**	**1.570**

Voorstel begrotingswijzigingen

IV 4 Reserve aankoop natuurterreinen (ANL)
IV 5 Aanpassen inkomsten Reserve Natuurpact
IV 6 Regiodeal Noord west Fryslân project Waddenslib
IV 7 NHV ondersteuning en monitoring habitattypen
VC 6 Verlenging tijdelijk budget Invasieve exoten (LVVN)
VC 7 Verlenging tijdelijk budget Gebiedsofferte NN Noardlike Fryske Wâlden

Beleidsveld 3.1. Natuur

Wat willen we bereiken?

1. Robuust & kwalitatief NNN

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Min. 100 ha verwerving / functiewijziging

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

De inschatting is dat het niet gaat lukken om 100 ha te verwerven, maar 50 tot 70 ha op basis van het beschikbare instrumentarium. Een verdere toelichting hierop wordt gegeven in paragraaf 9 bij de natuurontwikkelopgave.

Geld

Min. 350 ha inrichting NNN

Beleid

Tijd

Geld

3 evaluaties nieuwe Natura 2000-beheerplannen (Wijnjeterperschar, Bakkeveense Duinen, Van Oordts Mersken)

Beleid

Tijd

Geld

Start actualisatie beheerplannen Alde Feanen, Deelen, Rottige Meenthe via gebiedsproces (definitieve vaststelling 2029)

Beleid

Tijd

Geld

Kennisleemtes van de natuurdoelanalyses (NDA's) onderzoeken en oplossen.

Beleid

Tijd

Geld

Uitvoering herstelmaatregelen Natura 2000 via vastgestelde beheerplannen.

Beleid

Tijd

Geld

Uitvoering nationale beleidsprogramma voor de Nationale Parken (Alde Feanen, Schiermonnikoog, Lauwersmeer (samen met de provincie Groningen) en Drents-Friese Wold (samen met de provincie Drenthe))

Beleid

Tijd

Geld

Uitvoering Programma Natuur, maatregelen via SPUK

Beleid

Tijd

Geld

Het nationale beleidsprogramma voor de Nationale Parken uitwerken en uitvoeren voor de Nationale Parken Alde Feanen, Schiermonnikoog, Lauwersmeer (samen met de provincie Groningen) en Drents-Friese Wold (samen met de provincie Drenthe).

Beleid

Tijd

Geld

Uitvoeren strategie Grip op kwaliteit; actualisatie begrenzing en verbeteren kwaliteit.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Goede basiskwaliteit Natuur

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Implementeren Friese Bomen- & Bossenstrategie

Beleid

Tijd

Geld

Uitbreiden en revitaliseren landschapselementen, agroforestry en voedselbossen

Beleid

Tijd

Geld

Friese aanpak Natuurinclusief en Basiskwaliteit natuur voor alle Friese landschappen uitgewerkt

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

3. Soortenbeleid

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Uitvoeren Herstelprogramma biodiversiteit

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

De programmatische samenwerking op het gebied van biodiversiteitsherstel wordt vanaf begin dit jaar voortgezet in het Netwerk Natuurinclusief Fryslân (NNF). Om er voor te zorgen dat dit NNF per 2028 op eigen benen kan staan is een deel van het beschikbare budget doorgeschoven naar de begroting van 2027.

Uitvoeren Nota Weidevogels 2021-2030, inclusief de LIFE IP GrassBirdHabitats, maatregelpakket weidevogels en het Aanvalsplan Grutto.

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

Uit de Tussenevaluatie 2025 (17 dec 2025 PS) blijkt dat er niet voldoende middelen beschikbaar zijn om alle maatregelen uit de Nota Weidevogels te kunnen uitvoeren. Dit kan gevolgen hebben voor het realiseren van de weidevogeldoelstellingen. De aanbeveling om te zorgen voor voldoende structurele middelen voor de uitvoering van het weidevogelbeleid is op 17 dec 2025 overgenomen door PS. Daarom wordt nu voorgesteld om € 6.15 mln. beschikbaar te stellen tot en met 2030.

Ontwikkelen actief soortenbeleid

Beleid

Beleid (toelichting)

Het ontwikkelen van het actief soortenbeleid vergt aanvullende planvorming en zal Q4 2026 worden opgestart.

Tijd

Tijd (toelichting)

Zie onderbouwing bij beleid.

Geld

Uitvoering geven aan 'Beleidskader Natuurvriendelijk isoleren'

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

4. Voorkomen schade en aanpak invasieve exoten

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Uitvoeren Nota Faunabeleid Fryslân

Beleid

Tijd

Geld

Uitvoeren Wolvenplan 2025, in coproductie opstellen Landelijke Aanpak Wolven

Beleid

Tijd

Geld

Opstellen en uitvoeren Friese Beverbeleidsregels

Beleid

Tijd

Geld

Actualiseren en uitvoeren beleid hoefdieren (damhert en ree).

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

De focus bij het beheer van damhert en ree heeft de eerste van dit jaar gelegen bij het goed inregelen van de uitvoering (beheermaatregelen damhert en ree). Hierdoor ligt de actualisatie van het hoefdieren beleid achter op de oorspronkelijke planning. Q4 2026 wordt haalbaar geacht.

Geld

Mogelijkheid bieden aan de FBE tot het instellen van een ganzencoördinator

Beleid

Tijd

Geld

Stroomlijnen en waar mogelijk vereenvoudigen van regelgeving om aanpak ganzenschade te faciliteren

Beleid

Tijd

Geld

Handhaven en waar mogelijk verbeteren van het robuuste netwerk van ganzenfoerageergebieden voor trekganzen

Beleid

Tijd

Geld

Stimuleren van het opstellen van gebiedsplannen zodat over vijf jaar (2029) voor elk gebied een gebiedsplan beschikbaar is.

Beleid

Tijd

Geld

Uitvoeren Beleidsnota Invasieve Exoten Fryslân

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

Doordat de bestrijding van invasieve exoten provincie/grensoverschrijdend is, is onderlinge afstemming tussen de provincies vereist. Een feitelijke, grootschalige aanpak van deze soorten kan naar verwachting pas in 2027 plaatsvinden, omdat het ontwikkelen van een gezamenlijke strategie, inclusief prioritering van soorten, inzet van middelen en harmonisatie van werkwijzen enige tijd vergt.

Geld

Geld (toelichting)

Zie bij Tijd

Kennisontwikkeling bij betrokken partijen

Beleid

Tijd

Geld

Stimuleren van samenwerking tussen betrokken partijen

Beleid

Tijd

Geld

Elimineren van 'artikel 17-soorten'.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

5. Stikstof vergunningen

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Gefaseerde afhandeling 220 PAS-melders; afhankelijk van rijksruimte

Beleid

Beleid (toelichting)

De verificatie van de PAS-melders is in 2025 volledig afgerond: in totaal zijn er nu nog 136 dossiers van PAS-melders. Uit de verificatie zijn daarvoor onder meer de volgende redenen gebleken: de activiteit was niet meldingsplichtig, de activiteit was tijdelijk en reeds beëindigd, de activiteit voldoet om een andere reden niet aan de voorwaarden van het Rijk ten aanzien van realisatie, het is geen PAS-melding of de gerealiseerde activiteit wijkt substantieel af ten opzichte van de gemelde activiteit.

Momenteel wordt door het Rijk gewerkt aan de opvolger van het legalisatieprogramma voor PAS-melders, waarbij de nadruk verschuift naar een maatwerkaanpak gericht op het toewerken naar een legale situatie. De verdere uitwerking en besluitvorming hierover vinden de komende periode plaats. Het tempo en de mogelijkheden voor vergunningverlening blijven daarbij afhankelijk van landelijke ontwikkelingen rondom natuurherstel en stikstofreductie.

Tijd

Tijd (toelichting)

Zie toelichting onder Beleid.

Geld

Geld (toelichting)

Zie toelichting onder Beleid.

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Robuust & kwalitatief NNN	1.1 NNN-verwerving / inrichting	100 ha / 350 ha	
	1.2 Natuurbeheer (SNL)	67.865 ha	
	1.3 Bossenstrategie: bosuitbreiding / revitalisering	30 ha / 150 ha	
	1.4 N2000-evaluaties	3	
	1.5 Gestarte actualisaties beheerplannen N2000	3	
	1.6 Nationale Parken behouden en doorontwikkeld	4	
	1.7 Beheerevaluaties ‘Grip op Kwaliteit’	6 gebieden	
	1.8 Actualisatie begrenzing 'Grip op Kwaliteit'	100 ha	

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
2. Goede basiskwaliteit Natuur	2.1 ANLb in beheer	27.225 ha	
	2.2 Bossenstrategie: Landschapselementen uitbreiding / revitalisering	10 ha / 40 ha	
	2.3 Bossenstrategie: Agroforestry en voedselbossen	40+ ha	
	2.4 Fries plan van aanpak voor natuur-inclusieve samenleving	1	
3. Soortenbeleid	3.1 Het realiseren van duurzame weidevogelpopulaties	10.000 gruttoparen in 2030	
	3.2 Actief soortenbeleid ontwikkeld	beleidsplan vastgesteld	
4. Voorkomen schade en aanpak invasieve exoten	4.1 Ganzencoördinator bij de FBE	1	
	4.2 Totaal oppervlak robuust ganzenfoerageergebied	≤ 21.500 ha	
	4.3 Elimineren of beheersen 'artikel 17-soorten'	Ad hoc, zodra deze opduiken	
5. Stikstof vergunningen	5.1 Afgeronde PAS-melders	220	

Toelichting

1.1 De inschatting is dat er dit jaar 50-70 ha functiewijziging/verwerving maximaal mogelijk is gezien het beschikbare (vrijwillige) instrumentarium en de ervaring wat er in voorgaande jaren is gerealiseerd. Wat betreft de inrichting is en wordt gestart met de realisatie van 350 ha NNN. Afhankelijk van de weersomstandigheden dit najaar gaat het lukken om deze hectares in 2026 gereed te melden.

1.2 Dit jaar wordt 67.547 ha natuur beheerd via het Subsidie stelsel Natuur en Landschap – onderdeel natuurbeheer. Ten opzichte van 2025 is er 60 ha natuur extra in beheer gekomen (beheersubsidie aangevraagd) bij de natuurbeheerders. Het doel was een aanwas van 378 ha. Beheersubsidie aanvragen is pas mogelijk (en dus afhankelijk van het tempo van) als gronden zijn verworven, ingericht en eigendom van een eindbeheerder.

1.8 Deze herbegrenzing vinden plaats op basis van vrijwilligheid, om een versnelling te realiseren moeten er genoeg grondeigenaren welwillend zijn om natuur te realiseren op percelen die een gelijke of hogere potentie hebben voor natuurontwikkeling dan het huidige NNN. Dit jaar resulteerde dat in totaal in 55 ha herbegrenzing.

3.2 Het ontwikkelen van het actief soortenbeleid vergt aanvullende planvorming en zal Q4 2026 worden opgestart.

5.1 Door de uitgevoerde verificatie is het aantal resterende PAS-meldersdossiers teruggebracht naar 136. Tegelijkertijd blijft de voortgang en afronding afhankelijk van landelijke ontwikkelingen, waaronder de juridische kaders en de beschikbaarheid van een geborgd maatregelenpakket voor natuurherstel. Hierdoor blijft de realisatie van de doelwaarde onzeker.

Beleidsveld 3.2. Landbouw

Wat willen we bereiken?

1. Doelsturing maatregelpakket landbouw

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We geven uitvoering aan de SPUK maatregelpakket 4 Landbouw /Sociaaleconomisch en aan de SPUK Van middelenbeleid naar doelenbeleid. Het doel is om in 2026 een generieke regeling voor melkveehouderij en akkerbouw in de praktijk gebracht te hebben

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Gebiedsgericht versnellen

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We zetten twee pilots op in Wijnjewoude en Nij Beets, waarbij 50 boeren zijn aangesloten voor het verwerken en strippen van mest.

Beleid

Beleid (toelichting)

In 2026 brengen we in beeld hoe de pilots in Zuidoost-Fryslân verder vorm kunnen krijgen. Waar mogelijk grijpen we de kansen om daadwerkelijk tot uitvoering van maatregelen te komen die bijdragen aan de stikstofreductie. Voor het onderdeel monitoring ligt de focus op samenwerking om de innovatie in mono-mestvergisting te versnellen. We werken actief samen met relevante partners en stakeholders om innovatieve technieken en processen binnen de mono-mestvergisting te implementeren, meten en borgen.

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

3. Generiek versnellen

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Het prolongeren van de succesvolle Noordelijke Investeringsregeling Reductie Stikstofemissie, die bekend staat als de "Laaghangend Fruit" pilot-regeling.

Beleid

Beleid (toelichting)

Binnen de huidige juridische context is het zeer lastig natuurvergunningen op het aspect stikstof te verlenen voor maatregelen zoals stalaanpassingen. Daarom kan de regeling momenteel niet worden opengesteld. De Friese Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel is er juist op gericht om de vergunningverlening zo snel mogelijk van het slot te krijgen. In dat licht wordt nauwlettend in de gaten gehouden op welk moment een nieuwe openstelling mogelijk is.

Tijd

Tijd (toelichting)

Binnen de huidige juridische context is het zeer lastig natuurvergunningen op het aspect stikstof te verlenen voor maatregelen zoals stalaanpassingen. Daarom kan de regeling momenteel niet worden opengesteld. De Friese Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel is er juist op gericht om de vergunningverlening zo snel mogelijk van het slot te krijgen. In dat licht wordt nauwlettend in de gaten gehouden op welk moment een nieuwe openstelling mogelijk is.

Geld

Wat willen we bereiken?

4. Route naar een waarde(n)volle landbouw - maatregel gelijkwaardige positie van boeren in gebiedsprocessen

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We geven uitvoering aan de SPUK Route naar een waarde(n)volle landbouw, maatregel gelijkwaardige positie van boeren in gebiedsprocessen middels vacatievergoedingen en het leveren van een financiële bijdrage aan het schrijven van gebiedsverkenningen-

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

5. Uitvoeringsagenda Landbouw

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We geven uitvoering aan de vastgestelde Uitvoeringsagenda Landbouw 2025 2030 en bijhorende acties voor 2026.

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

Zie de toelichting bij geld.

Geld

Geld (toelichting)

Binnen de uitvoeringsagenda Landbouw zijn er projecten die in 2026 voorzien waren om uitgevoerd te worden. Geconstateerd is dat een aantal hiervan in 2027 wordt gerealiseerd. Onderliggende argumentatie is o.a. dat er een overkoepelende subsidieregeling wordt opgesteld om op een rechtmatige wijze het budget tot besteding te laten komen. Ook zien we projecten waarbij de planvorming meer tijd kost dan op voorhand kon worden voorzien. Voorgesteld wordt om € 285.000.- door te schuiven naar 2027. Het totale

pakket aan financiele middelen en de tijdspanne tot afronding van de uitvoeringsagenda blijft ongewijzigd.

Wat willen we bereiken?

6. Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (NGG)

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We geven uitvoering aan het GLB middels subsidieopenstellingen op niet grond gebonden maatregelen (zijnde niet ANLb).

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

De cofinanciering van een GLB/NSP-project is afhankelijk van de ingediende aanvragen bij de RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland). Voor 2026 blijft de aanvraag achter bij de raming, de verwachting is dat dit de komende jaren ingehaald wordt.

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Doelsturing maatregelpakket landbouw	1.1 Generieke subsidie waaraan melkveehouders en akkerbouwers kunnen deelnemen, zodat zij meer inzicht krijgen in hun bedrijfsvoering en daar zelf op kunnen sturen.	Deelname max 35% (1.290 boeren) aan KPI regeling. In 2026 zal gestart worden met +/- 300 Friese boeren.	
2. Gebiedsgericht versnellen	2.1 Subsidieregeling voor coöperaties en melkveehouders in de regio Wijnjewoude en Nij Beets. Staat bekend als 'hooghangend fruit' regeling vanwege het innovatieve karakter. Gericht op aanpassen van stallen en verwerken van mest via vergisting.	Deelname 20-30 Friese melkveehouders.	
3. Generiek versnellen	3.1 Subsidieregeling Noordelijke Investeringsregeling Reductie Stikstofemissie, die bekend staat als de	20-30% van de Friese melkveehouders.	

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
	'laaghangend fruit" regeling omdat het relatief eenvoudige aanpassingen vraagt.		
4. Route naar een waarde(n)volle landbouw - maatregel gelijkwaardige positie van boeren in gebiedsprocessen	4.1 Aantal gebieden waarin boeren worden ondersteund door middel van vacatievergoedingen voor de door hen gemaakte uren in gebiedsinitiatieven. Dekt ook het schrijven van gebiedsverkenningen- en plannen.	10 - 15 gebieden in Friesland	
5. Uitvoeringsagenda Landbouw	5.1 Aantal gesprekken (met elke gemeente één) en een beleidsvoorstel voor verbeteren productieomstandigheden.	12 gesprekken 1 beleidsvoorstel	
	5.2 Subsidieregelingen waarmee landbouwbedrijven worden gestimuleerd om te verbreden	Minimaal 2	
	5.3 Aantal bijeenkomsten en een gebundelde notitie over het belang en mogelijkheden van korte ketens	1 bijeenkomst 1 notitie	
	5.4 We werken aan een nieuwe Friese agrofoodpropositie binnen het narratief 'Caring for soil, caring for life' en profilering daarvan	100%	
	5.5 Een procesnotitie met de aanpak om te komen tot de Landbouwhoofdstructuur (LHS), bouwstenen voor de LHS en een instrumentenkoffer voor actiever grondbeleid .	1 procesnotitie	
	5.6 Aantal regionale landbouwvisies.	7	
	5.7 Opdracht voor inventariseren van knelpunten en een actieplan op basis van resultaten opdracht voor het beter sluiten van kringlopen, minder gebruik van stikstofkunstmest.	100%	
6. Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (NGG)	6.1 Aantal subsidieopenstellingen	2	

Toelichting

2.1 Binnen de huidige juridische context is het zeer lastig natuurvergunningen op het aspect stikstof te verlenen. De Friese Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel is er juist op gericht om de vergunningverlening zo snel mogelijk van het slot te krijgen. Momenteel wordt ingezet op vooronderzoek

en haalbaarheid zodat de daadwerkelijke realisatie van de monomestvergisters goed is voorbereid.
3.1 Binnen de huidige juridische context is het zeer lastig natuurvergunningen op het aspect stikstof te verlenen voor maatregelen zoals stalaanpassingen. De Friese Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel is er juist op gericht om de vergunningverlening zo snel mogelijk van het slot te krijgen. In dat licht wordt nauwlettend in de gaten gehouden op welk moment een nieuwe openstelling mogelijk is.
5.1 In 2026 is gestart in 2026 met de gesprekken, het beleidsvoorstel/vervolg hierop zal naar verwachting in 2027 worden opgeleverd. Planning is conform Uitvoeringsagenda Landbouw.
5.4 Wordt gestart in 2027.
5.7 Deze actie is aangehouden vanwege de ontwikkelingen rondom toelating RENURE.

Programma 4: Ruimte en Klimaat

Portefeuillehouders

Gedeputeerden R.F. Douwstra, S. Knol, A.W. Kooistra en M.A.C. de Vries

Inzet beschikbare middelen programma 4 Ruimte en Klimaat

Exploitatie- Bedragen x € 1.000,-	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Totaal lasten	67.044	-4.164	10.469	23.675	28.735
Totaal baten	34.761	-2.000	2.719	0	30.042
Saldo van lasten en baten	**32.282**	**-2.164**	**7.750**	**23.675**	**-1.307**

Uitgebreide financiële tabel

Beleidsveld - Bedragen x € 1.000,-	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
4.1 Ruimtelijke ordening en wonen	3.551	100	1.169	896	1.586
4.2 Water en Bodem	39.943	-3.001	3.675	12.235	21.032
4.3 Milieu	9.844	900	4.028	5.039	1.678
4.4 Energietransitie	13.706	-2.164	1.598	5.506	4.439
Totaal lasten	**67.044**	**-4.164**	**10.469**	**23.675**	**28.735**
Baten					
4.1 Ruimtelijke ordening en wonen	1.183	0	0	0	1182900
4.2 Water en Bodem	25.640	0	1.964	0	23.676
4.3 Milieu	455	0	339	0	116
4.4 Energietransitie	7.483	-2.000	416	0	5.067
Totaal baten	**34.761**	**-2.000**	**2.719**	**0**	**30.042**
Saldo van lasten en baten	**32.282**	**-2.164**	**7.750**	**23.675**	**-1.307**

3-O voorstellen

Zie voor een uitgebreide toelichting van de 3O-voorstellen de kadernota 2027.

3-O voorstellen	Bedragen x € 1.000,-				
Omschrijving	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten					
Fumo 2026	900	900	900	900	900
Leningsfaciliteit voor klein maatschappelijk vastgoed	40	40	40	40	40
Professioneel beheer deelnemingen en verbonden partijen	115	115	75	75	75
Totaal lasten	**1.055**	**1.055**	**1.015**	**1.015**	**1.015**

Voorstel begrotingswijzigingen

I 4 Bestedingsritme tijdelijk formatiebudget Veenweide
VC 8 Verlenging tijdelijk budget Bovenregionale analyse gevolgen extreme regenval
VC 9 Verlenging tijdelijk budget Regionale kennisfunctie bodem en ondergrond
VII Lastneming subsidiebeschikkingen

Beleidsveld 4.1. Ruimtelijke ordening en wonen

Wat willen we bereiken?

1. Voorkantsamenwerking

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We werken zelf en samen met onze partners aan een evenredige toedeling van functies aan locaties, zoals de Omgevingswet van ons vraagt. De Omgevingswet en de urgente opgaven vragen de komende jaren om herziening van de POVI en Omgevingsverordening.

Beleid

Beleid (toelichting)

In oktober 2023 is de toezegging gedaan (2967) om de ervaringen met de omgevingstafels via de Berap terug te koppelen. In de Omgevingsverordening Fryslân 2022 is opgenomen in welke gevallen (veelal maatwerkbepalingen) de provincie graag aanschuift bij een omgevingstafel. De gemeenten zijn bevoegd een omgevingstafel te organiseren. Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 hebben wij tot op heden (30 april 2026) in totaal 41 uitnodigingen voor een omgevingstafel ontvangen. Per geval bekijken wij of en met welke deskundigen wij zullen aanschuiven. In enkele gevallen hebben wij aangegeven dat deelname vanuit de provincie niet nodig was.

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Actueel Omgevingsbeleid

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

T.b.v. de actualisatie van de POVI wordt een ontwerp aan PS voorgelegd.

Beleid

Tijd

Geld

De jaarlijkse actualisatie van de Omgevingsverordening wordt ter vaststelling aan PS voorgelegd.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

3. Toekomstbestendige woningvoorraad

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Samen met de Friese gemeenten en andere belanghebbenden komen wij tot een Fries Volkshuisvestingsprogramma. Hierbij betrekken we de verstedelijkingspropositie en sluiten we aan op het proces van de Provinciale Omgevingsvisie.

Beleid

Tijd

Geld

We zetten de herbestemmingsregeling in ten behoeve van het efficient benutten van bestaande panden

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

We hebben de subsidieregeling Transformatie bestaande gebouwen naar betaalbare woonruimten Fryslân 2026 opengesteld en verwachten de middelen die in 2027 begroot waren al in 2026 nodig te hebben.

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Voorkantsamenwerking	1.1 Samenwerking en betrokkenheid bij strategische complexe projecten	100%	
2. Actueel Omgevingsbeleid	2.1 ontwerp POVI voorgelegd aan PS	100%	
	2.2 geactualiseerde Omgevingsverordening	100%	
3. Toekomstbestendige woningvoorraad	3.1 De afgesproken nieuwbouwopgave voor 2026 is gerealiseerd	2.780 nieuwe woningen	
	3.2 Concrete afspraken met het Rijk over de randvoorwaarden uit de Woondeal	1	
	3.3 Aantal actuele regionale woondeals	6	
	3.4 Het Frysk Wenplan is voorgelegd aan PS	100%	
	3.5 Herbestemmingsregeling is beschikbaar	1	

Toelichting
Het doel in 2026 het Frysk Wenplan voor te leggen aan PS wordt niet gehaald. Het ontwerpprogramma wordt nog wel in 2026 ter inzage gelegd.

Beleidsveld 4.2. Water en Bodem

Wat willen we bereiken?

Algemeen

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We geven uitvoering aan de acties uit het Regionaal Waterprogramma 2022 2027, en werken het concept- Regionaal Water en Bodemprogramma 2028 2032 uit.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

1. Waterveiligheid en klimaatadaptatie

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We evalueren de omgevingsplannen uit 2023–2025 op waterrobuustheid en klimaatbestendigheid ten opzichte van 2000–2021 en maken met Wetterskip Fryslân afspraken over het onderhoud van regionale keringen na 2027

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Voldoende water

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Met andere partijen voeren we een project (FRESHEM) uit dat meer inzicht geeft in de risico's van verzilting in grondwaterlagen voor de landbouw, natuur en drinkwatervoorziening.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

3. Schoon water

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We stellen de KRW-doelen en KRW-waterlichaambegrenzing opnieuw vast (technische doelaanpassing).

Beleid

Tijd

Geld

We stimuleren en faciliteren de uitvoering van het prioritair maatregelenpakket KRW.

Beleid

Tijd

Geld

We voeren onze wettelijke taken voor zwemwaterlocaties uit.

Beleid

Tijd

Geld

We voeren periodieke monitoring grondwaterkwaliteit uit.

Beleid

Tijd

Geld

Wij stellen nieuwe gebiedsdossiers drinkwaterwinningen op.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

4. Bodem

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Bronaanpak spoedlocaties is afgerond.

Beleid

Tijd

Geld

Onderzoeksopzet bepalen omvang PFAS verontreinigingen is vastgelegd.

Beleid

Tijd

Geld

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Waterveiligheid en klimaatadaptatie	1.1 De acties uit ons RWP ten aanzien van meerlaagsveiligheid (preventie van overstromingen en wateroverlast, ruimtelijke inrichting en locatiekeuze en calamiteitenbeheersing) zijn uitgevoerd.	100 %	
	1.2 Vastgesteld Fries Bestuursakkoord Water en Klimaat (FBWK4).	100 %	
2. Voldoende water	2.1 Er worden nieuwe, diepe meetlocaties (verziltingsmeetnet) geplaatst voor het volgen van de snelheid van verzilting.	5	

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
	2.2 We geven uitvoering aan (de maatregelen uit) het Deltaplan Zoetwater Fase II, en treffen voorbereidingen voor Fase III.	100 %	
	2.3 We leggen de Aanvullende Strategische Voorraden (ASV's) vast in de Omgevingsverordening.	100 %	
3. Schoon water	3.1 PS stelt technische doelaanpassing KRW vast.	100 %	
	3.2 Alle zwemwaterlocaties vallen in de klasse aanvaardbaar, uitstekend of goed.	100 %	
	3.3 Een geactualiseerd beeld van de kwaliteit van het grondwater in Fryslân.	100 %	
	3.4 Geactualiseerde gebiedsdossiers.	100 %	
	3.5 KRW maatregelen uitgevoerd vóór 31-12-2027.	100 %	
Bodem	Start sanering resterende locatie spoedlijst	100 %	

Toelichting
2.1 Er zijn nog geen nieuwe diepe meetlocaties geplaatst. De plaatsing is afhankelijk van de resultaten van het FRESHEM onderzoek. Deze resultaten zijn nodig om de juiste locatie en diepte van de 5 nieuwe meetpunten te bepalen. Als de resultaten bekend zijn, zijn er nog enkele maanden nodig voor ze geplaatst kunnen worden. De resultaten van Freshem worden in het tweede kwartaal van 2027 verwacht.

2.3 Het proces tot het vastleggen loopt. Hiervoor wordt een plan-MER procedure doorlopen. Conform meest actuele planning wordt het in de eerstvolgende wijzigingsverordening meegenomen (2027).

Beleidsveld 4.3. Milieu

Wat willen we bereiken?

1. Kwaliteit uitvoering U&H-taken

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We voeren onze wettelijke taken uit op grond van onder andere de Omgevingswet en Algemene wet bestuursrecht.

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

In de 1e helft van 2026 is gebleken dat door omstandigheden de FUMO op dit moment op het gebied van vergunningverlening, voor enkele branches van bedrijven, niet aan de wettelijke termijnen kan voldoen . We zijn met de FUMO in gesprek over een plan van aanpak voor het krijgen van meer grip op de vergunningverlening met als doel dat minimaal 90% van de beschikkingen binnen de wettelijke termijn wordt afgehandeld, conform de gestelde doelwaarde.

Geld

Voor de taken Uitvoering en Handhaving wordt een jaarprogramma en een jaarverslag opgesteld.

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

Het aanbieden van het jaarprogramma 2026 aan Gedeputeerde Staten heeft vertraging opgelopen door de benodigde afstemming en samenhang tussen meerdere beleidsmatige en uitvoeringsgerichte onderwerpen binnen één integraal programma. Deze zorgvuldige bundeling vraagt extra voorbereidingstijd. De verwachting is dat het jaarprogramma nog vóór de zomer aan Gedeputeerde Staten is aangeboden.

Geld

We geven uitvoering aan het opdrachtgeverschap voor de wettelijke taken die bij de omgevingsdiensten zijn belegd.

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

De FUMO is een gemeenschappelijke regeling en voert voor de provincie wettelijke taken uit. Door verschillende ontwikkelingen die niet waren voorzien bij het opstellen van de begroting 2026 is een verhoging van de provinciale bijdrage aan de FUMO onvermijdelijk. Bij de behandeling van de zienswijze op de begroting 2026 FUMO, in september 2025, is dit ook al gesignaleerd. Voor de verhoging van de provinciale bijdrage wordt een drie O-voorstel voorgelegd aan Provinciale Staten.

De taken Uitvoering en Handhaving voldoen aan de gestelde generieke kwaliteitseisen.

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

Als onderdeel van de versterking van het VTH-stelsel is de set kwaliteitscriteria voor uitvoering en handhaving aangepast. Landelijk geldt nu de set Kwaliteitscriteria 3.0. Uit toetsing volgt dat de FUMO op een aantal, meer specialistische onderdelen, nog niet geheel voldoet. Vooral door aanvullende opleiding aan (nieuwe) medewerkers wordt gewerkt aan verbetering. De provincie voldoet voor de uitvoerings- en handhavingstakentaken op gebied van Groene Regelgeving aan de daarvoor geldende kwaliteitscriteria.

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Inzet U&H instrumenten om beleidsdoel te bereiken

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Om risico-gericht U&H instrumenten in te zetten zijn strategische milieudoelen opgenomen in provinciale beleidskaders en regelgeving zoals POVI en Omgevingsverordening.

Beleid

Beleid (toelichting)

In het proces van de nieuwe POVI worden strategische milieudoelen verder uitgewerkt.

Tijd

Geld

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Kwaliteit uitvoering U&H -taken	1.1 Er zijn outcome criteria voor CO2 reductie bij bedrijven ontwikkeld en deze worden gemonitord.	100%	
	1.2 Beschikkingen worden binnen de wettelijke termijn afgehandeld.	90%	
	1.3 Handhavingsbeschikkingen blijven in stand na gerechtelijke toetsing.	90%	
2. Inzet U&H instrumenten om beleidsdoel te bereiken	2.1 Actualiseren van twee operationele risico-analyses voor de inzet van U&H instrumenten bij de natuurtaken.	100%	

Toelichting
1.2 Vanwege de achterstand van de FUMO in vergunningverlening bij enkele branches, zoals hiervoor bij onderdeel 1. Kwaliteit uitvoering U&H-taken ook is aangegeven, kan mogelijk niet aan de doelwaarde worden voldaan dat minimaal 90% van de beschikkingen binnen de wettelijke termijn worden afgehandeld. We zijn in gesprek met de FUMO over een plan van aanpak.

Beleidsveld 4.4. Energietransitie

Wat willen we bereiken?

1. Energie opwekking

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Samen met gemeenten werken we aan de realisatie van Energiehubs.

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

Voor de energiehubs lopen twee EFRO aanvragen. De verwachting is dat die aanvragen in de loop van 2026 toegekend worden. De provinciale cofinanciering voor deze EFROaanvragen wordt daardoor pas in 2027 besteed. Om die reden wordt voorgesteld om geld door te schuiven.

We stimuleren de productie van groen gas

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

De projecten voor groen gas liggen op dit moment stil als gevolg van de uitspraak van de Raad van State (december 2024). Door deze uitspraak is het lastig om mestvergisters toe te staan binnen het natuurbeschermingsrecht. Wel blijven we initiatieven stimuleren door aanvullende kaders te creëren om de ontwikkeling van mestvergisters (incl. stikstofstripper) toekomstbestendig te maken en juridisch zo goed mogelijk te borgen d.m.v. o.a. de inzet van meet- en monitoringsystemen. Ook faciliteren we ontwikkelingen/haalbaarheidsstudies van initiatiefnemers die in collectief verband groen gas willen opwekken.

Geld

We voeren het programma Wetterwaarmte uit en ondersteunen warmte initiatieven

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

Het INTERREG project Waterwarmth is met een half jaar verlengd op verzoek van de projectpartners. De uitvoering en onderlinge afstemming van een aantal pilots kost in de praktijk meer tijd, waardoor de afronding ervan plaats zal vinden in 2027 in plaats van 2026.

Wat willen we bereiken?

2. Energiebesparing

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We voeren de Friese plus op de isolatieregeling uit met extra gelden uit Windpark Fryslân (WPF)

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

Subsidieaanvragen op grond van de regeling kunnen tot en met 31 augustus 2026 worden ingediend. Gelet op het huidige aantal aanvragen kan het zijn dat dan nog niet alle middelen opgevraagd zijn. Wanneer dit het geval is zullen wij de regeling verlengen. Mogelijk komen we daarom bij het autorisatiemoment met een verzoek komen om middelen door te schuiven naar 2027.

We ondersteunen het MKB bij verduurzaming en hebben hiervoor een adviesvoucherregeling beschikbaar.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

3. Onafhankelijk van fossiele brandstoffen

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We ondersteunen lokaal eigendom bij energie-initiatieven

Beleid

Tijd

Geld

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Energie opwekking	1.1 Aantal pilots Energiehubs	5	
	1.2 Aantal gerealiseerde monomestvergisters	25	
	1.3 Aantal warmte-initiatieven	20	
2. Energiebesparing	2.1 Aantal woningen dat m.b.v. WPF gelden is geïsoleerd	1.000	
	2.2 Aantal bedrijven dat ondersteuning heeft ontvangen op het vlak van energiebesparing	100	
	2.3 Aantal bedrijventerreinen dat ondersteuning heeft ontvangen op het vlak van verduurzaming	20	
3. Onafhankelijk van fossiele brandstoffen	3.1 Aantal aanvragen via het Friese Energiehuis voor lokale energie initiatieven	25	

Toelichting
De projecten voor groen gas liggen op dit moment stil als gevolg van de uitspraak van de Raad van State (december 2024). Door deze uitspraak is het lastig om mestvergisters toe te staan binnen het natuurbeschermingsrecht.

Programma 5: Economie en Mienskip

Portefeuillehouders

Gedeputeerden R.F. Douwstra, E. Folkerts, S. Knol, A.W. Kooistra en M.A.C. de Vries

Inzet beschikbare middelen programma 5 Economie en Mienskip

Exploitatie- Bedragen x € 1.000,-	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Totaal lasten	125.395	-20.538	36.935	19.852	48.069
Totaal baten	16.694	-70	2.736	0	13.888
Saldo van lasten en baten	**108.702**	**-20.468**	**34.199**	**19.852**	**34.182**

Uitgebreide financiële tabel

Beleidsveld - Bedragen x € 1.000,-	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
5.1 Economie	33.279	-2.245	5.995	8.001	17.038
5.2 Taal, cultuur, erfgoed en sport	56.348	-414	27.014	6.263	22.656
5.3 Leefbaarheid	35.769	-17.880	3.926	5.588	8.375
Totaal lasten	**125.395**	**-20.538**	**36.935**	**19.852**	**48.069**
Baten					
5.1 Economie	15.569	0	2.326	0	13.243
5.2 Taal, cultuur, erfgoed en sport	17	0	1	0	16
5.3 Leefbaarheid	1.108	-70	409	0	629
Totaal baten	**16.694**	**-70**	**2.736**	**0**	**13.888**
Saldo van lasten en baten	**108.702**	**-20.468**	**34.199**	**19.852**	**34.182**

3-O voorstellen

Zie voor een uitgebreide toelichting van de 3O-voorstellen de kadernota 2027.

3-O voorstellen	Bedragen x € 1.000,-				
Omschrijving	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten					
Foarstellen op it mêd fan Taalbelied	75	75	25	0	0
Ophoging susbsidieplafond regeling Musea 2026-2028	79	79	79	0	0
Prizebelied	50	50	50	50	50
Totaal lasten	**204**	**204**	**154**	**50**	**50**

Voorstel begrotingswijzigingen

IV 8 Badpaviljoen Hindeloopen
IV 9 Erfgoed, Monumentenregeling en Cultuureducatie
IV 10 Reserve De Nieuwe Afsluitdijk onderdeel beleefcentrum
IV 11 Bestedingsritme en Regiodeal Holwerd aan Zee PS voorwaardelijk
VC 10 Verlenging tijdelijk budget DOM's
VC 11 Verlenging tijdelijk budget Economie
VC 12 Verlenging tijdelijk budget Tsjukemar-Nannewiid

Beleidsveld 5.1. Economie

Wat willen we bereiken?

1. Fryslân is en blijft de 'rijkste' brede welvaartsregio en daarmee schoonste en gezondste woon- en leefomgeving voor iedereen

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

In 2026 willen we in de Top 3 van de provincies blijven staan (is nu o.b.v. 20 van de 45 indicatoren)

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Fryslân behoort in 2030 tot de top 3 van Europese regio's in de transitie naar circulaire economie

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

In 2026 willen we de benoeming van meest circulaire regio in 2025 verder uitdragen via 3 kennisdelingsprojecten (1 provinciaal via VCF, 1 noordelijk via SNN, 1 landelijk via IPO)

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

3. Fryslân verandert van krimp- naar kansregio door samenwerking in de triple helix aan de economische samenwerkingsagenda

Holwerd aan Zee

Toelichting:

De provincie beschikt als penvoerder voor Regio Deal Noordoost Fryslan, onderdeel Holwerd aan Zee over de rijksmiddelen die destijds in het provinciefonds gestort zijn. Hiervan resteren nog € 5,1 mln. Volgens PS besluit van 24 november 2024 is met de regiodealpartners afgestemd over deze middelen (en de provinciale cofinanciering ad € 9 mln.). In een samenhangend voorstel is gekeken naar de oorspronkelijke doelen van het project, maar ook naar de huidige provinciale doelen.

<u>Fonds fysieke leefomgeving en toekomstbestendige voorzieningen</u>

In Noordoost Fryslân staan voorzieningen en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving onder druk, blijkt uit de brede welvaartsmonitor van de regio van het Planbureau Fryslân. De financiële ruimte van gemeenten is beperkt, terwijl de opgaven rondom leefbaarheid, wonen en voorzieningen groot zijn. Daarom wordt voorgesteld één fonds in te stellen voor toekomstbestendige voorzieningen en de versterking van de fysieke leefomgeving in de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel en Tytsjerksteradiel.

Dit voorstel sluit aan bij het Bestuursakkoord – Investeren in de samenleving. Daarin is opgenomen dat de provincie samen met gemeenten wil bijdragen aan de leefbaarheid in wijken, buurten en dorpen. Bijvoorbeeld door eraan bij te dragen dat voorzieningen behouden blijven en inwoners, jong en oud, in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen. Deze inzet heeft ook een plek gekregen in de beleidsbrief Leefberens.

Het fonds bouwt daarnaast voort op de oorspronkelijke doelstelling van Holwerd aan Zee, namelijk het versterken van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Met de middelen uit dit fonds kunnen gemeenten investeren in projecten die direct bijdragen aan toekomstbestendige voorzieningen, leefbaarheid en een aantrekkelijke fysieke leefomgeving.

Voorgesteld wordt om voor dit fonds een bedrag van € 6.875.000,- beschikbaar te stellen

Fries Programma Waddenkust en IKW/Waddenfondsaanvraag

We zijn bezig met het opstellen van het Fries Programma Waddenkust (FPW). Het FPW is het gezamenlijke uitvoeringsprogramma van provincie Fryslân, gemeenten Waadhoeke en Noardeast-Fryslân, Wetterskip en partners voor een "klimaatadaptieve, leefbare en toekomstbestendige Friese Waddenkust". Voorgesteld wordt € 5.875.000,- beschikbaar te stellen voor het Fries Programma Wadenkust. Deze middelen zullen gebruikt worden als financiering voor een IKW-Waddenfondsaanvraag waar de projecten van het dorp Holwert ook onderdeel van uit zullen maken. Daarmee willen we samen met de inzet van de gemeente Noardeast-Fryslân zorgen voor een verdubbeling van dit budget. Daarbij aansluitend wordt gevraagd € 50.000,- voor proceskosten en € 200.000,- voor vervolgkosten voor het FPW beschikbaar te stellen.

Algemeen budget leefbaarheid Noordoost

Tot slot wordt voorgesteld een bedrag van € 1,1 mln. beschikbaar te stellen voor projecten voor de leefbaarheid in de regio Noordoost Fryslân die nu nog niet voorzien zijn. We denken daarbij bijvoorbeeld aan de ontwikkelingen die er nu bij het Rijk zijn rond een gemeenschapsfonds. Hiervoor is in het coalitieakkoord van het Rijk € 200 mln. gereserveerd. Samenvattend worden de middelen als volgt verdeeld:

Fonds - Regeling fysieke leefomgeving en toekomstbestendige voorzieningen	€ 6.875.000
Cofinanciering IKW-Waddenfonds onderdeel Noordoost	€ 5.875.000
Proceskosten Fries Programma Waddenkust voor aanvraag IKW/Waddenfonds	€ 50.000
Vervolgkosten Fries Programma Waddenkust	€ 200.000
Nog nader te bepalen projecten Noordoost	€ 1.100.000
Totaal budget	**€ 14.100.000**

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

In 2026 zal bij meer dan de helft van de gemeenten de economische samenwerkingsagenda, Blue delta bol, in eigen gemeentelijk publicaties weergegeven.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

4. Wendbaarheid en weerbaarheid van de Friese ondernemers.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

In 2026 is de voucherregeling opengesteld om wendbaarheid ondernemers aan te jagen.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

5. Vitale en duurzame toekomstbestendige banen in Fryslân

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

In 2026 gaan we digitale infrastructuur verder ontwikkelen om informatie over het aanbod in Fryslân per regio inzichtelijk te maken voor de zes speerpunten.

Beleid

Tijd

Geld

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Fryslân is en blijft de 'rijkste' brede welvaartsregio en daarmee schoonste en gezondste woon- en leefomgeving voor iedereen	1.1 Lijst provincies brede welvaartsregio	Top 3 van provincies	

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
2. Fryslân behoort in 2030 tot de top 3 van Europese regio's in de transitie naar circulaire economie	2.1 Aantal bedrijven dat potentieel bijdraagt aan circulaire economie.	Stijging van 5% t.o.v. 2023	
3. Fryslân verandert van krimp- naar kansregio door samenwerking in de triple helix aan de economische samenwerkingsagenda	3.1 Totale toegevoegde waarde	Stijging van 5% t.o.v. 2023	
4. Wendbaarheid en weerbaarheid van de Friese ondernemers	4.1 Aantal bedrijven dat gebruik maken van de MKB Voucher breed, lijn 1.	50	
	4.2 Vergroten van de wendbaarheid en weerbaarheid van de ondernemers in Fryslân via Regionale Innovatie Index (RII).	Boven Europees gemiddelde blijven	
5. Vitale en duurzame toekomstbestendige banen in Fryslân	5.1Aantal actieve gebruikers, dat gebruikt maakt van het platform voor toeristische informatie (ODP)	3.300	
	5.2 Aantal actieve gebruiker dat solliciteert via het platform Wrk.frl .	1.600	

Toelichting
3.1 De indicator ligt niet op schema. Tussen 2023 en 2024 is de aan inflatie gecorrigeerde toegevoegde waarde met 1,1% afgenomen. Groei in eerdere jaren zorgde voor een verwachte groei. Het CBS heeft haar basiscijfers naar beneden bijgesteld wat resulteert in een lichte afname in plaats van een groei. Met name in de delfstoffenwinning, industrie, bouw en financiële sector was sprake van een krimpende toegevoegde waarde. In de zakelijke dienstverlening was sprake van een groei van toegevoegde waarde.

Beleidsveld 5.2. Taal, cultuur, erfgoed en sport

Wat willen we bereiken?

1. Beschermen en bevorderen Friese taal

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We organiseren zowel ambtelijk als bestuurlijk bijeenkomsten in het kader van Mei-inoar foar it Frysk. Voor het versterken van decentraal taalbeleid implementeren we het taalmodel afkomstig uit de pilot 'digitalisering van het Fries'.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Kerndoelen Friese taal en cultuur

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

In 2026 worden de nieuwe kerndoelen Friese taal en cultuur, als uitkomst van het project Kurrikulum.frl aangeboden ter besluitvorming aan Provinciale Staten

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

3. Friese literatuur en populaire cultuur

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Aantal producties op het gebied van bijvoorbeeld film, audio en/of literatuur in de Friese taal is toegenomen

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

Zie toelichting bij geld.

Geld

Geld (toelichting)

Vanaf 1 april 2026 is de werkwijze voor incidentele subsidies veranderd n.a.v. een uitspraak van de Raad van State. We hebben u hierover geïnformeerd bij brief van 31 maart 2026 (Onderwerp: Beleidsregel en werkwijze buitenwettelijke subsidies. Ons kenmerk: 02491229). Dit heeft tot gevolg dat er een nieuwe regeling opgesteld zal moeten worden, die vooraf niet was voorzien. Dit levert vertraging op in de planning, daarom wordt via een begrotingswijziging voorgesteld het bestedingsritme van het budget aan te passen.

Wat willen we bereiken?

4. Sichtberens fan it Frysk

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

De aanbesteding om de verkeersborden te verfriezen wordt begin 2026 uitgezet en gegund. De werkzaamheden aan provinciale wegen beginnen later in 2026.

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

Op verzoek van het ministerie van I&W vindt er in het eerste halfjaar van 2026 nog een expert raadpleging plaats. Hierdoor wordt een deel van het project later uitgevoerd.

Geld

Geld (toelichting)

Vanwege de wens van I&W om een expert raadpleging, wordt een deel van het project daardoor later in uitvoering gebracht en wordt voorgesteld om een deel van het budget door te schuiven naar 2027. Er wordt wel gestart in 2026.

Wat willen we bereiken?

5. Actieve cultuurbeoefening

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Via subsidies ondersteunen we organisaties die cultuurparticipatie bevorderen. Daarbij horen bijv. Keunstwurk als steuninstelling voor de amateurkunsten, Iepenloftspullen, en andere culturele instellingen waar deelnemers actief kunnen participeren.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

6. Een toegankelijke cultuursector met kwalitatief hoogwaardig aanbod.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We stellen de regeling Culturele Producties open.

Beleid

Tijd

Geld

Met de instellingen die meerjarig gesubsidieerd worden op grond van de regelingen Kunstinstellingen 2026 2028 en Musea 2026 2028 voeren we gesprekken om voortgang van de activiteiten te monitoren.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

7. Beheer en behoud en doorontwikkeling van ons erfgoed

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Stimuleren van de basisinfrastructuur erfgoed en het opzetten van diverse subsidieregelingen en projecten.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

8. Fryske sporten

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Het project schoolschaatsen mogelijk maken waardoor leerlingen kunnen gaan schaatsen.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

9. Breedtesport

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Sportverenigingen en -faciliteiten zijn bereikbaar en toegankelijk voor alle inwoners van Fryslân, zoals door het platform Fryslân yn beweging.

Beleid

Tijd

Geld

We openen een innovatie- en inclusiviteitsfonds voor het ontwikkelen van (ver)nieuwe(nde) activiteiten, waarbij iedereen mee kan doen en die gericht zijn op inwoners en doelgroepen die drempels ervaren om te kunnen sporten en bewegen.

Beleid

Tijd

Geld

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Beschermen en bevorderen Friese taal	1.1 Bijeenkomsten op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau, in het kader van Mei-inoar foar it Frysk en het versterken van decentraal taalbeleid.	4	
	1.2 Op basis van de pilot 'digitalisering van het Fries' in samenwerking met BZK, willen we het taalmodel dat is opgeleverd in 2026 gaan implementeren.	Opgeleverd taalmodel	
2. Kerndoelen Friese taal en cultuur	2.1 Eén set kerndoelen voor het primair onderwijs en één set kerndoelen voor het voortgezet onderwijs	Vastgesteld door PS en goedgekeurd door minister OCW	
3. Friese literatuur en populaire cultuur	3.1 Het toekennen van subsidieaanvragen	5	
4. Sichtberens fan it Frysk	4.1 Het Fries is meer zichtbaar in de openbare ruimte.	Er is 25% van de verkeersborden ook Friestalig gemaakt	

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
5. Actieve cultuurbeoefening	5.1 Door de provincie ondersteunde organisaties die bijdragen aan de toegankelijkheid van actieve cultuurparticipatie.	5	
6. Een toegankelijke cultuursector met kwalitatief hoogwaardig aanbod.	6.1 Aantal subsidies verleend aan culturele initiatieven binnen de subsidieregeling Culturele Producties	15	
7. Beheer en behoud en doorontwikkeling van ons erfgoed	7.1 Culturele waarden worden beschermd en afgewogen in ruimtelijke plannen en controle hierop via het IBT, per jaar 4 gemeenten	4	
	7.2 Aantal basisinstellingen erfgoed	6	
	7.3 Aantal gerestaureerde en herbestemde monumenten (subsidieregeling)	30	
	7.4 Aantal bij te houden waardenkaarten archeologisch erfgoed	3	
	7.5 Aantal archeologische steunpunten	11	
8. Fryske Sporten	8.1 Aantal leerlingen dat deelneemt aan het project schoolschaatsen.	8.000	
9. Breedtesport	9.1 Het aantal gemeenten die gebruik maakt van het platfoarm Fryslân yn Beweging.	14	
	9.2 Aantal projecten dat gehonoreerd wordt uit het innovatie- en inclusiviteitsfonds.	50	

Beleidsveld 5.3. Leefbaarheid

Wat willen we bereiken?

1. Sociale cohesie

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We ondersteunen in alle regio's kleinschalige maatschappelijke initiatieven door middel van het IMF

Beleid

Tijd

Geld

We voeren het Leader-programma uit en ondersteunen in de regio's Noordwest, Zuidoost en Zuidwest Leaderwaardige projecten

Beleid

Tijd

Geld

Het ondersteuningsnetwerk STIPE ondersteunt lokale initiatieven en brengt initiatiefnemers in contact met de steunorganisaties Doarpswurk, Sport Fryslân en Keunstwurk

Beleid

Tijd

Geld

We voeren een vrijwilligerscampagne uit gericht op werving, behoud en waardering van vrijwilligers

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Gezondheid en vitaliteit

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We organiseren provinciale thematafels.

Beleid

Tijd

Geld

We richten een lerend netwerk op dat de verbinding legt tussen de provinciale thematafels en diverse provinciale beleidsvelden

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

3. Iedereen doet mee

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Ontwikkeling van integrale aanpak geletterdheid

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

4. Kennisontwikkeling en kennisdeling

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We voeren prognoses uit over bevolking, huishoudens en migratie

Beleid

Tijd

Geld

We laten onderzoeken uitvoeren naar diverse leefbaarheidsthema's

Beleid

Tijd

Geld

We organiseren netwerkbijeenkomsten en werkbezoeken

Beleid

Tijd

Geld

Resultaatindicatoren

Onderwerp	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Sociale cohesie	1.1 Aantal initiatieven dat IMF-subsidie heeft gekregen	200	
	1.2 Aantal initiatieven dat LEADER-subsidie heeft gekregen	24	
	1.3 Aantal ondersteunde initiatieven via STIPE	200	
	1.4 Uitvoering communicatiecampagne gericht op vrijwilligers	1	
2. Gezondheid en vitaliteit	2.1 Aantal thematafels “Sûnens oer de hiele breedte”	3	
	2.2 Oprichting lerend netwerk	1	
3. Iedereen doet mee	3.1 Vaststellen integrale aanpak basisvaardigheden (taalvaardigheid)	1	
	3.2 Oprichting ketenpartneroverleg (taalvaardigheid)	1	
4. Kennisontwikkeling en kennisdeling	4.1 Uitvoeren prognoses over bevolking, huishoudens en migratie	1	
	4.2 Aantal in gang gezette onderzoeken	5	
	4.3 Aantal netwerkevenementen/werkbezoeken	2	

Programma 6: Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder

Gedeputeerde E. Folkerts

Inzet beschikbare middelen programma 6 bedrijfsvoering

Exploitatie- Bedragen x € 1.000,-	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Totaal lasten	110.108	-1.505	44.928	11.716	51.960
Totaal baten	1.397	345	1.305	0	436
Saldo van lasten en baten	**108.712**	**-1.849**	**43.623**	**11.716**	**51.524**

Uitgebreide financiële tabel

Beleidsveld - Bedragen x € 1.000,-	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
6.1 Mensen	83.313	-25	34.624	5.911	42.753
6.2 Middelen	26.795	-1.479	10.304	5.804	9.207
Totaal lasten	**110.108**	**-1.505**	**44.928**	**11.716**	**51.960**
Baten					
6.1 Mensen	740	345	1.286	0	-201
6.2 Middelen	656	0	19	0	637
Totaal baten	**1.397**	**345**	**1.305**	**0**	**436**
Saldo van lasten en baten	**108.712**	**-1.849**	**43.623**	**11.716**	**51.524**

3-O voorstellen

Zie voor een uitgebreide toelichting van de 3O-voorstellen de kadernota 2027. In onderstaande tabel gaat het om de formatie die benodigd is voor uitvoering van de voorstellen.

3-O voorstellen	Bedragen x € 1.000,-				
Omschrijving	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten					
Friese Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel	1.046	1.876	0	0	0
Nota Weidevogels 2021-2030	115	117	118	119	120
Prizebelied	30	30	31	31	31
Professioneel beheer deelnemingen en verbonden partijen	182	236	239	241	244
Team public affairs	311	668	675	682	689
Totaal lasten	**1.685**	**2.927**	**1.063**	**1.073**	**1.084**

Voorstel begrotingswijzigingen

I 5 Bestedingsritme formatie PAS - Melders
I 6 Bestedingsritme formatie CDOKE decentralisatie uitkering
IV 12 Formatiebudget funderingsaanpak
IV 13 Overhevelen goederen en diensten budget naar formatie
VC 13 Verlenging tijdelijk budget Transitiekosten Organisatie

Beleidsveld 6.1. Mensen

Wat willen we bereiken?

1. Personele omvang in evenwicht met bestuurlijke ambities en provinciale taken

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

De inzet van personeel (vast, tijdelijk en inhuur) gebeurt binnen het beschikbare capaciteitsbudget.

Beleid

Tijd

Geld

Met strategische personeelsplanning wordt gewerkt aan het in balans brengen van de personele bezetting binnen de organisatie (kwantitatief en kwalitatief) om de bestuurlijke doelen en ambities, nu en in de toekomst, te realiseren.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Goed werkgever

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We nemen medewerkers in dienst met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

In het begin van 2026 hebben we afscheid genomen van een aantal medewerkers (pensioen, loopbaanontwikkeling). In 2026 zijn we weer aan de slag om nieuwe plaatsingen te realiseren. Op dit moment is het behaalde aantal fta 28,29. We gaan er vanuit de doelststelling voor 2026 van 30 fta te behalen.

Geld

We voeren een arbeidsmarktanalyse uit, gericht op toekomstige opgave van werven benodigd personeel.

Beleid

Tijd

Geld

We voeren de verbeteracties uit, gebaseerd op het medewerkersonderzoek in 2025

Beleid

Tijd

Geld

We voeren beleid uit gericht op (het voorkomen van) verzuim

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

In de overgang naar een nieuw personeelssysteem zijn er voor 2026 nog geen gevalideerde gegevens beschikbaar. Het beeld is dat de lijn uit 2025 zich continueert (5% procent ziekteverzuim over 2025). Dat is onder het landelijke gemiddelde van de sector overheid, maar wel boven de doelwaarde van de organisatie. We besteden in 2026 extra aandacht aan het begeleiden van leidinggevenden. Alle leidinggevenden hebben dit jaar (opnieuw) meegedaan aan een workshop over de Wet verbetering Poortwachter. Verder zetten we in op duurzame inzetbaarheid, vroegsignalering en het stimuleren van eigenaarschap bij zowel medewerker als leidinggevende.

Geld

Resultaatindicatoren

Ambitie	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Personele omvang	1.1 We lichten dit toe in de paragraaf bedrijfsvoering		
	2.1 Aantal wettelijk verplichte participatiebanen (in fta)	30	

Ambitie	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
2. Goed werkgever	2.3 Bevlogenheid en betrokkenheid van medewerkers	Score minimaal een 7	
	2.4 Ziekteverzuim	Maximaal 5%	

Toelichting
De toelichting op de oranje scores staat al bij de toelichting op de resultaten.

Beleidsveld 6.2. Middelen en digitalisering

Wat willen we bereiken?

1. Digitaal fitte organisatie

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Doorontwikkeling van een Digitale Academie t.b.v. 'bewustzijn Informatiebeveiliging en privacy' en overige relevante onderwerpen zoals gebruik van AI technologie of andere digitale oplossingen, voor alle medewerkers

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

Er vindt op dit moment een verkenning plaats van het concept voor bredere toepassing in de organisatie op het thema leren en ontwikkelen. Zie verdere toelichting bij de resultaatindicatoren.

Geld

Wat willen we bereiken?

2. Digitale wetgeving

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Wmebv: Evaluatie en optimalisatie van de geïmplementeerde Wmebv-processen.

Beleid

Tijd

Geld

Wmebv: Realisatie van de notificatievoorziening voor berichtenbox/MijnOmgeving.

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

De realisatie van de generieke berichtenbox/MijnOmgeving-voorziening is in uitvoering. Hoewel de generieke oplossing naar verwachting in 2026 beschikbaar komt, vraagt de verdere implementatie ten behoeve van de Wmebv aanvullende afstemming en inrichting binnen processen en systemen. Hierdoor vindt de verdere uitrol gefaseerd plaats.

Geld

Wmebv: Borging van afspraken en verantwoordelijkheden in de lijnorganisatie.

Beleid

Tijd

Geld

Wmebv: Voorbereiding op toezicht en rapportage over naleving.

Beleid

Tijd

Geld

Digitale Toegankelijkheid (onderdeel Wdo): Aanbieden van trainingen voor specifieke doelgroepen.

Beleid

Beleid (toelichting)

De verdere invulling van trainingen voor specifieke doelgroepen op het gebied van digitale toegankelijkheid is op dit moment nog beperkt uitgewerkt. Door verschuivende prioriteiten binnen de bredere digitale en organisatorische opgaven is de focus in eerste instantie gelegd op het structureel borgen van digitale toegankelijkheid binnen processen en kaders, waaronder inkoop en aanbesteding.

Tijd

Tijd (toelichting)

De ontwikkeling en planning van doelgroepgerichte trainingen vraagt meer tijd dan oorspronkelijk voorzien. Prioriteit is in de afgelopen periode gegeven aan het versterken van de basisborging van digitale toegankelijkheid, waaronder toetsing van digitale oplossingen binnen het inkoop- en aanbestedingsproces. Hierdoor schuift de verdere uitwerking van trainingen door naar een later moment.

Geld

Digitale Toegankelijkheid (onderdeel Wdo): Toegankelijkheidsverklaringen faciliteren en actualiseren.

Beleid

Tijd

Geld

Overige relevante wetgeving (waaronder BIO): We voeren interne audits uit

Beleid

Tijd

Geld

Overige relevante wetgeving (waaronder BIO): We volgen de bevindingen op met gerichte verbetermaatregelen

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

3. Informatiebeveiliging

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Het geactualiseerde Informatiebeveiligingsbeleid is geïmplementeerd en geïntroduceerd binnen de lijnorganisatie.

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

Het geactualiseerde informatiebeveiligingsbeleid is vastgesteld en binnen de organisatie geïntroduceerd. De verdere implementatie hangt samen met de aanvullende uitwerking van processen, rollen en verantwoordelijkheden, zodat het beleid duurzaam binnen de lijnorganisatie kan worden geborgd.

Geld

Kritieke processen zijn getoetst op informatiebeveiligingsrisico's en passende maatregelen zijn getroffen.

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

De inventarisatie en beoordeling van kritieke processen is in uitvoering. De verdere uitwerking vraagt afstemming tussen processen, risicobeheersing en governance binnen meerdere organisatieonderdelen, waardoor de uitvoering gefaseerd plaatsvindt.

Geld

Een organisatiebreed compliance-dashboard is operationeel en ondersteunt actief bij monitoring en sturing.

Beleid

Tijd

Geld

Medewerkers hebben toegang tot gerichte leermiddelen en bewustwordingssessies over informatiebeveiliging.

Beleid

Tijd

Geld

Informatiebeveiliging is verankerd in projectaanpak, systeembouw en beheercycli volgens het principe van security by design.

Beleid

Tijd

Geld

Wat willen we bereiken?

4. Aanvragen van subsidies

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

De aanbesteding van een nieuw digitaal subsidievolgsysteem

Beleid

Tijd

Geld

Resultaatindicatoren

Ambitie	Indicator	Doelwaarde 2026	Prognose 2026
1. Digitaal fitte organisatie	1.1 Leer- en volgsysteem Digitale vaardigheid	Leer en volg systeem is operationeel.	
	1.2 Digitale leermiddelen	Digitale leermiddelen zijn beschikbaar voor de organisatie rondom een aantal thema's waaronder: Informatiebeveiliging, Privacy en AI.	
2. Digitale wetgeving	2.1 Wetgeving Wmebv	100% Compliant (op basis van jaarlijkse interne audit en externe nalevingscontrole)	
	2.2 Eisen voor publiek toegankelijke websites en apps	100% Compliant op publiek toegankelijke apps en websites	
	2.3 Overige relevante wetgeving (waaronder BIO)	Dashboard met compliance-score en onderliggende actieplannen met verbeteractiviteiten.	
3. Informatiebeveiliging	3.1 Informatiebeveiligingsbeleid	Geïmplementeerd en actief toegepast	
4. Aanvragen van subsidies	4.1 Aanbesteding van nieuw digitaal subsidievolgsysteem	Aanbesteding is succesvol afgerond	

Toelichting

1.1 De realisatie van het leer- en volgsysteem voor digitale vaardigheden vraagt nadere afstemming op de bredere organisatieontwikkeling rondom leren en ontwikkelen. Momenteel wordt onderzocht in hoeverre het beoogde systeem niet alleen ingezet kan worden voor digitale vaardigheden, maar ook voor de bredere ondersteuning van leren en ontwikkelen op basis van functie- en competentieprofielen.

Hierdoor wordt de opgave in samenhang beschouwd met de organisatiebrede ontwikkeling van medewerkers en toekomstgericht vakmanschap. Deze verbreding vraagt aanvullende afstemming ten aanzien van scope, inrichting en governance. De ontwikkeling van het leer- en volgsysteem blijft daarmee in uitvoering, maar kent op dit moment een bredere verkenning dan oorspronkelijk voorzien.

Programma 7: Provinciefinanciën

Portefeuillehouder

Gedeputeerde E. Folkerts

Inzet beschikbare middelen programma 7 Provinciefinanciën

Exploitatie- Bedragen x € 1.000,-	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Totaal lasten	15.602	-4.338	40	1.308	9.917
Totaal baten	426.463	0	176.231	0	250.232
Saldo van lasten en baten	**-410.861**	**-4.338**	**-176.191**	**1.308**	**-240.315**

Uitgebreide financiële tabel

Beleidsveld - Bedragen x € 1.000,-	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
7.4 Financieringsrente en interne financiering	285	346	119	0	512
7.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	11.306	-4.359	0	0	6.947
7.6 Werken voor derden	4.011	0	506	1.308	2.198
7.7 Onvoorzien	0	-325	-585	0	260
Totaal lasten	**15.602**	**-4.338**	**40**	**1.308**	**9.917**
Baten					
7.1 Provinciefonds	304.378	0	128.803	0	175.575
7.2 Opcenten motorrijtuigenbelasting	80.692	0	29.681	0	51.011
7.3 Dividenden	16.454	-8	14.890	0	1.556
7.4 Financieringsrente en interne financiering	17.670	8	2.340	0	15.338
7.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	3.258	0	2	0	3.257
7.6 Werken voor derden	4.011	0	516	0	3.496
Totaal baten	**426.463**	**0**	**176.231**	**0**	**250.232**
Saldo van lasten en baten	**-410.861**	**-4.338**	**-176.191**	**1.308**	**-240.315**

Totaal overige algemene dekkingsmiddelen

Exploitatie - Bedragen x € 1.000,-	Begroting incl. vastgestelde wijzigingen	Voorstel Begrotingswijziging	Realisatie per 1-6	Vastgelegde verplichtingen per 1-6	Saldo
Lasten					
Exploitatiebijdrage Thialf	606	0	0	0	606
Stelpost loon en prijsstijging	1.271	0	0	0	1.271
Voorwaardelijke budget GS Breed cofinancieringsbud	9.429	-4.359	0	0	5.070
Totaal lasten	**11.306**	**-4.359**	**0**	**0**	**6.947**
Baten					
BTW compensatiefonds	49	0	-2	0	51
Rendementsdering inzet vermogen	9	0	0	0	9
Risicobuffer	2.125	0	3	0	2.122
Voorwaardelijke budget GS Breed cofinancieringsbud	1.075	0	0	0	1.075
Totaal baten	**3.258**	**0**	**2**	**0**	**3.257**
Saldo van lasten en baten	**8.048**	**-4.359**	**-2**	**0**	**3.691**

Voorstel begrotingswijzigingen

I 7 Noodzakelijke voorstellen
I 8 Rentevergoeding ten behoeve van RSP
II 2 Rente en dividenduitkering WPF
II 3 Toevoeging onvoorzien aan begrotingssaldo
II 4 Opheffen reserve rente kapitaalverstrekking Alliander
VA Bestedingsritme tijdelijke budgetten categorie A
VB Bestedingsritme tijdelijke budgetten categorie B
VI Bestedingsritme reserves

Paragraaf 1. Grondbeleid

1.1 Samenvatting grondbezit

Het grondbeleid van de provincie faciliteert de provinciale opgaven in het landelijk gebied en op het gebied van infrastructuur en mobiliteit. Uitgangspunt hierbij is dat wij grond aankopen en verkopen die wij inzetten voor onze opgaven.

De Provinciale grondbank
In de provinciale grondbank zijn alle gronden opgenomen die bij de provincie in bezit zijn. Dit zijn gronden voor onze (vaar)wegen, gronden voor de aanleg van natuur, veenweide en infrastructuur, ruil- en restgronden. De provincie heeft ruim 15.000 ha grond, waarvan ruim 12.000 ha structureel bezit (wegen, meren, vaarwegen, etc.). De resterende gronden zijn gronden die in tijdelijk bezit zijn ten bate van de provinciale opgaven.
Naast infrastructurele werken hebben wij grote opgaven ten aanzien van de landbouw, natuur, veenweide en stikstof. Voor deze opgaven maken we gebiedsgerichte plannen die al uitgewerkt of nog in voorbereiding zijn. Bij deze vraagstukken is de inzet van grond vaak één van de bepalende factoren. Bij de vaststelling van plannen wordt daarin ook het mandaat tot aankoop van gronden voor Gedeputeerde Staten opgenomen. Indien een plan nog in voorbereiding is dan is dit mandaat er nog niet, terwijl het wel wenselijk kan zijn om een strategische aankoop te doen. Er doen zich soms kansen voor die een bijdrage kunnen leveren aan bestaande of in voorbereiding zijnde plannen.

Strategische Grondvoorraad

Provinciale Staten heeft op 27-05-2020 een investeringskrediet van € 23,5 mln. beschikbaar gesteld om snel op aankoopkansen te kunnen inspringen, dit investeringskrediet heet "de Strategische Grondvoorraad". Aankoopkansen hebben zich sinds het beschikbaar stellen van het krediet meermaals voorgedaan. Er is op dit ogenblik grond aangekocht voor € 20,8 mln. (mei 2026). De eerste aankopen (gezamenlijk 34,5 ha) dateren uit 2021. Een deel van deze gronden zullen worden ingezet voor het Veenweideprogramma en blijven vooralsnog op voorraad. Daarnaast is er een aantal potentiële aankopen aangewezen waarover momenteel marktconsultatie plaatsvindt.

Provinciale Staten hebben bij vaststelling van de 'Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030 Noflijk Buorkje yn Fryslân' in januari 2025 gevraagd om een aankoopplan. Na de vaststelling van de Landbouwhoofdstructuur (Q1 2026) zal een instrumentatrium voor een actiever grondbeleid worden opgesteld.

Nationale Grondbank
Als alternatief voor de SGV zet het college daarom in voorkomende gevallen de Nationale Grondbank (NGB) in. Het Rijk en het ministerie van LNV hebben de NGB ingesteld als aanvulling op het provinciaal grondinstrumentarium (grondbanken, grondvoorraden, etc.). Het doel van de NGB is het faciliteren van de gebiedsprocessen in het kader van de transitie landelijk gebied (realisatie opgaven Nationaal Programma Landelijk Gebied – NPLG) en de transitie van de landbouw. De NGB kan door provincies worden ingezet

voor aan- en verkoop van agrarische gronden en bedrijven. Aankopen door de NGB komen op naam en de balans van de Staat en rusten niet op de provinciale begroting.

1.2 Grondaankopen per beleidsprogramma

Programma 2 Infrastructuur
De grotere infrastructurele projecten zijn grotendeels gerealiseerd of bevinden zich in de afrondende fase.

Hoewel de uitvoering daarmee vergevorderd is, wordt achter de schermen nog intensief gewerkt aan de juridische en administratieve afronding.

Daarbij gaat het onder meer om het borgen van de rechten en het in overeenstemming brengen van de eigendomssituatie met de uitgevoerde werkzaamheden c.q. specifieke afspraken.

Daarnaast dienen nog diverse percelen te worden geruild dan wel verkocht aan overheden, zodat beheer en onderhoud aansluit bij de feitelijke eigendomssituatie.

Parallel hieraan is gestart met de verkoopopgave die voortvloeit uit deze projecten. Deze opgave wordt in nauwe afstemming met andere provinciale opgaves uitgevoerd, met als doel om waar mogelijk via grondruilingen of eventuele interne overboekingen.

Programma 3- Natuur en Landbouw
Voor de natuurontwikkeling worden via lopende gebiedsprocessen diverse (grond)verwervingen en bedrijfsverplaatsingen uitgevoerd. De belangrijkste opgave voor de natuur is de realisatie van het Natuur Netwerk Nederland (NNN).

In het voorjaar van 2025 is met het rapport 'Healweis weromsjen Natuurnetwerk Nederland' een tussenstand voorgelegd aan Provinciale Staten (PS). PS heeft opdracht gegeven aan Gedeputeerde Staten om een plan van aanpak uit te werken voor de realisatie van de restopgave van het NNN met de focus op de cruciale hectares en daarnaast de kansen voor de natuur buiten het NNN te onderzoeken via Grip op Kwaliteit. Het plan van aanpak is in januari 2026 voorgelegd aan PS. Er is besloten om als eerste in te zetten op het doelgericht versterken van de grondstrategie door het verjongen van de voorraad ruilgrond en de toepassing van flexibele pachtconstructies. Ten tweede wordt er ingezet op het opnieuw begrenzen van natuur door waar het kan natuur gelegen buiten het NNN uit te ruilen met natuur binnen het NNN.

De realisatie van natuur blijft plaatsvinden op vrijwillige basis. De beschikbare middelen binnen het natuurpact worden voor alle prioriteiten ingezet. Wij gaan een maximale inspanning leveren om de doelen binnen NNN zoveel mogelijk te realiseren, samen met Natuer mei de Mienskip (NmdM). De natuurontwikkeling vindt plaats in de gebieden De Mieden, Beekdal-Linde, Alde Feanen en Koningsdiep. Hierin wordt nauw samengewerkt met de gebiedscommissies. In de overige gebieden wordt samen met NmdM de natuurontwikkeling opgepakt. Uitgaande van de inzet van het gehele grondinstrumentarium verwachten wij nog ca. 200 ha te kunnen realiseren.

De doelstelling is om NNN-gronden die zijn ingericht via een openbare procedure te verkopen aan een eindbeheerder. Hiertoe is in het eerste kwartaal van 2026 een nieuw beleid Verkoop ingerichte natuur door Gedeputeerde Staten vastgesteld. Het doel hiervan is meer hectares ingerichte natuur te verkopen zonder dat dit ten koste gaat van het beheer hiervan. De verkoop van ingerichte natuurgronden wordt begroot op ca. 100 ha per jaar.

Programma 4 Ruimte en Klimaat: Veenweide

De voortgang van de grondverwerving binnen het Veenweideprogramma is gering. Voor project De Hegewarren is het merendeel van de grondaankopen inmiddels gerealiseerd. Met de resterende grondeigenaren wordt in overleg gezocht naar mogelijkheden voor verplaatsing en/of andere passende oplossingen.

Voor de overige projecten binnen het Veenweideprogramma vindt de grondverwerving plaats in opdracht van of in afstemming met de Nationale Grondbank. In de praktijk betekent dit dat het Rijk, op advies van de provincie, gronden aankoopt met het oog op toekomstige inzet binnen gebiedsgerichte processen.

De voortgang van de verwerving wordt mede beïnvloed door de huidige dynamiek op de grondmarkt. Hoewel het aantal grondtransacties (en aanbod) beperkt is, laten de transacties die wel plaatsvinden vaak uitzonderlijk hoge verkoopprijzen zien. Deze prijsontwikkeling leidt tot een sterk gespannen markt, waarbij private partijen, en in het bijzonder agrarische ondernemers, regelmatig biedingen uitbrengen die aanzienlijk boven het niveau van de door de overheid gehanteerde taxatiewaarden liggen.

Programma 5 Economie en Mienskip: Terpenproject
Het terpenproject komt met het einde van de wettelijke herverkaveling Franekeradeel-Harlingen nu ook meer in een fase verpachting, beheer en toezicht. De gevestigde kwalitatieve verplichtingen voor de terpbescherming zal enige controle vragen. In totaal hebben wij 5 terpen met een kwalitatieve verplichting beschermd voor de toekomst, dit omvat circa 12 hectare. Daarnaast hebben wij 6 terpen in eigendom, dit omvat circa 10,5 hectare. De terpen in eigendom worden verpacht met beperkingen ter bescherming van de archeologische waarde. Vanuit de afspraken binnen de wettelijke herverkaveling Franekeradeel-Harlingen zal nog 1 terp aan het eigendom worden toegevoegd en deze verwerving loopt.

Overig vastgoedbezit
De provincie heeft ca. 12.000 ha structureel bezit. Het structureel bezit breidt zich deels uit door de aankoop van busremises ten behoeve van de uitvoering van de bus concessie in Fryslân. Een deel van de busremises zijn nu in eigendom of worden binnenkort in eigendom verkregen. Voor de overige gewenste busremises vindt een actieve werving plaats.

1.3 Risico's

De agrarische grondprijs in onze provincie stijgt nog steeds. Dit betekent dat de verwerving van benodigde gronden duurder wordt, maar dat ons huidig grondbezit over het algemeen meer waard is geworden. Wij achten de risico's op basis van deze ontwikkelingen beperkt.

Eventuele afwaarderingen voor natuur, stikstof of veenweide opgaven worden vanuit deze opgaven bekostigd. Deze afwaarderingen of het leggen van kwalitatieve verplichten zijn alleen mogelijk indien er ook daadwerkelijk budgetten voor gereserveerd zijn.

Paragraaf 2. Bedrijfsvoering

Inleiding

In de begroting 2026 komen alle provinciale ambities en doelen en de uitvoering van de wettelijke taken bij elkaar. De provinciale organisatie levert een belangrijke bijdrage aan deze ambities, doelen en wettelijke taken en stuurt op de realisatie hiervan.

Het werken aan deze ambities, doelen en wettelijke taken vindt plaats in een dynamische context. Er spelen voortdurend politieke ontwikkelingen (regionaal, landelijk en in Europa), binnen de samenleving, op het gebied digitalisering en we zien dat opgaven steeds complexer worden en vragen om een integrale aanpak. Middelen worden schaarser en de behoefte om resultaatgericht te werken neemt toe.

Dit vraagt om een wendbare organisatie die stuurt op resultaten. In het programma bedrijfsvoering staan onze ambities, doelen en resultaten op het gebied van de bedrijfsvoering. In deze paragraaf lichten we de volgende onderdelen nader toe:

1. De inzet van personeel, de ontwikkeling van het formatiebudget, inclusief bezetting (vast en tijdelijk personeel) en inhuur
2. Organisatieontwikkeling en de uitvoering van het HR-beleid (human resources) en ziekteverzuim
3. Het programma digitaliseringstrategie
4. De rechtmatige organisatie
5. Wetgeving
6. Fraude en onregelmatigheden
7. Subsidies
8. Opvolging aanbevelingen

Financiën

Het bedrijfsvoeringsbudget is opgebouwd uit personele en materiele kosten. Een deel van deze kosten wordt gedekt door bijdragen van derden en vanuit tijdschrijven op met name projecten. In de volgende paragraaf gaan we nader in op de inzet van personeel, het capaciteitsbudget. Vooraf: op begrotingsbasis wordt het capaciteitsbudget niet gesplitst in salarissen en inhuur. Het totale capaciteitsbudget is kaderstellend voor de totale besteding van zowel salarissen (ambtelijk personeel) als de externe inhuur.

Inzet beschikbare middelen					
Exploitatie - Bedragen x € 1.000,-	**Begroting incl. vastgestelde wijzigingen**	**Voorstel Begrotingswijzigingen**	**Realisatie per 1-6**	**Vastgelegde verplichtingen per 1-6**	**Saldo**
Uitgaven					
Formatiebudget					
- salarissen		-293	35.001	0	
- inhuur		0	2.529	5.442	
Subtotaal formatiebudget	**103.197**	**-293**	**37.531**	**5.442**	**59.931**
Overige personeelskosten	1.883	291	653	473	1.047
Kosten automatisering	8.676	0	5.941	2.375	359
Kosten huisvesting	8.189	0	2.092	2.008	4.089
Overig	9.322	-1.479	2.247	1.417	4.178
Totaal bedrijfsvoeringskosten (A)	**131.266**	**-1.481**	**48.464**	**11.716**	**69.605**
Dekking					
Dekking formatie	21.182	0	4.540	0	16.642
Bijdrage van derden	1.373	368	302	0	1.439
Totaal dekking (B)	**22.555**	**368**	**4.842**	**0**	**18.081**
Saldo van lasten en baten (A-B)	**108.712**	**-1.849**	**43.623**	**11.716**	**51.524**

1. De inzet van personeel

In onderstaand overzicht staat het totaal van de bedrijfsvoeringskosten en wordt specifiek inzicht gegeven in het deel formatiebudget, gesplitst naar salarissen (voor vast en tijdelijk personeel) en inhuur. Daarnaast is ook de dekking voor de formatie aangegeven, dit betreft het tijdschrijven op met name investeringsprojecten en specifieke uitkeringen van het Rijk.

Toelichting

Het bedrijfsvoeringsbudget is opgebouwd uit personele en materiële kosten. Een deel van deze kosten wordt gedekt door bijdragen van derden en vanuit tijdschrijven op met name projecten en specifieke uitkeringen.

De salarissen worden jaarlijks geïndexeerd met de (verwachte) CAO stijging. Voor het jaar 2026 is daarmee al rekening gehouden. Op realisatiebasis geven we aan wat de verdeling is tussen salaris provinciaal personeel en inhuur. De salarislasten nemen de komende jaren af dit heeft met name te maken met de afname van een aantal tijdelijke en projectbudgetten waar personeel een onderdeel van uitmaakt. Daarnaast is in de Kadernota 2026 een voorstel opgenomen om tijdelijke extra budget beschikbaar te stellen voor de organisatie.

In het formatiebudget, zoals we dat hierna verder toelichten, wordt duidelijk dat het hierbij gaat om het deel van het formatiebudget dat fluctueert en weer kan toenemen op het moment dat er extra middelen beschikbaar worden gesteld door Provinciale Staten en/of derden, voor de uitvoering van taken en/of projecten. De flexibele schil voor inhuur en/of tijdelijke dienstverbanden neemt dan weer toe. Deze ontwikkeling maken we steeds zichtbaar in deze paragraaf en is de basis voor de strategische personeelsplanning.

Formatiebudget
Onderstaand is het verloop van het formatiebudget van de jaarstukken 2025 naar nu de berap 2026 weergegeven. Dit totaal sluit aan op het subtotaal formatiebudget waarbij géén rekening is gehouden met dekking vanuit tijdschrijven dan wel bijdragen van derden.

In het overzicht is aangegeven of de uitbreiding van formatie wordt gedekt uit bijdragen derden of uit middelen van de provincie zelf. Tevens is aangegeven onder welk mandaat de wijzigingen zijn doorgevoerd.

In het voorjaar zijn de teamplannen 2026 vastgesteld, daarbij heeft tevens een actualisatie plaatsgevonden van de bijdragen die we van derden ontvangen voor de inzet van personeel. Dit betreft zowel tijdelijke als projectformatie. Ook de tijdelijke formatie uit de begrotingswijzigingen statenverkiezingen, correctie decembercirculaire, bestedingsritme formatie, statenverkiezingen 2027 projectleider, 3O-voorstellen en vrij vragen Holwerd aan Zee voorwaardelijk uit deze bestuursrapportage zijn nu meegenomen. Vanuit detacheringen hebben wij € 1 mln. in 2026, € 0,7 mln. in zowel 2027, 2028 en 2029 en € 0,3 miljoen in 2030 opgevoerd. Daarnaast is een bedrag van € 2,30 mln. uit het digitaliseringsplan omgezet naar formatie. Bij het beschikbaar stellen van deze middelen door PS is aangegeven dan de capaciteitscomponent nog niet uit het budget was gehaald, dit gebeurt op jaarbasis.

Ontwikkeling formatiebudget (bedragen x € 1.000,-)		**Budget**	**Dekking**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Jaarstukken 2025				**94.043**	**87.231**	**78.667**	**73.689**	**72.084**
Wijzigingen onder GS mandaat	Actualisatie nav teamplannen 2026	Basis		192	746	1.465	2.204	2.922
		Tijdelijk	Derden	529	152	142	121	78
		Project	Derden	4.930	2.052	2.802	4.483	4.561
Wijzigingen onder GS mandaat	Interreg project	Tijdelijk	Derden	53	89	124	88	
	Werken voor derden	Project	Derden	100	26			
GS Berap 2026	Diverse voorstellen	Basis	g/d budget	0	548	553	559	565
		Tijdelijk	g/d budget	2.305				
		Tijdelijk	Derden	693	245	245	244	244
		Project	Derden	62	1.496	1.314	608	608
PS berap 2026	o.a. 3 O-voorstellen	Tijdelijk		-518	3.648	1.785	1.693	1.798
		Tijdelijk	Derden	368	734	138	456	
		Project	Derden	-24				
Berap 2026				**102.733**	**96.967**	**87.235**	**84.145**	**82.858**

Toelichting
Het formatiebudget is meerjarig opgebouwd in de ruimte voor salarissen (vast en tijdelijk personeel) en inhuur. Een deel van dit budget is structureel. Het tijdelijke deel bestaat deels uit middelen die wij ontvangen van derden voor bijvoorbeeld de uitvoering van taken en projecten en deels uit middelen die Provinciale Staten beschikbaar stellen. Dit maakt dat het formatiebudget flexibel is en fluctueert.

Dit leidt tot het volgende overzicht van het formatiebudget waarin op hoofdlijnen zichtbaar wordt hoe het formatiebudget zich meerjarig ontwikkelt op begrotingsbasis. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de basis formatie (voor onze basis/structurele taken), tijdelijke formatie (budget voor extra taken met een bepaalde looptijd) en project formatie (verantwoording via tijdschrijven).

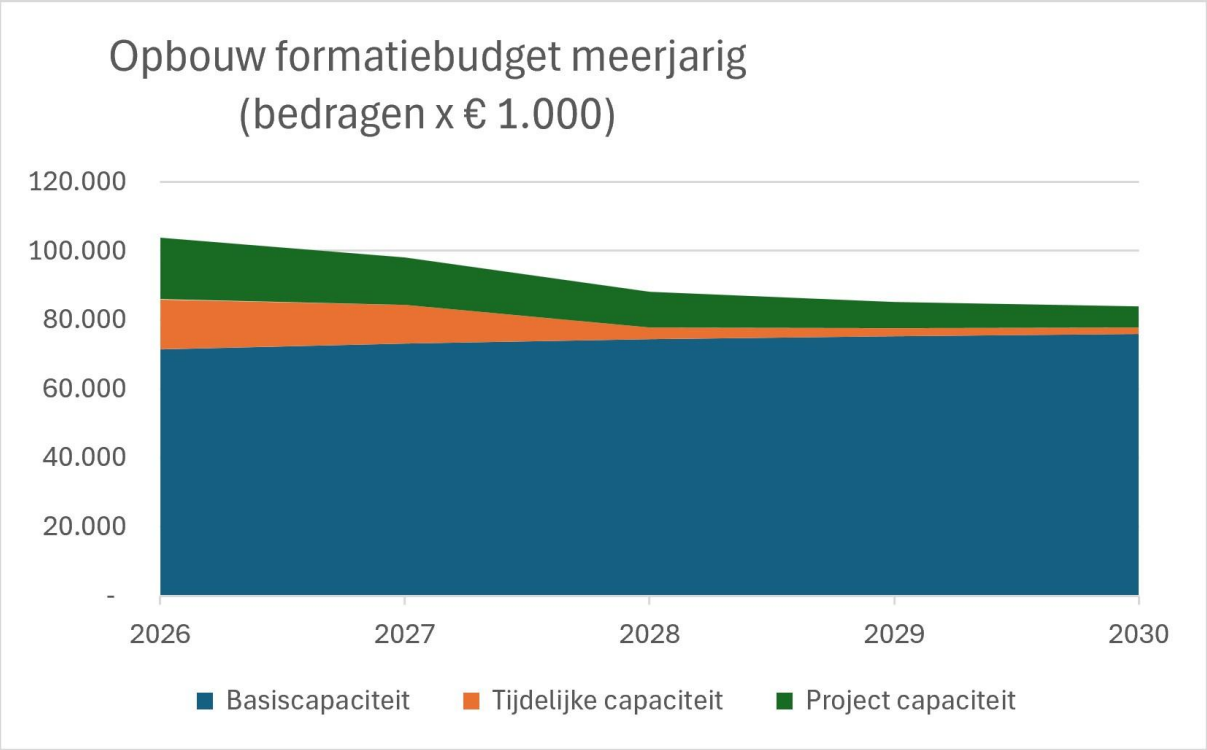

Toelichting
Zoals bij de mutaties aangegeven stijgt het budget voor de basis formatie door de toekenning van nominaal 2026. Zowel de tijdelijke als project formatie dalen de komende jaren door het aflopen van de periode waarvoor deze middelen beschikbaar zijn gesteld.

Bezetting
In onderstaand overzicht staat de ontwikkeling van het aantal fte met een provinciaal dienstverband (vast en tijdelijk, peildatum mei 2026).

Bezetting provincie Fryslân		2026	2027	2028	2029	2030
(aantal fte, peildatum mei 2026)	Januari	Juli	Januari	Januari	Januari	Januari
Vast	712	723	719	704	691	671
Tijdelijk	89	93	52	3		
Totaal	**801**	**816**	**771**	**707**	**691**	**671**

Toelichting
De bezetting bedroeg op 1 januari 2026 801 fte en deze neemt de komende jaren af op basis van natuurlijk verloop vanwege pensionering en de afloop van tijdelijke contracten. Daar tegenover zal staan dat een deel van de ontstane vacatures weer opnieuw ingevuld zal worden. Kaderstellend daarbij is het toegekende financiële kader voor de formatie.

2. Programma O&O (organisatie-ontwikkeling) en de uitvoering van het HR-beleid

2.1 Organisatieontwikkeling
De ambitie van de organisatie is optimaal bij te dragen aan de realisatie van maatschappelijke opgaven en de realisatie van de ambities van het provinciaal bestuur. In 2024 is de organisatie gaan werken vanuit een nieuw organisatiemodel en nieuwe structuur. De basis voor de ontwikkeling van de organisatie is het organisatieplan 2023-2027.

In 2025 is het periodieke medewerkersonderzoek uitgevoerd, inclusief de 1 meting van de organisatieontwikkeling. De uitkomsten en verbeteracties zijn in uitvoering of worden in 2026 uitgevoerd. De voortgang van de doelen uit het organisatieplan gaat volgens planning. In 2026 draait het om de volgende thema's:

- Continuering van het programma Cultuur en Leiderschap en specifiek het thema teamontwikkeling.
- Concern en teamplannen voor 2026, met focus op resultaatsturing, op basis van de doelen en resultaten zoals die in de begrotingsprogramma's in de begroting 2026 zijn opgenomen;
- Implementatie van de ontwikkelde 'Fryske standaard voor Projectmatig en Programmatisch werken';
- Interne en externe samenwerking.

2.2 HR beleid

De organisatie werkt gestructureerd en integraal met verschillende HR instrumenten. We lichten hieronder een aantal van deze instrumenten toe, inclusief acties voor 2026.

Werving en selectie

In het eerste kwartaal van 2026 zijn 38 vacatures uitgezet en zijn er 27 vacatures vervuld. Er is hierbij sprake van een overlap van vacatures die nog in in het laatste kwartaal van 2025 zijn uitgezet in vacatures die in het eerste kwartaal zijn uitgezet, maar later worden vervuld. Op een aantal specialistische functies na, lukt het nog goed om vacatures goed ingevuld te krijgen. Het is wel merkbaar dat het In deze arbeidsmarkt steeds belangrijker wordt om pro actief te werken aan de zichtbaarheid van de organisatie en vacatures die er zijn én die we in de toekomst verwachten. Dit betekent dat we meer inzetten op strategisch recruitment.

Daarnaast blijven we actief investeren in onze zichtbaarheid op de arbeidsmarkt en in samenwerkingen met regionale partners. Zo nemen we deel aan het Young Professional-programma, Platform Zakelijke Dienstverlening en het traineeprogramma van Werken in Fryslân. We hebben deelgenomen aan de Noordelijke Banenbeurs en de carrièredagen van NHL Stenden en Van Hall Larenstein.

Banenafspraak/participatiebanen

Op basis van de Participatiewet 2015 is afgesproken dat werkgevers die meer dan 25 fte in dienst hebben, een aantal medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt in dienst nemen (arbeidsbeperkten, geregistreerd in het doelgroepenregister). Het percentage wordt jaarlijks landelijk bepaald en is op dit moment nog niet bekend. Voor 2026 is de doelstelling het realiseren van 30 fta (1 fta is 25,5 uur per week).

Leren en ontwikkelen

Leiderschap en teamontwikkeling worden dit jaar verder versterkt met voortzetting van masterclasses en leiderschapsdagen voor het management. Teams maken gebruik van een breed trainingsaanbod dat aansluit bij de organisatiedoelen. Het PBDI wordt actief ingezet voor duurzame inzetbaarheid. Daarnaast wordt geïnvesteerd in digitale leermiddelen om leren en ontwikkelen verder te ondersteunen.

Traineeprogramma's

Als provincie nemen wij inmiddels deel aan het traineeprogramma "Expeditie Friesland" van Werkeninfriesland.nl. Binnen deze samenwerking starten wij in eerste instantie met de inzet van één trainee. Daarnaast nemen we deel aan het Young Professional programma van het Platform Zakelijke Dienstverlening Leeuwarden.

2.3 Transitieplan HR/SPP
In 2025 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de organisatie om de ambities uit het bestuursakkoord te realiseren, een aantal wettelijke taken waarvoor onvoldoende formatie beschikbaar was en middelen voor de transitie van de organisatie. Hiervoor is een plan opgesteld. In 2026 geeft de organisatie verder invulling aan strategische personeelsplanning, zodat een scherp beeld ontstaat op welke plekken in de organisatie een beweging - of transitie - nodig is. Het transitieplan volgt de indeling van de CAO, die bestaat uit fasen. Fase 1 richt zich op loopbaanontwikkeling, waarbij medewerkers zelf worden gestimuleerd te investeren in hun loopbaan, gekoppeld aan het perspectief van de organisatie. Dit draagt bij aan de gewenste interne mobiliteit. Fase 2 richt zich op pre-mobiliteit. Medewerkers waarvan het de verwachting is dat de betreffende functies sterk zullen veranderen of misschien vervallen, krijgen in deze fase de mogelijkheid en de middelen om zich bijvoorbeeld om te scholen of een loopbaantraject te volgen. Fase 3 komt in beeld als er sprake is van boventalligheid en medewerkers begeleid worden van Werk naar Werk.

Op dit moment vinden er vooral nog activiteiten plaats in Fase 1, gericht op loopbaanontwikkeling. In 2026 zal ook een aantal collega's in Fase 2 komen en een beperkt aantal in Fase 3. De inzet is om zo veel mogelijk te voorkomen dat medewerkers in Fase 3 komen. Dit heef een behoorlijke impact op medewerkers en is ook kostbaar. Met de vergrijzing en een krappe arbeidsmarkt is de inzet er juist op gericht om medewerkers te behouden en toe te bewegen naar functies binnen de organisatie.

2.4 CAO
Het effect van de eenjarige cao die in 2025 is afgesproken op de salarisraming in de begroting, valt in 2026 iets hoger uit dan begroot. In de raming was voor de 2e helft van 2026 rekening gehouden met een ruimte van 2,15% waar het onderhandelingsresultaat uitkomt op 2,5%.

De nieuwe onderhandelingen voor een nieuwe cao hebben op 21 april 2026 geleid tot een onderhandelingsresultaat cao 2026 – 2028. De insteek van het onderhandelingsresultaat is een tweejarige cao, waarin thema's als ‘gezond naar het pensioen', werkdruk, duurzame inzetbaarheid, vereenvoudiging en verduidelijking van verlofregelingen en cao, belangrijke pijlers zijn. Ook over inkomensontwikkeling gedurende de beoogde looptijd van de nieuwe cao zijn afspraken gemaakt.

3. Het programma Digitale Transformatie

De digitale transformatie van de provincie Fryslân verloopt in 2026 grotendeels conform de in de begroting geformuleerde koers. Binnen het Programma Digitale Transformatie werken we verder aan een toekomstbestendige informatievoorziening, versterking van digitale weerbaarheid en het vergroten van de digitale fitheid van de organisatie. Daarbij blijft de samenhang tussen technologie, processen, wet- en regelgeving en organisatieontwikkeling centraal staan.

In het eerste deel van 2026 is verdere voortgang geboekt op de versterking van het digitale fundament en de professionalisering van de digitale organisatie. Tegelijkertijd zien we dat de maatschappelijke, technologische en wettelijke ontwikkelingen elkaar in hoog tempo opvolgen. Dit vraagt om blijvende aandacht voor uitvoerbaarheid, prioritering en structurele borging binnen de organisatie.

3.1 Digitaal vakmanschap en digitale fitheid
De ontwikkeling van digitaal vakmanschap blijft een belangrijk speerpunt. Via de verdere uitbouw van de Digitale Academie blijven medewerkers ondersteund worden bij het versterken van digitale basisvaardigheden en bewustwording op het gebied van informatiebeveiliging, privacy en verantwoord gebruik van nieuwe technologieën, waaronder AI.

De uitvoering van het bewustwordingsprogramma ‘Informatiebeveiliging en privacy’ verloopt volgens planning. Daarmee werken we stapsgewijs toe naar een organisatie waarin digitale verantwoordelijkheid en informatiebewust handelen steeds meer onderdeel worden van het dagelijks werk.

3.2 Voldoen aan digitale wet- en regelgeving

De implementatie van informatiewetgeving vraagt steeds nadrukkelijker om integrale sturing en afstemming binnen de organisatie. Sinds eind 2025 is hiervoor de Regietafel Informatiewetten ingericht, waarin het domein Middelen, het domein Dienstverlening, de afdeling Concerncontrol en de afdeling Bestuurszaken vertegenwoordigd zijn.

De regietafel richt zich in eerste instantie op het versterken van het integrale inzicht in de toenemende wet- en regelgeving rond digitalisering en informatievoorziening, waaronder digitale dienstverlening, informatiebeveiliging en informatiehuishouding. De werkzaamheden voor het opbouwen van dit totaalbeeld zijn in uitvoering.

Op diverse onderdelen wordt reeds invulling gegeven aan relevante informatiewetgeving via lopende projecten en bestaande inzet binnen de organisatie. Daarmee is op meerdere thema's al een belangrijke basis aanwezig. Het integrale overzicht biedt vervolgens handvatten om prioriteiten in samenhang te bepalen en vervolgstappen doelgericht en bestuurlijk afgewogen vorm te geven.

Tegelijkertijd wordt zichtbaar dat de omvang, complexiteit en samenhang van informatiewetgeving structureel toenemen. Dit leidt tot een groeiende behoefte aan voldoende capaciteit, specialistische expertise en duurzame organisatorische borging. In de komende periode wordt daarom nader inzichtelijk gemaakt welke aanvullende mensen en middelen nodig zijn om blijvend aan wet- en regelgeving te kunnen voldoen en de uitvoerbaarheid op langere termijn te waarborgen.

3.3 Versterking informatiebeveiliging en risicobeheersing

Ook op het gebied van informatiebeveiliging blijven we koersvast werken aan verdere professionalisering. De implementatie van beleid, monitoring en risicogestuurde beheersmaatregelen wordt voortgezet. Daarbij groeit het besef binnen de organisatie dat informatiebeveiliging niet uitsluitend een technisch vraagstuk is, maar een gezamenlijke verantwoordelijkheid vraagt van bestuur, management en medewerkers.

Het versterken van informatieveiligheid en risicobeheersing blijft daarmee een continu proces, waarbij bewustwording, governance en technische maatregelen in samenhang worden ontwikkeld.

3.4 Professionalisering van de digitale organisatie

De verdere professionalisering van de digitale organisatie vraagt blijvend aandacht voor samenwerking, eigenaarschap en uitvoerbaarheid. In 2026 werken we verder aan het versterken van de samenhang tussen beleid, uitvoering en informatievoorziening. Daarbij zetten we in op duurzame inrichting van processen, heldere verantwoordelijkheden en versterking van de regie op digitaliseringsvraagstukken.

De digitale transformatie blijft daarmee nadrukkelijk een organisatieontwikkeling die verder reikt dan techniek alleen. Met een stapsgewijze en realistische aanpak blijven we bouwen aan een digitaal wendbare, betrouwbare en toekomstbestendige provincie, in dienst van de mienskip.

4. De rechtmatige organisatie

Rechtmatig betekent dat wat de provincie doet voldoet aan de wet- en regelgeving. Dit geldt voor allerlei activiteiten zoals aanbestedingen, arbeidsomstandigheden, subsidieverstrekking en informatieverstrekking. Het is belangrijk dat de overheid volgens de regels handelt, de mienskip verwacht dit. Wij als college van GS leggen hierover ook verantwoording af in de jaarstukken.

Bij de rechtmatigheidsverantwoording gaat het specifiek om het financieel beheer: alle inkomsten, uitgaven en veranderingen op de balans moeten volgens de wet- en regelgeving verwerkt zijn in de administratie. De inventarisatie van de voor de verantwoording relevante wet- en regelgeving vormt het normenkader.

De rechtmatigheidsverantwoording wordt opgesteld op basis van de uitkomsten van de verbijzonderde interne controlewerkzaamheden. De werkzaamheden met betrekking tot de verbijzonderde interne controle worden vastgelegd in het Controleplan verbijzonderde interne controle wat weer een onderdeel vormt van het Controlplan van Concerncontrol.

De uitvoering van het Controlplan verloopt conform planning. De uitkomsten van de verbijzonderde interne controle worden meegenomen bij de interim controle en met het onderzoek beleidsevaluaties en het onderzoek naar het registratiesysteem P8 is een start gemaakt.

5. Wetgeving

De wet- en regelgeving op het gebied van informatievoorziening en transparantie blijft volop in ontwikkeling. In 2026 zetten we de planmatige aanpak voort om uitvoering te geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit onder andere de Wet open overheid (Woo), de Archiefwet en de Wet digitale overheid (Wdo). Daarbij werken we aan een samenhangende benadering waarin transparantie, toegankelijkheid, informatiehuishouding en digitale dienstverlening met elkaar verbonden worden.

Binnen de bredere informatiewetgeving blijft de Wet open overheid een belangrijk speerpunt. Voor actieve openbaarmaking wordt in het najaar de aanpak voor een volgende groep informatieproducten geconcretiseerd. De uitvoering daarvan start vanaf 2027. De benodigde ontwikkeling van de informatiehuishouding wordt hierin stapsgewijs meegenomen, maar blijft onderdeel van een bredere organisatieopgave rondom duurzame informatievoorziening en informatiebeheer.

Daarnaast blijven we inzetten op het verbeteren van de toegankelijkheid en vindbaarheid van informatie. Samen met interne eigenaren van websites en digitale kanalen worden toegankelijkheidsverklaringen geactualiseerd en wordt kennisdeling georganiseerd om het bewustzijn rondom inclusieve digitale dienstverlening verder te vergroten.

De toenemende omvang en samenhang van informatiewetgeving vragen daarbij om blijvende aandacht voor regie, prioritering en uitvoerbaarheid. Om deze samenhang beter bestuurlijk en organisatorisch te kunnen sturen, vindt afstemming plaats via de Regietafel Informatiewetten. Vanuit deze integrale benadering werken we verder aan een toekomstbestendige informatiehuishouding die bijdraagt aan transparante, betrouwbare en toegankelijke dienstverlening aan de mienskip.

6. Fraude en onregelmatigheden

Er is een start gemaakt met het opstellen van fraudebeleid en er is een integriteitsonderzoek afgerond met gepaste maatregelen tot gevolg.

Na de zomer voeren wij de jaarlijkse fraude-risicoanalyse uit op onze risicovolle processen en beoordelen we of aanvullende beheersmaatregelen wenselijk zijn.

7. Subsidies

De aanbesteding van het nieuwe digitale subsidievolgsysteem is succesvol afgerond en de implementatie verloopt volgens planning. Vanaf 1 oktober 2026 wordt het systeem gefaseerd in gebruik genomen. Aanvragers kunnen dan stapsgewijs via één laagdrempelig portaal hun subsidieaanvraag indienen, aanvullen en volgen. Hiermee geven wij concreet invulling aan de ambitie uit het bestuursakkoord om het aanvragen van subsidies eenvoudiger te maken en zetten wij tegelijk een belangrijke stap in de verdere digitalisering van onze dienstverlening.

8. Opvolging aanbevelingen

Over de opvolging van de aanbevelingen van de noordelijke rekenkamer, de accountant en de afdeling Concerncontrol wordt bij de bestuursrapportages gerapporteerd.
In onderstaande tabel is het aantal aanbevelingen weergegeven per mei 2026. Het overzicht waar uw staten verantwoordelijk voor zijn is toegevoegd in bijlage 6. Wanneer u daarmee instemt dan worden deze als daadwerkelijk afgehandeld beschouwd.

Bron		Openstaand 14/05/2025	Nieuw	Tussentijds afgehandeld door directie	Aanbevelingen Noordelijke Rekenkamer voorstel afgehandeld bij jaarstukken 2025 behandeling door PS op 24 juni 2026	Voorstel afgehandeld berap 2025	Openstaand 13/05/2026
Noordelijke Rekenkamer	PS	17	7		7	1	16
Accountant	PS	1	6	1		4	2
Totaal		**18**	**13**	**1**	**7**	**5**	**18**

Paragraaf 3. Grote projecten

Overzicht projecten

Projecten

1. Lelylijn
2. Vismigratierivier
3. Bruggen/Sluis Kornwerderzand

Programma's

4. Natuurpact: uitvoering natuurontwikkelingsopgave
5. Programma Natuur
6. Uitvoeringsprogramma Maatregelen Landelijk Gebied (UMLG)
7. Veenweide
a. Veenweideprogramma 2021-2031
b. Aldeboarn-De Deelen
c. Hegewarren
d. Idzegea

1. Lelylijn

Wat willen we bereiken?

Lelylijn

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Lelylijn

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

Zie toelichting bij geld.

Geld

Geld (toelichting)

We werken als Rijk en regio toe naar een besluit in het BO MIRT najaar 2026 voor een go of no-go voor de Lelylijn. Hierover is nu nog geen zekerheid. Daarom is het voorstel om het resterende budget Lelylijn 2026 door te schuiven naar 2027, zodat bij de te verwachten 'go' in het BO MIRT najaar 2026 wij budget hebben voor het vervolg.

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2026 door Provinciale Staten?
Vooralsnog zijn er geen PS-besluiten genomen.

Wat heeft het gekost?
De conclusie van de onderzoeksfase (2024) is dat nut en noodzaak van de Lelylijn is aangetoond, maar dat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor een vervolgstap naar een MIRT-Verkenning. In 2025 hebben Rijk en Regio gezamenlijk het Masterplan Lelylijn opgesteld. Met het Masterplan Lelylijn is een volgende stap in het Lelylijn onderzoek gezet en de realisatie van de Lelylijn een stap dichterbij de MIRT-Verkenning gebracht. Bij het opstellen van het Masterplan Lelylijn is onderzoek gedaan naar:
- Financieringsmogelijkheden en financiële planning;
- De impact van de Lelylijn op de lange termijn (100 jaar);
- Integrale gebiedsverdiepingen bij Groningen, Drachten, Heerenveen en Emmeloord.

De heer Knot heeft als Lelylijn-gezant de financieel-economische mogelijkheden en onmogelijkheden in kaart gebracht om de Lelylijn te realiseren. In de Voorjaarsnota 2025 heeft het vorige kabinet het budget Lelylijn voor een belangrijk deel besteed aan andere infrastructurele projecten, waarmee er nog circa € 650 mln. resteert voor de Lelylijn. In het nieuwe landelijke regeerakkoord van Kabinet Jetten is de Lelylijn niet opgenomen. De Lelylijn is een prominent onderwerp in de (Friese) lobby.

In het Bestjoersakkoart 2023-2027 Oparbeidzje foar Fryslân is € 1 mln. gereserveerd, die in 2025 en 2026 is/wordt aangesproken voor de uitvoering van de vervolgstappen op basis van de afspraken in het BO MIRT 6 november en 20 december 2024. De middelen zijn deels ingezet voor het Masterplan Lelylijn en het restant is beschikbaar voor de 'Klaar voor de Start MIRT-Verkenning-fase'.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

De Lelylijn is begin 2024 opgenomen in het 'extended core network' van het Trans-European Transport Network (TEN-T). Er wordt lobby gevoerd richting Europa om cofinanciering voor de aanleg van de Lelylijn te krijgen uit de budgetten achter de TEN-T verordening en andere mogelijke Europese fondsen.

In november 2024 is het MIRT- en NOVEX-onderzoek voor de Lelylijn afgerond. Doel van het onderzoek was het opleveren van voldoende informatie om de Startbeslissing Verkenning Tracéwet te nemen door de minister eind 2024, als start van de formele planvoorbereiding en realisatie van de Lelylijn. Het Rijk eist dat er zicht is op 75% van de benodigde middelen, dat ontbreekt nu en daarom is de Startbeslissing tot een MIRT-verkenning door de minister niet genomen ondanks dat Rijk en Regio van mening zijn dat de resultaten van de onderzoeken wel vervolgstap rechtvaardigen. Er is in het BO-MIRT december 2024 besloten om te komen tot een Masterplan Lelylijn om te kijken hoe de lijn ingebed kan worden in de ruimtelijke structuur van Nederland. In 2025 is dit Masterplan opgesteld onder aansturing door de Projectorganisatie Lelylijn en in opdracht van het Rijk en de provincies Groningen, Fryslân en Flevoland.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?
Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft het zicht op 75% van de financiering als spelregel voor het nemen van de startbeslissing tot een MIRT-verkenning. Doordat met de Voorjaarsnota 2025 de reservering voor de Lelylijn op de Rijksbegroting grotendeels is leeg gehaald, heeft het risico zich ten aanzien van de beschikbare middelen voltrokken waarmee het zicht op 75% van de financiering en daarmee het zicht op de startbeslissing MIRT-verkenning verder uit beeld is. Betrokken partijen zijn hierover met elkaar in gesprek, waarbij de regio recent de uitspreek heeft gedaan om een regionale bijdrage te willen verkennen.

2. Vismigratierivier

Wat willen we bereiken?

Vismigratierivier

In 1932 is de afsluitdijk gerealiseerd. De afsluiting van de toenmalige Zuiderzee heeft ecologisch grote negatieve gevolgen gehad. Door het realiseren van de Vismigratierivier wordt de verbinding hersteld zodat trekvissen weer kunnen migreren tussen zoet en zout.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Vismigratierivier

Beleid

Tijd

Geld

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2026 door Provinciale Staten?
Er zijn in 2026 geen besluiten genomen.

Wat heeft het gekost?

	Budget		Besteed
Project	Totaal budget	Aandeel provinciale bijdrage in budget	Gerealiseerd t/m mei 2026
Vismigratierivier deel 1	19.000.000	2.700.000	19.000.000
Vismigratierivier deel 2	61.300.000	5.700.000	34.300.000

Provincie Fryslân is sinds 2018 opdrachtgever namens de vijf initiatiefnemers van de VMR: de Waddenvereniging, It Fryske Gea, Sportvisserij Nederland, Coalitie Blauwe Hart Natuurlijk en NetVISwerk. Het project wordt grotendeels gefinancierd door subsidies vanuit o.a. het Waddenfonds, Nationale Postcode Loterij, het Rijk en Europa.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

In 2020 is de realisatie van de VMR gestart. Het project is volop in realisatie. De VMR wordt op basis van zes deelcontracten gerealiseerd:

Contract I = Rijkscontract – Doorlaatmiddel Afsluitdijk en inzwemopeningen
Contract II = Estuariëne deel Waddenzeezijde
Contract III = Estuariëne deel IJsselmeerzijde
Contract IV = Oostelijke en Zuidelijke Dam IJsselmeerzijde
Contract V = Westflank IJsselmeerzijde
Contract VI = Binnenzijde VMR, afsluitmiddel, inregelfase en beheer & onderhoud

De eerste vijf deelgebieden zijn gerealiseerd en worden reeds beheerd en onderhouden. Het contract voor het laatste deelgebied (contract VI) is in mei gesloten en wordt voor een groot deel in 2026 gerealiseerd. De VMR zal in 2027 functioneel zijn. Daarna start de inregelfase met onderzoek & monitoring om te komen tot een stabiel systeem.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?

- Het realisatiecontract voor het laatste deelgebied is in mei 2026 gesloten. Er blijft een financieel rest-risico op dit punt, wanneer tussentijds scope, financiering of externe ontwikkelingen wijzigen (een nieuwe pandemie of oorlog bijvoorbeeld).
    - Sinds februari 2026 is het onrustig in het Midden-Oosten. De geopolitieke onrust zorgt voor hogere brandstof- en energieprijzen, brede inflatie en hogere prijzen voor goederen en een verstoring van toeleveringsketens. Deze externe ontwikkeling heeft een directe financiële impact op het project. Als de geopolitieke onrust langdurig aanhoudt heeft dit dermate financiële gevolgen die niet door het project kan worden opgevangen. Dit kan in het uiterste geval leiden tot aanvullende financieringsbehoefte.
    - Voor de realisatie van de VMR wordt gebruik gemaakt van meerdere subsidies. De definitieve subsidiebedragen worden uitgekeerd na afronding van het project en zijn afhankelijk van daadwerkelijke kosten, de toerekenbaarheid van activiteiten en de beoordeling door de subsidievertrekkers. Indien de definitieve subsidietoekenningen lager uitvallen dan waarvoor in de projectfinanciën is uitgegaan, ontstaat er mogelijk een (co)financieringsissue. Dit kan in het uiterste geval leiden tot aanvullende financieringsbehoefte.

3. Bruggen/Sluis Kornwerderzand

Wat willen we bereiken?

Bruggen /sluis Kornwerderzand

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Bruggen/sluis Kornwerderzand

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

Vanwege de herijking van het project is de oorspronkelijk planning van het project losgelaten. De betrokken regionale partijen en Rijk maken nieuwe afspraken over de realisatie van het project en de beoogde uitvoeringsplanning van de projectonderdelen.

Geld

Geld (toelichting)

Door het Rijk is het oorspronkelijk budget van het project verhoogd met € 375 mln., daarbij geldt nog steeds het financiële kader van de BOK. Voor de regio betekent dit dat zij garant dient te staan voor de oorspronkelijk bijdrage van € 88,5 mln. inclusief de jaarlijkse indexering.

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2026 door Provinciale Staten?
Er zijn geen besluiten genomen in 2026.

Wat heeft het gekost?

	Budget		Besteed	Toelichting
Project	**Totaalbudget**	**Aandeel provinciale bijdrage in budget**	**Gerealiseerd t/m mei 2026**	
Sluis Kornwerderzand	80.000.000*	16.000.000	3.000.000	Besteding betreft voorbereidingskosten exclusief € 1,4 mln. verkenning/studie
Fase 1 bruggen Kornwerderzand	100.000.000	3.500.000	13.300.000	

**Gebaseerd op totaalbedrag € 180 mln. voor bruggen en sluis zoals dat in 2020 het uitgangspunt was.*

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?
In 2020 is een BOK met het Rijk gesloten voor de realisatie van het project. Sindsdien hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan dit heeft geleid tot een herijking van het project en is een nieuwe raming met prijspeil 2024 opgesteld. Vervolgens is in het najaar van 2025 met de minister afgesproken dat het project programmatisch aangepakt zal worden. Langs vier sporen (bruggen, sluis incl. verzilting, vaargeulen en nieuwe bestuurlijke afspraken) is het project de afgelopen maanden verder uitgewerkt.

De inzet is dat in het tweede kwartaal van 2026 door het Rijk en de brede regio afspraken worden gemaakt over o.a. de scope, risicoverdeling, eventuele tekorten en het vervolg. Deze worden vervolgens vastgelegd in een nieuwe BOK. In 2027 zullen de gezamenlijke overheden werken aan de verdere voorbereiding van de nieuwe, bredere bruggen in de A7, het opstellen van een aangepast sluisontwerp waarin de noodzakelijke verziltingsmaatregelen worden geïntegreerd, en de verruiming van de vaargeulen in het IJsselmeer.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?
Voor het project zijn risico's benoemd m.b.t. de verruiming van de sluis, de bouw van de bruggen en het verdiepen van de vaargeulen. Naar aanleiding van de herijking van het project en de verdere uitwerking van de project onderdelen zijn sommige risico's komen te vervallen. De belangrijkste actuele risico's voor het project zijn hieronder opgenomen.

- In de oorspronkelijke financiële dekking van het project (2020) is rekening gehouden met besparingen en inverdien-effecten. Deze onderdelen zullen in de nieuwe bestuursovereenkomst weer een plek moeten krijgen aangezien ze nog steeds onderdeel zijn van de regionale dekking.
- De bruggen in de A7 bij Kornwerderzand zijn einde levensduur. Een storingsvrije afwikkeling van het weg- en vaarwegverkeer kan niet meer worden gegarandeerd. Ondanks de afspraken die er zijn gemaakt over een spoedige vervanging, blijft vooreerst het risico bestaan dat storingen kunnen optreden.
- Er zijn afspraken gemaakt over de aanpak van de sluis en in samenhang daarmee het treffen van verziltingsmaatregelen. Hoewel er kansrijke maatregelen zijn onderkend, blijven er nog diverse onzekerheden en risico's bestaan of deze maatregelen in voldoende mate het verziltingsprobleem reduceren.
- Ook stikstof is nog een risico, aangezien er sprake is een toename van de scheepvaart intensiteit van en naar de IJsselmeerregio. Dit leidt tot een, zij het zeer beperkte toename van stikstofdepositie.
- Bij de oorspronkelijk financiële opzet van het project was ons uitgangspunt dat er over het regionale financieringsdeel BTW gecompenseerd kan worden. Tevens was de aanname dat de marktbijdrage leidt tot het kunnen verrekenen van BTW. Dit moet nog nader uitgezocht worden.
- De provincie heeft voor het project reeds € 16 mln. aan kosten gemaakt. Deze kosten zullen worden ingebracht als projectkosten en zijn onderdeel van de provinciale bijdrage van € 19,5 mln. Mocht er geen overeenstemming met het Rijk worden bereikt dan is er een risico dat deze bijdrage, die grotendeels is besteed aan onderzoeken en formatie, deels of niet wordt verrekend door het Rijk.
- Per 1 januari 2025 is het Rijk gestart met een pilot waarbij vaargeul de Boontjes minder gebaggerd wordt. Een minimale vaardiepte van -3,30 m NAP wordt gegarandeerd. Bij het Rijk is het voornemen deze aangepaste diepte vast te leggen in het Nationaal Waterprogramma in plaats van de huidige – 3.80 NAP.

4. Natuurpact: uitvoering natuurontwikkelingsopgave

Wat willen we bereiken?

Natuurpact: uitvoering natuurontwikkelingsopgave

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Natuurpact: uitvoering natuurontwikkelingsopgave

Beleid

Beleid (toelichting)

We zien dat er stagnatie is in de realisatie van de 750 ha functiewijziging/verwerving en 2.000 ha inrichting NNN in de periode t/m 2027. De 750 ha functiewijziging/verwerving gaan we niet halen en de 2.000 ha inrichting is de inschatting dat dit omstreeks 2027 deels is gerealiseerd en deels in uitvoering is. De doelstellingen voor realisatie in 2026 blijven ook achter. Zie toelichting in deze paragraaf.

Tijd

Tijd (toelichting)

De inschatting is dat er dit jaar 50-70 ha functiewijziging/verwerving maximaal mogelijk is gezien het beschikbare (vrijwillige) instrumentarium en de ervaring wat er in voorgaande jaren is gerealiseerd. Wat betreft de inrichting is en wordt gestart met de realisatie van 350 ha NNN. Afhankelijk van de weersomstandigheden dit najaar gaat het lukken om deze hectares in 2026 gereed te melden.

Geld

Geld (toelichting)

De inschatting is dat voor de periode t/m 2027 er voldoende budget is voor de realisatie NNN omdat we achterblijven met de realisatie (zie toelichting bij beleid). Op het totaal van het Natuurpact is er een tekort.

In 2011 hebben provincies en het Rijk in het Onderhandelingsakkoord Natuur afspraken gemaakt over de decentralisatie van het natuurbeleid. Hiermee zijn wij verantwoordelijk geworden voor de uitvoering van de Natuuropgave.

De decentralisatie is verder uitgewerkt in het Natuurpact. Het Natuurpact is afgesloten voor de periode 2014 – 2027. De uitvoering van het Natuurpact is in de begroting opgenomen in hoofdstuk 3.1 Natuur. Het betreft daar de planning voor het lopende begrotingsjaar op hoofdlijnen. In deze paragraaf Grote projecten wordt een toelichting gegeven op één van de onderdelen van het Natuurpact: natuurontwikkelingsopgave.

In het kader van het Natuurpact is met het Rijk afgesproken dat in 2027 het NatuurNetwerkNederland (NNN) wordt gerealiseerd. Provinciale Staten heeft november 2022 besloten dat er maximaal wordt ingezet om het NNN te realiseren. Gelet op de beschikbaarheid van geld, menskracht en beschikbaar instrumentarium is gebleken dat niet zonder meer het gehele NNN in 2027 kan worden gerealiseerd. Vooral het verkrijgen van de benodigde grond dan wel het geïnteresseerd krijgen van grondeigenaren voor natuurbeheer is een cruciale factor voor het slagen van de ambities. En natuurlijk moeten voldoende middelen voorhanden zijn. Met Provinciale Staten is afgesproken dat we uitgaan van de realisatie van 750 ha verwerven/functiewijziging en 2.000 ha inrichting NNN in 2027. In voorjaar 2025 is middels een MidtermReview (Healweis Weromsjen NNN) deze opgave door PS herbevestigd.

De realisatie van het NNN wordt in Fryslân gedaan middels vier grote gebiedsontwikkelingsprojecten (Achtkarspelen Zuid, Alde Feanen, Beekdal Linde en Koningsdiep) en Natuer mei de Mienskip.

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2026 door Provinciale Staten?

Januari 2026 is het plan van aanpak NNN in PS behandeld. In het plan van aanpak NNN is een aanpak beschreven voor de realisatie van de resterende opgave met de focus op de cruciale hectares en hierbij is ook aangegeven welke mogelijkheden er zijn om natuur buiten NNN naar binnen NNN te plaatsen. PS is akkoord gegaan met het plan van aanpak en er is afgesproken dat er in 2027 een evaluatie komt.

Welke besluiten zijn er eerder door Provinciale Staten genomen?

- Op 21 december 2011 hebben Provinciale Staten besloten het onderhandelingsakkoord Natuur (2011) niet te aanvaarden. Provinciale Staten hebben wel de bereidheid uitgesproken te zullen meewerken aan de uitvoering van het akkoord.
- Op 27 juni 2012 hebben Provinciale Staten ingestemd met de Nota 'Natuer & Lanlik Gebiet' en gekozen voor scenario 2 plus: dit scenario betreft de realisatie van de EHS-taakstelling volgens het Onderhandelingsakkoord Natuur met als plus de prioritaire Friese natuurprojecten in Achtkarspelen Zuid, Beekdal Linde en Beekdal Koningsdiep (minimaal 200 en maximaal 500 ha).
- Op 22 januari 2014 zijn Provinciale Staten akkoord gegaan met het Natuurpact tussen de Provincies en het Rijk.
- Op 10 maart 2015 zijn Provinciale Staten geïnformeerd over de ontwikkelingen in het financiële kader van het program Lanlik Gebiet.
- Op 10 mei 2017 zijn Provinciale Staten geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek naar de geconstateerde tekorten op de Natuuropgave door BMC.
- Naar aanleiding van dit onderzoek is een aantal scenario's uitgewerkt in het rapport Natuur in Fryslân - Haalbaar en Betaalbaar. Uitgangspunten van deze scenario's waren dat het tekort op de natuuropgave opgelost moest worden, én dat de oplossing gevonden moest worden in de natuurontwikkelingsopgave (1 van de onderdelen van de natuuropgave). Naast de provinciale scenario's is vanuit de mienskip ook een scenario ingebracht. Provinciale Staten hebben op 18 juli 2018 een besluit genomen over deze scenario's. Besloten is om drie scenario's verder uit te werken (waaronder het alternatieve scenario van de mienskip, dat als voorkeursscenario is aangemerkt).
- Op 10 juli 2019 zijn de uitgewerkte scenario's ter besluitvorming voorgelegd aan PS. PS hebben besloten om scenario 5b, Natuer mei de Mienskip (binnen bestaand budget) verder uit te werken door het uitvoeren van 3 pilots en in 2021 een definitieve scenariokeuze te maken. Als terugvaloptie is gekozen voor scenario 3+.
- Op 25 mei 2020 heeft PS het grondbeleid vastgesteld. Dit is relevant voor de grondverwerving voor natuur.
- Op 1 juli 2020 heeft PS de evaluatiecriteria pilots Natuer mei de Mienskip vastgesteld.
- Op 1 december 2020 is PS geïnformeerd over de financiële voortgang Natuurpact.

- Op 24 november 2021 hebben Provinciale Staten de financiële voortgang natuurontwikkelingsopgave besproken. Hierin is een doorkijk gegeven welk budget beschikbaar is voor de komende jaren voor de realisatie van het NNN. In dit stuk is aan de orde geweest dat realisatie in 2027 niet lukt, vanwege onvoldoende inzet capaciteit, te weinig middelen en instrumentarium op basis van vrijwilligheid. PS heeft besloten dat er € 10 mln. in 2022 beschikbaar wordt gesteld voor realisatiekansen prioriteit 3 en 4 NNN (betreft aankopen/functiewijziging, niet voor inzet capaciteit).
- Op 23 maart 2022 hebben Provinciale Staten het aanbod van Natuer mei de Mienskip besproken. NmdM heeft najaar 2021 een aanbod gedaan om 500 ha aan functiewijziging en 1000 ha aan inrichting te doen in de periode t/m 2027 in het NNN buiten de vier gebiedsontwikkelingsprojecten Alde Feanen, Achtkarspelen Zuid, Beekdal Linde en Koningsdiep. PS heeft ingestemd met optie 2, principebesluit: GS op te dragen om m.b.t. NmdM een aantal voorwaarden uit het aanbod uit te werken, zodat dit in de uitwerking van het herziene planning van het natuurpact meegenomen kan worden.
- Op 20 april 2022 hebben Provinciale Staten de strategische grondnota NNN besproken. Hierin ligt een aantal opties voor over de inzet van instrumentarium om de gronden binnen het NNN te realiseren voor natuur. PS heeft ingestemd met optie 3. Dit betekent inzetten op maximale vrijwilligheid in de periode t/m 2027 en inzet op basis van volledige schadeloosstelling vanaf 2028 voor realisatie van prioriteit 1 en 2 NNN. Dit betekent dat er meer capaciteit beschikbaar gesteld moet worden om actiever met de grondaankoop aan de slag te gaan en om meer instrumentarium in te zetten.
- Op 30 november 2022 hebben Provinciale Staten de herziene planning NNN besproken. PS heeft aangegeven dat de provincie haar maximaal gaat inzetten om het NNN te realiseren. En heeft hiervoor ook meer formatie voor beschikbaar gesteld (zowel voor de inzet van NmdM als voor de uitvoering van de strategische grondnota) en daarnaast is de aankoopstop voor het provinciale deel van het NNN (prioriteit 3 en 4 NNN) eraf gehaald zodat we weer in het gehele NNN aan de slag kunnen. Daarnaast is afgesproken dat er in 2025 een Mid Term Review is om de voortgang van de realisatie te bespreken.
- Op 23 april 2025 is de Mid Term Review (Healweis Weromsjen NNN) besproken in PS. Omdat de stemming 21 - 21 was, is de stemming verplaats naar 28 mei. Met deze stemming heeft PS besloten dat er een plan van aanpak opgesteld wordt voor de realisatie van de resterende opgave met de focus op de cruciale hectares en hierbij te onderzoeken of natuur buiten NNN naar binnen NNN geplaatst kan worden en om te onderzoeken of er minder NNN binnen prioriteit 3 en 4 mogelijk is. Het voorgestelde onderzoek voor het inzetten van volledige schadeloosstelling op basis van onteigening is door PS uit het besluit gehaald.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

Met de realisatie van het NNN wordt invulling gegeven aan het vergroten van de biodiversiteit. Hiermee wordt een robuust netwerk gerealiseerd. In 2027 is een robuust en samenhangend natuurnetwerk gerealiseerd: vanaf 1-1-2023 betreft dit 750 ha verwerving/functiewijziging en 2000 ha inrichting NNN t/m 2027. Hiermee is er na 2027 nog een restanttaakstelling van ca. 850 ha verwerving/functiewijziging en 1.600 ha inrichting NNN voor de realisatie van het gehele NNN.

Indicator	doelwaarde 2026
Gerealiseerde hectare Natuurnetwerk Fryslân: grondverwerving / functieverandering (cumulatief)	310 ha
Gerealiseerde hectare Natuurnetwerk Fryslân: inrichting (cumulatief)	1.040 ha

Voor de doelwaarde 2026 wordt uitgegaan vanaf 1 januari 2023.
Voor de grondverwerving/functiewijziging is in de Begroting uitgegaan van 100 ha realisatie in 2026. We zijn hierin afhankelijk van de medewerking van grondeigenaren. Onze inschatting is dat we in 2026 50-70 ha kunnen realiseren. De doelwaarde zal hiermee in 2026 op 260-280 ha uitkomen.
In 2026 gaan we voor inrichting van ca. 350 ha realisatie in 2026. Een groot deel zal in najaar 2026 in uitvoering zijn, afhankelijk van de weersomstandigheden zal het ook daadwerkelijk lukken om deze hectares in 2026 af te ronden en gereed te melden. In de doelwaarde zijn we uitgaan van gunstige weersomstandigheden. Daarnaast zijn er veel ha's in 2026 in uitvoering waarvan de realisatie na 2026 aan de orde is. Zie hiervoor de toelichting bij "Wat gaan we doen in 2026?".

Wat heeft het gekost?

Onderstaand is het overzicht opgenomen van de stand van zaken van het Natuurpact. De programmering in deze tabel is gebaseerd op ingeschatte reële programmering voor 2026 en 2027. Hiermee is het beeld dat er voor 2026 en 2027 nog voldoende middelen vanuit het Natuurpact beschikbaar zijn. In de begroting 2026 werd nog uitgegaan van een programmering van de natuuropgave in de nieuwe indeling op basis van het scenario 750 ha verwerven/functiewijziging en 2.000 ha inrichting NNN, conform het PS besluit over de herziene planning NNN (november 2022); het beeld was toen nog dat we uitkwamen op een tekort van ca. € 45 mln. De tabel betreft de periode 2014-2027. In deze tabel is voor de realisatiecijfers de peildatum 1/1/2026 aangehouden.

Natuurpact 2014 t/m 2027

	Natuurpact 2014-2027		
INKOMSTEN x € 1.000, -	**Realisatie 2014-2025**	**Begroting 2026-2027**	**Totaal**
1. Rijksmiddelen	467.100	122.300	589.400
2. Provinciale middelen	135.900	28.200	164.100
3. Europese middelen	132.000	14.000	146.000
4. pMJP middelen	20.900		20.900
5. Overige middelen	34.100	5.300	39.400
SUBTOTAAL	**790.000**	**169.800**	**959.800**

UITGAVEN x € 1.000, -	**Realisatie 2014-2025**	**Begroting 2026-2027**	**Totaal**
1. Ontwikkelopgave	91.800	26.800	118.600
2. Natura 2000	21.300	10.300	31.600
3. Natuurbeheer	213.900	47.500	261.400
4. Agrarisch natuurbeheer	224.400	55.000	279.400
5. Wet natuurbescherming	1.000	100	1.100
6. Soortenbeleid - weidevogels	5.900		5.900
7. Soortenbeleid - Ganzen	158.100	45.900	204.000
8. Soortenbeleid overige soorten	2.900	3.600	6.500
9. Diversen	45.600	5.700	51.300
SUBTOTAAL	**764.900**	**194.900**	**959.800**

TOTAAL x € 1.000, -	**Realisatie 2014-2025**	**Begroting 2026-2027**	**Totaal**
Subtotaal inkomsten	790.000	169.800	959.800
Subtotaal uitgaven	764.900	194.900	959.800
TOTAAL	**25.100**	**-25.100**	**0**

Op basis van de huidige programmering is er berekend dat het tekort op nihil uitkomt. We zijn uitgegaan van een realistische programmering. NB: hiermee halen we dus niet de afgesproken 750 ha verwerving/functiewijziging en 2000 ha inrichting NNN in 2027.

In de cijfers is wel rekening gehouden met de realistische lasten en inkomsten, zoals: de verhoging van de indexatie voor het Agrarische Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb), de aanpassing standaardkostprijzen van Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL), de verhoogde kosten voor de ganzenschade, de benodigde inzet voor NmdM en uitvoering strategische grondnota NNN (totaal 18 FTE in de periode 2023 t/m 2027) en vanaf 2024 zijn de rente lasten voor het IKG (Investeringskader Grond) substantieel hoger dan in voorgaande jaren. Daarnaast is de besluitvorming in PS, maart 2024, over het ganzenbeleid dat zorgt voor hogere kosten in de programmering verwerkt. De verwachting is dat het Rijk de extra lasten voor het ANLb zal compenseren. Daarmee maakt het ANLb geen deel uit van het tekort binnen het Natuurpact.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

Inhoudelijk rapporteren we hier alleen over de voortgang van de natuurontwikkelingsopgave. Voor de andere onderdelen wordt verwezen naar programma 3.1 Natuur. De natuurontwikkelingsopgave wordt uitgevoerd middels Natuer mei de Mienskip en vier gebiedsontwikkelingsprojecten: Achtkarspelen Zuid, Alde Feanen, Beekdal Linde en Koningsdiep. Algemeen geldt dat we verder gaan met de uitvoering van de natuurontwikkelopgave conform de besluitvorming van PS. Hiervoor is een realisatiestrategie opgesteld waar uitvoering aan wordt gegeven. Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan het verkopen van ingerichte provinciale grond conform het uitvoeringskader verkoop gronden NNN.

<u>Natuer mei de Mienskip</u>

De opdracht voor NmdM is onveranderd ten opzichte van voorgaande jaren; 500 ha functiewijziging en 1.000 ha inrichting.
In 2026 wordt verder gewerkt aan de realisatie van dat doel in de clusters die in 2025 als prioritair zijn aangemerkt. De doorloop en voortgang is afhankelijk van het proces in de gebieden en de bereidheid om mee te werken. Dit laatste kan, afhankelijk van de eigendomssituatie, voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van de mogelijkheden die geboden worden voor de landbouw.
Ook in 2026 wordt door NmdM gewerkt aan de mogelijkheden hiervoor en het zoeken naar creatieve oplossingen.
In gebieden waar veel eigendommen van terreinbeherende organisaties liggen en kansen voor relatief snelle realisatie zijn, worden uitvoeringsplannen opgesteld en, waar mogelijk, in 2026 uitgevoerd. Indien uitvoering in 2026 nog niet mogelijk is, wordt voorbereid voor uitvoering in 2027. Dit geldt ook voor clusters met particuliere eigenaren.
In Burgumermar en De Leijen wordt verder gewerkt aan het aankopen en/of ruilen van gronden en de inrichting van de NNN begrensde percelen.
De kansen die herkend zijn in de verkenningen worden uitgediept en verder gebracht. Hierbij wordt instrumentarium ingezet dat passend is bij de situatie.
Via het loket Tsjoch Op! worden initiatieven voor kleine gebieden van particulieren opgepakt en verder gebracht voor realisatie NNN.

<u>Gebiedsontwikkelingsprojecten</u>

In 2026 wordt in gebiedsontwikkelingsproject Beekdal Linde het resterende deel van het hermeanderingsbestek Linde uitgevoerd. De planning is dat dit project in najaar 2026 wordt afgerond. Daarna volgt de decharge. In voorjaar 2026 is gestart met de uitvoering van de 6e uitvoeringsmodule en de afronding is in 2027. Het gaat dan in totaal om de inrichting van 14 hectare NNN-grond.
Verder is in 2026 gestart met de planvorming voor de 7e uitvoeringsmodule; de eerste opzet voor een inrichtingsplan is opgesteld.

In voorjaar 2026 is in het gebiedsontwikkelingsproject Achtkarspelen Zuid een deel van de Surhuzumermieden afgerond (ca. 70 ha). Voor het overige deel van de Surhuzumermieden is het beeld dat met de inrichting dit najaar gestart kan worden en deze hectares in 2027 worden gerealiseerd. Daarnaast wordt dit najaar Reahel-East uitgevoerd; hiermee wordt ca. 180 ha NNN gerealiseerd. De uitvoering van de Droegehamstermieden is voorzien in 2027; in 2026 wordt gewerkt aan een inrichtingsplan en bestek. In z'n algemeenheid wordt verder gegaan met de uitvoering van het plan "Mieden op z'n Mooist". Er zijn diverse grondruilen waarmee er grond binnen het NNN beschikbaar komt t.b.v. de natuurontwikkeling.

In 2026 worden in het gebiedsontwikkelingsproject Alde Feanen de laatste werkzaamheden uit de 3e module in het gebied rond de Wolwarren afgerond. De werkzaamheden in de Westersanning, laatste deel uit de 3e module, worden gestart en afgerond. De werkzaamheden uit de 4e module (polder Siderius) worden gestart en afgerond. De werkzaamheden op de Oksekop worden gestart en afgerond. De inschatting is dat er in 2026 ca. 100 ha wordt gerealiseerd.

In 2025 is in het gebiedsontwikkelingsproject Koningsdiep op basis van de uitkomsten van de MER voor de boven- en middenloop (350 ha NNN) een inrichtingsprogramma opgesteld. Tegelijkertijd is voor een deel (225 ha NNN) van dit programma de 5e uitvoeringsmodule opgesteld; in 2026 wordt gestart met de voorbereiding van de uitvoering van deze 5e module. Met deze plannen wordt integraal invulling gegeven aan de natuur- en wateropgaven (NNN, KRW en WB21) in het beekdal Koningsdiep.

In 2026 wordt gestart met de uitvoering van het inrichtingsplan Dulf Mersken (240 ha). Hiermee wordt zowel invulling gegeven aan de Natura 2000 doelstellingen als de waterdoelen.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?
Algemeen:
In deze paragraaf lichten we alleen de risico's toe van de natuurontwikkelingsopgave.

Ontwikkelopgave:

- Tempo grondverwerving te laag - Indien het tempo van vrijwillige grondverwerving te laag is zullen de doelen voor de ontwikkelopgave en daarmee de KaderRichtlijn Water (KRW) en Natura 2000 niet worden gehaald. In april 2022 heeft PS op basis van de strategisch grondnota NNN een besluit genomen over het in te zetten instrumentarium. Hiermee wordt ingezet op het maximaal vrijwillig realiseren van natuur, waarbij het mogelijk is om na 2027 prioriteit 1 en 2 NNN op basis van volledige schadeloosstelling te realiseren. Hier is een nieuw PS besluit voor nodig na 2027. Bij de behandeling van het plan van aanpak NNN in PS januari 2026 is afgesproken dat er in 2027 een evaluatie komt en een analyse voor het vervolg.
- Tempo van doorlevering van ingerichte natuurgrond te laag – Als het niet lukt om door de provincie verworven en als natuur ingerichte gronden door te verkopen aan een eindbeheerder heeft dit als gevolg dat de provincie dan kosten heeft voor het beheer maar ze kan zichzelf geen beheersubsidie toekennen. Als beheersmaatregel kunnen de beheerkosten dan worden gefinancierd uit het budget voor de ontwikkelopgave. Daarnaast is er in 2026 een nieuw uitvoeringskader verkoop provinciale ingerichte gronden door GS vastgesteld; het beeld is dat hiermee meer vaart in de verkoop gaat plaatsvinden.
- Onvoldoende budget voor de realisatie NNN – Op dit moment is er onvoldoende budget voor de totale realisatie van het NNN . Daarnaast is er nog een risico dat andere onderdelen van Natuurpact meer financiering nodig hebben en dit zou ten koste kunnen gaan van de realisatie van NNN. Het beeld voor de besteding in 2026 en 2027 is dat er voldoende budget is.
- Krapte op de arbeidsmarkt – Voor de realisatie van het NNN is voldoende inzet van capaciteit nodig. Op dit moment zijn er zoveel ontwikkelingen in het landelijk gebied dat het beeld is dat er mogelijk opnieuw onvoldoende beschikbare capaciteit is om het NNN te realiseren. Zowel qua inzet als het vinden van personeel dat voldoende kennis en ervaring heeft. Zeker gezien de grote opgaven die aan de orde zijn in het landelijk gebied.
- Invloed vervolg aanpak stikstofreductie en natuurherstel - het vervolg rond de aanpak stikstofreductie en natuurherstel kunnen invloed hebben op de realisatie van het NNN wat betreft het afwachten welk instrumentarium en budgetten vanuit dit programma beschikbaar gesteld worden.

5. Programma Natuur

Wat willen we bereiken?

Programma Natuur

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Programma Natuur

Beleid

Tijd

Geld

De provincies en het Rijk hebben als onderdeel van de structurele aanpak stikstof afgesproken om een gezamenlijk Programma Natuur op te stellen, aanvullend op het Natuurpact. Belangrijke hoofdlijn van het Programma Natuur is om condities te realiseren voor een gunstige staat van instandhouding (Svl) van alle soorten en habitats onder de Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR). Hiermee wordt gestreefd, in samenhang met de andere maatregelen in de structurele aanpak stikstof, om aan de eisen te voldoen die de VHR stelt. De inzet richt zich vooral op maatregelen in en rond beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland).
De provincie heeft voor de periode 2021-2023 een Uitvoeringsprogramma Natuur opgesteld ter grootte van € 44,5 mln. Hierin is beschreven hoe gebiedsgericht invulling wordt gegeven aan het realiseren van de condities, die nodig zijn voor een landelijk gunstige Staat van Instandhouding, waar bij aanvang van het programma sprake is van een te hoge stikstofdepositie voor stikstofgevoelige soorten en habitattypen in de provincie Fryslân. Voor de uitvoering hiervan is een SPUK ontvangen van het Rijk. Op 15 november 2023 heeft de minister van N&S besloten om de uitvoeringstermijn van het programma Natuur fase 1 te verlengen van ultimo 2025 naar ultimo 2026. Dit naar aanleiding van het verzoek van de provincies die aangaven meer tijd nodig te hebben om de maatregelen uit te kunnen voeren.

In het programma is ook aangegeven welke maatregelen in de gebieden worden uitgevoerd. Dit zijn vooral maatregelen gekoppeld aan het herstel van stikstofgevoelige natuur in zowel Natura 2000-gebieden als in het overige NNN die binnen drie jaar uitgevoerd kunnen worden en aanvullend op het Natuurpact zijn. Deze 2e fase loopt van 2024 tot 2032. De te treffen maatregelen hebben betrekking op benodigd systeemherstel voor realisatie instandhoudingsdoelstellingen, met de focus op de met stikstof overbelaste Natura 2000-gebieden. Voor deze 2e fase heeft de provincie Fryslân een Specifieke Uitkering (SPUK) ontvangen van € 88,6 mln. Een groot deel van de maatregelen wordt uitgevoerd door de terreinbeherende organisaties (TBO's).

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2026 door Provinciale Staten?

Geen

Wetgeving:
Wet Stikstof en Natuurherstel (WSN)

Wat heeft het gekost?
Voor het uitvoeringsprogramma Natuur fase 1 hebben we van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit € 44,8 mln. ontvangen, dit op basis van de ingediende plannen. De maatregelingen (€ 31 mln.) worden uitgevoerd door de terrein beherende organisaties (TBO) en door de provincie zelf. Verder kunnen de middelen ingezet worden voor grondaankopen (€ 10,7 mln.) en voor onderzoek en personeelsinzet (€ 3,2 mln.) . Onderling kan binnen het budget geschoven worden. Het totaalbedrag ad € 44,8 mln. is reeds ontvangen. Tot nu toe is er van dit bedrag ca. € 35 mln. besteed. Het zwaartepunt van de uitvoering ligt op de jaren 2024, 2025 en 2026. Niet bestede middelen gaan terug naar het ministerie. Jaarlijks vindt er een verantwoording plaats aan het Rijk over de stand van zaken. De eindafrekening vindt plaats in 2026. Het verantwoordingsproces vindt plaats via Sisa.

Voor fase 2 van het programma hebben we een beschikking van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur ontvangen van € 88,6 mln. De TBO's gaan een groot deel van deze maatregelen uitvoeren ca € 57 mln, via de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap (SKNL). Een deel is bestemd voor vervolgonderzoeken als gevolg van de natuurdoelanalyses,(€ 3,4 mln) voor Grip op Kwaliteit (€ 10,3) mln, exotenbestrijding (ca €6,9mln) en ca € 10 mln voor apparaatskosten. Niet bestede middelen gaan terug naar het ministerie. Jaarlijks vindt er een verantwoording plaats aan het Rijk over de stand van zaken. De eindafrekening vindt plaats in 2033. Het verantwoordingsproces vindt plaats via Sisa.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?
De 1e fase programma Natuur wordt in 2026 afgerond. Dit betreft de maatregelen van de verschillende TBO's en projecten die de provincie zelf uitvoert. Voor fase 2 is in 2025 gestart met de uitvoering. In 2026 wordt dit vervolgd en zullen de TBO's via de SKNL-subsidieregeling beschikkingen ontvangen waarmee ook zij met de uitvoering kunnen starten.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?
Uitvoeringsprogramma Natuur:
Al deze werkzaamheden vroegen ook veel capaciteit die niet bij iedere organisatie aanwezig was. Het risico was dat er landelijk te weinig capaciteit aanwezig zou zijn om alle werkzaamheden tijdig uit te voeren. LNV heeft ter verkleining van het risico een kennisbank opgezet om daarmee kennis met elkaar te delen waardoor de kwetsbaarheid daalde. Daarnaast is de uitvoeringsperiode voor fase 1 met een jaar verlengd waardoor de verwachting is dat de maatregelen tijdig uitgevoerd kunnen worden.

Voor fase 2 is een programma vastgesteld en in 2024 met u gedeeld. Het programma heeft een looptijd van 8 jaar (2032). Een maatregelpakket samen stellen voor een dergelijke lange periode houdt in dat er ver vooruit gekeken moest worden. Dit kan betekenen dat situaties in de toekomst wijzigen waardoor maatregelen niet uitgevoerd kunnen worden. Om die reden is er een reservelijst aan maatregelen opgesteld die hiervoor dan in de plaats kunnen treden.

6. Uitvoeringsprogramma Maatregelen Landelijk Gebied (UMLG)

Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma Maatregelen Landelijk Gebied (UMLG)

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Uitvoeringsprogramma Maatregelen Landelijk Gebied (UMLG)

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

De middelen voor de maatregelpakketten zijn bij de begroting van 2025 opgenomen. Het uitwerken van de plannen leidt tot het bijstellen van de programmering van uit te voeren maatregelen en regelingen. Bij deze Berap worden een aantal wijzigingen doorgevoerd omdat uitvoering later plaats zal vinden. De vertraging wordt onder meer veroorzaakt door:

- het niet kunnen afgeven van natuurvergunningen in verband met de stikstofdepositie,
- in afwachting van Europese goedkeuring en toetsing op staatsteun van subsidieregelingen voor afwaardering,
- uitwerking van opbrengst van pilots waardoor openstelling van subsidieregelingen opschuift.

Geld

Geld (toelichting)

Zie toelichting bij tijd.

In de zomer van 2024 heeft het Rijk (Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) een positief besluit genomen voor de uitvoering van de maatregelpakketten Landelijk Gebied. De komende jaren wordt er gewerkt aan doelen op het gebied van water, natuur, klimaat en landbouw. Voor de uitvoering van de maatregelen is € 180 mln. beschikbaar gesteld. De uitvoering loopt tot en met december 2028, met een mogelijke verlenging van vier jaar. Voor de onderdelen Weidevogels binnen het pakket Natuur, het pakket Klimaat en Veenweide en voor de KPI-Doelsturing systematiek binnen het pakket Landbouw is een verlenging aangevraagd en beschikt tot en met december 2032.

Vier maatregelpakketten
De uitvoering gebeurt via vier verschillende pakketten en 22 concrete maatregelen:

- Natuur: Dit pakket bevat maatregelen voor de uitvoering van de Friese bomen- en bossenstrategie, maatregelen die de instandhouding en verbetering van weidevogelgebieden stimuleren en kennisontwikkeling.

- Water & Bodem: Hierin gaat het om gebiedsplannen met duidelijke doorkijk naar uitvoering. Het doel is om het waterbeheer en de bodemkwaliteit te verbeteren.
- Klimaat & Veenweide: Dit pakket omvat zes maatregelen die volgen uit het vastgesteld Veenweideprogramma. De maatregelen richten zich op aanpassingen aan het watersysteem. Deze moeten bodemdaling tegengaan en de uitstoot van broeikasgassen verminderen.
- Landbouw: In dit pakket gaat het onder andere om het verlengen van de Noordelijke Investeringsregeling Reductie Stikstofemissie, het opzetten van een KPI-Doelsturing systematiek en de uitvoering van pilots voor monomestvergisters in Zuidoost Fryslân.

Versnellingsmaatregelen 2022
In aanvulling op de uitvoering van de maatregelpakketten worden onder de vlag van dit programma ook vier versnellingsmaatregelen uitgevoerd. Dit zijn maatregelen waar in 2022 € 24 mln. Rijksfinanciering voor is toegekend. Deze maatregelen moeten uiterlijk 31 december 2028 zijn uitgevoerd.

Het gaat om:

- Versnelling Aldeboarn – De Deelen (maatregelen rondom vernatting)
- Versnelling Middelen-Doelenbeleid (pilotprojecten KPI systematiek)
- Versnelling N2000 Fochteloërveen (kadeherstel Fochteloërveen)
- Gelijkwaardige positie boeren in gebiedsproces

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2026 door Provinciale Staten?

Geen, de uitvoering van het maatregelpakket valt onder het mandaat van Gedeputeerde Staten.

Wat heeft het gekost?

Uitvoeringsprogramma maategelen landelijk gebied x € 1.000,-	Gerealiseerd tot en met 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030	Totaal
Natuur	**1.410**	**11.715**	**6.906**	**5.296**	**4.700**	**12.905**	**42.932**
Bomen en bossen	487	10.725	4.275	312			15.799
Kennisontwikkeling	228	741	1.381	1.333			3.682
Weidevogels	695	250	1.250	3.650	4.700	12.905	23.450
Water en bodem	**20**	**115**	**190**	**125**			**450**
Klimaat en veenweide	**445**	**3.155**	**1.933**	**11.773**	**1.511**	**26.928**	**45.744**
Landbouw en sociaaleconomisch	**338**	**7.572**	**16.501**	**51.339**	**4.648**	**9.576**	**89.975**
Versnellingsvoorstellen *)	**5.945**	**850**	**7.851**	**11.802**			**26.448**
Beschikbaar	**8.158**	**23.408**	**33.381**	**80.335**	**10.858**	**49.409**	**205.549**

*) een bedrag van € 0,5 mln. staat nog gereserveerd op de balans

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

<u>Maatregelpakketten Landelijk Gebied</u>
2026 is het jaar van de verdere uitvoering van de maatregelen. Hieronder volgt een overzicht van de geplande realisaties per thema.

Natuur
Bomen en Bos
In 2026 worden twee nieuwe subsidieregelingen opengesteld die gericht zijn op:

- Uitbreiding van het bosareaal binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN);

- Revitalisering van bestaande bossen en landschapselementen;
- Aanplant van houtige landschapselementen zoals hagen, singels en struweelhagen;
- Stimulering van Agroforestry, waarbij landbouw wordt gecombineerd met bomenaanplant.

Kennisontwikkeling
In het maatregelpakket Kennisontwikkeling zitten circa 35 onderzoeken ten behoeve van de kennisleemtes uit de NDA's.
In 2026 worden opdrachten voor de verdere onderzoeken uitgezet en uitgevoerd. Het gaat concreet om onderzoeken rond bijv. de Grote Vuurvlinder en groenblauwe dooradering.

Weidevogels
In 2026 wordt de subsidieregeling ten behoeve van weidevogelbiotopen wederom opengesteld. Ook wordt de maatregel ten behoeve van duurzaam behoud weidevogelgrasland verder voorbereid en mogelijk uitgevoerd. Dit laatste is afhankelijk van een beschikbaar staatssteun kader.

Water & Bodem
In dit maatregelpakket zit één goed gekeurde maatregel 'gebiedsplannen opstellen. In 2026 wordt de pilot in de Noardlike Fryske Wâlden afgerond en getoetst of en hoe de werkwijze ingezet kan worden in andere gebieden.

Klimaat & Veenweide
In 2025 wordt een onderzoek uitgevoerd rond haalbaarheid en doelbereik van de goedgekeurde maatregelen. Op basis van dit onderzoek wordt de uitvoering van de maatregelen verder voorbereid en waar mogelijk uitgevoerd. Hierbij is een grote afhankelijkheid van de goedkeuring van de Compensatie Systematiek Veenweide in Brussel. (Voor verdere duiding zie onderdeel 7: Veenweide Programma van de paragraaf Grote projecten.)

Landbouw

- KPI-doelsturing: Volgende op de pilots uit 2025 wordt in 2026 een generieke KPI-doelsturingswerkwijze ontwikkeld en uitgerold voor heel Fryslân. Hierbij wordt nadrukkelijk ingezet op de samenwerking rondom de versnellingsmaatregelen voor innovatie in mono-mestvergisting. Dit betekent dat we actief samenwerken met relevante partners en stakeholders om innovatieve technieken en processen binnen de mono-mestvergisting sneller te ontwikkelen en te implementeren.
- Hooghangend Fruit (Gebiedsgericht Versnellen): In 2026 is in beeld hoe de pilots in Zuidoost-Fryslân verder vorm kunnen krijgen. Hierbij is ook een afhankelijkheid met de Rendac Uitspraak.
- Laaghangend fruit (Noordelijke Investeringsregeling Reductie Stikstof): In 2025 kon deze regeling niet uitgevoerd worden door de Rendac-Uitspraak. Vraag is of en hoe dit in 2026 kan.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?
De grootste risico's in 2026 zijn:

- Slot op vergunningverlening (Rendac-uitspraak): De uitvoering van de maatregelen 'laaghangend fruit' en 'hooghangend fruit' is direct afhankelijk van vergunningverlening. De Friese Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel is er op gericht om de vergunningverlening van het slot te krijgen. In dat licht wordt nauwlettend in de gaten gehouden op welk moment deze maatregelen tot uitvoering kunnen worden gebracht. Tot die tijd worden vooronderzoeken gedaan en wordt de haalbaarheid en uitvoerbaarheid (technisch en op bedrijfsniveau) in beeld gebracht.
- Geen staatssteunkader: De uitvoering van de maatregel 'duurzaam behoud weidevogelgrasland' is afhankelijk van het staatssteunkader in de Catalogus Groen Blauwe Diensten. Dit kader ligt voor ter notificering in Europa maar het is nog ongewis of dit wordt goedgekeurd.
- Onvoldoende budget voor realisatie: Voor de uitvoering van het Maatregelpakket Veenweide was oorspronkelijk € 60 mln. aangevraagd en is € 45 mln. toegekend. Dit betekent dat minder uitgevoerd kan worden dan oorspronkelijk beoogd. In 2027 wordt duidelijk in welke mate en waar het maatregelpakket Veenweide uitgevoerd kan worden.

7. Veenweide

Wat willen we bereiken?

Veenweide

Veenweide verdelen we onder in:
7a. Veenweideprogramma 2021-2030
7b. Gebiedsontwikkeling Aldeboarn De Deelen
7c. Gebiedsontwikkeling Hegewarren
7d. Gebiedsontwikkeling Idzegea

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Veenweideprogramma 2021-2030

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

Zoals bij de vaststelling van het FPLG is aangegeven is zo'n € 1,4 mld. nodig om het Veenweideprogramma tot uitvoering te brengen, inclusief de aanpak funderingen. Met het wegvallen van het Transitiefonds Landelijk Gebied wordt voor de financiering gekeken naar overige financieringsbronnen vanuit het Rijk en Europa. Het is nog onvoldoende duidelijk welke financieringsbronnen waarvoor beschikbaar komen en in hoeverre dit ingezet kan worden voor de uitvoering van het Veenweideprogramma.

Gebiedsontwikkeling Aldeboarn - De Deelen

Beleid

Tijd

Tijd (toelichting)

De definitieve besluitvorming tot uitvoering kan nog niet worden genomen omdat de middelen nog zijn bepaald.

Geld

Geld (toelichting)

In principe zijn er voor ADD Zuid voldoende middelen, er zijn nog gesprekken gaande of de middelen kunnen worden besteed conform onze begroting (met name het herverkavelingsproces was in eerste instantie niet meegenomen). Voor ADD Noord moeten nog aanvullende middelen worden gevonden.

Gebiedsontwikkeling Hegewarren

Beleid

Beleid (toelichting)

De stikstofproblematiek zorgt voor problemen in de vergunningverlening.

Tijd

Tijd (toelichting)

Het is niet gelukt een aantal posities binnen de organisaties van het Veenweideprogramma en het project de Hegewarren in te vullen. Dit heeft gevolgen voor de planning van de planfase en het voor te leggen go/no-go besluit. Wij verwachten nu medio 2026 bij u terug te komen met een voorstel, mits de organisatie weer op sterkte is.

Geld

Geld (toelichting)

Met betrekking tot de rijksmiddelen uit de impulsgelden wordt dit jaar een onderbesteding verwacht.

Gebiedsontwikkeling Idzegea

Beleid

Tijd

Geld

Geld (toelichting)

Procesgeld is wel beschikbaar maar voor een eventuele uitvoering zijn er onvoldoende middelen beschikbaar.

7a. Veenweideprogramma

Inleiding

In het Klimaatakkoord van Parijs uit 2015 hebben landen afgesproken om de opwarming van de aarde te beperken tot minder dan 2 graden. Als uitvloeisel hiervan werd in Nederland op 2 juli 2019 de Klimaatwet van kracht. Het Veenweideprogramma richt zich op het realiseren van een bijdrage aan de CO2-uitstootreductie zoals vastgelegd in de Klimaatwet. In het Nationaal Klimaatakkoord maakten overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties in 2019 afspraken over de realisatie van de doelen uit de Klimaatwet. Het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet bevestigt bestaande afspraken t.a.v. klimaat en vormt daarmee een stimulans om uitvoering te blijven geven aan het Veenweideprogramma.

Onze ambitie voor de lange termijn (2050) is een blijvend evenwicht, waarin veenafbraak, bodemdaling en CO2-uitstoot nagenoeg zijn gestopt. De kwaliteit van landschap en natuur is verbeterd. Ook de leefbaarheid en vitaliteit staan op een hoog peil; de landbouw heeft zich aangepast aan de veranderde omstandigheden en recreatie en toerisme hebben zich verder ontwikkeld. Om tot deze ambitie te komen richten we ons voor 2030 op de volgende veenweidedoelen:

1. De negatieve effecten van bodemdaling zijn verminderd (gemiddeld 0,2 cm minder bodemdaling per jaar): Enerzijds door de absolute bodemdaling te beperken, anderzijds door de negatieve effecten te beperken, mitigeren of te compenseren. Dit moet ertoe leiden dat schade aan woningen, wegen en infrastructuur wordt beperkt, de stijging van kosten van waterbeheer in het gebied ook in de toekomst beperkt blijft, de verdroging van natuurgebieden is afgenomen, en het landschap en de cultuurhistorie van het veenweidegebied herkenbaar blijven.
2. De uitstoot van broeikasgassen uit de veenbodem is in 2030 met 0,4 megaton CO2 equivalenten per jaar afgenomen.
3. De landbouw heeft een duurzaam toekomstperspectief.
4. Het watersysteem is waterrobuust en klimaatbestendig ingericht.

De uitvoering van het Veenweideprogramma vindt plaats in de gebiedsprocessen. Deze processen lopen in drie ontwikkelgebieden, Aldeboarn-De Deelen, de Hegewarren en Idzegea, terug te vinden als apart project in deze begroting. Ook zijn er drie kansrijke gebieden, Groote Veenpolder, Leechlân Grou-Warten en Akkrumer Goedland. Ontwikkelgebieden hebben prioriteit boven kansrijke gebieden en zijn verder in de uitvoering en planvorming.

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2026 door Provinciale Staten?

Geen.

Wat heeft het gekost?

Overzicht programma veenweide t/m 2030	Toezeggingen						Voortgang en prognose				
bedragen x 1.000,-	Provincie	Wetterskip	Rijk *	Gemeenten	Overig	Totaal	Gerealiseerd	Gecontracteerd	Prognose te gaan	Prognose einde werk	Resultaat
Algemeen											
1.1 Veenweide algemeen	27.840	5.898	3.345	0	-259	36.824	28.125	3.043	5.656	36.824	0
1.2 Investeringen in systeem		7.500				7.500	0	0	7.500	7.500	0
1.3 Funderingsaanpak	6.712	6.697	130	1.044		14.584	1.955	1.263	11.366	14.584	0
1.4 Hoogwatercircuits		6.300				6.300	1.800	0	4.500	6.300	0
Subtotaal algemeen	34.553	26.395	3.475	1.044	-259	65.207	31.880	4.305	29.022	65.207	0
Gelden t.b.v. gebieden											
Ontwikkelgebieden	18.224	556	110.957	373		130.110	31.885	859	97.365	130.110	0
Kansrijke gebieden Regiodeal			666			666	332	0	334	666	0
NL2120	2.188		12.500		4.758	19.446	3.146	4.729	11.571	19.446	0
Subtotaal gelden t.b.v. gebieden	20.412	556	124.122	373	4.758	150.222	35.363	5.589	109.271	150.222	0
Totaal	**54.964**	**26.951**	**127.598**	**1.417**	**4.499**	**215.429**	**67.242**	**9.894**	**138.293**	**215.429**	**0**

* De Rijksgelden betreft toezeggingen onder het SPUK regime, wat betekent dat deze voor strenge voorwaarden besteed moeten worden aan de aangevraagde doelen.

Wordt niet aan spelregels voldaan, inclusief realisatie binnen de tijdsvensters, dan komen deze te vervallen.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

In het kader van het FPLG is in het najaar van 2024 € 45 mln. door het Rijk beschikt voor uitvoering van de maatregelpakketten Veenweide. Ook wordt er gebruik gemaakt van de mogelijkheden van het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (Samenwerkingsmaatregel Veenweide en de niet grondgebonden maatregelen). Beide budgetten zijn een impuls om in de gebieden een nieuwe stap in de uitvoering te zetten.

Naar verwachting wordt er in 2026 ingestemd door de Europese Commissie met de Compensatiesystematiek Veenweide (CSV). Dit is een belangrijk instrument om in veenweidegebieden in Fryslân te komen tot uitvoering.

Vanaf 2026 is er onvoldoende budget om de doelstellingen uit het Veenweideprogramma 2021 – 2030 te realiseren zoals beoogd. Het streven vanuit het programma is om het Veenweideprogramma de komende jaren op de huidige wijze voor te zetten daarom zijn uit de uitvoeringsgerichte middelen voor 2026 en 2027 ook personeelskosten gedekt; hierdoor blijven echter minder middelen beschikbaar om uitvoeringsgerichte maatregelen met het oog op de doelstellingen Klimaat en Veenweide uit te voeren.

We blijven daarom voortdurend scherp op het benutten van externe financiering, met name door het Rijk; zo wordt momenteel actief het verband gelegd tussen het Veenweideprogramma en de (ministeriële) Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof en de ontwikkelingen rondom het nationale Veenplan 2e fase. Ook andere middelen en instrumenten worden actief opgezocht samen met de partners in het gebied en mede-overheden.

Eind 2025 is de Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw afgerond. De verwachting is dat najaar 2026 de resterende middelen (ca. 1,3 miljoen) van de Regio Deal na de eindafrekening via de SISA en de eindbeschikking terug komen op de provinciale begroting. Volgens de werkafspraken wordt een voorstel voorbereid dit te besteden aan projecten in de veenweidegebieden.

De verschillende kansrijke- en ontwikkelprojecten bevinden zich een groot deel in de verkenningsfase. Na deze fase start de planfase en ligt er voornamelijk een grote grondopgave. Gezien de grootte van de projecten wordt ingeschat dat hiervoor de komende jaren in gedeelten minstens € 100 mln. tot € 150 mln. benodigd zal zijn. Hoewel wij daar nog geen zicht op hebben, zullen wij zoveel als mogelijk een beroep doen op het Rijk om deze middelen ter beschikking te stellen.

In 2026 hebben we binnen de programmalijnen de volgende zaken gerealiseerd:

Voor **bodem en grondgebruik** zetten we in op:

- Begeleiden bodemproeven, excursies organiseren, resultaten delen en vertalen naar een programmatische aanpak
- Maatregel Klei in veen op praktijkschaal beproeven met boeren uit kansrijke en ontwikkelgebieden
- Begeleiden onderzoek 'weide en water' wat gericht is op effecten van peilverhoging op gewasopbrengst, kwaliteit en draagkracht van de bodem
- Stimuleren en ondersteunen kennisnetwerk duurzame maisteelt

Voor de ondersteuning van een **duurzaam toekomstperspectief van de landbouw** (It Nije Buorkjen) zetten we in op:

- Uitrol en verbetering van de CSV in de ontwikkelgebieden
- Begeleiden deelnemer aan GLB-samenwerkingsmaatregel voor peilverhoging o.a. via GLB-praktijkbedrijven
- Voorlichting en advies geven over bedrijfseconomisch perspectief na peilverhoging
- Uitrol onderzoeksprogramma Innovatiebedrijven in de Hegewarren en bij Akkrumer Goedland

Op het gebied van Onderzoek en monitoring hebben we het volgende gerealiseerd:

- De monitoring van de GLB samenwerkingsregeling is volledig ingericht en loopt.
- Er is een adviestraject in gang gezet om de kenniscoördinator duurzaam onder te brengen bij de Stichting VIP Hegewarren.
- Er is een eerste conceptinrichting van een GIS-database gerealiseerd.
- De meerjarige monitoring op leverbot is afgerond.
- Er is een concept dashboard ingericht in het kader van het monitoringsplan. Op basis van dit dashboard wordt de monitoring van het Veenweideprogramma verder uitgebouwd.
- Voor het onderzoeken naar de gevolgen van peilverhoging op de infrastructuur wordt gewerkt aan het aanstellen van de projectleider, waarna het project verder vorm kan worden gegeven.
- De locaties voor het onderzoek naar maatregelen tegen pitrusvorming zijn ingericht.

Vanuit natuur, biodiversiteit, landschap en archeologie:

- Alle conceptonderdelen van de LESA en het maatregelimpact-overzicht zijn besproken met de adviesgroep en worden voorbereid voor oplevering.
- Uitwerking van de Basiskwaliteit Natuur in ADD-Zuid met concrete maatregelen is gestart.
- Een tweede bijeenkomst met natuurvertegenwoordigers in de gebieden is georganiseerd.
- De pilot Kruidenrijkheid op de Hegewarren is ingericht en de nulmeting is gedaan.

- De onderzoeksopzet Veenmospilot Hegewarren is aangepast op basis van feedback klankbordgroep Hegewarren. Inrichtingsvoorbereiding wordt uitgevoerd (vergunningen, voorbereiding werkzaamheden).

We continueren de uitvoering van de funderingsaanpak, inclusief de uitvoering van de moties, betreffende 1) het funderingsloket, 2) uitvoering subsidieregelingen funderingsonderzoek en – herstel, 3) Code Rood Groote Veenpolder en 4) lobby, w.o. financiële verbreding funderingsaanpak. Het onderwerp Garantieregeling is sinds juli 2025 ingevuld door het landelijke Fonds Duurzaam Funderingsherstel.

De lobby van de afgelopen jaren heeft geresulteerd in deelname in de Nationale Aanpak Funderingen als één van de zes landelijke koplopergebieden in het onderdeel gebiedsgerichte leeraanpak 2026-2028. Het Rijk heeft in dat kader € 1,13 mln. toegekend aan Fryslân. De aanvraag voor nog eens € 1 mln. loopt. De ontwikkeling van vijf Friese deelpilots vindt plaats in de eerste helft van 2026, de uitvoering zal medio 2026 beginnen en in het teken staan van leren en
ontwikkelen. De Friese deelpilots zijn: a) Verkenning samenwerking overheden Fryslân, b) Inzicht in aard en omvang funderingsproblematiek Fryslân, c) Plan van aanpak hoogwatercircuits, d) Effectieve hulp aan Friese woningeigenaren en e) Aanpak funderingsproblematiek gespikkeld bezit kleinstedelijk. De kennis die hierin wordt opgedaan zullen de deelprojecten Funderingsaanpak Veenweide inhoudelijk en financieel tot en met 2028 versterken.
Voor sommige actiepunten uit 2026 is er daardoor sprake van een langere uitvoeringstijd, nl. het herdefiniëren van de kaders van de Funderingsaanpak: omvang van het probleem, het doel en de definitie en omvang en aard van hulp. Met deze actiepunten wordt een begin gemaakt in 2026, maar in 2028 zullen de resultaten voor liggen.
In 2026 zal de Aanpak Code Rood worden geëvalueerd en worden afgestemd met eventueel onderzoek naar hetzelfde onderwerp door de Noordelijke Rekenkamer en de Rekenkamer van de Waterschappen. Alle financieringen voor Code Rood zijn dan gekozen door de bewoner-eigenaren, een aantal hersteltrajecten zijn al afgerond en voor een aantal complexe hersteltrajecten is nazorg geregeld tot eind 2029. De versnelling op Code Rood heeft in 203 t/m 2025 gezorgd voor een temporisering van andere deelprojecten van de Funderingsaanpak. Op basis daarvan is een kasritmewijziging 2026 – 2030 voorgesteld voor dit tijdelijke budget.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?

Onvoldoende tempo in de grondverwerving: invulling van de opgaven in de gebiedsprocessen vraagt de mogelijkheid om af te kunnen waarderen en te kunnen compenseren. Grond is hierin cruciaal. Tot op heden hebben we onvoldoende grond beschikbaar in de verschillende gebieden om te kunnen afwaarderen en compenseren en kunnen wij onvoldoende snel handelen. Momenteel wordt gewerkt aan een analyse voor het aankoopplan strategische grondvoorraad zodat we hier meer grip op kunnen krijgen.

Onvoldoende budget voor de realisatie: Zoals bij de vaststelling van het FPLG is aangegeven is zo'n € 1,4 mld. nodig om het veenweideprogramma tot uitvoering te brengen, inclusief de aanpak funderingen. Met het wegvallen van het Transitiefonds landelijk gebied wordt voor de financiering gekeken naar overige financieringsbronnen vanuit het Rijk en Europa. Het is nog onvoldoende duidelijk welke financieringsbronnen waarvoor beschikbaar komen en in hoeverre dit ingezet kan worden voor de uitvoering van het veenweideprogramma. Duidelijk lijkt wel dat er onvoldoende budget is om de bestuurlijke taakstelling in 2030 te realiseren. Het is op dit moment niet te zeggen of de financiële verbreding van de Funderingsaanpak haalbaar is, omdat dit afhangt van de landelijke beleidsontwikkeling.

7b. Aldeboarn - De Deelen

Inleiding
Aldeboarn- De Deelen is één van de ontwikkelgebieden in het Veenweideprogramma 2021-2030. Binnen deze gebieden liggen er op inhoudelijke gronden en vanuit maatschappelijke energie veel kansen, én zijn er middelen om aan de slag te gaan.
In het gebied loopt sinds 2016 een proces 'van onderop', gestart door burgers en boeren uit het gebied zelf .

Er is 2021 een breed samengestelde gebiedscommissie ingesteld met de opdracht om een integraal ontwerp gebiedsplan op te leveren. Eind 2023 is, als tussenstap naar een ontwerp gebiedsprogramma, door de gebiedscommissie een lange termijn visie (het Koersdocument) vastgesteld. De betrokken overheden (GS, DB Wetterskip en colleges van B&W van de drie betrokken gemeenten) hebben dit Koersdocument inmiddels als inspirerend en richtinggevend betiteld en uitgesproken er in gezamenlijkheid met de gebiedspartners verder invulling aan te willen geven. Het doel daarbij is de leefbaarheid en vitaliteit van het gebied, waarbij de opgaven uit het veenweideprogramma, maar ook de ambities uit het gebied zelf integraal onderdeel zijn te bevorderen. Het Koersdocument is tevens ter kennisgeving aan de Staten toegezonden.

Het gebied is opgesplitst in ADD Zuid en ADD Noord.

Er worden waar mogelijk door de provincie strategische grondaankopen gedaan. Koppelkansen met de veenweideopgave worden verder uitgewerkt met de beschikking van de Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw, de Erfgoeddeal en een gebiedsofferte in het kader van Aanvalsplan Grutto voor ADD Noord.

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2026 door Provinciale Staten?

- Geen.

Wat heeft het gekost?

Kosten Aldeboarn-De Deelen	Begroot	Besteed t/m 22-06-2026	Saldo
Gebiedsproces	5.250.147	2.970.014	2.280.133
Vastgoed	32.022.889	7.494.522	24.528.367
Regiodeal NIL	1.392.188	451.608	940.580
GLB pilot (via Stichting Koningsdiep)	1.816.032	-	1.816.032
Totalen	**40.481.256**	**10.916.144**	**29.565.112**

Financiering Aldeboarn-De Deelen	Begroot	Besteed t/m 22-06-2026	Saldo
Impulsgelden (SPUK)	7.000.000	4.602.982	2.397.018
IBP-VP (SPUK)	5.000.000	1.769.100	3.230.900
Klimaatenvelop (DUK)	3.150.000	3.150.000	-
Versnellingsagenda (SPUK)	21.846.750		21.846.750
Pachtopbrengsten	263.100	291.954	-28.854
SPUK L35 Rpml M311 GP11 ADDZ Vernatting	10.000.000	-	10.000.000
Regiodeal NIL fase 1(SPUK)	317.425	317.425	-
Regiodeal NIL fase 1 (via Stichting Koningsdiep)	82.575	-	82.575
Regiodeal NIL fase 2 2022-2024 (SPUK)	992.188	134.183	858.005
Beschikking RVO inzake GLB-pilot	1.206.032		1.206.032
Bijdrage Wetterskip aan GLB pilot	182.500		182.500
Bijdrage Provincie aan GLB pilot	332.500		332.500
Bijdrage Provincie aan verlenging GLB pilot	95.000		95.000
Totalen	**50.468.070**	**10.265.644**	**40.202.426**

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

- Voor ADD Zuid heeft de gebiedscommissie in oktober 2025 een concreet voorstel voor een peilscenario (peilverhoging) aan GS en DB Wetterskip voorgelegd. Het BOF heeft hierover in december 2025 grotendeels positief geadviseerd. Het DB Wetterskip heeft per brief van 13 maart jl. positief gereageerd op het voorstel van de gebiedscommissie. Inmiddels hebben we ook een subsidie van ca € 7,25 mln. vanuit GLB gekregen voor uitvoering van de benodigde watersysteem maatregelen. Omdat de CSV (de systematiek voor berekening van de schade a.g.v. de peilverhoging) nog niet door de Europese Commissie is genotificeerd. En de gesprekken met LVVN over de inzet van de beschikbare middelen nog niet zijn afgerond, kan GS nog besluiten tot het daadwerkelijk, op basis van het peilscenario en CSV, doen van een voorstel voor

nadeelcompensatie. We hopen hierover vlak na de zomer definitief te kunnen besluiten.

- De uitkering van de nadeelcompensatie zal naar verwachting voor een (groot) deel zal plaatsvinden in de vorm van grondcompensatie. Daarvoor is een herverdeling van gronden noodzakelijk. Dit zal gebeuren via een wettelijke participatieve herverkaveling op basis van de Omgevingswet. Het daarvoor benodigde Inrichtingsprogramma en Inrichtingsbesluit wordt momenteel geschreven en we verwachten ook hier na de zomer over te kunnen besluiten en voor de uitvoering ervan een afzonderlijke bestuurscommissie te kunnen instellen.
- Voor ADD Zuid hebben we tevens opdracht gegeven voor de ontwikkeling van een maatregelenpakket ten behoeve van de basiskwaliteit agrarische natuur (BKAN). Een eerste concept daarvan zal in juli gereed zijn.
- Omdat we vooralsnog geen functiewijzigingen voorzien gaan we er thans van uit dat er geen Milieueffectrapportage is. Wel zullen we nog een Mer beoordeling doen.
- De projecten onder de RegioDeal NIL zijn inmiddels afgerond en verantwoord richting penvoerder provincie Groningen. En we verwachten na de zomer de eindafrekening hiervan.
- Binnenkort (naar verwachting in juni) beginnen we de aanbestedingsprocedure voor facilitering en ontwikkeling van een peilscenario (incl. watersysteemplan) in ADD Noord. Daarin zal ook expliciet de resterende NNN opgave en de gebiedsofferte Aanvalsplan Grutto worden meegenomen.
- ADD maakt (vooralsnog als enige veenweidegebied) ook deel uit van het nationale prioritaire gebied Hart van het Noorden, samen met de gebieden Duurswold (Groningen), Drents-Friese Wold en Veenhuizen (Drenthe). Dit vertaalt zich nu reeds heel specifiek in extra inzet vanuit het Kadaster t.b.v. het te ontwikkelen Inrichtingsprogramma en - Besluit voor ADD Zuid.

7c. Hegewarren

Inleiding

De Hegewarren is één van de ontwikkelgebieden in het Veenweideprogramma 2021-2030. De bodem in de Hegewarren zakt en het waterbeheer wordt er ingewikkelder. Door het dalende veen komt er veel CO2 vrij en door lagere grondwaterstanden verdrogen omliggende natuurgebieden. Daarnaast ligt de Hegewarren naast het stikstofgevoelige natuurgebied De Alde Feanen. De peilen moeten omhoog om de problemen op te lossen. Dat heeft ingrijpende gevolgen voor de mensen die in en om de Hegewarren wonen en de grond gebruiken. Daarom is juist hen gevraagd om na te denken over een goede invulling van het gebied met een hoger waterpeil.

Bijna een jaar lang heeft een groep inwoners en betrokkenen uit en rondom de Hegewarren gewerkt aan oplossingen voor de toekomst van de Hegewarren in het veenweidegebied. Ze deden dat in een zogenaamd co-creatieproces. In 2022 heeft u op basis van de resultaten uit dat proces het besluit genomen om de polder om te vormen naar een waterrijk gebied met veel ruimte voor natuur en recreatie.
Voor veehouders in het gebied verandert er veel. Ze kunnen of willen niet blijven in een polder met hogere grondwaterstanden. Ze gaven aan ervoor open te staan om in gesprek te gaan over het verplaatsen van hun bedrijf. Daarom heeft u hier in 2020 geld voor beschikbaar gesteld.

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2026 door Provinciale Staten?

- Geen.

Wat heeft het gekost?

Kosten Hegewarren	Begroot	Besteed t/m 22-06-2026	Saldo
Vastgoed	28.199.734	12.001.767	16.197.967
Planstudie	1.965.566	1.792.588	172.978
Regiodeal NIL	450.000	403.688	46.312
Overgangsbeheer	1.294.400	659.453	634.947
Innovatiepolder	821.436	1.165.211	-343.775
Totalen	**32.731.136**	**16.022.707**	**16.708.429**

Financiering Hegewarren	Begroot	Besteed t/m 22-06-2026	Saldo
Impulsgelden (SPUK)	15.000.000	11.029.533	3.970.467
Verkoopopbrengsten vastgoed	14.452.000	-	14.452.000
Bijdrage Veenweide programma	1.570.000	1.570.000	-
Pachtinkomsten	137.700	229.590	-91.890
Overige inkomsten	-	14.000	-14.000
Bijdrage Gemeente Smallingerland	150.000	150.000	-
Bijdrage Wetterskip Fryslan	150.000	150.000	-
Regiodeal NIL 2022-2024 (SPUK)	150.000	150.000	-
Regiodeal kennismiddelen (SPUK)	300.000	253.688	46.312
NL 2120 Cofinanciering Provincie	38.520	38.520	-
NL 2120 Subsidie	629.037	629.037	-
Totalen	**32.577.257**	**14.214.368**	**18.362.889**

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

Op dit moment is iets meer dan de helft van het gebied aangekocht. We blijven in gesprek met de overige eigenaren in het gebied over de aankoop (of verplaatsing) van hun bedrijf en gronden.

Dit jaar werken we aan de afronding van planfase deel 1 van de gekozen visie 'Open en Natuurlijk'. Eerder was hiervoor al een Landschap ecologische systeem analyse (LESA) uitgevoerd, waarmee inzicht is verkregen in de potentiële effecten van de beoogde maatregelen op de kwaliteit van water, bodem en natuur. In de periode daarna zijn ook de overige thema's inhoudelijk verder uitgewerkt en zijn verschillende fondsen aangeschreven om de investeringsmogelijkheden te verkennen. Daarnaast vormen onderzoeken, zoals de archeologische verkenning en tijdelijke ontwikkelingen belangrijke input op het integrale ontwerpproces.

Binnen planfase deel 1 zijn alle ontwerpthema's (bouwstenen) uitgewerkt. De resultaten hiervan worden samengebracht in een samenvattend beeldverhaal, waarin tevens de koppeling wordt gelegd met het proces en de interactie van de overige projectzuilen, zoals vastgoed, tijdelijk beheer en investeringen. Daarmee ontstaat een volledig inzicht in de haalbaarheid van de verschillende onderdelen. Ook wordt inzichtelijk gemaakt welke externe factoren van invloed zijn op de planning en voortgang van het project.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?

Door beter te positioneren van het uitwerken van de bouwstenen, aangevuld met de inzet van een extern bureau, is de effectiviteit toegenomen. Hierdoor kunnen we vasthouden aan de (eerder bijgestelde) planning. In de tweede helft van 2026 worden de resultaten van planfase deel 1 voorgelegd, inclusief een voorstel voor een vervolgbesluit over de richting en uitwerking van planfase deel 2.

Een ander punt van aandacht blijft het aankoopproces. Het verplaatsen van bedrijven wordt lastiger in verband met het schaarser worden van landingslocaties met een goede vergunning (met ruimte voor de toekomst), concurrentie van agrariërs uit andere provincies (waar hectareprijzen hoger zijn) en stijgende (ver)bouwkosten. Uiteindelijk is de vrijwilligheid voor het verkrijgen van grondpositie een afbreukrisico. Dit kan bepalend zijn voor ontwerp mogelijkheden en realiseerbaarheid van het plan.

Daarnaast blijft, voor het tijdelijk beheer en de exploitatie van de polder, voldoende onderzoeks- en ontwikkelruimte van groot belang. Door stagnerende vergunningverlening ontstaat het risico dat lopende initiatieven stilvallen of dat er niet kan worden voldaan aan de subsidieverplichtingen. Met de huidige invulling van het beheer liggen er tegelijkertijd waardevolle kansen om bij te dragen aan de opgaven rondom stikstofreductie en natuurherstel.

7d. Idzegea

Inleiding

Idzegea is één van de ontwikkelgebieden in het Friese Veenweideprogramma 2021-2030. Het gebied is ongeveer 2500 hectare groot en telt rond de 50 boerenbedrijven. Het ligt in een waterrijke omgeving en is daardoor erg in trek bij toeristen. De bodem bestaat uit een dikke laag veen. Door de ligging biedt het gebied kansen voor weidevogels.
Boeren, betrokkenen, belanghebbenden en de overheden (provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân en de gemeente Súdwest-Fryslân) werken samen toe naar een integraal plan voor de toekomst van het gebied.

In de eerste helft van 2025 is gewerkt aan een gebiedsanalyse als basis voor het integrale ontwerp voor de toekomst van Idzegea. Dit heeft inzicht gegeven in de fysieke, hydrologische, sociaaleconomische en historische kenmerken van het gebied. Hiervoor zijn onder andere een LESA, een landschapsbiografie en een nulmeting brede welvaart opgesteld. Samen met bewoners, agrariërs, maatschappelijke organisaties en overheden is integraal gekeken naar opgaven en kansen in het gebied

In de tweede helft van 2025 is de stap gezet om te komen tot een wat meer pragmatischer aanpak van het gebiedsproces. Daarbij staat het ontwikkelen van peilscenario's centraal. Er is gestart met een watersysteemanalyse en hydrologische modellering van de verschillende bemalingsgebieden. Samen met betrokken partijen wordt gewerkt aan een gedeeld en realistisch beeld van het watersysteem, de knelpunten en de mogelijke bandbreedtes voor peilverhoging. Deze analyse vormt een belangrijke bouwsteen voor een toekomstig gebiedsdekkend peilenplan.

Parallel hieraan is gewerkt aan het versterken van de projectorganisatie, governance en projectsturing, om het gebiedsproces richting een uitvoerbaar en toekomstbestendig ontwerp voor 2032 verder te structureren.

Pilots en leren

In 2025 zijn we ook gestart met een pilot voor kruidenrijk grasland. Het project brengt de huidige status van de kruidenrijkheid in het gebied in beeld en er worden lokale en autochtone kruiden ingezaaid. Alle opgedane kennis wordt gedeeld met de boeren in het gebied.

Welke besluiten zijn er nog genomen in het jaar 2026 door Provinciale Staten?

Geen.

Wat heeft het gekost?

Er is € 1,6 mln. beschikbaar gesteld door de Provincie voor capaciteit en producten voor de ontwikkel en ontwerpfase die van 2023 tot 2026 loopt. Vanuit de Maatregelenpakketten Klimaat Veenweide zijn er middelen beschikbaar voor het Veenweideprogramma (€ 45 mln.). Uiterlijk ultimo 2027 wordt duidelijk hoeveel van deze middelen beschikbaar zijn voor Idzegea. Belangrijk risico in deze is dat het bestaansrecht van de gebiedsgerichte aanpak in Idzegea wegvalt zodra er geen perspectief is op inzet van middelen vanuit bijvoorbeeld de Maatregelpakketten.

Kosten Gebiedsproject Idzegea	Begroot	Besteed t/m 23-6-2026	Saldo
Proceskosten	€ 1.768.996	€ 1.116.145	€ 652.851
Regiodeal	€ 292.200	€ 271.042	€ 21.158
Totalen	**€ 2.061.196**	**€ 1.387.187**	**€ 674.009**

Financiering Gebiedsproject Idzegea	Begroot	Besteed t/m 23-6-2026	Saldo
Bijdrage uit Veenweideprogramma	€ 1.622.500	€ 1.228.533	€ 393.967
Bijdrage Wetterskip Fryslân (in kind)	€ 73.248		€ 73.248
Bijdrage Gemeente Súdwest Fryslân (in kind)	€ 73.248		€ 73.248
Regiodeal NIL 2022-2024	€ 292.200	€ 271.042	€ 21.158
Totalen	**€ 2.061.196**	**€ 1.499.575**	**€ 561.621**

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gerealiseerd?

- Er is gestart met het opstellen van watersysteemmodellen voor de verschillende bemalingsgebieden.
- Per deelgebied zijn knelpuntenanalyses voorbereid en grotendeels uitgewerkt.
- De samenwerking tussen provincie, Wetterskip Fryslân en gebiedspartijen is verder versterkt.
- De kapstok gebiedsprocessen DLG en de bijbehorende fasering en thema's zijn geïmplementeerd in het proces.
- De ervaringen uit pilots met flexibel peilbeheer, grondwatermonitoring en kruidenrijk grasland zijn geëvalueerd en ingebracht in de planvorming.
- Er is gewerkt aan een verdere professionalisering van omgevingsmanagement, participatie en risicobeheersing binnen het gebiedsproces.

Hoe hebben de genoemde risico's zich ontwikkeld en zijn er nieuwe risico's bijgekomen?

Het gebrek aan voldoende instrumenten voor grondverwerving, grondmobiliteit en bedrijfsverplaatsing heeft, in combinatie met de huidige dynamiek op de grond- en onroerendgoedmarkt, directe impact op de manier waarop grondeigenaren en ondernemers in het gebied, op een reële en passende manier, gefaciliteerd kunnen worden om te komen tot een uitvoerbaar gebiedsplan. Dit zet nu al druk op het draagvlak in het gebied en vergroot de zorg of de gewenste gebiedsontwikkeling uiteindelijk daadwerkelijk uitvoerbaar is.

In deze paragraaf staan de grote projecten en programma's in de provincie Fryslân. Hieronder verstaan we projecten of programma's die een meerjarig karakter hebben, en waarvan PS besloten hebben tot uitvoering over te gaan. Het gaat om projecten en programma's met grote maatschappelijke impact. De realisatie is van belang voor het halen van de provinciale doelstellingen, zoals de resultaatdoelstellingen uit het bestuursakkoord. Daarbij geldt dat deze projecten (significante) bestuurlijke en/of juridische en/of financiële risico's kennen. De provincie speelt in deze projecten een regisserende of stimulerende rol.

De paragraaf is ontstaan vanuit de periodieke sturingsbehoefte van PS op deze (en toekomstige) programma's en projecten. Jaarlijks wordt in overleg met de auditcommissie bepaald welke projecten en programma's voldoen aan de criteria om in de begroting van het volgende jaar in de paragraaf opgenomen te worden.

Elk project/programma wordt toegelicht aan de hand van de volgende onderdelen:

- De besluiten van Provinciale Staten.
- De financiële stand van zaken (provinciaal aandeel).
- De acties in 2026.
- De mogelijke risico's.

Voorstel begrotingswijzigingen PS

Beleidsprogramma	Onderdeel	
1. Bestuur	I 1	Provinciale verkiezingen 2027
	I 2	Externe evaluatie Noordelijke rekenkamer
	II 1	Terugbetaling € 2 mln. door SNN
	VC 1	Verlenging tijdelijk budget Spreidingswet
	VC 2	Verlenging tijdelijk budget Bestuurlijke vernieuwing
2. Infrastructuur	I 3	Afstandsbediening gemeente Leeuwarden
	I 9	Provinciale bijdrage oplossing kadeproblematiek Terschelling
	IV 1	Aanpassing programmering groot onderhoud
	IV 2	Bijdrage vanuit RSP Startkrediet aan project (RSP) Skieding
	IV 3	Budgetverschuiving tussen Uterwei en Skieding
	VC 3	Verlenging tijdelijk budget Openbaar vervoer
	VC 4	Verlenging en bestedingsritme Decentralisatie uitkeringen OV Fryslân
	VC 5	Verlenging tijdelijk budget Financiering Stortplaatsen
3. Natuur en Landbouw	IV 4	Reserve aankoop natuurterreinen (ANL)
	IV 5	Aanpassen inkomsten Reserve Natuurpact
	IV 6	Regiodeal Noord west Fryslân project Waddenslib
	IV 7	NHV ondersteuning en monitoring habitattypen
	VC 6	Verlenging tijdelijk budget Invasieve exoten (LVVN)
	VC 7	Verlenging tijdelijk budget Gebiedsofferte NN Noardlike Fryske Wâlden
4. Ruimte en Klimaat	I 4	Bestedingsritme tijdelijk formatiebudget Veenweide
	VC 8	Verlenging tijdelijk budget Bovenregionale analyse gevolgen extreme regenval
	VC 9	Verlenging tijdelijk budget Regionale kennisfunctie bodem en ondergrond
	VII	Lastneming subsidiebeschikkingen

5. Economie em Mienskip	IV 8	Badpaviljoen Hindeloopen
	IV 9	Erfgoed, Monumentenregeling en Cultuureducatie
	IV 10	Reserve De Nieuwe Afsluitdijk onderdeel beleefcentrum
	IV 11	Bestedingsritme en Regiodeal Holwerd aan Zee PS voorwaardelijk
	VC 10	Verlenging tijdelijk budget DOM's
	VC 11	Verlenging tijdelijk budget Economie
	VC 12	Verlenging tijdelijk budget Tsjukemar-Nannewiid
6. Bedrijfsvoering	I 5	Bestedingsritme formatie PAS - Melders
	I 6	Bestedingsritme formatie CDOKE decentralisatie uitkering
	IV 12	Formatiebudget funderingsaanpak
	IV 13	Overhevelen goederen en diensten budget naar formatie
	VC 13	Verlenging tijdelijk budget Transitiekosten Organisatie
7. Provinciefinanciën	I 7	Noodzakelijke voorstellen
	I 8	Rentevergoeding ten behoeve van RSP
	II 2	Rente en dividenduitkering WPF
	II 3	Toevoeging onvoorzien aan begrotingssaldo
	II 4	Opheffen reserve rente kapitaalverstrekking Alliander
	VA	Bestedingsritme tijdelijke budgetten categorie A
	VB	Bestedingsritme tijdelijke budgetten categorie B
	VI	Bestedingsritme reserves

Rapportage wijzigingen onder mandaat GS

Inleiding

Op basis van de nota uitvoering begroting hebben wij de bevoegdheid om voor specifieke onderdelen de begroting te wijzigen.

Bedrijfsvoering

In de nota uitvoering begroting is opgenomen dat wij de verplichte toerekening van uren naar investeringsprojecten kunnen actualiseren in de begroting. Met deze wijziging wordt de bijstelling van de teamplannen verwerkt. Deze mutatie verloopt budgettair neutraal.

Exploitatie x € 1.000,-
Formatie tijdelijk

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
6	Bedrijfsvoering	-38	-39	-39	-39	-40
	Totaal lasten	**-38**	**-39**	**-39**	**-39**	**-40**
Baten						
6	Bedrijfsvoering	-38	-39	-39	-39	-40
	Totaal baten	**-38**	**-39**	**-39**	**-39**	**-40**

Exploitatie x € 1.000,-
Formatie projecten

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
3	Natuur en Landbouw	-69	0	0	0	0
6	Bedrijfsvoering	62	1.496	1.314	608	608
	Totaal lasten	**-7**	**1.496**	**1.314**	**608**	**608**
Baten						
3	Natuur en Landbouw	-69	0	0	0	0
6	Bedrijfsvoering	62	1.496	1.314	608	608
	Totaal baten	**-7**	**1.496**	**1.314**	**608**	**608**

Bijdrage derden

In het geval dat bijdragen van derden voor een bepaald doel worden ontvangen, nemen wij deze in de begroting op. In onderstaande tabel is per beleidsprogramma aangegeven welke middelen van derden wij hebben ontvangen.

Exploitatie x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
1	Bestuur	913	5	5	5	5
3	Natuur en Landbouw	16	16	16	0	0
4	Ruimte en Klimaat	-835	201	-34	-34	-370
5	Economie en Mienskip	-8.058	0	473	0	0
6	Bedrijfsvoering	731	284	284	284	284
7	Provinciefinanciën	275	1.216	59	59	59
	Totaal lasten	**-6.958**	**1.721**	**802**	**314**	**-22**
Baten						
1	Bestuur	913	5	5	5	5
3	Natuur en Landbouw	16	16	16	0	0
4	Ruimte en Klimaat	-835	201	-34	-34	-370
5	Economie en Mienskip	-8.058	0	473	0	0
6	Bedrijfsvoering	731	284	284	284	284
7	Provinciefinanciën	275	1.216	59	59	59
	Totaal baten	**-6.958**	**1.721**	**802**	**314**	**-22**

Investeringen x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
4	Ruimte en Klimaat	-4.529	-2.625	0	-3.144	0
	Totaal lasten	**-4.529**	**-2.625**	**0**	**-3.144**	**0**
Baten						
4	Ruimte en Klimaat	-4.529	-2.625	0	-3.144	0
	Totaal baten	**-4.529**	**-2.625**	**0**	**-3.144**	**0**

Voorzieningen x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Baten						
4	Ruimte en Klimaat	-34	-34	-34	-34	-34
	Totaal lasten	**-34**	**-34**	**-34**	**-34**	**-34**

Overlopende passiva x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
1	Bestuur	12	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	-1.046	0	0	0	0
	Totaal lasten	**-1.034**	**0**	**0**	**0**	**0**

Bijdrage derden bestedingsritme

Wanneer het bestedingsritme van uitgaven die gedekt wordt door bijdragen van derden, dan wordt het bestedingsritme van de inkomsten op gelijke wijze aangepast. Het betreft hier zowel specifieke uitkeringen die via de overlopende passiva post lopen als investeringen.

Exploitatie x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2003
Lasten						
2	Infrastructuur	-408	408	0	0	0
3	Natuur en Landbouw	-25.186	237	-42.654	-4.563	41.282
4	Ruimte en Klimaat	-3.854	-3.103	-19.523	1.111	26.928
	Totaal lasten	**-29.448**	**-2.458**	**-62.177**	**-3.452**	**68.210**
Baten						
2	Infrastructuur	-408	408	0	0	0
3	Natuur en Landbouw	-25.186	237	-42.654	-4.563	41.282
4	Ruimte en Klimaat	-3.854	-3.103	-19.523	1.111	26.928
	Totaal baten	**-29.448**	**-2.458**	**-62.177**	**-3.452**	**68.210**

Overlopende passiva x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2003
Lasten						
2	Infrastructuur	-408	408	0	0	0
3	Natuur en Landbouw	-27.146	-2.770	-58.267	-3.052	68.210
4	Ruimte en Klimaat	-1.894	-96	-3.929	-419	-19
	Totaal lasten	**-29.448**	**-2.458**	**-62.196**	**-3.471**	**68.191**
Baten						
3	Natuur en Landbouw	3.310	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	89	0	0	0	0
	Totaal baten	**3.399**	**0**	**0**	**0**	**0**

Financieel kader

In de nota uitvoering begroting is opgenomen dat de wijzigingen met betrekking tot onder andere dividend en rente onder het mandaat van GS vallen. Voor 2026 worden € 1,35 mln. meer rentebaten kort voorzien omdat er dit jaar meer liquide middelen beschikbaar zijn dan vorig jaar was begroot. Dit komt onder andere door de eenmalige uitkeringen vanuit het Rijk (SPUK's), die in 2025 zijn ontvangen en pas in het komende jaar tot uitgaven leiden. Daarnaast wordt een bedrag van € 150.000 belastingrente begroot als gevolg van een gecorrigeerde boekingswijze conform standpunt Belastingdienst.

Exploitatie x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
7	Provinciefinanciën	150	0	0	0	0
	Begrotingssaldo	1.200	0	0	0	0
	Totaal lasten	**1.350**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten						
7	Provinciefinanciën	1.350	0	0	0	0
	Totaal baten	**1.350**	**0**	**0**	**0**	**0**

Investeringen bestedingsritme

Met onderstaande begrotingswijzigingen wordt het bestedingsritme van een aantal investeringen aangepast. Dit betreft onder andere de Sluis Kornwerderzand, Gebiedsproject Hege Warren, Fietstunnel en rotonde Marsum algemeen en Natuurmaatregelen.

Investeringen x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Infrastructuur	-30.761	14.457	-2.842	6.366	12.780
3	Natuur en Landbouw	-1.308	910	398	0	0
4	Ruimte en Klimaat	-12.000	0	0	0	12.000
	Totaal lasten	**-44.069**	**15.367**	**-2.444**	**6.366**	**24.780**
Baten						
2	Infrastructuur	-21.824	21.000	0	824	0
3	Natuur en Landbouw	-4.837	2.656	1.681	500	0
4	Ruimte en Klimaat	-14.452	0	0	0	14.452
	Totaal baten	**-41.113**	**23.656**	**1.681**	**1.324**	**14.452**

Investeringen bijdrage derden

Voor een aantal investeringen zijn bijdrage van derden ontvangen, deze worden met onderstaande wijziging in de begroting opgenomen.

Investeringen x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Infrastructuur	236	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	2.035	0	0	0	0
5	Economie en Mienskip	-1.394	0	0	0	0
	Totaal lasten	**877**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten						
2	Infrastructuur	236	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	2.035	0	0	0	0
5	Economie en Mienskip	-1.394	0	0	0	0
	Totaal baten	**877**	**0**	**0**	**0**	**0**

Investeringen nieuw

Het betreft hier een aantal vervangingsinvesteringen op het gebied van meubilair en hardware. De hieruit voortvloeiende afschrijvingslasten zijn beschikbaar in de begroting.

Investeringen x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
6	Bedrijfsvoering	102	0	0	0	0
	Totaal lasten	**102**	**0**	**0**	**0**	**0**

Investeringen overig

Op basis van de jaarovergang investeringen 2025, zijn de afschrijvingslasten opnieuw berekend van de investeringen die gedekt worden vanuit de reserve kapitaallasten. Daarnaast worden bij het Investeringskrediet Gronden (IKG) in programma 3 natuur en landbouw, het restant plafond in de begroting opgenomen en worden de kredieten aangepast aan de juiste waarden.

Exploitatie x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Infrastructuur	-619	-183	-88	-178	-176
	Totaal lasten	**-619**	**-183**	**-88**	**-178**	**-176**
Baten						
2	Beschikking dekkingsreserve kapitaallasten	-619	-183	-88	-178	-176
	Totaal baten	**-619**	**-183**	**-88**	**-178**	**-176**

Investeringen x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Infrastructuur	-477	4.680	1.000	200	1.939
3	Natuur en Landbouw	16.438	0	0	0	-500
4	Ruimte en Klimaat	227	0	0	0	0
6	Bedrijfsvoering	95	0	0	0	0
	Totaal lasten	**16.283**	**4.680**	**1.000**	**200**	**1.439**
Baten						
2	Infrastructuur	-1.547	-5.022	-1.102	-23	-326
3	Natuur en Landbouw	223	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	270	0	0	0	0
	Totaal baten	**-1.054**	**-5.022**	**-1.102**	**-23**	**-326**

Reserves x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Beschikking dekkingsreserve kapitaallasten	-619	-183	-88	-178	-176
	Totaal lasten	**-619**	**-183**	**-88**	**-178**	**-176**
Baten						
		0	0	0	0	0
	Totaal baten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Jaarovergang 2025 - 2026

In de nota uitvoering begroting en de nota reserves is opgenomen voor welke budgetten de jaarovergang gemandateerd is aan het college. Met deze wijziging wordt het saldo van de jaarrekening 2025 verrekend met de begroting 2026 en verder. Bij een onderschrijding van het budget wordt de begroting 2026 verhoogd, bij een overschrijding wordt dit ten laste van de begroting 2026 gebracht. De wijziging verloopt budgettair neutraal via de diverse reserves.

Exploitatie x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
1	Bestuur	15	0	0	0	0
2	Infrastructuur	3.231	0	0	0	0
3	Natuur en Landbouw	16.020	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	5.664	0	0	0	0
5	Economie en Mienskip	7.298	0	0	0	0

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
6	Bedrijfsvoering	243	0	0	0	0
7	Provinciefinanciën	406	0	0	0	0
	Totaal lasten	**32.876**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten						
1	Bestuur	15	0	0	0	0
2	Infrastructuur	3.231	0	0	0	0
3	Natuur en Landbouw	16.020	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	5.664	0	0	0	0
5	Economie en Mienskip	7.298	0	0	0	0
6	Bedrijfsvoering	243	0	0	0	0
7	Provinciefinanciën	406	0	0	0	0
	Totaal baten	**32.876**	**0**	**0**	**0**	**0**

Reserves x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Beschikking reserve Regeling isoleren woningen	2.250	0	0	0	0
	Beschikking reserve Zuivelhoeve Schiermonnikoog	-400	0	0	0	0
	Beschikking reserve AFUK Lis&begel Spoar 8 & Searje 36	62	0	0	0	0
	Beschikking reserve Sud Ie Niet afger onderdelen	629	0	0	0	0
	Beschikking reserve BCB IKW Waddenf Blue energy	491	0	0	0	0
	Beschikking reserve DNA Blue Energy	507	0	0	0	0
	Beschikking reserve Inv ag Waterfront Drachten	472	0	0	0	0
	Beschikking reserve Impact programma Watercampus	74	0	0	0	0
	Beschikking reserve Innovatiecluster Drachten	229	0	0	0	0
	Beschikking reserve BCB Breed cofin budget Algemeen cofinanciering	1	0	0	0	0
	Beschikking reserve BCB EU Breed cofin budget Europese programma's	2.058	0	0	0	0
	Beschikking reserve BCB GLB/NSP	415	0	0	0	0
	Beschikking reserve BCB IKW Waddengebied/fonds	392	0	0	0	0
	Beschikking reserve BCB P3 Breed cofinancieringsbudget POP 3	2.232	0	0	0	0
	Beschikking reserve DNA De Nieuwe Afsluitdijk	3.106	0	0	0	0
	Beschikking reserve Groot onderhoud Gebouwen	243	0	0	0	0
	Beschikking reserve Groot onderhoud Water	564	0	0	0	0
	Beschikking reserve Groot onderhoud Wegen	568	0	0	0	0
	Beschikking reserve Jaarovergang structurele budgetten	365	0	0	0	0
	Beschikking reserve NP Natuurpact 2014-2027	9.569	0	0	0	0
	Beschikking reserve Oeverbeheer	1.241	0	0	0	0
	Beschikking reserve RSP Zuiderzeelijn Provinciefonds	807	0	0	0	0
	Beschikking reserve RSP REP Provinciefonds	68	0	0	0	0
	Beschikking reserve ANNO Agenda Netwerk Noordoost Fryslan	302	0	0	0	0
	Beschikking reserve Investeringsagenda	19	0	0	0	0
	Beschikking reserve Breedband	164	0	0	0	0
	Beschikking reserve Voorbereiding rondje Lauwersmeer	294	0	0	0	0
	Beschikking reserve KRW Water	95	0	0	0	0
	Beschikking reserve DU Deltaprogramma zoetwater	1	0	0	0	0
	Beschikking reserve Co-financ koppelkansen IJsselmeerkust	867	0	0	0	0
	Beschikking reserve LF2028	1	0	0	0	0
	Beschikking reserve Regiodeal NIL natuurinclusieve landbouw	66	0	0	0	0
	Beschikking reserve Regiodeal NOF Versnellingsagenda	1	0	0	0	0
	Beschikking reserve Dingtiid Orgaan v d Friese taal Rijksdeel	21	0	0	0	0
	Beschikking reserve Tussenstap Veenweideaanpak 2020-2029	71	0	0	0	0
	Beschikking reserve cofinanciering SPUK C96 Regiodeal NWF	389	0	0	0	0
	Beschikking reserve cofinanciering SPUK C96 Regiodeal ZWF	1	0	0	0	0
	Beschikking reserve cofinanciering SPUK C96 Regiodeal Wadden	15	0	0	0	0

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
	Beschikking reserve Verduurzamen OV Deel'm (Deelmob Nrd-Ned)	50	0	0	0	0
	Beschikking reserve Tijdelijke budgetten programma 3 categorie B	54	0	0	0	0
	Beschikking reserve Tijdelijke budgetten programma 4 categorie B	370	0	0	0	0
	Beschikking reserve Tijdelijke budgetten programma 5 categorie B	2.163	0	0	0	0
	Beschikking reserve WPF Algemeen	454	0	0	0	0
	Beschikking reserve WPF Ambitieagenda IJsselmeerkust	158	0	0	0	0
	Beschikking reserve WPF Stimulering duurzaamheid	70	0	0	0	0
	Totaal lasten	**31.571**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten						
	Vorming reserve BCB EU Breed cofin budget Europese programma's	770	0	0	0	0
	Vorming reserve BCB GLB/NSP	2.160	0	0	0	0
	Vorming reserve BCB P3 Breed cofinancieringsbudget POP 3	4.512	0	0	0	0
	Vorming reserve DNA De Nieuwe Afsluitdijk	1.006	0	0	0	0
	Vorming reserve Investeringsagenda	498	0	0	0	0
	Vorming reserve Tussenstap Veenweideaanpak 2020-2029	276	0	0	0	0
	Vorming reserve cofinanciering SPUK C96 Regiodeal ZWF	2	0	0	0	0
	Vorming reserve Tijdelijke budgetten programma 2 categorie B	140	0	0	0	0
	Vorming reserve Tijdelijke budgetten programma 3 categorie B	137	0	0	0	0
	Vorming reserve Tijdelijke budgetten programma 4 categorie B	554	0	0	0	0
	Vorming reserve Tijdelijke budgetten programma 5 categorie B	49	0	0	0	0
	Vorming reserve Tijdelijke budgetten programma 6 categorie B	26	0	0	0	0
	Vorming reserve WPF Algemeen	56	0	0	0	0
	Vorming reserve WPF Stimulering duurzaamheid	50	0	0	0	0
	Totaal baten	**10.237**	**0**	**0**	**0**	**0**

Jaarovergang 2025 - 2026 overlopende passiva

De specifieke uitkeringen en overige uitkeringen van derden vallen onder de post overlopende passiva. Deze kennen vanuit onze voorschriften (Besluit Begroten en Verantwoorden) een andere werkwijze dan reguliere budgetten. Bij de jaarrekening zijn de niet bestede middelen in 2025 op de balans blijven staan. Met deze begrotingswijziging worden deze middelen weer in de begroting opgenomen. Op basis van de nota uitvoering begroting heeft GS het mandaat om bijdragen van derden in de begroting op te nemen.

Exploitatie x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Infrastructuur	4.872	2.287	655	-781	805
3	Natuur en Landbouw	2.658	66	0	0	7.449
4	Ruimte en Klimaat	1.147	-1.197	3.729	0	336
5	Economie en Mienskip	0	21	0	0	0
6	Bedrijfsvoering	33	33	0	0	0
	Totaal lasten	**8.708**	**1.210**	**4.384**	**-781**	**8.590**
Baten						
2	Infrastructuur	4.872	2.287	655	-781	805
3	Natuur en Landbouw	2.658	66	0	0	7.449
4	Ruimte en Klimaat	1.147	-1.197	3.729	0	336
5	Economie en Mienskip	0	21	0	0	0
6	Bedrijfsvoering	33	33	0	0	0
	Totaal baten	**8.708**	**1.210**	**4.384**	**-781**	**8.590**

Overlopende passiva x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Infrastructuur	4.872	2.287	655	-781	805
3	Natuur en Landbouw	2.658	66	0	0	7.449
4	Ruimte en Klimaat	1.147	-1.197	3.729	0	336
5	Economie en Mienskip	0	21	0	0	0
6	Bedrijfsvoering	33	33	0	0	0
	Totaal lasten	**8.708**	**1.210**	**4.384**	**-781**	**8.590**

Overlopende passiva x € 1.000,-
Terugbetaling en ontvangsten

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Infrastructuur	10	0	0	0	0
3	Natuur en Landbouw	557	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	104	0	0	0	0
5	Economie en Mienskip	13	0	0	0	0
	Totaal lasten	**684**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten						
4	Ruimte en Klimaat	-1.204	-780	0	0	0
	Totaal baten	**-1.204**	**-780**	**0**	**0**	**0**

Investeringen x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
3	Natuur en Landbouw	71	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	0	0	0	0	336
	Totaal lasten	**71**	**0**	**0**	**0**	**336**
Baten						
3	Natuur en Landbouw	71	0	0	0	0
4	Ruimte en Klimaat	0	0	0	0	336
	Totaal baten	**71**	**0**	**0**	**0**	**336**

Lastneming subsidie bestedingsritme

Op basis van het BBV moeten wij de lastneming van subsidies boven de € 900.000 doen op basis van verrichte prestaties. Met onderstaande begrotingswijziging wordt de verwachte lastneming in de komende jaren aangepast op basis van de opgave van de subsidieontvanger bij de jaarrekening 2025. Dit verloopt budgettair neutraal via de beklemde reserve afgegeven subsidiebeschikkingen.

Exploitatie x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
4	Ruimte en Klimaat	-130	130	0	0	0
5	Economie en Mienskip	-1.919	1.824	95	0	0
	Totaal lasten	**-2.049**	**1.954**	**95**	**0**	**0**
Baten						
	Beschikking reserve DNA Blue Energy	-130	130	0	0	0
	Beschikking reserve Sud Ie Niet afger onderdelen	-1.257	1.257	0	0	0
	Beschikking reserve Inv ag Waterfront Drachten	-472	472	0	0	0
	Beschikking reserve Innovatiecluster Drachten	-190	95	95	0	0
	Totaal baten	**-2.049**	**1.954**	**95**	**0**	**0**

Reserves x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Beschikking reserve DNA Blue Energy	-130	130	0	0	0
	Beschikking reserve Sud Ie Niet afger onderdelen	-1.257	1.257	0	0	0
	Beschikking reserve Inv ag Waterfront Drachten	-472	472	0	0	0
	Beschikking reserve Innovatiecluster Drachten	-190	95	95	0	0
	Totaal lasten	**-2.049**	**1.954**	**95**	**0**	**0**

Nominaal

Op basis van de nota uitvoering begroting kunnen wij nominaal toedelen aan posten binnen de begroting. Dekking vindt plaats vanuit de stelpost nominaal die in programma 7 is opgenomen.

De post in programma 2 infrastructuur betreft de actualisatie van de index Openbaar Vervoer.

Exploitatie x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
1	Bestuur	71	71	71	71	71
2	Infrastructuur	-998	-998	-998	-998	-998
5	Economie en Mienskip	0	0	3	8	36
6	Bedrijfsvoering	6	6	6	6	6
7	Provinciefinanciën	1.013	1.013	1.010	1.005	977
	Totaal lasten	**92**	**92**	**92**	**92**	**92**
Baten						
2	Infrastructuur	92	92	92	92	92
	Totaal baten	**92**	**92**	**92**	**92**	**92**

Schuiven binnen programma

Binnen de programma's zijn enkele budgetten verschoven. In onderstaande tabel zijn deze budgetten benoemd.

Exploitatie x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
5	Ryksbydrage sichtberens	-100	-100	0	0	0
5	Sichtberens de twatalige provinsje	-630	-630	-420	0	0
5	Project meartalige ferkearsbuorden	730	730	420	0	0
5	Gelijke gemeenschap	-209	0	0	0	0
5	Taalfitaliteit	209	0	0	0	0
	Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Schuiven binnen regiodeals

In onderstaande tabel zijn de mutaties binnen de regiodeals per programma opgenomen.

Exploitatie x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Wadden Optimaal bereikb+verb	143	0	0	0	0
3	Biodiversity	-193	0	0	0	0
3	Biodiversity	-227	0	0	0	0
3	Leefomgeving	71	0	0	0	0
3	Natura 2000 beheerplannen	156	0	0	0	0
5	Middel mtsch init	-35	0	0	0	0
5	Wadden Toek ondern & ontwikkeling	35	0	0	0	0
5	Middel mtsch init	-17	0	0	0	0
5	1/2/3 ZWF Cof RD	17	0	0	0	0
5	Friese sporten	-6	0	0	0	0
5	Oersetten en bewurkjen literatuer	-18	0	0	0	0
5	Utjaan Frysktalige literatuer	-36	0	0	0	0
5	Lesoeren Frysk yn it underwiis	-7	0	0	0	0
5	Sichtb Fr taal gemeenten beleidsplan	-28	0	0	0	0
5	Sichtb Fr taal Frysk y/d iepenbare romte	-27	0	0	0	0
5	Wadden Toek ondern & ontwikkeling	122	0	0	0	0
6	1/2/3 ZWF Cof RD	104	0	0	0	0
	Totaal lasten	**54**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten						
2	Regionale aanpak laadinfrastructuur	143	0	0	0	0
3	All4Biodiversity	-193	0	0	0	0
6	Verb dig dienstv Zicht op stikstofk	104	0	0	0	0
	Totaal baten	**54**	**0**	**0**	**0**	**0**

Overlopende passiva x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Regionale aanpak laadinfrastructuur	143	0	0	0	0
3	All4Biodiversity	57	0	0	0	0
6	Verb dig dienstv Zicht op stikstofk	104	0	0	0	0
	Totaal lasten	**304**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten						
3	All4Biodiversity	327	0	0	0	0
	Totaal baten	**327**	**0**	**0**	**0**	**0**

Schuiven binnen reserve BCB

In onderstaande tabel zijn de mutaties binnen de reserve Breed Cofinancieringsbudget per programma opgenomen.

Exploitatie x € 1.000,-

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
3	R. BCB P3 POP 3 SP mr 1 trainingen	-124	0	0	0	0
3	R. BCB P3 POP 3 SP mr 2 fysieke investeringen	-23	0	0	0	0
3	R. BCB P3 POP 3 SP mr 4 kavelruil	-559	0	0	0	0
3	R. BCB P3 POP 3 SP mr 7 innovaties	-32	0	0	0	0
3	R. BCB P3 POP 3 SP mr 8 EIP grote projecten	-29	0	0	0	0
3	R. BCB P3 POP 3 Uitvoeringskosten EU bijdrage	-946	0	0	0	0
3	R. BCB P3 POP 3 Kavelruil provincie	614	0	0	0	0
3	R. BCB P3 POP 3 Overcommittering	1.099	0	0	0	0
5	R. BCB EU Proceskosten EFRO/EZ Europa	-1.100	0	0	0	0
7	R. BCB EU EFRO/EZ Europa GS voorw	1.100	0	0	0	0
	Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Ontwikkeling financieel kader

Financieel kader Begroting 2026

In dit hoofdstuk worden de volgende onderdelen van het financieel kader nader toegelicht:

1. Onze uitgangspunten
2. Ontwikkeling begrotingssaldo
3. Vrije Aanwendbare reserve (VAR)

1 – Onze uitgangspunten

- De meerjarenbegroting is structureel sluitend. Dit betekent dat de begroting op een termijn van zo'n 10 jaar sluitend is.
- Om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen streven wij er naar om hiervoor structurele financiële ruimte beschikbaar te houden.
- De minimale stand van de Vrije Aanwendbare Reserve bedraagt € 10 mln..
- Structurele uitgaven dekken wij uit structurele middelen.
- Bij inzet van revolverende middelen zijn de gederfde rendementen gedekt: de rente die wij mislopen of die wij moeten betalen dekken we af.
- Geld geven we alleen uit als we alle initiële kosten en (eventuele) structurele financiële gevolgen van een activiteit kunnen betalen.
- Bij elk voorstel aan Provinciale Staten dat geld kost, maken wij duidelijk hoe wij dit op verantwoorde wijze betalen.
- Gedeputeerde Staten voeren alleen moties uit die financieel gedekt zijn. Bij amendementen verwachten wij van Provinciale Staten dezelfde discipline.
- Aan het meefinancieren van projecten van anderen stellen we voorwaarden zodat we goed zicht kunnen houden op de resultaten. De verplichting tot verantwoording moet in verhouding staan tot de inspanning die de ander levert.
- Als wij financiële afspraken maken met anderen zijn die voor ons hard. Tegenvallers of extra benodigde middelen zijn voor rekening van de partij die deze het beste had kunnen voorzien. Dat is over het algemeen de partij waarmee we die afspraken hebben gemaakt.

2 - Ontwikkeling begrotingssaldo

Het financieel kader actualiseren we periodiek. Dit gebeurt naar aanleiding van externe wijzigingen (zoals veranderingen in het provinciefonds) of door besluiten van Provinciale en Gedeputeerde Staten. Vaak stellen uw Staten deze wijzigingen vast bij de behandeling van een begroting, de jaarstukken, of een bestuursrapportage. Daarnaast heeft het college het mandaat om een aantal niet beleidsmatige wijzigingen zelf in de begroting te verwerken. Het betreft hier bijvoorbeeld wijzigingen in het provinciefonds, opbrengst motorrijtuigenbelasting, rendement vermogensbeheer of dividenduitkering. Hieronder geven we de ontwikkeling van het begrotingssaldo vanaf de begroting 2026 tot aan de bestuursrapportage 2026 stapsgewijs weer.

Bij de begroting 2026 hebben we de stand van het begrotingssaldo op dat moment gepresenteerd. Onder het mandaat van GS is o.a. de septembercirculaire provinciefonds 2025 verwerkt. Daarna hebben uw Staten enkele begrotingswijzigingen vastgesteld bij het autorisatiemoment december 2025. In november/december zijn enkele begrotingswijzigingen en moties en amendementen en het aanvullend voorstel begroting 2026 door uw Staten vastgesteld. Ook is nog de decembercirculaire provinciefonds 2025 verwerkt. Dit resulteert in het begrotingssaldo bij de jaarrekening 2025. Vervolgens is het financieel kader geactualiseerd voor de Kadernota 2027 en is op 24 juni 2026 de besluitvorming over de voorstellen bij de Jaarstukken 2025 en de Kadernotan2027. De meicirculaire provinciefonds 2026 is onder het mandaat van GS verwerkt. Daarna is de Bestuursrapportage 2026 opgesteld welke leidt tot mutaties onder GS mandaat en wijzigingen die voorgelegd zijn aan PS. De aangenomen amendementen en moties bij de PS behandeling op 24 juni 2026 zijn in onderstaande overzicht nog niet meegenomen.

Het begrotingssaldo bij de bestuursrapportage 2026 is alle jaren positief en daarmee heeft er geen onttrekking aan de Vrij Aanwendbare Reserve plaatsgevonden*.
In de tabel hieronder staan de verschillende stappen cijfermatig weergegeven.

*) Als er een negatief begrotingssaldo is wordt dat direct verwerkt met de vrij aanwendbare reserve door daar daadwerkelijk al over te beschikken. Deze werkwijze wordt alleen bij de begroting gevolgd zodat mutaties in het jaar en de effecten daarvan zichtbaar blijven.

Ontwikkeling begrotingssaldo Bedragen x € 1 mln.	2026	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo bij begroting 2026	**14,2**	**14,8**	**10,2**	**5,3**	**9,9**
GS septembercirculaire 2025 provinciefonds	24,2	26,9	28,6	27,8	14,3
GS mandaat autorisatiemoment december 2025	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
PS 17-12-2025 autorisatiemoment 2025	-10,8	4,9	5,2	-0,4	-0,4
Begrotingssaldo bij autorisatiemoment december 2025	**28,9**	**46,6**	**44,0**	**32,7**	**23,8**
PS: 24-9-2025 Verhogen plafonds regelingen Musea fryslân en Kunstinstellingen Fryslân 2026-2028	-2,4	-	-	-	-
PS: 12-11-2025 Bijdrage Keningsdei 2026 Dokkum/Noardeast-Fryslân	-0,5	-	-	-	-
PS: 12-11-2025 Moties en amendememten bij begroting 2026 en aanvullend voorstel begroting 2026	-3,0	-3,0	-4,3	-2,4	-2,4
PS: 17-12-2025: aangenomen moties	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-
GS decembercirculaire 2025 provinciefonds	-3,0	-0,3	-0,1	-0,1	0,0
GS: decemberwijzigingen mandaat GS	1,1	2,0	2,0	2,0	2,0
Begrotingssaldo bij jaarrekening 2025	**21,1**	**45,2**	**41,5**	**32,1**	**23,4**
PS 24-06-2026 Kadernota 2027 actualisatie financieel kader	9,4	0,3	-1,1	-1,3	-3,6
Begrotingssaldo bij kadernota 2027	**30,4**	**45,5**	**40,4**	**30,8**	**19,8**
Aanvullingen actualisatie financieel kader Kadernota 2027	0,6	1,6	1,6	0,5	-3,4
PS 24-06-2026 Kadernota 2027 voorstellen	-0,3	-10,1	-34,5	-14,9	-14,3
Begrotingssaldo na kadernota voorstellen 2027	**30,7**	**37,0**	**7,4**	**16,3**	**2,1**
PS 17-12-2025 Motie voor een appel en een ei	0,0	-	-	-	-
PS 28-01-2026 Fêststelling definitive fraksjesubsydzjes en werombetelferplichtingen 2024	0,3	-	-	-	-
PS 24-06-2026 Jaarstukken 2025 resultaatbestemming	-1,1	-	-	-	-
GS wijziging meicirculaire provinciefonds 2026:					
algemene uitkering	4,1	7,6	6,3	5,9	6,6
decentralisatie-uitkering	5,5	-3,8	-1,6	-0,1	0,0
Begrotingssaldo na meicirculaire 2026	**39,4**	**40,8**	**12,1**	**22,1**	**8,7**
GS mandaat berap 2026	1,2	-	-	-	-
PS 23-09-2026 berap 2026	9,0	-7,3	-8,1	-5,8	-4,8
Begrotingssaldo bij berap 2026	**49,7**	**33,5**	**4,0**	**16,4**	**4,0**

3 - Vrij Aanwendbare Reserve (VAR)

Hieronder staat de ontwikkeling van de VAR. Conform de afspraak met uw Staten vloeit het rekening- en begrotingssaldo aan het eind van het jaar automatisch in de VAR. Het rekeningsaldo 2025 en de verwachte begrotingssaldi 2026-2030 zijn hier in opgenomen.

In de financiële uitgangspunten is opgenomen dat de minimale stand van de VAR altijd € 10 mln. bedraagt. Aan het eind van deze bestuursperiode (2027) bedraagt het saldo, onder aftrek van een minimale stand van de VAR van € 10 mln., totaal € 287,4 mln. Dit saldo is meegenomen bij de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit (zie paragraaf 2 weerstandsvermogen). Hiermee komt de weerstandsratio uit boven de, in het bestuursakkoord afgesproken, 1,4 zijnde ruim voldoende.

Het vrij inzetbare deel van de VAR bedraagt € 157,5 mln., rekening houdend met bovenstaande en met de Kadernota 2027 en Berap 2026 voorstellen voor de jaren 2028/2035 van respectievelijk € 82,3 mln. en € 19,6 mln. Hierbij is nog geen rekening gehouden met het effect van aangenomen amendementen/moties bij de PS vergadering van 24 juni 2026.

VAR Bedragen x € 1 mln.	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Beginsaldo incl. rekeningsaldo voorgaand jaar	292,6	305,3	297,4	301,4	317,8
Beschikking over reserve	-37,0	-41,4	-	-	-
Begrotingssaldo	49,7	33,5	4,0	16,4	4,0
Stand ultimo	**305,3**	**297,4**	**301,4**	**317,8**	**321,7**
Minimale stand VAR		-10,0			
Stand VAR ná mutaties		**287,4**			
Benodigd voor weerstandsratio 1,4		-28,0			
Kadernotavoorstellen 2027 jaren 2028-2035		-82,3			
Berap 2026 voorstellen jaren 2028-2035		-19,6			
Vrij inzetbaar		**157,5**			

Treasury: financiering en beleggingen

Beleggingen en uitzettingen
De opbrengst van de aandelenverkoop Nuon Energy zijn in het verleden voor een groot deel langlopend belegd in obligaties, Hybride kapitaal of uitgeleend aan decentrale overheden. Daarnaast is een deel van de middelen uitgezet als revolverende middelen, onder andere via de Friese Ontwikkelingsmaatschappij B.V. (FOM) en het Fûns Skjinne Fryske Enerzjy B.V. (FSFE). Inmiddels zijn alle obligaties afgelost of verkocht en worden er geen nieuwe langlopende beleggingen gedaan vanwege de liquiditeitsbehoefte de komende jaren. De liquide middelen worden aangehouden bij de schatkist.

Schatkistbankieren
Sinds de invoering van het schatkistbankieren kunnen de provinciale middelen bij het agentschap worden belegd in (langlopende) deposito's of op de rekening courant worden aangehouden. De rentepercentages van de schatkist zijn gekoppeld aan de Nederlandse kapitaalmarktrente en de rente van de ECB. Geruime tijd is de rentevergoeding over het rekening courant-tegoed bij de Schatkist hoger geweest dan de rentevergoeding op kort- en langlopende deposito's. Daarom heeft provincie Fryslân haar middelen v oor lange tijd in rekening courant aangehouden. Het saldo van de liquide middelen en deposito's bedraagt begin juni 2026 € 451,9 mln.

Verwachte rendement Schatkistbankieren 2026: € 7,0 mln.

Hybride kapitaal
Provincie Fryslân heeft € 50 mln. Hybride kapitaal verstrekt aan de Nederlandsche Waterschapsbank (NWB). Hybride kapitaal is een achtergestelde lening die voor de bank meetelt tot het eigen vermogen. Provincie Fryslân is medeaandeelhouder van de NWB en de kapitaalverstrekking vindt plaats vanuit de publieke taak. Door het Hybride kapitaal kan de bank de functie van kapitaalverstrekkers aan decentrale overheden en semipublieke instellingen blijven uitoefenen. Het saldo van het verstrekte Hybride kapitaal bedraagt per begin juni 2026: € 50 mln.

Verwachte rendement Hybride kapitaal 2026: € 2,0 mln.

Leningen aan decentrale overheden
Naast het stallen van vermogen bij de schatkist is het onder bepaalde voorwaarden mogelijk om leningen te verstekken aan decentrale medeoverheden. Begin juni 2026 is er in totaal € 0,6 mln. uitgeleend aan decentrale overheden.

Verwachte rendement lenen aan decentrale overheden 2026: € 3.000.

Totaal verwachte rendement Treasury vermogen 2026: € 9,0 mln.

Financieringen en rentelasten

Langlopende financieringen
Provincie Fryslân heeft eind 2021 een langlopende lening van € 76 mln. afgesloten voor de kapitaalversterking van Alliander. De lening is afgesloten tegen een rentepercentage van -/- 0,01% en daardoor zijn er geen rentelasten.

Kortlopende financieringen
De provincie heeft meer dan voldoende liquide middelen beschikbaar en worden naar verwachting geen kortlopende financieringen afgesloten. De verwachte rentelasten voor kortlopende financieringen zijn nihil.

Fûns Skjinne Fryske Enerzjy BV
Op 16 oktober 2013 heeft PS aan gegeven geen wensen en bedenkingen te hebben t.a.v. het instellen van Fûns Skjinne Fryske Enerzjy besloten vennootschap (FSFE). FSFE is op 2 september 2014 opgericht voor een periode van 15 jaar en de provincie is enig aandeelhouder. Het doel van het fonds is het financieren van projecten op het gebied van duurzame energie. Hiervoor heeft het een budget van € 90 mln. Dit jaar hebben er nog geen trekkingen plaatsgevonden. Eind juni 2025 is er € 6,8 mln. aan middelen beschikbaar.

Het fonds heeft met het PS-besluit van 26 januari 2022 voor twee provinciale maatschappelijke doelen de opdracht gekregen om een substantiële bijdrage te verlenen namelijk:
- 33% duurzame energieproductie in 2030;
- In 2030, 25% energiebesparing t.o.v. 2010.

Op 26 januari 2022 heeft PS ingestemd met:

- Het FSFE als primaire opdracht mee te geven: het leveren van een significante bijdrage aan de uitvoering van het Energieprogramma 2022-2025;
- In te stemmen met de gewenste wijzigingen in het fonds zoals omschreven in de samenvatting van de bijgevoegde Strategische Uitgangspuntennotitie FSFE 2022-2025;
- GS opdracht te geven de wijzigingen zoals onder 2 benoemd te verwerken in de betreffende investeringsdocumentatie en daarover, evenals over het uiteindelijke nieuwe Meerjarenplan van het FSFE, terug te rapporteren naar PS;
- GS opdracht te geven om te komen met een voorstel omtrent een mogelijke verlenging van de looptijd van het fonds en hierbij ook inzicht te geven in de verwachte consequenties en extra financieringsbehoefte van het fonds, inclusief mogelijke dekkingsvoorstellen.

Op 9 juli 2025 heeft Provinciale Staten besloten geen wensen en bedenkingen te hebben tegen het voorstel van Gedeputeerde Staten tot verlenging van de looptijd van het Fûns Skjinne Fryske Enerzjy (FSFE) tot en met december 2034. Met dit besluit is de voortzetting van het fonds als revolverend financieringsinstrument voor de Friese energietransitie bevestigd. Via een aantal moties heeft PS daarbij aanvullende wensen meegegeven voor de invulling van de verlengingsperiode en voor de energietransitie in bredere zin.

In totaal is er (tot peildatum 1 juni 2026) door FSFE € 85,2 mln. aan kredietruimte getrokken en er resteert nog € 4,8 mln.

Friese Ontwikkelingsmaatschappij BV
Op 24 januari 2018 heeft PS ingestemd met de uitbreiding van de Friese Ontwikkelingsmaatschappij besloten vennootschap (FOM). De provincie is enig aandeelhouder in de FOM BV. Doel van het fonds is het verstrekken van financieringen middels garanties, (achtergestelde) leningen en/of participatie aan ondernemingen actief binnen het grondgebied van de provincie Fryslân.

De FOM heeft de beschikking over een provinciaal budget van € 30,9 mln., verdeeld over de thema's: Innovatie maximaal € 12 mln., Groei maximaal € 12 mln., Export maximaal € 3 mln., Starters maximaal € 2,5 mln. en Ondernemersimpuls € 1,4 mln. In de eerste helft van 2025 is door de FOM € 2,5 mln. bij de provincie opgevraagd.

In totaal is er (tot peildatum 1 juni 2026) door de FOM € 27,1 mln. aan financieringsruimte getrokken.

Provincie Fryslân

Begrotingswijziging 2026

Berap 2026

Provinciale Staten
30 september 2026

De begrotingswijziging is ingedeeld in de volgende onderdelen:

I. Wijzigingsvoorstellen met gevolgen voor het begrotingssaldo

II. Wijzigingsvoorstellen met gevolgen voor het begrotingssaldo vrijval.

III. Vrij vragen voorwaardelijke budgetten
(geen begrotingswijzigingen).

IV. Overige wijzigingsvoorstellen niet van invloed op het begrotingssaldo.

V. Voorstellen tot aanpassing bestedingsritme tijdelijke budgetten
Onderverdeeld in categorie A en B
Categorie A Overeenkomst met medeoverheden en andere partijen
Categorie B Meerjarige tijdelijke budgetten

Daarnaast wordt voor 13 tijdelijke budgetten een verlenging van de looptijd gevraagd namelijk:

C 1 Spreidingswet
C 2 Bestuurlijke vernieuwing
C 3 Openbaar Vervoer
C 4 Decentralisatie uitkeringen OV Fryslân
C 5 Financiering stortplaatsen
C 6 Invasieve exoten LVVN
C 7 Gebiedsofferte NN Noardlike Fryske Wâlden
C 8 Bovenregionale analyse gevolgen extreme regenval
C 9 Regionale kennisfunctie bodem en ondergrond
C 10 DOM's
C 11 Economie
C 12 Tsjukemar-Nannewiid
C 13 Transitiekosten organisatie

VI. Voorstellen tot aanpassing van reserves.

VII. Lastneming subsidies beschikkingen.

De wijzigingen zijn bij de verschillende beleidsprogramma's opgenomen waarbij de verzamelwijzigingen bestedingsritme en lastneming subsidies benoemd staan in het programma 7 provinciefinanciën.

Voorspellend vermogen:

Hieronder is het overzicht opgenomen van de wijzigingen bestedingsritme die van invloed zijn op ons voorspellend vermogen. Deze hebben betrekking op zowel de uitgaven als

inkomstenkant van de begroting. De reden van aanpassen van het bestedingsritme zijn bij de afzonderlijke begrotingswijzigingen opgenomen.

	uitgaven x € 1 mln.				
Onderdeel	2026	2027	2028	2029	2030
PS mandaat:					
Reserves	-19,4	12,6	-4,6	1,2	10,2
Structurele budgetten	-2,3	0,9	0,3	0,5	0,6
Tijdelijke budgetten	-34,7	9,8	12,5	8,5	3,9
GS mandaat:					
Overlopende passiva (spuk's)	-29,4	-2,5	-62,2	-3,5	68,2
Lastneming subsidies	-2,0	2,0	0,1	0,0	0,0
Subtotaal beleidsprogramma's	*-88,0*	*22,9*	*-53,9*	*6,7*	*82,9*
Investeringen	-46,2	12,8	2,3	6,4	24,8
Totaal bestedingsritme	**-134,2**	**35,6**	**-51,5**	**13,1**	**107,7**

	inkomsten x € 1 mln.				
Onderdeel	2026	2027	2028	2029	2030
PS mandaat:					
Reserves	-2,1	2,1	0,0	0,0	0,0
Structurele budgetten	0,0	0,3	-0,3	0,0	0,0
Tijdelijke budgetten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
GS mandaat:					
Overlopende passiva (spuk's)	-29,4	-2,5	-62,2	-3,5	68,2
Lastneming subsidies	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Subtotaal beleidsprogramma's	*-31,5*	*-0,1*	*-62,5*	*-3,5*	*68,2*
Investeringen	-41,1	23,7	1,7	1,3	14,5
Totaal bestedingsritme	**-72,7**	**23,6**	**-60,8**	**-2,1**	**82,7**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 1 **Bestuur**
Onderwerp : I 1 **Provinciale verkiezingen 2027**
Taakomschrijving: **Provinciale Staten**
Categorie ZBB: **Wettelijk basis**

Toelichting:
Op 8 april 2026 heeft het Presidium ingestemd met het plan van aanpak voor de provinciale verkiezingen 2027. Net als bij de voorgaande verkiezingen wordt voorgesteld om een (tijdelijk) verkiezingsbudget voor PS beschikbaar te stellen, deels in het jaar voorafgaand aan de verkiezingen en deels in het verkiezingsjaar zelf. Daarnaast is de waardering van de functie van de Griffier aangepast en de nieuwe waardering nemen wij mee in de begroting.

De totale verwachte kosten voor de verkiezingen worden als volgt onderverdeeld:

Campagne (website, verkiezingskrant, radio, posters)	€ 35.000,-
Kieswijzer	€ 10.000,-
Verkiezingsavond	€ 25.000,-
Landelijke campagne (IPO)	€ 10.000,-
Informatieproces/informateur	€ 15.000,-
Kennismaking- en Introductieprogramma	€ 25.000,-
Projectleider verkiezingen (0,8 FTE)	€ 115.000,-
Onvoorzien	€ 25.000,- +
Totaal	€ 260.000,-

Voorstel:
Het voorstel is om voor de verkiezingen van 2027 een bedrag van € 260.000,- beschikbaar te stellen. Voor uitgaven in 2026 gaat het dan om € 110.000,- en voor het jaar 2027 een bedrag van € 150.000,-. En daarnaast de begroting met ingang van 2026 structureel op te hogen met € 15.900,- in verband met de functiewaardering van de griffier.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
1	Bestuur	125.900	165.900	15.900	15.900	15.900
	Begrotingssaldo	-125.900	-165.900	-15.900	-15.900	-15.900
	Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 1 **Bestuur**
Onderwerp : I 2 **Externe evaluatie Noordelijke rekenkamer**
Taakomschrijving: **Provinciale staten**
Categorie ZBB: **Wettelijk basis**

Toelichting:
De Noordelijke Rekenkamer is als gemeenschappelijk orgaan door Provinciale Staten van Drenthe, Fryslân en Groningen in 2005 in het leven geroepen. De kosten van het gemeenschappelijk orgaan worden door de deelnemende provincies gelijk gedragen.
In artikel 20 van de Gemeenschappelijke Regeling van de Noordelijke Rekenkamer (NRK) is door de noordelijke staten vastgelegd dat de Rekenkamer iedere zes jaar extern wordt geëvalueerd. De deelnemende Staten verlenen volgens artikel 20 gezamenlijk de opdracht tot deze evaluatie en stellen hiervoor het benodigde budget beschikbaar. De Raad van Advies (RvA) is namens de drie Staten verantwoordelijk voor de evaluatie van de NRK en coördineert in dezen. De RvA heeft op 24 maart jl. ingestemd met een voorstel voor de evaluatie van de NRK. Er wordt een budget van € 51.000,- gevraagd voor de evaluatie.
Per provincie komt dit neer op een bijdrage van ongeveer € 17.000,-. Het Presidium is op 13 mei jl. akkoord gegaan met de voorgestelde evaluatie.

Voorstel:
Instemmen met het beschikbaar stellen van € 17.000,- voor de evaluatie Rekenkamer uit het begrotingssaldo.

De bijdragen van de provincie Drenthe en Groningen van € 34.000,- begroten als inkomst en opnemen in de begroting.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
1	Bestuur	51.000				
	Begrotingssaldo	-17.000				
	Totaal lasten	**34.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten						
1	Bestuur	34.000				
	Totaal baten	**34.000**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 2 **Infrastructuur**
Onderwerp : I 3 **Afstandsbediening gemeente Leeuwarden**
Taakomschrijving: **Beheer en onderhoud wegen**
Categorie ZBB: **Kerntaak breed**

Toelichting:
In 2019 hebben de provincie Fryslân en de gemeente Leeuwarden afspraken gemaakt over het op afstand bedienen van gemeentelijke bruggen vanuit It Swettehûs.
In de eerste opzet zou de gehele uitvoering van het aansluiten van de gemeentelijke bruggen door de provincie plaatsvinden.

De werkzaamheden de gemeentelijke bruggen voor het geschikt maken voor afstandsbediening gaat de gemeente Leeuwarden nu zelf uitvoeren. De aanleg van de glasvezel voeren wij uit, daar worden wij eveneens eigenaar van.

De beschikbare middelen hiervoor zijn ondergebracht in de reserve activa derden. Het deel voor het geschikt maken van de gemeentelijke bruggen wordt uit de reserve onttrokken. Eveneens wordt het restant van het gereserveerde budget onttrokken uit de reserve en omgezet naar afschrijvingslasten ter dekking van de glasvezelkabel. Aangezien het hier gaat om het omzetten van een incidenteel bedrag naar structurele afschrijvingslasten, verloopt deze mutatie via het begrotingssaldo.

Voorstel:
Volgens onderstaande tabel de onttrekking uit de reserve activa derden ten behoeve van afstandsbediening Leeuwarden opnemen in de begroting.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Infrastructuur	213.000	807.300	119.800	119.800	1.304.100
	Begrotingssaldo	1.416.300				
	Begrotingssaldo	-31.900	-31.900	-31.900	-31.900	-31.900
2	Kapitaallasten Brugbediening	31.900	31.900	31.900	31.900	31.900
	Totaal lasten	1.629.300	807.300	119.800	119.800	1.304.100
Baten						
	Reserve activa in eigendom van derden Beschikking over reserve	1.629.300	807.300	119.800	119.800	1.304.100
	Totaal baten	1.629.300	807.300	119.800	119.800	1.304.100

Reserves

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve activa in eigendom van derden Beschikking over reserve	1.629.300	807.300	119.800	119.800	1.304.100
	Totaal lasten	1.629.300	807.300	119.800	119.800	1.304.100

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 4 **Ruimte en Klimaat**
Onderwerp : I 4 **Bestedingsritme tijdelijk budget Veenweide**
Taakomschrijving: **Veenweide**
Categorie ZBB: **Wettelijk keuze**

Toelichting:
Voor het veenweideprogramma is voor de periode 2024-2028 meerjarig tijdelijke formatie begroot. Voor het boekjaar 2027 wordt een tekort verwacht op genoemd budget. Daarom wordt voorgesteld om het begrote budget voor boekjaar 2028 naar voren te halen naar boekjaar 2027. Hiermee is de dekking van de tijdelijke formatie voor 2027 geborgd. De benodigde tijdelijke formatie voor de periode 2028-2030 zal in het kader van de komende herijking van het veenweideprogramma worden beoordeeld.

Voorstel:
De begrote tijdelijke formatie voor boekjaar 2028 naar voren halen naar boekjaar 2027. De mutatie verloopt budgettair neutraal via het begrotingssaldo.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
4	Ruimte en Klimaat bijdrage formatie		304.400	-304.400		
6	Bedrijfsvoering formatie tijdelijk		304.400	-304.400		
	Begrotingssaldo		-304.400	304.400		
	Totaal lasten	**0**	**304.400**	**-304.400**	**0**	**0**
Baten						
6	Bedrijfsvoering bijdrage formatie		304.400	-304.400		
	Totaal baten	**0**	**304.400**	**-304.400**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 6 **Bedrijfsvoering**
Onderwerp : I 5 **Bestedingsritme formatie PAS - Melders**
Taakomschrijving: **Bedrijfsvoering**
Categorie ZBB: **Wettelijk keuze**

Toelichting:
Bij de tweede Bestuursrapportage 2021 zijn aanvullende provinciale middelen aangevraagd en daarnaast Rijksmiddelen en legesinkomsten opgenomen in de begroting voor het legaliseren van PAS – melders. Hierbij is rekening gehouden met het legaliseren van de PAS – meldingen binnen drie jaar. De kosten werden gespreid over vier jaar (t/m 2025), omdat de verwachting was dat pas in de loop van 2022 stikstofruimte vrij zou worden gemaakt.

In de praktijk zien we dat er tot op heden landelijk nog geen stikstofruimte beschikbaar is gesteld/gekomen voor het legaliseren van de PAS – melders door de minister De verwachting is nog steeds dat op korte termijn weinig tot geen stikstofruimte voor Fryslân beschikbaar komt. De werkdruk en de daarbij behorende kosten komen daarmee voor de provincie verder in de tijd te liggen.

Daarom wordt voorgesteld om een deel van de beschikbaar gestelde formatie middelen voor dit jaar door te schuiven naar 2027 € 101.000,- en € 102.000,- naar. 2028

Voorstel:
Volgens onderstaande tabel het bestedingsritme met betrekking tot de formatie in het kader van Legaliseren PAS – melders door te schuiven van 2026 naar 2027 en 2028. De mutatie verloopt via het begrotingssaldo budgettair neutraal.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
6	Bedrijfsvoering formatie tijdelijk	-203.000	101.000	102.000		
	Begrotingssaldo	203.000	-101.000	-102.000		
	Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Gedeputeerde Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 6 **Bedrijfsvoering**
Onderwerp : I 6 **Bestedingsritme formatie CDOKE decentralisatie uitkering**
Taakomschrijving: **Bedrijfsvoering**
Categorie ZBB: **Wettelijke keuze**

Toelichting:
De in 2025 ontvangen decentralisatie uitkering CDOKE is als gevolg van de nog beschikbare CDOKE SPUK middelen nu niet nodig, en zal daarom meerjarig betrokken gaan worden bij het nieuwe nog voor te leggen Energieprogramma 2027-2023.

Voorstel:
Voorgesteld wordt de begroting volgens onderstaande tabel aan te passen. De mutatie verloopt via het begrotingssaldo budgettair neutraal.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
6	Bedrijfsvoering (formatie tijdelijk)	-2.093.400	500.000	500.000	500.000	593.400
	Begrotingssaldo	2.093.400	-500.000	-500.000	-500.000	-593.400
	Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: **Diverse**
Onderwerp : I 7 **Noodzakelijke voorstellen**
Taakomschrijving: **Diverse**
Categorie ZBB: **Diverse**

Toelichting:

In de Kadernota 2027 is ook het overzicht van noodzakelijke voorstellen berap 2026 opgenomen om zo een integrale afweging te kunnen maken over alle voorstellen. Hieronder zijn deze berap voorstellen nader toegelicht.

Programma 2 Infrastructuur

Voorbereiding aanbesteding treinconcessie 2035-2050
In 2035 loopt de huidige treinconcessie af. Bij de start van de treinconcessie moeten alle treinen worden vervangen. Dit heeft te maken met de transitie naar zero-emissie en de leeftijd van het materieel. De markt heeft aangeven ongeveer 7 jaar nodig te hebben voor de productie van het materieel en de toetsing voor het toelaten daarvan op het Nederlandse spoor. Gezien deze voorbereidingstijd moet tijdig begonnen worden met het proces van aanbesteding (opstellen van de benodigde stukken, marktconsultatie etc.) inclusief het eisenpakket voor het nieuwe materieel. Daarnaast dienen de nodige onderzoeken uitgevoerd te worden in verband met de overgang van de oude concessiehouder naar een nieuwe concessiehouder. Voor het uitvoeren van deze onderzoeken en externe begeleiding bij het proces van de aanbesteding van de nieuwe treinconcessie zijn extra middelen nodig.
Voorstel: Incidenteel: € 535.000,- voor de periode 2026 t/m 2030.

Wetgeving met invloed op beheer en onderhoud
Als provincie moeten we voldoen aan meerdere nieuwe en aangescherpte wettelijke verplichtingen vanuit Europese en nationale regelgeving. Het gaat om:
- fysieke beveiliging van vitale infrastructuur (NIS2 – It Swettehûs),
- implementatie van de Machineverordening (EU 2023/1230),
- verduurzaming van provinciale huurwoningen (energielabel D per 2029) en
- actualisatie van dieptemetingen van provinciale meren.

Het betreft geen nieuw beleid, maar uitvoering van rechtstreeks geldende regelgeving en wettelijke verantwoordelijkheden van de provincie als eigenaar, beheerder en verhuurder. De financiële consequenties zijn niet volledig voorzien in de huidige meerjarenbegroting.
Dit voorstel betreft zowel incidentele als structurele kosten waaronder afschrijvingslasten van de investeringen.
Voorstel: Incidenteel: € 125.000,- voor de periode 2026-2027 en een investeringskrediet van € 1.275.000,- voor de jaren 2027-2028. Structureel € 170.000,- in 2027 oplopend naar € 250.900,- vanaf 2035.

Programma 3 Natuur en Landbouw

Tekort Nota Weidevogels 2021-2030
Uit de Tussenevaluatie in 2025 van de Nota Weidevogels (2021-2030), blijkt dat de benodigde maatregelen (nog) niet zijn uitgevoerd als gevolg van een tekort aan budget. Op dit moment is het doel van 10.000 broedparen grutto nog niet gehaald, wel lijkt de achteruitgang voorzichtig te zijn gestopt. De Europese Commissie is nu een inbreukprocedure over de Vogelrichtlijn gestart. Het aantal broedparen grutto's in Nederland moet groeien van circa 35.000 broedparen nu naar 50.000 broedparen in 2050, waarvan circa 1/3 in Fryslân broedt.
Daarnaast hebben Provinciale Staten bij de behandeling van de Tussenevaluatie 6 moties aangenomen die jaarlijks € 250.000, - kosten en 1 fte voor de uitvoering hiervan. Het gaat dan om een pilot bemesting en beweiding, controles in natuurgebieden, bescherming en monitoring van de wulp, weidevogeleducatie en opleidingen en uitvoering van het Actieplan Weidevogels.
Voorstel: Incidenteel: € 6.727.000,- voor de periode 2026 t/m 2030.

Friese Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel
In 2026 wordt de Friese Aanpak Stikstof en Natuurherstel ter besluitvorming aan Provinciale Staten voorgelegd. De uitvoering van het programma vraagt in deze fase van uitvoering formatie en inzet van externe deskundigheid om het plan verder vorm te geven en de participatie met de gebieden op te starten. Deze extra formatie en inhuur van deskundigheid is nu niet gedekt.
Daarnaast zijn naar verwachting in de nabije toekomst extra middelen voor de uitvoering nodig waarvan de omvang nu nog niet bekend is.
Voorstel: 2026 € 1.250.000,- en 2027 € 2.130.000,-.

Programma 4 Ruimte en Klimaat

Verhoging bijdrage Gemeenschappelijke Regeling Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing
De Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO) is de omgevingsdienst van Fryslân. De provincie is deelnemer in de Gemeenschappelijke Regeling FUMO.
De FUMO voert voor de provincie Fryslân een wettelijke taak uit. Deze taak is sterk in ontwikkeling als gevolg van de uitwerking van de Omgevingswet en de kwaliteitseisen die aan omgevingsdiensten zoals de FUMO worden gesteld. Dit betekent dat de bijdrage van provincie aan de GR FUMO per 2026 verhoogd wordt met € 900.000,- per jaar. De verhoging wordt veroorzaakt door:

- Extra taakinbreng als gevolg van met name ontgrondingen €400.000,-

Als gevolg van de invoering van de Omgevingswet blijkt dat met name de vergunningverlening voor ontgrondingen veel aandacht vraagt van de FUMO. De beschikbare uren waren niet toereikend. In de begroting 2026 van de provincie was hier geen rekening mee gehouden.

- Herverdeeleffect € 200.000,-

Gemeenten nemen aanmerkelijk minder diensten af bij de FUMO. Hierdoor wordt de provincie aangeslagen voor een groter deel van de overheadkosten als gevolg van de huidige financieringssystematiek (de overhead wordt verdeeld over het aantal uren dat op begrotingsbasis wordt afgenomen).

- Nieuw beleid € 300.000,-

Het algemeen bestuur van de FUMO heeft een aantal nieuwe uitgaven bij de FUMO goedgekeurd die noodzakelijk zijn voor de ontwikkeling van de FUMO. Dit behelst onder andere de uitwerking van de I-visie en een aantal wettelijk verplichte extra kosten.
Voorstel: Structureel: € 900.000,- per jaar met ingang van 2026.

Leningsfaciliteit voor klein maatschappelijk vastgoed
Er is een duidelijke en groeiende behoefte aan laagdrempelige financiering voor verduurzaming van klein maatschappelijk vastgoed. Veel maatschappelijke organisaties beschikken over beperkt investeringsvermogen en kunnen moeilijk terecht bij reguliere financiers.
Het Rijk heeft hiervoor eind 2025 een landelijke regeling ingericht, die wordt uitgevoerd door de provincie. Voor Fryslân is de Rijksbijdrage € 1,1 mln., onder de voorwaarde dat de provincie cofinanciert volgens een multiplier van 1:3 (€ 1,- Rijk + €3,- provincie). Dit betekent dat Fryslân € 3,3 mln. dient bij te dragen, waarmee een totaal leeninstrument van € 4,4 mln. ontstaat.
De risicoafdekking voor de provinciale cofinanciering vindt binnen de reguliere begroting plaats. We willen de regeling laten uitvoeren door SVn. Dit brengt beheerkosten met zich mee, waarvoor in de regulier begroting geen budget is. De jaarlijkse beheervergoeding voor SVn is maximaal €40.000,-
Voorstel: Incidenteel: € 400.000,- voor de periode 2026 t/m 2035.

Programma 5 Economie en Mienskip

Foarstellen op it mêd fan Taalbelied
Aan de provincie is een bijdrage gevraagd voor:
Herdenking van 75 jaar Kneppelfreed in november 2026: een inhoudelijk en publieksprogramma, mogelijk in aanwezigheid van de Koning.
Het 100-jarig bestaan van de Afûk in 2028. Het plan is om daar een groot evenement van te maken. De provincie is gevraagd om dit financieel te steunen, in 2027 en 2028 zullen er voorbereidingskosten voor worden gemaakt.
Voorstel: Incidenteel: € 175.000 voor de periode 2026 t/m 2028.

Prizebelied
Eind 2025 hebben GS het provinciale prijzenbeleid herzien. Er is gekozen voor een bundeling van de literaire prijzen, 3 kunst/ cultuurprijzen en een sportprijs. Een keer per 2 jaar vindt een uitreiking plaats. In de tweede helft van 2026 worden een aangepaste verordening Provinsjale prizen en een reglement aan PS voorgelegd.
Er is nu geen budget om het prijzenbeleid uit te voeren. Voorgesteld wordt om voor de periode 2026-2031 jaarlijks € 80.000,- beschikbaar te stellen en om in 2030 een evaluatie uit te voeren, op basis waarvan een besluit kan worden genomen over het vervolg.
Voorstel: € 480.000,- voor de periode 2026 t/m 2031.

Ophoging subsidieplafond regeling Musea 2026-2028
In juli 2025 is de verdeling van subsidies op grond van de regelingen Musea 2026–2028 en Kunstinstellingen 2026–2028 vastgesteld. Naar aanleiding van diverse afwijzende besluiten hebben verschillende aanvragers bezwaar ingediend. De provinciale bezwarencommissie heeft advies uitgebracht over deze bezwaren, voor zover deze niet tussentijds zijn ingetrokken. Het bezwaar van het Nationaal Vlechtmuseum is gegrond verklaard. De deskundigencommissie die de aanvragen heeft beoordeeld, had het museum een onvoldoende toegekend voor het criterium ‘bedrijfsmatige gezondheid’. De bezwarencommissie is van oordeel dat een belangrijk argument dat aan deze beoordeling ten grondslag ligt, niet is gebaseerd op controleerbare gegevens en derhalve niet houdbaar is. Zij concludeert dat de score op dit criterium ten minste een 6 zou moeten zijn.
Met deze hogere score komt het Vlechtmuseum voor subsidie in aanmerking. Wij hebben besloten om het advies van de bezwarencommissie over te nemen. Het budget onder de regeling is echter al volledig verleend. Daarom dient het subsidieplafond van de regeling verhoogd te worden met de gevraagde € 235.500,-. Met het verhogen van het subsidieplafond kan de gevraagde bijdrage verstrekt worden aan het Nationaal Vlechtmuseum.
Voorstel: Incidenteel in 2026, 2027 en 2028 € 78.500,-.

Friese Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel
In 2026 wordt de Friese Aanpak Stikstof en Natuurherstel ter besluitvorming aan Provinciale Staten voorgelegd. De uitvoering van het programma vraagt in deze fase van uitvoering formatie en inzet van externe deskundigheid om het plan verder vorm te geven en de participatie met de gebieden op te starten. Deze extra formatie en inhuur van deskundigheid is nu niet gedekt.
Daarnaast zijn naar verwachting in de nabije toekomst extra middelen voor de uitvoering nodig waarvan de omvang nu nog niet bekend is.
Voorstel: 2026 € 1.250.000,- en 2027 € 2.130.000,-.

Programma 6 Bedrijfsvoering

Professioneel beheer deelnemingen en verbonden partijen
De provincie Fryslân kent een groot aantal deelnemingen en verbonden partijen. Daarbij is er ook sprake van complexe deelnemingen, de zogeheten “categorie 2 deelnemingen” zoals Fryslân Hurde Wyn, Thialf en Vitens. De vraagstukken t.a.v. risico's, ambities en governance, die hierbij spelen zijn van een dermate complexiteit en omvang, dat ze uitstijgen boven beschikbare expertise en benodigde tijdsbesteding die kan en mag worden verwacht bij een overheidsparticipatie in een deelneming. Overall kan worden gesteld dat er hierdoor sprake is van een kwetsbare en risicovolle situatie.
We constateren dat professionele ondersteuning op deelnemingen noodzakelijk en urgent is. Daarom stellen wij voor om in 2026 de organisatie van kennis en expertise rond een aantal complexe deelnemingen te bundelen en te centraliseren. Hiertoe winnen wij extern advies in, om te komen tot specifieke maatregelen en het herijken van onze interne werkwijze aangaande het de processen rond samenwerkrelaties en deelnemingen. Het herijken van de nota “Grip op samenwerkrelaties” is onderdeel van de opdracht. Voorgesteld wordt om de gevraagde middelen voor de periode 2026-2031 beschikbaar te stellen en om in 2027 op basis van het onderzoek te komen met een permanente oplossing, op basis waarvan een besluit kan worden genomen over het vervolg.
Voorstel: Incidenteel: € 1.882.000,- voor de periode 2026 t/m 2031.

Versterken Publike Saken foar Fryslân
In het bestuursakkoord ‘Oparbeidzje foar Fryslân’ en nader uitgewerkt in Notitie Publike Saken foar Fryslân van 2025 is uitgesproken dat we onze Public Affairs willen professionaliseren en de bestaande samenwerking in Noordelijk verband anders willen organiseren.
Zoals vastgelegd in de notitie willen we vanaf 2026 structureel de Friese belangenbehartiging in Den Haag en Brussel verder versterken. Dit doen we door zowel in te zetten op de coördinatie, de ondersteuning als op zichtbaarheid in Den Haag met “een m/v voor Fryslân” ter plaatse. We werken daarbij samen in drie lagen: interprovinciaal, noordelijk en provinciaal met onze Friese mede-overheden.
In juli 2025 is met PS afgesproken de voorstellen omtrent het verbeteren van Public Affairs voor Fryslân via de reguliere P&C cyclus te laten verlopen. Het voorliggende voorstel regelt middelen voor versterking van de Public Affairs voor Fryslân en de samenwerking met de F4-gemeenten in de lobby, conform de Notitie Publike Saken foar Fryslân. Met het anders organiseren van de noordelijke PA-samenwerking vallen in de toekomst middelen vrij.
Voorgesteld wordt om de gevraagde middelen voor de periode 2026-2031 beschikbaar te stellen en om in 2030 een evaluatie uit te voeren, op basis waarvan een besluit kan worden genomen over het vervolg.
Voorstel: Incidenteel: € 4.169.400,- voor de periode 2026 t/m 2031.

Voorstel:
De begroting aanpassen volgens onderstaande tabel.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
1	Team public affairs	50.000	100.000	100.000	100.000	100.000
2	Voorbereiding aanbesteding treinconcessie 2023-2050	60.000	175.000	150.000	100.000	50.000
2	Wetgeving met invloed op beheer en onderhoud	50.000	245.000	218.800	250.900	250.900
3	Nota Weidevogels 2021-2030	220.000	1.220.000	1.570.000	1.570.000	1.570.000
3	Friese Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel	200.000	200.000	0	0	0
4	Fumo 2026	900.000	900.000	900.000	900.000	900.000
4	Leningsfaciliteit voor klein maatschappelijk vastgoed	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
4	Professioneel beheer deelnemingen en verbonden partijen	115.000	115.000	75.000	75.000	75.000
5	Foarstellen op it mêd fan Taalbelied	75.000	75.000	25.000	0	0
5	Prizebelied	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
5	Ophoging subsidieplafond regeling Musea 2026-2028	78.500	78.500	78.500	0	0
6	Nota weidevogels 2021-2030	115.400	116.600	117.800	119.000	120.200
6	Prizebelied	30.000	30.300	30.600	30.900	31.200
6	Professioneel beheer deelnemingen en verbonden partijen	182.000	236.400	239.000	241.200	243.700
6	Team public affairs	311.400	668.400	675.400	682.100	689.100
6	Friese Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel	1.046.400	1.875.500	0	0	0
	Begrotingssaldo	-3.523.700	-6.125.700	-4.270.100	-4.159.100	-4.120.100
	Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Investeringen

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Wetgeving met invloed op beheer en onderhoud	0	575.000	700.000	0	0
	Totaal lasten	**0**	**575.000**	**700.000**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 7 **Provinciefinanciën**
Onderwerp : I 8 **Rentevergoeding ten behoeve van RSP**
Taakomschrijving: **niet van toepassing**
Categorie ZBB: **niet van toepassing**

Toelichting:
In de uitgangspunten begroting is opgenomen dat de Index Bruto Overheidsinvestering (IBOI) zoals gepubliceerd in de rapportage van het Centraal Economisch Plan van betreffend jaar toegerekend zal worden aan het Regiospecifiek Pakket (RSP) gelden. Het percentage van de indexering IBOI is in 2026 2,8%. Gelet op de verwachte RSP-standen geeft dit een rentevergoeding van € 420.000, -.

Voorstel:
Volgens onderstaande tabel wordt op basis van de IBOI-indexering 2026 een bedrag van € 420.000, - toegerekend naar Provinciefinanciën, financiering lange termijn. Dekking vindt plaats vanuit het begrotingssaldo.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
7	Provinciefinanciën	420.000				
	Begrotingssaldo	-420.000				
	Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 2 **Infrastructuur**
Onderwerp : I 9 **Provinciale bijdrage oplossing kadeproblematiek Terschelling**
Taakomschrijving: **Concessie bus**
Categorie ZBB: **Wettelijk keuze**

Toelichting:

- Onder voorbehoud van goedkeuring GS en PS is bestuurlijk de intentie afgesproken om een provinciale bijdrage van € 5 mln. te leveren aan de oplossing van de kadeproblematiek op Terschelling. Totale kosten voorkeursvariant: € 68 mln.. De provinciale bijdrage is eenmalig, taakstellend en exclusief BTW.
- Tezamen met de bijdrage van het ministerie van I en W (€ 34 mln. exclusief BTW), gemeente Terschelling (€ 23 mln. exclusief BTW) en een bijdrage uit alternatieve financieringsbronnen (€ 6 mln.) is er daarmee zicht op een structurele oplossing en financiering waardoor afsluiting van de kade per 1 juli 2026 is voorkomen.
- Afsluiting zou Terschelling onbereikbaar maken en de leefbaarheid, economie en toerisme veel schade berokkenen met maatschappelijke en politieke onrust tot gevolg. Een situatie die moest worden voorkomen.
- De provinciale bijdrage is onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar. Onvoorzien omdat herstel van de kade de verantwoordelijkheid is van de gemeente. Onvermijdelijk omdat de financieringslast voor alleen de gemeente te groot is. Onuitstelbaar omdat zicht op een structurele oplossing en financiering op korte termijn - vóór 1 juli 2026 - noodzakelijk was.
- In de begrotingswijziging naast de € 5 mln. ook de formatie die annex is aan het verstrekken van de financiële middelen hierin opnemen.
- In de begrotingswijzing is hiertoe een post van € 57.700,- opgenomen. Deze kosten zijn ten behoeve van het mogelijk maken van de medefinanciering (voorbereidingskosten).

Voorstel:
Medefinanciering van € 5 mln. aan oplossing kadeproblematiek op Terschelling plus € 57.700,- aan voorbereidingskosten ten laste van het begrotingssaldo en volgens onderstaande bestedingsritme in de begroting op te nemen.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Infrastructuur	60.000	380.000	3.480.000	1.080.000	
6	Bedrijfsvoering formatie tijdelijk	57.700				
	Begrotingssaldo	-117.700	-380.000	-3.480.000	-1.080.000	
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij Berap 2026

Programma: 1 **Bestuur**
Onderwerp : II 1 **Terugbetaling € 2 mln. door SNN**
Taakomschrijving: **SNN**
Categorie ZBB: **Kerntaak smal**

Toelichting:
SNN ontvangt jaarlijks deelnemersbijdragen van de deelnemers. Hieruit worden ook reserves gevormd. De sterk gegroeide Algemene Reserve maakt het mogelijk om een éénmalige teruggave te doen aan de provincies, van € 2 mln per provincie. De positieve resultaten van de organisatie zijn, naast rentebaten, een opbrengst van inspanningen en keuzes van bestuur en organisatie. Er wordt geïnvesteerd in de langere termijn door het fundament te versterken en de huisvesting in te richten voor de toekomst. Hiermee laat de organisatie zien op een efficiënte wijze te werken waardoor een éénmalige teruggave mogelijk is.

Voorstel:
De van SNN terug te ontvangen € 2 mln. volgens onderstaande tabel laten vrijvallen in het begrotingssaldo.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
1	Bestuur	-2.000.000				
	Begrotingssaldo	2.000.000				
	Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 7 **Provinciefinanciën**
Onderwerp : II 2 **Rente en dividenduitkering WPF**
Taakomschrijving: **niet van toepassing**
Categorie ZBB: **niet van toepassing**

Toelichting:
Als gevolg van enkele dagen vertraagde aflossing en/of de toepassing van een rentegrondslag van 365/360 dagen zijn de werkelijke rente-inkomsten van de lening aan Windpark Fryslân sinds 2022 iets hoger geweest dan begroot. Aangezien deze extra rente-inkomsten daadwerkelijk zijn gerealiseerd en het bedrag niet terugbetaald hoeft te worden kan dit vrijvallen ten gunste van het begrotingssaldo.

Voorstel:
Volgens onderstaande tabel de extra rente-inkomsten vrij te laten vallen ten gunste van het begrotingssaldo.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
7	Provinciefinanciën	-73.700				
	Begrotingssaldo	73.700				
	Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 7 **Provinciefinanciën**
Onderwerp : II 3 **Toevoeging onvoorzien aan begrotingssaldo**
Taakomschrijving: **niet van toepassing**
Categorie ZBB: **niet van toepassing**

Toelichting:
Via de post onvoorzien worden diverse posten geboekt die geen onderdeel meer zijn van de begroting. Dit betreft lagere vaststelling van subsidies € 203.300,-, afwikkeling crediteuren nog te betalen 2025 € 74.100,-. Via deze wijziging wordt het saldo toegevoegd aan het begrotingssaldo.

Voorstel:
Volgens onderstaand overzicht € 325.200,- vrij te laten vallen naar het begrotingssaldo.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
7	Provinciefinanciën	-325.200				
	Begrotingssaldo	325.200				
	Totaal lasten	**0**		**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging ProvincialeStaten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 7 **Provinciefinanciën**
Onderwerp : II 4 **Opheffen reserve rente kapitaalverstrekking Alliander**
Taakomschrijving: **niet van toepassing**
Categorie ZBB: **niet van toepassing**

Toelichting:
Bij de behandeling van de begroting 2022 op 24 november 2021 hebben de Staten een motie aangenomen om met de rentebaten verkregen uit de kapitaalverstrekking aan Alliander een bestemmingsreserve te vormen om eventuele minder opbrengsten ten opzichte van de begrote € 7,5 mln. dividend in de toekomst op te kunnen vangen.

Met het aangepaste dividendbeleid van Alliander is er nu weer sprake van een stabiel dividend van minimaal € 7,5 mln. waarmee deze reservering van middelen overbodig is geworden. In de auditcommissie van 1 april 2026 zijn alle reserves besproken en is geconcludeerd dat deze reserve opgeheven kan worden bij de berap 2026.

De middelen uit de reserve vloeien terug naar het begrotingssaldo. De nog begrote rentebaten in 2026 worden losgekoppeld van de reserve en worden eveneens toegevoegd aan het begrotingssaldo.

Voorstel:
Het voorstel is om de reserve rente kapitaalverstrekking Alliander per 1 januari 2026 op te heffen en het saldo over te hevelen naar het begrotingssaldo. Daarnaast de begrote rentebaten in 2026 eveneens aan het begrotingssaldo toe te voegen. Dit volgens onderstaande tabel.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
7	Reserve rente kapitaalverstrekking Alliander Vorming van reserve	-1.000.000				
	Begrotingssaldo	1.000.000				
	Begrotingssaldo	6.516.800				
	Totaal lasten	**6.518.800**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten						
7	Rente kapitaalverstrekking Alliander	-1.000.000				
7	Financiering lange termijn	1.000.000				
	Reserve rente kapitaalverstrekking Alliander Beschikking over reserve	6.516.800				
	Totaal baten	**6.518.800**	**0**	**0**	**0**	**0**

Reserves

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve rente kapitaalverstrekking Alliander Beschikking over reserve	6.516.800				
	Totaal lasten	**6.516.800**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve rente kapitaalverstrekking Alliander Vorming van reserve	-1.000.000				
	Totaal lasten	**-1.000.000**			**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 2 Infrastructuur
Onderwerp : IV 1 Aanpassing programmering groot onderhoud
Taakomschrijving: Beheer en onderhoud wegen, vaarwegen en oevers
Categorie ZBB: Wettelijk basis

Toelichting:
Via bijgaande begrotingswijziging wordt voorgesteld de geactualiseerde programmering van groot onderhoud en vaarwegen 2026-2030 in de begroting op te nemen. Hierbij worden onder andere in 2027 en 2028 de oever investeringen in de begroting verwerkt.
Daarnaast vindt er een correctie plaats van de bijdrage van groot onderhoud in investeringen. Vanaf 2026 worden deze uitgaven rechtstreeks op de groot onderhoud post zelf verantwoord. Dit verklaard de negatieve baten bij de investeringen.

Voorstel:
Volgens onderstaande tabel de wijzigingen in de programmering groot onderhoud en vaarwegen opnemen in de begroting.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Groot onderhoud wegen					1.011.900
	Groot onderhoud vaarwegen	-411.800		-70.800	-7.800	-2.270.500
	Reserve groot onderhoud vaarwegen Vorming van reserve	411.800		70.800	7.800	2.270.500
	Totaal lasten	0	0	0	0	1.011.900
Baten						
	Reserve groot onderhoud wegen Beschikking over reserve					1.011.900
	Totaal baten	0	0	0	0	1.011.900

Investeringen

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Infrastructuur	-535.600	4.159.300	6.903.600		
	Totaal lasten	-535.600	4.159.300	6.903.600		
Baten						
2	Infrastructuur	-1.036.700	-1.684.700			
	Totaal baten	-1.036.700	-1.684.700	0	0	0

Reserves

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve groot onderhoud wegen Beschikking over reserve					1.011.900
	Totaal lasten			0	0	1.011.900
Baten						
	Reserve groot onderhoud vaarwegen Vorming van reserve	411.800		70.800	-10.400	2.270.500
	Totaal baten	411.800		70.800	-10.400	2.270.500

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 2 Infrastructuur
Onderwerp : IV 2 Bijdrage vanuit RSP Startkrediet aan project (RSP) Skieding
Taakomschrijving: niet van toepassing
Categorie ZBB: niet van toepassing

Toelichting:
Het project Skieding wordt in 2026 naar verwachting afgerond. Om een optimale verkeersdoelstelling te realiseren is een geleiderail nodig. Deze was eerder niet voorzien in het project maar voortschrijdend inzicht maakt dit zeer wenselijk. Tevens moet het project nog voldoen aan landschappelijke eisen. Omdat het project al jaren geleden is gebudgetteerd leidt dit er nu toe dat het resterend budget voor de beplanting niet meer toereikend is. Deze twee onderdelen samen, inclusief overige kostenverhogende omstandigheden, kunnen worden uitgevoerd als er € 750.000,- aan het budget wordt toegevoegd. Deze middelen worden gedekt uit het RSP Startkrediet dat speciaal voor de afwikkeling van de lopende RSP projecten in stand is gehouden.
Het project RSP Startkrediet heeft nog een dekking die is gereserveerd in de reserve Activa in eigendom van derden. Omdat het krediet wordt verschoven naar het project RSP Skieding (eigen infrastructuur), wordt ook de dekking € 750.000,- overgeheveld naar de dekkingsreserve kapitaallasten.

Voorstel:
In te stemmen met het beschikbaar stellen van RSP-middelen aan project de Skieding.

Investeringen

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	RSP Skieding	750.000				
2	RSP Startkrediet	-750.000				
	Totaal lasten	0	0	0	0	0

Reserves

Progr.	Omschrijving	2026	2026	2027	2028	2029
Baten						
	Bijdrage in activa derden Vorming van reserve	-750.000				
	Dekkingsreserve kapitaallasten Vorming van reserve	750.000				
	Totaal baten	0	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 2 Infrastructuur
Onderwerp : IV 3 Budgetverschuiving tussen Uterwei en Skieding
Taakomschrijving: niet van toepassing
Categorie ZBB: niet van toepassing

Toelichting:
De projecten Skieding en Uterwei zijn projecten die onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. Het betreft één provinciale weg, de N358, die is aangepakt om deze verkeersveiliger te maken. Jaren geleden is er voor gekozen het project N358 Skieding – Uterwei op te knippen in Skieding en Uterwei afzonderlijk vanwege variatie in planstudie en voortgang. Het wegonderdeel Uterwei is eind 2025 afgerond. Aldaar is nog een budget beschikbaar per 1 januari 2026 van € 417.500,- en een verwachte inkomst van € 136.600,-. Deze bedragen worden met deze wijziging overgeheveld naar het onderdeel Skieding, dat wegonderdeel is overigens inmiddels ook gereed.
De afrondende werkzaamheden, waaronder de aanplant van bomen en inrichting groenvoorziening, kunnen zo voor het totale traject als één geheel worden benaderd.

Voorstel:
In te stemmen met de budgetverschuiving.

Investeringen

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	N358 Skieding	417.500				
2	N358 Uterwei (noordelijk deel)	-417.500				
	Totaal lasten	0	0	0	0	0
Baten						
2	N358 Skieding	136.600				
2	N358 Uterwei (noordelijk deel)	-136.600				
	Totaal baten	0	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 3 **Natuur en Landbouw**
Onderwerp : IV 4 **Reserve aankoop natuurterreinen (ANL)**
Taakomschrijving: **Realisatie NNN**
Categorie ZBB: **Wettelijk basis**

Toelichting:
De middelen binnen de reserve aankoop natuurterreinen zijn beschikbaar voor de verwerving en inrichting van de natuurgronden provinciale opgave.

Binnen deze reserve is een subsidieplafond voor SKNL opengesteld. Dit subsidieplafond van deze SKNL openstelling wordt niet volledig ingezet. Inmiddels zijn alle subsidies toegekend. . De resterende middelen kunnen worden ingezet voor ontwikkelopgave Natuur (verwerving en inrichting van natuurgronden) en vloeien met deze wijziging terug in de reserve Aankoop natuurterreinen.

Voorstel:
Volgens onderstaande tabel de begroting van de budgetten gekoppeld aan de reserve aankoop natuurterreinen aan te passen.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
3	Natuur en Landbouw	-1.030.000				
	Totaal lasten	**-1.030.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve Aankoop natuurterreinen Beschikking over reserve	-1.030.000				
	Totaal baten	**-1.030.000**	**0**	**0**	**0**	**0**

Reserves/voorzieningen/overlopende passiva

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve Aankoop natuurterreinen Beschikking over reserve	-1.030.000				
	Totaal lasten	**-1.030.000**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 3 **Natuur en Landbouw**
Onderwerp : IV 5 **Aanpassen inkomsten Reserve Natuurpact**
Taakomschrijving: **Realisatie NNN**
Categorie ZBB: **Wettelijk basis**

Toelichting:
In het kader van het Natuurpact hebben Rijk en provincie afspraken gemaakt over de natuuropgave en de bijbehorende middelen. Het gaat dan vooral om de verwerving en de inrichting van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), het natuurbeheer (binnen en buiten NNN) en het uitvoeren van het agrarisch natuurbeheer. Het Rijk stelt hiervoor via het provinciefonds middelen beschikbaar. Deze middelen zijn opgenomen in de reserve Natuurpact. De reserve Natuurpact is in de begroting verder onderverdeeld naar de verschillende onderdelen.
Met betrekking op de verkoop van natuurgronden wordt voorgesteld de verkoopopbrengsten jaarlijks te verhogen met ca. € 1 mln. De reden hiervoor is dat bij verkoop van natuurgrond de verkoopwaarde meestal niet gelijk is aan de boekwaarde. Daarnaast wordt via deze begrotingswijziging de inkomst met betrekking tot het onderdeel ANLB aanvalsplan grutto verlaagd met € 464.700,- voor de jaren 2026 t/m 2028. De reden hiervoor is dat deze middelen via het provinciefonds worden ontvangen en dus niet rechtstreeks bij het natuurpact binnenkomen.

Voorstel:
De begroting aan te passen volgens onderstaande tabel en de inkomsten aan te passen, de wijziging verloopt via de Reserve Natuurpact.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
3	Natuur en Landbouw		2.572.800			
	Reserve natuurpact Vorming van reserve		535.300	535.300	1.000.000	1.000.000
	Totaal lasten	**0**	**3.108.100**	**535.300**	**1.000.000**	**1.000.000**
Baten						
3	Natuur en Landbouw	1.035.300	535.300	535.300	1.000.000	1.000.000
	Reserve natuurpact Beschikking over reserve	-1.035.300	2.572.800			
	Totaal baten	**0**	**3.108.100**	**535.300**	**1.000.000**	**1.000.000**

Reserves

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve natuurpact Beschikking over reserve	-1.035.300	2.572.800			
	Totaal lasten	**-1.035.300**	**2.572.800**	**0**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve natuurpact Vorming van reserve		535.300	535.300	1.000.000	1.000.000
	Totaal baten	**0**	**535.500**	**535.500**	**1.000.000**	**1.000.000**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 3 **Natuur en Landbouw**
Onderwerp : IV 6 **Regiodeal Noord west Fryslân project Waddenslib**
Taakomschrijving: **Regionale Samenwerking**
Categorie ZBB: **Kerntaak breed**

Toelichting:
Als provincie leveren wij een cofinancieringsbijdrage in de regiodeal Noord West Fryslân. Deze cofinanciering komt deels uit bestaande budgetten in de begroting. Voor het project Waddenslib komt de cofinanciering van € 30.000,- uit budgetten die in andere beleidsprogramma's zijn opgenomen.
Met deze wijziging wordt € 15.000,- uit programma 1 Bestuur (onderdeel cofinanciering regiodeal Wadden) en € 15.000,- uit programma 5 Economie en Mienskip overgeheveld naar programma 3 Natuur en Landbouw waar het project is opgenomen.

Voorstel:
Volgens onderstaande tabel middelen vanuit programma 1 Bestuur en 5 Economie en Mienskip , totaal € 30.000,- over te hevelen naar programma 3 Natuur en Landbouw, ten behoeve van het project "Waddenslib".

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
1	Bestuur	-15.000				
5	Economie en Mienskip	-15.000				
3	Natuur en Landbouw	30.000				
	Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling berap 2026

Programma: 3 **Natuur en Landbouw**
Onderwerp : IV 7 **NHV ondersteuning en monitoring habitattypen**
Taakomschrijving: **Natuur en landschap algemeen**
Categorie ZBB: **Wettelijke keuze**

Toelichting:
Bij de decembercirculaire 2025 zijn er extra middelen ontvangen voor NHV Monitoring habitattypen, €67.600, - Ten onrechte is bij de verwerking in de begroting geen rekening gehouden met een bijdrage hiervoor aan het IPO van €15.600, -

Met deze wijziging wordt dat aangepast en de IPO bijdrage opgenomen binnen de reserve Natuurpact

Ook voor ondersteuning NHV zijn extra middelen ontvangen, € 68.500, -. Deze middelen zijn ten onrechte als formatie in de begroting opgenomen. Met deze wijziging worden de middelen als goederen en diensten overgebracht binnen de reserve Natuurpact.

Voorstel:
De begroting aanpassen volgens onderstaande tabel.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
3	Natuur en Landbouw R. Natuurpact	84.100				
6	Bedrijfsvoering	-84.100				
	Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 5 **Economie en Mienskip**
Onderwerp : IV 8 **Badpaviljoen Hindeloopen**
Taakomschrijving: **Monumenten**
Categorie ZBB: **Wettelijk keuze**

Toelichting:
Er is bestuurlijke overeenstemming bereikt over de mate waarin de gemeente Sudwest-Fryslân, het Wetterskip en de Provincie gaan bijdragen – namelijk elk € 400.000,- aan de restauratie van het Rijk monumentale badpaviljoen te Hindeloopen.

Zowel in het ambitiedocument Friese IJsselmeerkust (FIJK; vastgesteld door PS in 2021), als in het Aanbiedingsdocument FIJK (vastgesteld door PS in 2022) liggen de ambities onder andere op het gebied van cultuur (historie). Vanuit de reserve Ambitieagenda IJsselmeerkust wordt een bijdrage van € 250.000 beschikbaar gesteld voor het behoud van een belangrijk historisch en monumentaal pand in de provincie.

De overige dekking van de provinciale middelen (€ 150.000) komt uit het budget van het project Versterken Friese IJsselmeerkust (VFIJ). In een schriftelijke ronde langs de Stuurgroep Sudwesthoeke, zijn de stuurgroepleden – de gemeente Súdwest Fryslân, Wetterskip Fryslân, gemeente de Fryske Marren, het Ministerie Infrastructuur en Milieu en de provinsje Fryslân – unaniem om een deel van deze regionale inbreng in het badpaviljoen te steken.

Ook een deel van de gemeentelijke bijdrage (€ 150.000,-) zal uit het project VFIJ gehaald worden.

Voorstel:
Voorgesteld wordt om volgens onderstaande tabel € 550.000,- van programma Ruimte en Klimaat over te hevelen naar programma Economie en Mienskip.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
5	Economie en Mienskip	550.000				
4	Ruimte en Klimaat R. WPF ambitieagenda IJsselmeerkust Versterken Friese IJsselmeerkust	 -250.000 -300.000				
	Totaal lasten	**0**				

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 5 Economie en Mienskip
Onderwerp: IV 9 Erfgoed, Monumentenregeling en Cultuureducatie
Taakomschrijving: Gebouwd erfgoed / Cultuureducatie
Categorie ZBB: Wettelijk keuze / Kerntaak smal

Toelichting:
Via het aanvullend voorstel bij de Begroting 2026 is het brede cofinancieringsbudget structureel gemaakt en als voorwaardelijk budget in de begroting opgenomen. Op basis van concrete projecten, openstelling subsidieregelingen of afspraken met derden rondom cofinanciering, worden de middelen naar de diverse beleidsprogramma's overgeheveld.

Onderdeel van het brede cofinancieringsbudget zijn ook de cofinanciering op rijksmiddelen voor monumenten en cultuureducatie. Aangezien over de hoogte van deze beide onderdelen vaste bestuursafspraken met het Rijk zijn gemaakt en wij weten welk bedrag wij structureel als cofinanciering moeten bijleggen, is het niet nodig dit als voorwaardelijk budget in de begroting op te nemen. Wij stellen voor de betreffende middelen structureel vanuit het brede cofinancieringsbudget te verschuiven naar de beleidsbudgetten in programma Economie en Mienskip voor de cofinanciering van de monumentenregeling (€ 700.000,- in 2027 en vanaf 2028 € 1,7 mln.) en cultuureducatie (€ 246.900,- vanaf 2027). De koppeling met de reserve Breed Cofinancieringsbudget vervalt hiermee.

Voorstel:
Volgens onderstaande tabel de middelen voor de monumentenregeling en cultuureducatie structureel vanuit het brede cofinancieringsbudget te verschuiven naar beleidsprogramma Economie en Mienskip.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
7	Provinciefinanciën Breed cofinancieringsbudget		-946.900	-1.946.900	-1.946.900	-1.946.900
5	Economie en Mienskip		946.900	1.946.900	1.946.900	1.946.900
	Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 5 **Economie en Mienskip**
Onderwerp : IV 10 **Reserve De Nieuwe Afsluitdijk onderdeel beleefcentrum**
Taakomschrijving: **Dagrecreatieve netwerken compleet**
Categorie ZBB: **Kerntaak smal**

Toelichting:
Op 1 april 2026 heeft de auditcommissie besloten de bijdrage voor De Nieuwe Afsluitdijk Beleefcentrum te onttrekken aan de reserve. Deze bijdrage wordt toegevoegd aan het tijdelijke budget Vastgoed Beleefcentrum de Afsluitdijk en wordt ingezet ter dekking van beheerskosten. De financiële verwerking hiervan wordt meegenomen in deze rapportage.

Voorstel:
Voorgesteld wordt om het beleefcentrum uit de reserve De Nieuwe Afsluitdijk te halen.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
5	Economie en Mienskip R. De Nieuwe Afsluitdijk onderdeel beleefcentrum	-504.100	-160.000	-160.000		
5	Vastgoed Beleefcentrum Afsluitdijk	504.100	160.000	160.000		
	Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten						
5	Economie en Mienskip R. De Nieuwe Afsluitdijk Huur beleefcentrum	-160.000	-160.000	-160.000		
5	Vastgoed Beleefcentrum Afsluitdijk	160.000	160.000	160.000		
	Totaal baten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 5 **Economie en Mienskip**
Onderwerp : IV 11 **Bestedingsritme en Regiodeal Holwerd aan Zee PS voorwaardelijk**
Taakomschrijving: **Regionale Samenwerking**
Categorie ZBB: **Kerntaak breed**

Toelichting:
De provincie beschikt als penvoerder voor Regio Deal Noordoost Fryslan, onderdeel Holwerd aan Zee over de rijksmiddelen die destijds in het provinciefonds gestort zijn. Hiervan resteren nog € 5,1 mln. Volgens PS besluit van 24 november 2024 is met de regiodealpartners afgestemd over deze middelen (en de provinciale cofinanciering ad € 9 mln.). In een samenhangend voorstel is gekeken naar de oorspronkelijke doelen van het project, maar ook huidige provinciale doelen.

In Noordoost Fryslân staan voorzieningen zoals scholen, bibliotheken en sportclubs onder druk. Gemeenten hebben minder geld en kunnen niet alles zelf doen. Daarom wordt voorgesteld een regionaal fonds voor toekomstbestendige voorzieningen in de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel in te stellen.
Dit voorstel sluit aan bij het Bestuursakkoord – Investeren in de samenleving. Hierin staat opgenomen dat de provincie wil bijdragen aan de leefbaarheid in wijken, buurten en dorpen. samen met gemeenten. Bijvoorbeeld door te zorgen dat voorzieningen in stand gehouden kunnen blijven en jong en oud in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen. Dit heeft ook zijn plek gekregen in de beleidsbrief Leefberens.

In aansluiting bij de oorspronkelijke doelstelling van Holwerd aan Zee wordt een regionaal fonds ingericht voor de fysieke leefomgeving. Dit fonds zorgt voor zichtbare kwaliteitsverbetering in de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel en Tytsjerksteradiel. De voorgestelde provinciale regeling maakt investeringen mogelijk in concrete projecten die bijdragen aan landschap, cultuurhistorie, groen, veilige verlichting, straten, pleinen en ontmoetingsplekken. Daarmee wordt de kwaliteit van de woon- en leefomgeving direct versterkt. Voorgesteld wordt voor beide fondsen gezamenlijk € 6.875.000,- beschikbaar te maken.

We zijn bezig met het opstellen van het Fries Programma Waddenkust (FPW). Het FPW is het gezamenlijke uitvoeringsprogramma van provincie Fryslân, gemeenten Waadhoeke en Noardeast-Fryslân, Wetterskip en partners voor een “klimaat adaptieve, leefbare en toekomstbestendige Friese Waddenkust”. Voor de uitvoering wordt bestaande cofinanciering gezocht en aanvullende financiering aangevraagd bij IKW/Waddenfonds; Voorgesteld wordt € 5.875.000,- hiervoor beschikbaar te stellen en daarbij aansluitend € 50.000,- voor proceskosten en € 200.000,- voor vervolgkosten voor het FPW.

Tot slot wordt voorgesteld een bedrag van € 1,1 mln. beschikbaar te stellen voor projecten voor de leefbaarheid in de regio Noordoost Fryslân die nu nog niet voorzien zijn. We denken daarbij bijvoorbeeld aan de ontwikkelingen die er nu bij het Rijk zijn rond een gemeenschapsfonds. Hiervoor is in het coalitieakkoord van het Rijk € 200 mln. gereserveerd.

Voorstel:
De budgetten Holwerd aan Zee PS voorwaardelijk en Regiodeal Holwerd aan Zee PS voorwaardelijk volgens onderstaande tabel in het juiste bestedingsritme te zetten en vrij te vragen voor genoemde onderwerpen.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
5	Economie en Mienskip (PS voorwaardelijk)	-13.900.000	2.660.000	3.240.000	4.425.000	3.575.000
5	Economie en Mienskip (PS voorwaardelijk)	-200.000	-2.660.000	-3.240.000	-4.425.000	-3.575.000
5	Economie en Mienskip	200.000	2.660.000	3.240.000	4.425.000	3.575.000
	Totaal lasten	**-13.900.000**	**2.660.000**	**3.240.000**	**4.425.000**	**3.575.000**
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	-13.900.000	2.660.000	3.240.000	4.425.000	3.575.000
	Totaal baten	**-13.900.000**	**2.660.000**	**3.240.000**	**4.425.000**	**3.575.000**

Reserves/voorzieningen/overlopende passiva

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	-13.900.000	2.660.000	3.240.000	4.425.000	3.575.000
	Totaal lasten	**-13.900.000**	**2.660.000**	**3.240.000**	**4.425.000**	**3.575.000**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij Berap 2026

Programma: 6 Bedrijfsvoering
Onderwerp : IV 12 Formatiebudget Funderingsaanpak
Taakomschrijving: Veenweide
Categorie ZBB: Wettelijk keuze

Toelichting:
In het PS besluit van 21 december 2022 staat dat er € 2.374.000,- uit de veenweidemiddelen beschikbaar worden gesteld voor Funderingsaanpak.
Structureel € 811.500,- per jaar, waarvan € 395.000,- per jaar voor personele kosten.

In het PS besluit van 17 december 2025 is dat vastgelegd, maar dat bedrag is volledig als goederen en diensten budget opgevoerd. Een deel van dat budget had op basis van het PS besluit opgevoerd moeten worden als capaciteitsbudget voor het team Veenweide.

Met deze begrotingswijziging wordt alsnog invulling gegeven aan het PS besluit van 21 december 2022.

Voorstel:
Volgens PS besluit van 21 december 2022 een deel van het goederen en dienstenbudget voor de funderingsaanpak om te zetten naar tijdelijk formatiebudget ten behoeve van de funderingsaanpak.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
4	Ruimte en Klimaat goederen en diensten	-368.100	-429.600	-442.500	-455.800	
4	Ruimte en Klimaat bijdrage formatie	368.100	429.600	442.500	455.800	
6	Bedrijfsvoering formatie tijdelijk	368.100	429.600	442.500	455.800	
	Totaal lasten	**368.100**	**429.600**	**442.500**	**455.800**	**0**
Baten						
6	Bedrijfsvoering formatie tijdelijk	368.100	429.600	442.500	455.800	
	Totaal baten	**368.100**	**429.600**	**442.500**	**455.800**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 6 Bedrijfsvoering
Onderwerp : IV 13 Overhevelen goederen en diensten budget naar formatie
Taakomschrijving: Bedrijfsvoering
Categorie ZBB: Wettelijke keuze

Toelichting:

Met deze begrotingswijziging wordt structureel budget binnen programma Bedrijfsvoering verschoven van een dienstencontract naar vaste formatie. Daarmee wordt bestaande, structurele inzet omgezet van een dienstencontract naar interne medewerkers. Het betreft 5,6 fte aan BI-specialisten, informatieadviseurs en functioneel beheerders SharePoint/Dielplak.

Deze omzetting levert, naast het financiële voordeel, drie concrete verbeteringen op:
- Continuïteit en kennisborging: de werkzaamheden blijven stabiel bezet en kennis blijft binnen de organisatie.
- Minder afhankelijkheid van externen: minder risico bij wisselingen of beëindiging van externe inzet.
- Meer sturing op kwaliteit en prioriteiten: interne medewerkers kunnen gerichter werken aan doorontwikkeling van de digitale werkomgeving en betrouwbare management- en beleidsinformatie.

De wijziging is financieel een interne verschuiving en heeft geen effect op de totale bedrijfsvoering kosten. Externe contractkosten worden vervangen door loonkosten. Dit leidt naar verwachting tot een structurele besparing van ongeveer € 285.000,- per jaar, doordat vaste formatie goedkoper is dan langdurige externe inhuur.

Voorstel:
Volgens onderstaande tabel jaarlijks structureel budget over te zetten vanuit het goederen en diensten budget naar de formatie basis.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
6	Bedrijfsvoering technisch beheer ICT		-548.000	-553.400	-559.400	-564.800
6	Bedrijfsvoering formatie basis		548.000	553.400	559.400	564.800
	Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: **Diverse**
Onderwerp : VA **Bestedingsritme tijdelijke budgetten categorie A**
Taakomschrijving: **Diverse**
Categorie ZBB: **Diverse**

Toelichting:

- VA1 RSP concrete infraprojecten: De budgetten RSP zijn bestemd voor RSP projecten. De middelen die beschikbaar zijn in deze budgetten worden ingezet voor het nog te realiseren treinstation Middelsee (Werpsterhoek) en de afrekening van de Extra Sneltrein Groningen Leeuwarden. Hat kasritme van de budgetten wordt dan ook geconformeerd naar deze projecten.
- VA2 Bestuursovereenkomst Lauwersmeer: Uitgaven volgens bestedingsplan 2026 van Nationaal Park Lauwermeer.
- VA3 Cofinanciering Regiodeals: Regiodeal Lumpsum NWF: Een aantal projecten uit de Regio Deal ligt pas in 2027 ter besluitvorming voor, terwijl de beschikbare lumpsumbijdrage voor Noordwest volledig op 2026 was gereserveerd. Dit gaat onder meer om projecten rond mobiliteit. De uitvoering daarvan start later dan bij opstellen van de programmabegroting was voorzien. Om deze reden wordt voorgesteld om een deel van de geraamde middelen in 2026 door te schuiven naar 2027 (€ 345.100,-). Regiodeal Lumpsum ZWF: Na de ondertekening van het Convenant RD ZWF in november 2024 heeft het opstellen van het Programma Plan, het Projectenoverzicht en de Samenwerkingsovereenkomst meer tijd genomen dan vooraf gedacht. Deze drie documenten zijn door GS in april 2025 vastgesteld. Inmiddels is er een steeds beter zicht op de feitelijke realisatie van de projecten en kan het bestedingsritme hierop aangepast worden. Om deze reden wordt voorgesteld een deel van de in 2026 geraamde middelen door te schuiven naar 2027 (€ 200.000,-).
- VA4 Veenweide funderingsonderzoek: Doorschuiven van verwachte budgetoverschotten in 2026 en 2027 naar 2029 volgens GS besluit 17 februari 2026.

Voorstel:
Volgens onderstaande tabel het bestedingsritme van diverse tijdelijke budgetten aan te passen. De wijzigingen verlopen budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Progr	Omschrijving programma en bron	2026	2027	2028	2029	2030
Exploitatie						
Lasten						
2	**Infrastructuur**					
VA1	RSP concrete infraprojecten	-4.674.500	-200.000	4.874.500	0	0
3	**Natuur en Landbouw**					
VA2	Bestuursovereenkomst Lauwersmeer	-87.500	87.500	0	0	0
VA3	Cofinanciering Regiodeals	-70.000	70.000	0	0	0
4	**Ruimte en Klimaat**					
VA4	Veenweide funderingsonderzoek	-1.783.800	-2.026.800	0	3.810.600	0
5	**Economie en Mienskip**					

Progr	Omschrijving programma en bron	2026	2027	2028	2029	2030
VA3	Cofinanciering Regiodeals	-475.100	475.100	0	0	0
	Reserves tijdelijke budgetten Vorming van reserve	782.600	2.026.800	0	0	0
	Totaal lasten	**-6.308.300**	**432.600**	**4.874.500**	**3.810.600**	**0**
Baten						
	Reserves tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	-6.308.300	432.600	4.874.500	3.810.600	0
	Totaal baten	**-6.308.300**	**432.600**	**4.874.500**	**3.810.600**	**0**
Reserves						
Lasten						
	Reserves tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	-6.308.300	432.600	4.874.500	3.810.600	0
Baten						
	Reserves tijdelijke budgetten Vorming van reserve	782.600	2.026.800	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: **Diverse**
Onderwerp : VB **Bestedingsritme tijdelijke budgetten categorie B**
Taakomschrijving: **Diverse**
Categorie ZBB: **Diverse**

Toelichting:

- VB1 Weerbaar bestuur: In verband met het bestedingsplan Slagkracht Friese gemeenten ondermijnende invloeden wordt dit GS-voorwaardelijke budget in het juiste bestedingsritme gezet.
- VB2 Lelylijn onderzoek: We werken als Rijk en regio toe naar een besluit in het BO MIRT najaar 2026 voor een go of no-go voor de Lelylijn. Hierover is nu nog geen zekerheid. Daarom is het voorstel om het resterende budget Lelylijn 2026 door te schuiven naar 2027, zodat bij de te verwachten ‘go’ in het BO MIRT najaar 2026 wij budget hebben voor het vervolg.
- VB3 Verduurzamen OV bus: De verkenningsstudie van ProRail naar partiële elektrificatie (in combinatie met batterijtreinen) van de spoorlijnen Leeuwarden - Harlingen Haven en Leeuwarden - Stavoren wordt tijdelijk gepauzeerd. Reden is dat Rijk en regio in het BO MIRT januari 2026 hebben afgesproken in het BO MIRT najaar 2026 een integrale en definitieve systeemkeuze te maken voor zero-emissie treinvervoer voor de noordelijke regionale spoorlijnen, ingaande per 2035 met de nieuwe treinconcessie. In het kader hiervan vindt er in 2026 een gezamenlijk onderzoek plaats van het Rijk, ProRail en de provincies Fryslân en Groningen, waarbij onder andere factoren als Europese verplichtingen en netwerksamenhang worden meegenomen. Na besluitvorming over de uitkomsten van dit onderzoek, wordt de verkenningsstudie hervat.
- VB4 Openbaar Vervoer: Dit budget was bestemd om als cofinancieringsbudget te dienen bij het Rijksinitiatief ‘de OnderwergPas’. De afgelopen periode is duidelijk geworden dat het Rijk deze OnderwergPas niet gaat introduceren. Hierdoor gaan we op zoek naar andere initiatieven die bijdragen aan het resultaat vanuit Fryslân ûnderweis. Realisatie zal naar verwachting niet meer in 2026 plaatsvinden, vandaar het doorschuiven van dit deelbudget.
- VB5 Openbaar Vervoer: Het budget is bestemd voor de uitvoering van een pilot met mobiliteitshubs, waarbij we aansluiten bij gemeentelijke- en/of regiodeal plannen. Inmiddels is duidelijk dat er op korte termijn nog geen gemeentelijk plannen klaarliggen waarbij wij kunnen co-financieren, waardoor wij het beschikbare budget doorschuiven naar 2027. De komende tijd gebruiken we om te kijken welke mobiliteitshubs al wel in 2027 tot uitvoering te brengen zijn en de wijze van co-financieren (subsidieregeling of beleidsregel) moet dit jaar duidelijk worden.
- VB6 Openbaar Vervoer: Het bestemde budget is voor de continuering en verdere uitrol van deelfietsen in Fryslan. Hier is naar verwachting € 20.000,- mee gemoeid in 2026. In NN verband voeren we op dit moment vanuit Deel’m een verkenning uit naar de haalbaarheid en kansen van een regionaal netwerk van deeltweewielers in Noord-Nederland. Daarnaast lopen er gesprekken met gemeenten en NS/OV fiets Nederland over de inzet/uitrol van deelfietsen op meerdere locaties. Deze acties leiden dit jaar nog niet tot concrete projecten waar financiering voor nodig is. Het budget schuiven we daarom door naar 2027.

- VB7 Verbeteren toegankelijkheid OV: Het tijdelijk budget verbeteren toegankelijkheid OV van € 579.200,- is bestemd voor verbetering van de reisassistentie op het spoor (€ 379.200,-) en verbetering van de toegankelijkheid van provinciale bushaltes (€ 200.000,-). Voorgesteld wordt om € 100.000,- van het budget bestemd voor verbetering van de toegankelijkheid van de provinciale bushaltes door te schuiven naar 2027. De besteding van het tijdelijk budget voor verbetering van de provinciale bushaltes kan niet volledig in 2026 plaats vinden. Een deel van de werkzaamheden moet mogelijk worden aanbesteed wat meer tijd vraagt.
- VB8 Natuur en landschap: Eind 2025 heeft het college besloten de programmatische samenwerking op het gebied van biodiversiteitsherstel vanaf 2026 voort te zetten via het Netwerk Natuurinclusief Fryslân (NNF). Met de Stuurgroep is afgesproken het restant budget van het herstelprogramma in te zetten voor het opstarten van het NNF, zodat dit netwerk vanaf begin 2028 “op eigen benen kan staan”. Voor de uitvoering van de benodigde activiteiten in deze overgangsperiode wordt o.a. een projectsubsidie voorbereid. Naar verwachting kan het project rond de zomer van 2026 worden gestart en zal het uiterlijk eind 2027 (financieel en inhoudelijk) worden afgerond. Voorgesteld wordt om ten behoeve van de start van het Netwerk Natuurinclusief Fryslân € 132.000,- van het restantbudget Herstelprogramma Biodiversiteit door te schuiven naar 2027.
- VB9 Landbouw: Binnen de uitvoeringsagenda Landbouw zijn er projecten die in 2026 voorzien waren om uitgevoerd te worden. Geconstateerd is dat een aantal hiervan in 2027 wordt gerealiseerd. Onderliggende argumentatie is o.a. dat er een overkoepelende subsidieregeling wordt opgesteld om op een rechtmatige wijze het budget tot besteding te laten komen. Ook zien we projecten waarbij de planvorming meer tijd kost dan op voorhand kon worden voorzien. Voorgesteld wordt om € 285.000,- door te schuiven naar 2027.
- VB10 Wonen: Voor de Subsidieregeling Transformatie bestaande gebouwen naar betaalbare woonruimten Fryslân 2026 wordt een subsidieplafond van € 1 mln. opengesteld voor de periode 6 april 2026 tot 30 september 2026. Hiervoor wordt € 100.000,- van 2027 naar 2026 verschoven.
- VB11 Naar een schone en gezonde leefomgeving: De uitvoering kan pas starten na uitwerking van Optie 1 van de Tussenevaluatie, samen met een partner-overheid. Dit is zo bepaald in de motie van PS van 17 december 2025. Dat vraagt de nodige extra tijd vooraf aan de daadwerkelijke uitvoering. De partner-overheid is hierin vooraf formeel niet gekend en is daardoor hierop niet tijdig voorbereid (financieel, capaciteit). Daarom is eerst tijd nodig voor dit voortraject, extra tijd die niet voorzien wordt in de vier jaren van uitvoeringstijd van Optie 1 uit de Tussenevaluatie. Een eventuele start van de benodigde vier uitvoerings-jaren is realistisch gezien niet voor 2027 te verwachten, en daarmee de eerste inzet van het daaraan gekoppelde budget. De uitvoeringsperiode wordt zo 2027-2030. Daarom wordt voorgesteld om de middelen van 2026 door te schuiven naar 2027, 2029 en 2030.
- VB12 Water en bodem: Op 23 april 2025 heeft PS gekozen voor het uitvoeren van een aangepast maatregelenpakket voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) voor 2027. Omdat op dit moment nog niet is vastgesteld welke maatregelen we hiervoor willen uitvoeren, is onderstaande begrotingswijziging opgesteld. Voorgesteld wordt om € 400.000,- door te schuiven naar 2027.
- VB13 Cultuur: Het budget Matching/cofinanciering is bedoeld voor om culturele projecten mogelijk te maken die gefinancierd worden uit landelijke, Europese of particuliere fondsen, en daarbij cofinanciering van de regionale of lokale overheden nodig hebben. Het blijkt in de praktijk juridisch niet haalbaar dit geld weg te zetten zonder gebruik te maken van een gerichte subsidieregeling. Zo’n regeling moet nog gemaakt worden – het is niet realistisch dat dat zo snel gebeurt dat de middelen nog voor projecten ingezet kunnen worden die in 2026 plaatsvinden. We stellen daarom voor het volledige bedrag door te schuiven naar 2027.

- VB14 Taal: In de Provincie Fryslân worden tweetalige plaatsnaamborden geplaatst. De werkzaamheden zullen plaatsvinden van 2026 t/m 2028. Met deze wijziging worden de budgetten in het juiste bestedingsritme gezet.
- VB15 Leefbaarheid: In mei 2026 heeft GS het Uitvoeringsprogramma Leefberens 2026-2027 vastgesteld. Om de dekking voor dit programma in het juiste jaar beschikbaar te maken, wordt € 36.500,- doorgeschoven van 2026 naar 2027.
- VB16 Taal: Op basis van een motie in de tweede kamer in 2025 moesten de concept-kerndoelen aangepast worden. Daarna waren er herformuleringen nodig om de doorgaande lijn naar het eindexamenprogramma te waarborgen én de vergelijkbaarheid met de definitieve conceptkerndoelen voor Nederlands te optimaliseren. Als gevolg van deze vertraging zullen de activiteiten in de jaren 2026 en 2027 ingehaald worden. Dit vraagt om een verschuiving van de beschikbare middelen.
- VB17 Bestjoersôfspraak Fryske taal en kultuer 2024-2028: Van de BFTK afspraken 2024-2028 loopt onderdeel 10: “aanstellen meertaligheidscoördinator” van hoofdstuk 3.2 “afspraken” bij bestuurlijke autoriteiten. De middelen zijn nog nodig om de resultaten zoals vastgelegd in de BFTK te kunnen behalen in de resterende jaren van de beleids- en bestuursafspraakperiode (2027 en 2028).
- VB18 Bestjoersôfspraak Fryske taal en kultuer 2024-2028: Door de nieuwe regelgeving rond subsidieverleningen gaat het niet lukken deze middelen nog in 2026 weg te zetten.
- VB19 Sport: Voor de schooljaren juli 2022 t/m juli 2026 en de kalenderjaren 2027 en 2028 is geld beschikbaar gesteld voor schoolschaatsen. Daardoor ontstaat een gat voor najaar 2026. Dat wordt opgelost met dit voorstel.
- VB20 Taal: In 2025 is voor diverse subsidies geld naar voren gehaald uit de jaren 2026 en verder. Echter zullen op het onderdeel taaloverdracht in deze jaren nog bestedingen komen via de uitvoering van een subsidieregeling en activiteiten van een boekjaarinstelling.
- VB21 Digitalisering 2022-2026: In 2026 is meer formatie nodig dan eerder voorzien. Deze versterking is nodig om de verandering beheerst vorm te geven en teams en medewerkers hierin voldoende te ondersteunen.

Voorstel:
Volgens onderstaande tabel het bestedingsritme van diverse tijdelijke budgetten aan te passen. De wijzigingen verlopen budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten en voor een klein deel via het begrotingssaldo.

Progr	Omschrijving programma en bron	2026	2027	2028	2029	2030
Exploitatie						
Lasten						
1	**Bestuur**					
VB1	Weerbaar bestuur	-402.000	221.500	21.500	11.500	147.500
2	**Infrastructuur**					
VB2	Lelylijn onderzoek	-578.000	578.000	0	0	0
VB3	Verduurzamen OV bus	-1.160.200	550.000	610.200	0	0
VB4	Openbaar vervoer	-100.000	100.000	0	0	0
VB5	Openbaar vervoer	-100.000	100.000	0	0	0
VB6	Openbaar vervoer	-80.000	80.000	0	0	0
VB7	Verbeteren toegankelijkheid OV	-100.000	100.000	0	0	0
3	**Natuur en Landbouw**					
VB8	Natuur en landschap	-132.000	132.000	0	0	0
VB9	Landbouw	-285.000	285.000	0	0	0
4	**Ruimte en Klimaat**					
VB10	Wonen	100.000	-100.000	0	0	0

Progr	Omschrijving programma en bron	2026	2027	2028	2029	2030
VB11	Naar een schone en gezonde leefomgeving	-120.000	30.000	0	30.000	60.000
VB12	Water en bodem	-400.000	400.000	0	0	0
5	**Economie en Mienskip**					
VB13	Cultuur	-100.000	100.000	0	0	0
VB14	Taal	-430.000	430.000	0	0	0
VB15	Leefbaarheid	-36.500	36.500	0	0	0
VB16	Taal	-80.800	80.800	0	0	0
VB17	Bestjoersôfspraak Fryske taal en kultuer 2024-2028	-28.400	28.400	0	0	0
VB18	Bestjoersôfspraak Fryske taal en kultuer 2024-2028	-350.000	350.000	0	0	0
VB19	Sport	40.000	-20.000	-20.000	0	0
VB20	Taal	-218.000	150.000	68.000	0	0
6	**Bedrijfsvoering**					
VB21	Digitalisering 2022-2026	408.000	-408.000	0	0	0
	Reserves tijdelijke budgetten Vorming van reserve	2.158.000	0	0	0	0
	Totaal lasten	**-1.994.900**	**3.224.200**	**679.700**	**41.500**	**207.500**
Baten						
	Reserves tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	-1.994.900	3.224.200	679.700	41.500	207.500
	Totaal baten	**-1.994.900**	**3.224.200**	**679.700**	**41.500**	**207.500**
Reserves						
Lasten						
	Reserves tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	-1.994.900	3.224.200	679.700	41.500	207.500
Baten						
	Reserves tijdelijke budgetten Vorming van reserve	2.158.000	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 1 Bestuur
Onderwerp: VC 1 Verlenging tijdelijk budget Spreidingswet
Taakomschrijving: Commissaris van de Koning
Categorie ZBB: Wettelijk basis

Toelichting:
Voor het tijdelijke budget 2026 Spreidingswet met einde looptijd 2026 wordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2030. De reden hiervoor is het volgende:

- Het uitvoeringsproces bij of met derden vraagt meer tijd dan verwacht, doordat de uitvoering van de Spreidingswet vooralsnog doorloopt. De invloed van de provincie op de procesvoortgang is beperkt, doordat de PRT, onder voorzitterschap van de commissaris van de Koning als rijksorgaan, enkel de regionale afstemming voor de asielopgave coördineert in lijn met het rijksbeleid. De besluitvorming vindt aansluitend plaats bij de gemeentebesturen.

En:
- Het verlengen van het tijdelijke budget is van bijzonder belang voor de doelrealisatie, omdat de doorlooptijd van de opgave voor het realiseren van structurele opvangcapaciteit langer is dan het boekjaar 2026. De PRT mag de bijdrage, zoals vanuit de Spreidingswet beschikbaar gesteld, naar eigen inzicht uitgeven. De leidraad hiervoor is het Provinciaal Plan van de PRT en de opgave die volgt uit de Spreidingswet.

Voorstel:
Voorgesteld wordt het tijdelijke budget Spreidingswet te verlengen tot en met 2030.
Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
1	Bestuur	-450.000		295.700	154.300	
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	450.000				
	Totaal lasten	**0**	**0**	**295.700**	**154.300**	**0**
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten (beschikking over reserve)			295.700	154.300	.
	Totaal baten	**0**	**0**	**295.700**	**154.300**	**0**

Reserves

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve			295.700	154.300	.
	Totaal lasten	**0**	**0**	**295.700**	**154.300**	**0**
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	450.000				
	Totaal baten	**450.000**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 1 **Bestuur**
Onderwerp : VC 2 **Verlenging tijdelijk budget Bestuurlijke vernieuwing**
Taakomschrijving: **Bestuurlijke vernieuwing**
Categorie ZBB: **Kerntaak breed**

Toelichting:
Voor het tijdelijke budget Bestuurlijke vernieuwing met einde looptijd 2026 wordt voorgesteld dit budget met twee jaar te verlengen en het kasritme hierop aan te passen. De reden hiervoor is het volgende:

Landelijk heeft de invoering van de 'Wet versterking participatie op decentraal niveau' vertraging opgelopen. De beleidsbrief participatie Fryslân is vastgesteld in Provinciale Staten op 25 januari 2023. Op dat moment gaf het Rijk aan dat de Wet versterking participatie op decentraal niveau van kracht zou worden in 2023 (zie ook pag.12 van de beleidsbrief participatie). Deze wet ging uiteindelijk pas op 1 januari 2025 in. Vanuit deze wet vloeit de verplichting voort voor provincies (en gemeenten) om een participatieverordening vast te stellen, ter vervanging van de inspraakverordeningen.

De provincies zijn op dit moment druk bezig participatieverordeningen op te stellen. In 2025 is nog gewacht op een modelverordening van het IPO, deze kwam uiteindelijk niet, nu blijkt dat de provincies ieder voor zich de verordening moeten bouwen, met impact voor de planning van de implementatie.

Voor de implementatie van de participatieverordeningen wordt gewerkt met een periode van twee jaar. Vaststelling van de participatieverordening van de provincie Fryslân door Provinciale Staten staat gepland voor december 2026. De eerder gereserveerde middelen voor de implementatie van de Friese participatieverordening kunnen daardoor pas vanaf januari 2027 worden ingezet. De activiteiten bestaan uit: leersessies met Friese gemeenten, leersessies met provincies, interne sessies, monitoring & evaluatie en gesprekken met BZK.

De eerste jurisprudentie rond nieuwe participatieverordeningen verschijnt op dit moment al (o.a. gemeente Groningen). Het is belangrijk in 2027 en 2028 het werken met de participatieverordening zorgvuldig te monitoren, ervaringen te delen met BZK, leerervaringen uit te wisselen (in Fryslân en in het interprovinciale netwerk) en te evalueren.

Voorgesteld wordt het tijdelijke budget Bestuurlijke vernieuwing te verlengen tot en met 2028 en € 75.000,- door te zetten van 2026 naar 2027/2028, zodat deze middelen in 2027 en 2028 kunnen worden ingezet voor het implementatietraject rond de nieuwe participatieverordening van de provincie Fryslân.

Voorstel:
Voorgesteld wordt het tijdelijk budget Bestuurlijke vernieuwing te verlengen tot en met 2028.

Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
1	Bestuur	-75.000	37.500	37.500		
	Totaal lasten	**-75.000**	**37.500**	**37.500**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	-75.000	37.500	37.500		
	Totaal baten	**-75.000**	**37.500**	**37.500**	**0**	**0**

Reserves

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	-75.000	37.500	37.500		
	Totaal lasten	**-75.000**	**37.500**	**37.500**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 2 **Infrastructuur**
Onderwerp : VC 3 **Verlenging tijdelijk budget Openbaar vervoer**
Taakomschrijving: **Openbaar vervoer algemeen**
Categorie ZBB: **Wettelijk keuze**

Toelichting:
In de nota uitvoering begroting die op 15-12-2021 door PS is vastgesteld is opgenomen dat de resultaten behaald moeten zijn binnen de periode dat het tijdelijke budget is verleend en dat tijdelijke budgetten alleen nog verlengd kunnen worden door PS als deze voldoen aan bepaalde criteria.

Onderdeel van het tijdelijk budget Openbaar Vervoer algemeen is IMF Fryslân ûnderweis. Voor het budget met einde looptijd 2027 wordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2028. De reden hiervoor is het volgende:

- Dit budget is gericht op het stimuleren van kleinschalige initiatieven voor mobiliteit in het landelijke gebied. Hiervoor is de subsidieregeling IMF Fryslân Underweis opgesteld. Eerder is besloten de subsidieregeling in twee tranches te splitsen, waardoor de subsidiepot gelijkmatig verdeeld wordt en de regeling indien nodig inhoudelijk kan worden bijgesteld. De eerste tranche loopt tot 1 juli 2026. Het tweede deel heeft een beoogde looptijd van 2 november 2026 tot en met 1 juli 2027. Om de initiatieven te stimuleren, is het conform de regeling mogelijk om het eerst jaar van de exploitatiekosten te vergoeden; dit is voor de tweede tranche dan tot uiterlijk 1 juli 2028.

En

- De bijdrage is bestuurlijk toegezegd / er zijn duidelijke verwachtingen gewekt over de provinciale bijdrage, namelijk in het bestuursakkoord 2023-2027 Oparbeidzje foar Fryslân. De gedeputeerde is de regio in geweest om de subsidieregeling te promoten en er zijn mailingen gedaan naar Doarpsbelangen, wijkbesturen en steunorganisaties.

Voorstel:
Voorgesteld wordt het tijdelijk budget Openbaar vervoer te verlengen tot en met 2028.

Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Infrastructuur	-500.000	500.000			
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	500.000				
	Totaal lasten	0	500.000	0	0	0
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve		500.000			
	Totaal baten	0	500.000	0	0	0

Reserves

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve		500.000			
	Totaal lasten	0	500.000	0	0	0
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	500.000				
	Totaal baten	500.000	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 2 Infrastructuur
Onderwerp : VC 4 Verlenging en bestedingsritme Decentralisatie uitkeringen OV Fryslân
Taakomschrijving: Concessie Bus
Categorie ZBB: Wettelijk keuze

Toelichting:
In de nota uitvoering begroting die op 15-12-2021 door PS is vastgesteld is opgenomen dat de resultaten behaald moeten zijn binnen de periode dat het tijdelijke budget is verleend en dat tijdelijke budgetten alleen nog verlengd kunnen worden door PS als deze voldoen aan bepaalde criteria.

Voor het tijdelijk budget Decentralisatie uitkeringen OV Fryslânwordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2027. Dat betekent dat € 976.000 wordt doorgeschoven naar 2027. De reden hiervoor is het volgende:

- Het gaat hier om de zogeheten Bikker middelen die de provincie inzet om onder andere de bezuiniging van het Rijk op het Studentenreisproduct op te vangen (SOV tekort). Dat is noodzakelijk omdat anders het OV moet worden afgeschaald. Budgetverlenging stelt de provincie in staat de dreigende afschaling uit te stellen tot en met 2027.
- De besteding van de Bikker middelen is overeenkomstig de brief aan PS van 9 december 2025 (02448353): enerzijds afdekken SOV tekort in het busvervoer en anderzijds investeren in bus- en treinconcessie (bijvoorbeeld extra busvervoer, verbeteren sociale veiligheid en mogelijk maken scholierenkorting).
- Het Rijk moet zorgen voor een structurele oplossing om de dreigende afschaling definitief te voorkomen. Dat is ook de wens van de Tweede Kamer. Het Rijk heeft alvast tijdelijk extra middelen beschikbaar gemaakt voor het opvangen van het SOV tekort. De verwachting is dat deze middelen in de tweede helft van 2026 beschikbaar komen. Dat betekent dat bij het autorisatiemoment in december 2026 meer middelen moeten worden doorgeschoven.

Voorstel:
Voorgesteld wordt het tijdelijk budget Decentralisatie uitkeringen OV Fryslân te verlengen tot en met 2027.

Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Infrastructuur	-976.000	976.000			
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	976.000				
	Totaal lasten	0	976.000	0	0	0
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve		976.000			
	Totaal baten	0	0	0	0	0

Reserves

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve		976.000			
	Totaal lasten	0	976.000	0	0	0
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	976.000				
	Totaal baten	976.000	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 2 **Infrastructuur**
Onderwerp : VC 5 **Verlenging tijdelijk budget Financiering Stortplaatsen**
Taakomschrijving: **Beheer en onderhoud water**
Categorie ZBB: **Wettelijk basis**

Toelichting:
In de nota uitvoering begroting die op 15-12-2021 door PS is vastgesteld is opgenomen dat de resultaten behaald moeten zijn binnen de periode dat het tijdelijke budget is verleend en dat tijdelijke budgetten alleen nog verlengd kunnen worden door PS als deze voldoen aan bepaalde criteria.

Voor het tijdelijke budget Financiering Stortplaatsen met einde looptijd 2026 wordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2027. De reden hiervoor is het volgende:

Het uitvoeringsproces bij of met derden vraagt meer tijd dan verwacht, doordat de definitieve duidelijkheid over de nazorgkosten, verdeling van verantwoordelijkheden en financiele bijdragen nog in ontwikkeling is. En de invloed van de provincie op de procesvoortgang is beperkt, doordat we niet de enige partij zijn en er nog onderzoeken gaande zijn die de (financiële) opgave kunnen beïnvloeden. Specifiek gaat het om het provinciale aandeel in Stortplaats Ouwsterhaule en Stortplaats Ald Dwinger. Ook zijn we bezig met een inventarisatie om eventueel nog niet in beeld zijnde provinciale verplichtingen ten aanzien van stortplaatsen boven water te krijgen. De verwachting is dat deze duidelijkheid er uiterlijk in 2027 zal zijn.

Er zijn duidelijke verwachtingen gewekt over de provinciale bijdrage, namelijk vanwege het feit dat we als (mede-)eigenaar wettelijk verplicht zijn tot het plegen van de nazorg van voormalige stortplaatsen om daarmee milieurisico's te voorkomen.

Voorstel:
Voorgesteld wordt het tijdelijk budget Financiering Stortplaatsen te verlengen tot en met 2027.

Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
2	Infrastructuur	-983.500	983.500			
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	383.500				
	Totaal lasten	-600.000	983.500	0	0	0
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	-600.000	983.500			
	Totaal baten	-600.000	983.500	0	0	0

Reserves

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	-600.000	983.500			
	Totaal lasten	-600.000	983.500	0	0	0
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	383.500				
	Totaal baten	383.500	0	0	0	0

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 3 **Natuur en Landbouw**
Onderwerp : VC 6 **Verlenging tijdelijk budget Invasieve exoten (LVVN)**
Taakomschrijving: **Faunabeheer / soortenbeleid**
Categorie ZBB: **Wettelijk basis**

Toelichting:
In de nota uitvoering begroting die op 15-12-2021 door PS is vastgesteld is opgenomen dat de resultaten behaald moeten zijn binnen de periode dat het tijdelijke budget is verleend en dat tijdelijke budgetten alleen nog verlengd kunnen worden door PS als deze voldoen aan bepaalde criteria.

Voor het tijdelijke budget invasieve exoten met einde looptijd 2026 wordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2028. De reden hiervoor is het volgende:

- Het uitvoeringsproces bij of met derden vraagt meer tijd dan verwacht, doordat de bestrijding van invasieve exoten provincie/grensoverschrijdend is. En de invloed van de provincie op de procesvoortgang is beperkt, doordat onderlinge afstemming tussen de provincies vereist is.

- Een feitelijke, grootschalige aanpak van deze soorten kan echter naar verwachting pas in 2027 plaatsvinden. Dit hangt samen met het feit dat de bestrijding van invasieve exoten provinciegrensoverschrijdend is en daarom onderlinge afstemming tussen provincies vereist. Het ontwikkelen van een gezamenlijke strategie, inclusief prioritering van soorten, inzet van middelen en harmonisatie van werkwijzen, vergt enige tijd.

Voorstel:
Voorgesteld wordt het tijdelijk budget invasieve exoten (LVVN) te verlengen tot en met 2028.

Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

E*xploitatie*

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
3	Natuur en landbouw	-205.400	205.400			
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	205.400				
	Totaal lasten	**0**	**205.400**	**0**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve		205.400			
	Totaal baten	**0**	**205.400**	**0**	**0**	**0**

Reserves

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve		205.400			
	Totaal lasten	**0**	**205.400**	**0**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	205.400				
	Totaal baten	**205.400**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 3 **Natuur en Landbouw**
Onderwerp : VC 7 **Verlenging tijdelijk budget Gebiedsofferte NN Noardlike Fryske Wâlden**
Taakomschrijving: **Natuur en Landschap algemeen**
Categorie ZBB: **Wettelijk basis**

Toelichting:
In de nota uitvoering begroting die op 15 december 2021 door PS is vastgesteld is opgenomen dat de resultaten behaald moeten zijn binnen de periode dat het tijdelijke budget is verleend en dat tijdelijke budgetten alleen nog verlengd kunnen worden door PS als deze voldoen aan bepaalde criteria.

Voor het tijdelijke budget Gebiedsofferte NN Noardlike Fryske Wâlden met einde looptijd 2026 wordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2028. De reden hiervoor is het volgende:

- Het uitvoeringsproces bij de vereniging Noardlike Fryske Wâlden vraagt meer tijd dan verwacht. Ze maken een plan om zo effectief mogelijk de van het rijk ontvangen middelen in te zetten in het gebied. De invloed van de provincie op de procesvoortgang is beperkt tot het verstrekken van een subsidie als de aanvraag daarvoor is ontvangen.
- De bijdrage is bestuurlijk toegezegd. Zoals in de aan u verzonden brief over de decembercirculaire 2025 is vermeld, worden de middelen verstrekt aan de vereniging Noardlike Fryske Wâlden. Deze vereniging zorgt voor het behoud van landschap en boerenlandvogels. Dit met een werkgebied tussen Dokkum en Drachten.

Voorstel:
Voorgesteld wordt het tijdelijk budget Gebiedsofferte NN Noardlike Fryske Wâlden te verlengen tot en met 2028.

Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
4	Ruimte en klimaat	-318.000	318.000			
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	318.000				
	Totaal lasten	**0**	**318.000**		**0**	**0**

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve		318.000			
	Totaal baten	**0**	**318.000**	**0**	**0**	**0**

Reserves

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve		318.000			
	Totaal lasten	**0**	**318.000**	**0**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	318.000				
	Totaal baten	**318.000**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 4 **Ruimte en Klimaat**
Onderwerp : VC 8 **Verlenging tijdelijk budget Bovenregionale analyse gevolgen extreme regenval**
Taakomschrijving: **Waterveiligheid**
Categorie ZBB: **Wettelijk basis**

Toelichting:
In de nota uitvoering begroting die op 15-12-2021 door PS is vastgesteld is opgenomen dat de resultaten behaald moeten zijn binnen de periode dat het tijdelijke budget is verleend en dat tijdelijke budgetten alleen nog verlengd kunnen worden door PS als deze voldoen aan bepaalde criteria.

Voor het tijdelijke budget Bovenregionale analyse gevolgen extreme regenval met einde looptijd 2026 wordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2027. De reden hiervoor is het volgende:

- Het uitvoeringsproces bij of met derden vraagt meer tijd dan verwacht, doordat de intentie is de middelen in te zetten in een samenwerkingsproject met alle Friese gemeenten, waarbij zowel “watermedewerkers”, als “RO-medewerkers” van belang zijn en voordat daadwerkelijke voorbereiding voor de uitvoering start, ook bestuurlijk commitment verkregen moet worden. En de invloed van de provincie op de procesvoortgang is beperkt, doordat qua proces aangesloten wordt bij het GAWO (gemeentelijk ambtelijk wateroverleg en het PBOW (provinciaal bestuurlijk overleg water)

- De middelen betreffen een decentralisatie uitkering van het Rijk, die bij de decembercirculaire 2025 is beschikbaar gesteld. Eerdere voorbereidingen hierop waren niet mogelijk. Intentie is om de middelen niet in te zetten op de analyse van gevolgen van extreme regenval, maar te benutten om een nadere invulling van het beleid waterrobuust bouwen uit te werken voor opname in de gemeentelijke omgevingsvisie. Dit moet voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen preventief werken met betrekking tot het voorkomen van schade door intense neerslag, langdurige regenval of het falen van regionale keringen. Gevolgenspoor boven regionale neerslag wordt zo veel mogelijk verder intern en met de Veiligheidsregio Fryslân opgepakt, net zoals het opstellen van het waterbeeld intern is uitgevoerd.

Voorstel:
Voorgesteld wordt het tijdelijk budget Bovenregionale analyse gevolgen extreme regenval te verlengen tot en met 2027.

Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
4	Ruimte en Klimaat	-105.000	105.000			
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	105.000				
	Totaal lasten	**0**	**105.000**	**0**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve		105.000			
	Totaal baten	**0**	**105.000**	**0**	**0**	**0**

Reserves

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve		105.000			
	Totaal lasten	**0**	**105.000**	**0**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	105.000				
	Totaal baten	**105.000**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 4 **Ruimte en Klimaat**
Onderwerp : VC 9 **Verlenging tijdelijk budget Regionale kennisfunctie bodem en ondergrond**
Taakomschrijving: **Milieukwaliteit**
Categorie ZBB: **Wettelijk keuze**

Toelichting:
In de nota uitvoering begroting die op 15-12-2021 door PS is vastgesteld is opgenomen dat de resultaten behaald moeten zijn binnen de periode dat het tijdelijke budget is verleend en dat tijdelijke budgetten alleen nog verlengd kunnen worden door PS als deze voldoen aan bepaalde criteria.

Voor het tijdelijke budget Regionale kennisfunctie bodem en ondergrond met einde looptijd 2027 wordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2031. De reden hiervoor is het volgende:

- Het uitvoeringsproces bij of met derden vraagt meer tijd dan eerder aangenomen, doordat het een proces betreft wat om continuïteit vraagt. Het betreffende budget is door het rijk toegekend voor een inzet van 6 jaren op het onderwerp Verkennen kennisinfrastructuur Bodem en Ondergrond. En de invloed van de provincie op de procesvoortgang is beperkt, doordat in de voorbereiding gekozen is voor een samenwerking met de drie noordelijke provincies Fryslan, Groningen en Drenthe en gelinkte uitvoeringsorganisaties.

- Het (deel)project waar de verlenging voor nodig is, is van bijzonder belang voor de doelrealisatie, omdat het bedoeld is voor kennisverbetering en -borging op gebied van bodem en ondergrond en omdat Fryslan continuïteit moet kunnen bieden in de samenwerking die met de drie Noordelijke provincies is opgezet.

Basisorganisatie Versterking Kennisinfrastructuur Bodem en Ondergrond | Informatiepunt Leefomgeving

Voorstel:
Voorgesteld wordt het tijdelijk budget Regionale kennisfunctie bodem en ondergrond te verlengen tot en met 2031.
Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
4	Ruimte en Klimaat	-106.800	-106.900	50.000	50.000	113.700
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	106.800	106.900			
	Totaal lasten	**0**	**0**	**50.000**	**50.000**	**113.700**
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve			50.000	50.000	113.700
	Totaal baten	**0**	**0**	**50.000**	**50.000**	**113.700**

Reserves

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve			50.000	50.000	113.700
	Totaal lasten	**0**	**0**	**50.000**	**50.000**	**113.700**
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	106.800	106.900			
	Totaal baten	**106.800**	**106.900**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 5 **Economie en Mienskip**
Onderwerp : VC 10 **Verlenging tijdelijk budget DOM's**
Taakomschrijving: **Initiatief van onderop**
Categorie ZBB: **Kerntaak breed**

Toelichting:
In de nota uitvoering begroting die op 15 december 2021 door PS is vastgesteld is opgenomen dat de resultaten behaald moeten zijn binnen de periode dat het tijdelijke budget is verleend en dat tijdelijke budgetten alleen nog verlengd kunnen worden door PS als deze voldoen aan bepaalde criteria.

Voor het tijdelijke budget 2027 DOM's met einde looptijd 2027 wordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2029. De reden hiervoor is het volgende:

- De nieuwe DOM-regeling is begin deze bestuursperiode opgesteld en sinds de zomer van 2024 gereed voor vaststelling. Het uitvoeringsproces bij of met derden vraagt meer tijd dan verwacht, doordat de wens is om de geactualiseerde DOM-regeling aan te laten sluiten bij de ambities en doelen uit de Beleidsbrief Leefberens, die in december 2025 is vastgesteld. De nieuwe beleidsbrief geeft antwoord op de veranderde maatschappelijke context, de verschoven rol van de provincie en demografische ontwikkelingen.
- De invloed van de provincie op de procesvoortgang is beperkt, doordat de verlenging gericht is op uitvoeringstermijn. Conform de provinciale financiële regels moet niet alleen het budget vóór het einde van de looptijd zijn besteed, maar moeten gemeenten de projecten ook daadwerkelijk hebben uitgevoerd. Gezien de aard van de projecten, is het onwaarschijnlijk dat de projecten te realiseren zijn voor eind 2027. Om te voldoen aan de financiële regels en gemeenten voldoende tijd te geven voor uitvoering, stellen wij voor om de looptijd van het budget met twee jaar te verlengen, tot en met 2029.

En
- Het (deel)project waar de verlenging voor nodig is, is van bijzonder belang voor de doelrealisatie, omdat één van de instrumenten uit de Beleidsbrief Leefberens de financiële rol is van de provincie. De budgetten die gekoppeld zijn aan de DOM-regeling dragen bij aan de uitvoering hiervan. Daarnaast richt de DOM-regeling zich op het uitvoeren van projecten die passen bij de doelen en ambities uit de Beleidsbrief Leefberens, die zonder verlenging van het tijdelijke budget geen doorgang kunnen vinden.

Voorstel:
Voorgesteld wordt het tijdelijk budget DOM's te verlengen tot en met 2029 en de begroting aan te passen volgens onderstaande tabel. De wijziging verloopt budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
5	Economie	-1.775.000	-880.000	2.655.000	0	0
	Reserve tijdelijke budget-ten Vorming van reserve	695.000	880.000			
	Totaal lasten	**-1.080.000**	**0**	**2.655.000**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve tijdelijke budget-ten Beschikking over reserve	-1.080.000	0	2.655.000	0	0
	Totaal baten	**-1.080.000**	**0**	**2.655.000**	**0**	**0**

Reserves/voorzieningen/overlopende passiva

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve tijdelijke budget-ten Beschikking over reserve	-1.080.000		2.655.000		
	Totaal lasten	**-1.080.000**	**0**	**2.655.000**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve tijdelijke budget-ten Vorming van reserve	695.000	880.000			
	Totaal baten	**695.000**	**880.000**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 5 Economie en Mienskip
Onderwerp : VC 11 Verlenging tijdelijk budget Economie
Taakomschrijving: Structuurversterking Economie
Categorie ZBB: Kerntaak smal

Toelichting:
In de nota uitvoering begroting die op 15-12-2021 door PS is vastgesteld is opgenomen dat de resultaten behaald moeten zijn binnen de periode dat het tijdelijke budget is verleend en dat tijdelijke budgetten alleen nog verlengd kunnen worden door PS als deze voldoen aan bepaalde criteria.

Voor het tijdelijke budget 2027 Economie met einde looptijd 2027 wordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2029. De reden hiervoor is het volgende:

De verlenging van het budget Economie is noodzakelijk om de beoogde doelstellingen binnen de samenwerkingsagenda economie effectief te kunnen realiseren. Het (deel)project waarvoor deze verlenging wordt aangevraagd, levert een directe bijdrage aan het versnellen van deze doelstellingen en vormt daarmee een essentieel onderdeel van de provinciale inzet op economisch terrein.
De betreffende projecten zijn inhoudelijk en financieel gekoppeld aan bredere programma's, waaronder projecten die (mede) gefinancierd worden vanuit het EFRO-programma. De looptijd van dit Europese programma strekt zich uit tot en met medio 2029. Om optimaal gebruik te kunnen maken van deze cofinancieringsmogelijkheden en om de samenhang tussen de verschillende programma's te borgen, is het noodzakelijk dat ook de provinciale budgetten een gelijklopende looptijd kennen.
Daarnaast geldt dat economische projecten, gezien hun aard, complexiteit en schaal, een minimale doorlooptijd van circa twee jaar vereisen om tot concrete en duurzame resultaten te komen. Dit betekent dat projecten die in 2027 worden beschikt, feitelijk doorlopen tot minimaal 2029.Gelet op bovenstaande is het niet realistisch om de beschikbare middelen volledig binnen de huidige termijn tot en met 2027 in te zetten. Een verlenging van het budget tot en met 2029 is daarom noodzakelijk om de samenhang met lopende programma's te waarborgen, optimaal gebruik te maken van beschikbare cofinanciering en de beoogde economische effecten daadwerkelijk te realiseren.
Zonder verlenging kunnen de projecten niet gefinancierd worden met een provinciale bijdrage, gaan de projecten niet door en zullen we onze economische doelen niet kunnen versnellen.

Voorstel:
Voorgesteld wordt het tijdelijk budget Economie te verlengen tot en met 2029 en het bestedingsritme van het budget aan te passen conform onderstaande tabel.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
5	Economie	-2.200.000	2.200.000			
	Reserve tijdelijke budget-ten Vorming van reserve	1.220.000				
	Totaal lasten	**-980.000**	**2.200.000**	**0**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve tijdelijke budget-ten Beschikking over reserve	-980.000	2.200.000		0	0
	Totaal baten	**-980.000**	**2.200.000**	**0**	**0**	**0**

Reserves/voorzieningen/overlopende passiva

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve tijdelijke budget-ten Beschikking over reserve	-980.000	2.200.000			
	Totaal lasten	**-980.000**	**2.200.000**	**0**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve tijdelijke budget-ten Vorming van reserve	1.220.000				
	Totaal baten	**1.220.000**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 5 Economie en Mienskip
Onderwerp : VC 12 Verlenging tijdelijk budget Tsjukemar-Nannewiid
Taakomschrijving: Initiatief van onderop
Categorie ZBB: Kerntaak breed

Toelichting:
In de nota uitvoering begroting die op 15-12-2021 door PS is vastgesteld is opgenomen dat de resultaten behaald moeten zijn binnen de periode dat het tijdelijke budget is verleend en dat tijdelijke budgetten alleen nog verlengd kunnen worden door PS als deze voldoen aan bepaalde criteria.

Voor het tijdelijke budget Tsjukemar-Nannewiid met einde looptijd 2027 wordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2028. De reden hiervoor is het volgende:

- Het uitvoeringsproces met de gemeente de Fryske Marren vraagt meer tijd dan verwacht. Het opstellen van een speciale bijdrageregeling als instrument om de beschikbare provinciale middelen uit het Bestuursakkoord rechtmatig te kunnen beschikken aan de gemeente heeft veel voorbereidingstijd gekost. Daarnaast heeft het vrijmaken van ambtelijke inzet bij de gemeente vertraging opgelopen waardoor de uitvoering van de projecten medio 2026 start. De projecten zijn naar verwachting medio 2028 afgerond.

- Deze bijdrage is toegezegd en staat expliciet opgenomen in het Bestuursakkoord. De verwachting is dat alle middelen binnen de huidige periode worden beschikt, namelijk in 2026. De periode van de uitvoering van de projecten duurt echter langer.

Voorstel:
Voorgesteld wordt het tijdelijk budget Tsjukemar-Nannewiid te verlengen tot en met 2028. Er vindt geen wijziging van het bestedingsritme plaats.

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 6 **Bedrijfsvoering**
Onderwerp : VC 13 **Verlenging tijdelijk budget Transitiekosten Organisatie**
Taakomschrijving: **Bedrijfsvoering**
Categorie ZBB: **Wettelijk keuze**

Toelichting:
In de nota uitvoering begroting die op 15-12-2021 door PS is vastgesteld is opgenomen dat de resultaten behaald moeten zijn binnen de periode dat het tijdelijke budget is verleend en dat tijdelijke budgetten alleen nog verlengd kunnen worden door PS als deze voldoen aan bepaalde criteria.

Voor het tijdelijke budget 2027 Transitiekosten Organisatie met einde looptijd 2027 wordt voorgesteld om deze te verlengen tot en met 2028. De reden hiervoor is het volgende:

In 2025 zijn middelen beschikbaar gesteld binnen de organisatie om de balans te herstellen tussen de afgesproken resultaten, het beschikbare formatiebudget en de aanwezige bezeting. Aan dit besluit is ook een transitiebudget gekoppeld, voor de periode tot en met 2027. Met dit budget kan de noodzakelijke beweging – of transitie – in de organisatie worden georganiseerd.

Conform de provinciale CAO maken we daarbij onderscheid tussen drie fasen. In fase 1 gaat het om het stimuleren van loopbaanontwikkeling en natuurlijk ‘verloop’. In fase 2 gaat het om pre-mobiliteit op plekken in de organisatie waar de verwachting reëel is dat functies gaan veranderen of vervallen. In Fase 3 is er sprake van boventalligheid en worden medewerkers begeleid van Werk naar Werk.

Op dit moment bevinden we ons in het proces vooral nog in Fase 1 en Fase 2. Maatregelen in Fase 3 zijn een vervolg op Fase 2 en zijn het kostbaarst. Het doel is zo veel mogelijk te voorkomen dat medewerkers in Fase 3 terecht komen. Als er toch sprake is van Fase 3, hebben medewerkers recht op 24 maanden doorbetaling van salaris.

De transitieperiode duurt tot en met 2027, maar het kan dus zijn dat er in 2028 nog betalingen van salaris moeten plaatsvinden en dat is de reden om te verzoeken de periode van het tijdelijke budget te verlengen tot en met 2028.

Voorstel:
Voorgesteld wordt het tijdelijk budget 2027 Transitiekosten Organisatie te verlengen tot en met 2028.

Het bestedingsritme wordt aangepast volgens onderstaande tabel. De mutatie verloopt budgettair neutraal via de reserve tijdelijke budgetten.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
6	Bedrijfsvoering	-1.950.000	950.000	1.000.000		
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	1.950.000				
	Totaal lasten	**0**	**950.000**	**1.000.000**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve		950.000	1.000.000		
	Totaal baten	**0**	**950.000**	**1.000.000**	**0**	**0**

Reserves

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve		950.000	1.000.000		
	Totaal lasten	**0**	**950.000**	**1.000.000**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Vorming van reserve	1.950.000				
	Totaal baten	**1.950.000**	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: **Diverse**
Onderwerp : VI **Bestedingsritme reserves**
Taakomschrijving: **Diverse**
Categorie ZBB: **Diverse**

Toelichting:

- VI1 Oeverbeheer: Voor het oeverbeheer langs de vaarwegen in Fryslân is na besluitvorming door Provinciale Staten een samenwerkingsovereenkomst (SOK) tussen o.a. provincie en gemeenten opgesteld. Op grond van deze SOK is vanaf 2024 een subsidie beschikbaar voor het oeverbeheer door zowel particulieren als medeoverheden, vooreerst voor een pilot met een periode van drie jaar. De dekking van deze subsidie komt vanuit 50% vanuit de gemeenten en 50% vanuit de provincie, waarbij de subsidieregeling door de provincie wordt beheerd. De beoordeling van deze samenwerking is na drie jaar, welke voorzien is in begin 2027. Op grond van deze beoordeling zal besloten worden hoe om te gaan met het vervolg (zowel de SOK als de resterende budgetten). De afgelopen twee jaar is namelijk gebleken dat er bij private partijen wel degelijk vraag is naar de subsidie, maar dat het beschikbare budget vooralsnog toereikend is; er blijft ruim budget over. Voor de medeoverheden geldt dat de bijdrage pas vanaf 2026 beschikbaar gesteld kan worden (zie het recente besluit van GS). Vandaar dat voorgesteld wordt om de budgetten volgens het subsidieplafond voor 2026 in stand te houden (private partijen: € 300.000,- en medeoverheden: € 520.000,-), en het surplus aan budget (van € 1,501 mln.: € 461.000,- voor private partijen en 520.000 voor openstelling medeoverheden 2026, € 520.000,- voor medeoverheden) alvast door te schuiven naar 2027.
- VI2 Groot onderhoud Water: Voorgesteld wordt de programmering van grootonderhoud 2026-2030 te actualiseren. De aanvulling voor het budget in 2026 is gerelateerd aan de oplopende kosten en prijsstijgingen. Deze worden voornamelijk veroorzaakt door stijgende dieselprijzen als gevolg van de oorlog in Iran.
- VI3 BCB EU Breed cofinanciering budget Europese programma's: De meerjarenbegroting van een aantal INTERREG projecten loopt niet meer in de pas met de verwachte bestedingen, omdat op verzoek van een aantal projectpartners de looptijd is verlengd waar wij als provincie de Leadpartner van zijn. De uitvoering van de pilots in het WaterWarmth project is vertraagd, vanwege het complexe aanbestedingstraject dat doorlopen moest worden. De overige projecten - waar we als projectpartner in participeren - betreft een bijstelling op basis van de meest actuele financiële planning van het project. Met de voorgestelde wijziging wordt de meerjarenbegroting aangepast aan het verwachte bestedingsritme.
- VI4 Indirecte uitvoeringskosten NPLG: Voor de indirecte uitvoeringskosten maatregelen Landelijk gebied is totaal € 7,2 mln. beschikbaar. Vanaf 2025 wordt dit ingezet voor de ondersteuning van de uitvoering maatregelen. Met deze wijziging wordt het bestedingsritme aangepast aan de verwachte inzet en de extra inzet 2025 verrekend.

- VI5 BCB GLB/NSP: De cofinanciering van een GLB/NSP-project is afhankelijk van de ingediende aanvragen bij de RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland). Dit betekent dat de toekenning van cofinanciering kan variëren afhankelijk van de uitvoeringssnelheid van de projecten en het aantal en tempo van de binnengekomen aanvragen. Dit heeft directe gevolgen voor de hoogte van het benodigde provinciale cofinancieringsbudget. De middelen zijn gereserveerd in de reserve BCB GLB/NSP. Voor 2026 blijft de aanvraag achter bij de raming. Daarom het voorstel om een bedrag van € 10.395.700,- door te schuiven naar 2027 en verder om weer aan te sluiten een realistische programmering.
- VI6 NP Natuurpact 2014-2027: Deze wijziging is bedoeld om de budgetten Natuurpact in een realistisch bestedingsritme voor 2026 en de komende jaren te zetten. In 2028 is er niet voldoende budget meer om de lasten te dragen, in de begroting is daarvoor een stelpost opgenomen. Dit ook in afwachting van de ontwikkelen na 2027 voor het Natuurpact. Toezeggingen dat het Natuurpact verder gaat zijn er, maar hoeveel middelen we via het provinciefonds zullen ontvangen is nog niet bekend.
- VI7 WPF Stimulering duurzaamheid: Een deel van het budget zal in 2027 ingezet worden voor de cofinanciering van innovatieve duurzame (Energiehub) projecten. Deze projecten worden dit jaar verder door ontwikkeld en in het najaar ingediend, maar de uitvoering (en besteding) zal in 2027 plaatsvinden.
- VI8 WPF Algemeen: De start van de arbitrageprocedure stond in juli/augustus 2025 gepland. Door vertraging van o.a. de opmaak en ondertekening van de arbitrageovereenkomst van aandeelhouders FHW en WPFB is de arbitrageprocedure een aantal maanden later gestart; namelijk pas eind 2025. De doorlooptijd bij het arbitrage instituut bedraagt 18 tot 24 maanden. De juridische uitgaven gerelateerd aan de arbitrageprocedure vallen hierdoor voornamelijk in jaarschijven 2026 en 2027, in plaats van 2025 en 2026.
- VI9 Groot onderhoud gebouwen: Een aantal onderdelen welke gepland stonden voor 2025 zijn niet uitgevoerd, de planning is om deze dit jaar uit te voeren.
- VI10 BCB EU Breed cofinanciering budget Europese programma's: Op dit moment zijn er diverse subsidie-instrumenten (regelingen, tenders, calls) in het kader van de Europese projecten. De verwachting is dat veel Friese initiatiefnemers, die hiervoor een subsidieverzoek gaan indienen, ook een beroep gaan doen op het Friese cofinancieringsbudget. De looptijd van deze projecten is minimaal 2 jaar, maar vaak langer. Het huidige kasritme van het 'Breed cofinancieringsbudget' sluit hier niet goed op aan. Met de voorgestelde wijziging wordt de meerjarenbegroting aangepast aan het verwachte bestedingsritme van de gehonoreerde projecten/programma's.

Voorstel:
Volgens onderstaande tabel het bestedingsritme van diverse reserves aan te passen. De wijzigingen verlopen via de diverse reserves.

Progr	Omschrijving programma en reserve	2026	2027	2028	2029	2030
Exploitatie						
Lasten						
2	**Infrastructuur**					
VI1	Oeverbeheer	-520.000	520.000	0	0	0
VI2	Groot onderhoud Water	536.300	-5.305.100	-6.321.400	869.900	10.220.300
3	**Natuur en Landbouw**					
VI3	BCB EU Breed cofinanciering budget Europese programma's	-12.500	12.500	0	0	0

Progr	Omschrijving programma en reserve	2026	2027	2028	2029	2030
VI4	Indirecte uitvoeringskosten NPLG	-200.000	-150.000	-194.800	0	0
VI5	BCB GLB/NSP	-3.567.400	3.567.400	0	0	0
VI6	NP Natuurpact 2014-2027	-7.605.100	7.605.100	0	0	0
4	**Ruimte en Klimaat**					
VI3	BCB EU Breed cofinanciering budget Europese programma's	-1.553.600	1.553.600	0	0	0
VI7	WPF Stimulering duurzaam-heid	-500.000	500.000	0	0	0
VI8	WPF Algemeen	-265.000	265.000	0	0	0
5	**Economie en Mienskip**					
VI3	BCB EU Breed cofinanciering budget Europese programma's	-94.700	94.700	0	0	0
VI5	BCB GLB/NSP	-1.628.300	1.579.000	-311.700	361.000	0
6	**Bedrijfsvoering**					
VI4	Indirecte uitvoeringskosten NPLG	267.600	137.300	16.000	0	0
VI9	Groot onderhoud Gebouwen	62.600	40.000	100.000	-100.000	13.300
VI4	Formatie project	-23.500	0	0	0	0
7	**Provinciefinanciën**					
VI10	BCB EU Breed cofinanciering budget Europese programma's	841.300	-841.300	-50.000	50.000	0
VI5	BCB GLB/NSP	-5.200.000	3.070.000	2.130.000	0	0
	Begrotingssaldo	-341.300	341.300	0	0	0
	Diverse reserves Vorming van reserve	2.953.400	1.796.200	194.800	55.500	-4.735.700
	Totaal lasten	**-16.850.200**	**14.785.700**	**-4.437.100**	**1.236.400**	**5.497.900**
Baten						
4	**Ruimte en Klimaat**					
VI3	BCB EU Breed cofinanciering budget Europese programma's	-2.000.000	2.000.000	0	0	0
5	**Economie en Mienskip**					
VI3	BCB EU Breed cofinanciering budget Europese programma's	-70.000	70.000	0	0	0
6	**Bedrijfsvoering**					
VI4	Formatie project	-23.500	0	0	0	0
	Diverse reserves Beschikking over reserve	-14.756.700	12.715.700	-4.437.100	1.236.400	5.497.900
	Totaal baten	**-16.850.200**	**14.785.700**	**-4.437.100**	**1.236.400**	**5.497.900**
Investeringen						
Lasten						
2	Infrastructuur	-2.173.800	-2.612.300	4.786.100	0	0
Reserves						
Lasten						
	Diverse reserves Beschikking over reserve	-14.756.700	12.715.700	-4.437.100	1.236.400	5.497.900
Baten						
	Diverse reserves Vorming van reserve	2.953.400	1.796.200	194.800	55.500	-4.735.700

Begrotingswijziging Provinciale Staten
Behandeling bij berap 2026

Programma: 4 **Ruimte en Klimaat**
Onderwerp : VII **Lastneming subsidiebeschikkingen**
Taakomschrijving: **Diversen**
Categorie ZBB: **Diversen**

Toelichting:
Volgens het onderdeel lastneming subsidies uit de Nota uitvoering begroting moeten wij het budget beschikbaar hebben in de begroting wanneer wij een beschikking voor een projectsubsidie afgeven. Dit om het bedrag gelijk uit te kunnen betalen of om het nog niet uitbetaalde bedrag als last op te nemen in de jaarrekening. Afhandeling vindt dan plaats via de balanspost crediteuren of door het budget over te hevelen naar de beklemde reserve verstrekte subsidies. Omdat het hier om al afgegeven subsidiebeschikkingen gaat en er dus voor PS geen beleidskeuze is, worden deze mutaties in deze verzamelwijziging gepresenteerd.

Voor een project "optimale Nutriënten benutting Fryslân" zal in 2026 een subsidie verstrekt gaan worden. Dit betreft een groot project met ruim 200 deelnemende agrariërs en kent inmiddels al meer dan 20 studiegroepen. In verband met het nemen van de totale last in 2026 (lastneming subsidie) is het nodig om een deel van het budget vanuit 2027 naar voren te halen.

Voorstel:
Voorgesteld wordt om de meerjarenbegroting te wijzigingen volgens onderstaande tabel in verband met de al afgegeven subsidiebeschikkingen. De mutatie over de jaren heen verloopt budgettair neutraal via het begrotingssaldo.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
4	Ruimte en Klimaat	65.000	-65.000			
	Begrotingssaldo	-8.100	8.100			
	Totaal lasten	**56.900**	**-56.900**	**0**	**0**	**0**
Baten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	56.900	-56.900			
	Totaal lasten	**56.900**	**-56.900**	**0**	**0**	**0**

Reserve

Progr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
	Reserve tijdelijke budgetten Beschikking over reserve	56.900	-56.900			
	Totaal lasten	**56.900**	**-56.900**	**0**	**0**	**0**

Bijlage 2. Aansluiting tussen de jaarstukken 2025 naar bestuursrapportage 2026

In deze bijlage worden per beleidsprogramma de begrotingsmutaties weergeven die hebben plaatsgevonden tussen de besluitvorming van de jaarstukken 2025 en de bestuursrapportage 2026.

Programma 1: Bestuur

Lasten en baten

Van jaarstukken 2025 naar berap 2026.

Bedragen x € 1.000,-	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten begroting t/m jaarstukken 2025	**25.973**	**14.089**	**14.097**	**14.130**	**13.994**
Begrotingswijzigingen (BW):					
PS:					
PS 28-1-2026:					
-11 Fêststelling definitive fraksjesubsydzjes en werombetelferplichtingen 2024	-305	0	0	0	0
GS:					
GS bijdrage derden	913	5	5	5	5
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	15	0	0	0	0
GS nominaal	71	71	71	71	71
Begrotingswijziging totaal controle	*694*	*76*	*76*	*76*	*76*
Lasten begroting t/m berap 2026 (voor besluitvorming PS)	**26.667**	**14.165**	**14.173**	**14.206**	**14.070**
Baten begroting t/m jaarstukken 2025	**794**	**794**	**794**	**794**	**794**
Begrotingswijzigingen (BW):					
PS:					
GS:					
GS bijdrage derden	913	5	5	5	5
Begrotingswijziging totaal controle	*913*	*5*	*5*	*5*	*5*
Baten begroting t/m berap 2026 (voor besluitvorming PS)	**1.708**	**799**	**799**	**799**	**799**
Lasten - Baten	**24.960**	**13.366**	**13.374**	**13.407**	**13.271**

Programma 2: Infrastructuur

Lasten en baten

Van jaarstukken 2025 naar berap 2026.

Bedragen x € 1.000,-	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten begroting t/m jaarstukken 2025	**148.687**	**156.342**	**150.385**	**140.259**	**124.302**
Begrotingswijzigingen (BW):					
PS:					
GS:					
GS actualisatie investeringen	-619	-183	-88	-178	-176
GS bijdrage derden	4.789	2.695	655	-781	805
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	3.092	0	0	0	0
GS nominaal	-998	-998	-998	-998	-998
Begrotingswijziging totaal controle	*6.263*	*1.514*	*-431*	*-1.957*	*-369*
Lasten begroting t/m berap 2026 (voor besluitvorming PS)	**154.950**	**157.856**	**149.954**	**138.302**	**123.933**
Baten begroting t/m jaarstukken 2025	**9.256**	**9.464**	**5.675**	**5.292**	**3.809**
Begrotingswijzigingen (BW):					
PS:					
GS:					
GS bijdrage derden	4.789	2.695	655	-781	805
GS nominaal	92	92	92	92	92
Begrotingswijziging totaal controle	*4.881*	*2.787*	*747*	*-689*	*897*
Baten begroting t/m berap 2026 (voor besluitvorming PS)	**14.137**	**12.251**	**6.422**	**4.604**	**4.707**
Lasten - Baten	**140.813**	**145.605**	**143.532**	**133.698**	**119.227**

Programma 3: Natuur en Landbouw

Lasten en baten

Van jaarstukken 2025 naar berap 2026.

Bedragen x € 1.000,-	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten begroting t/m jaarstukken 2025	**195.315**	**129.620**	**198.173**	**89.256**	**58.730**
Begrotingswijzigingen (BW):					
PS:					
GS:					
GS bedrijfsvoering	-69	0	0	0	0
GS bijdrage derden	-22.204	319	-42.639	-4.563	48.731
GS breed cofinancieringsbudget	554	678	2.660	677	0
GS jaarovergang overlopende passiva	-100	0	0	0	0
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	10.435	0	0	0	0
GS provinciefonds	1.386	25	25	25	0
Begrotingswijziging totaal controle	*-9.999*	*1.022*	*-39.953*	*-3.860*	*48.731*
Lasten begroting t/m berap 2026 (voor besluitvorming PS)	**185.316**	**130.642**	**158.220**	**85.395**	**107.462**
Baten begroting t/m jaarstukken 2025	**92.991**	**58.332**	**130.520**	**27.919**	**1.291**
Begrotingswijzigingen (BW):					
PS:					
GS:					
GS bedrijfsvoering	-69	0	0	0	0
GS bijdrage derden	-22.304	319	-42.639	-4.563	48.731
GS breed cofinancieringsbudget	386	643	901	643	0
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	752	0	0	0	0
Begrotingswijziging totaal controle	*-21.235*	*962*	*-41.738*	*-3.919*	*48.731*
Baten begroting t/m berap 2026 (voor besluitvorming PS)	**71.756**	**59.293**	**88.782**	**23.999**	**50.022**
Lasten - Baten	**113.560**	**71.349**	**69.438**	**61.396**	**57.439**

Programma 4: Ruimte en Klimaat

Lasten en baten

Van jaarstukken 2025 naar berap 2026.

Bedragen x € 1.000,-	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten begroting t/m jaarstukken 2025	**66.934**	**46.825**	**58.662**	**19.948**	**14.409**
Begrotingswijzigingen (BW):					
PS:					
PS 17-12-2025:					
- motie initiatiefvoorstel Naar een schone en gezonde leefomgeving	120	120	120	120	0
GS:					
GS bijdrage derden	-3.543	-4.099	-15.828	1.077	26.894
GS jaarovergang overlopende passiva	100	0	0	0	0
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	3.103	0	0	0	0
GS lastneming	-130	130	0	0	0
GS provinciefonds	460	157	0	0	0
Begrotingswijziging totaal controle	*110*	*-3.692*	*-15.708*	*1.197*	*26.894*
Lasten begroting t/m berap 2026 (voor besluitvorming PS)	**67.044**	**43.133**	**42.954**	**21.145**	**41.303**
Baten begroting t/m jaarstukken 2025	**38.039**	**22.609**	**39.989**	**5.444**	**1.159**
Begrotingswijzigingen (BW):					
PS:					
GS:					
GS bijdrage derden	-3.443	-4.099	-15.828	1.077	26.894
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	165	0	0	0	0
Begrotingswijziging totaal controle	*-3.278*	*-4.099*	*-15.828*	*1.077*	*26.894*
Baten begroting t/m berap 2026 (voor besluitvorming PS)	**34.761**	**18.510**	**24.161**	**6.521**	**28.053**
Lasten - Baten	**32.282**	**24.623**	**18.794**	**14.624**	**13.249**

Programma 5: Economie en Mienskip

Lasten en baten

Van jaarstukken 2025 naar berap 2026.

Bedragen x € 1.000,-	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten begroting t/m jaarstukken 2025	**126.595**	**77.028**	**52.753**	**41.608**	**41.569**
Begrotingswijzigingen (BW):					
PS:					
PS 17-12-2025:					
- motie (Niet) Voor een appel en een ei	35	0	0	0	0
GS:					
GS bijdrage derden	-7.423	71	473	0	0
GS breed cofinancieringsbudget	843	0	0	0	0
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	5.645	0	0	0	0
GS lastneming	-1.919	1.824	95	0	0
GS nominaal	188	0	3	8	36
GS provinciefonds	709	0	0	0	0
GS voorwaardelijk	723	0	0	0	0
Begrotingswijziging totaal controle	*-1.200*	*1.895*	*571*	*8*	*36*
Lasten begroting t/m berap 2026 (voor besluitvorming PS)	**125.395**	**78.923**	**53.324**	**41.616**	**41.605**
Baten begroting t/m jaarstukken 2025	**23.728**	**11.084**	**1.983**	**264**	**222**
Begrotingswijzigingen (BW):					
PS:					
GS:					
GS bijdrage derden	-7.423	71	473	0	0
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	388	0	0	0	0
Begrotingswijziging totaal controle	*-7.034*	*71*	*473*	*0*	*0*
Baten begroting t/m berap 2026 (voor besluitvorming PS)	**16.694**	**11.155**	**2.455**	**264**	**222**
Lasten - Baten	**108.702**	**67.768**	**50.869**	**41.352**	**41.383**

Programma 6: Bedrijfsvoering

Lasten en baten

Van jaarstukken 2025 naar berap 2026.

Bedragen x € 1.000,-	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten begroting t/m jaarstukken 2025	**108.959**	**104.794**	**96.467**	**94.652**	**94.675**
Begrotingswijzigingen (BW):					
PS:					
GS:					
GS bedrijfsvoering	-411	-252	1.235	1.649	2.826
GS bijdrage derden	868	316	284	284	284
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	217	0	0	0	0
GS nominaal	6	6	6	6	6
GS provinciefonds	469	100	100	100	0
Begrotingswijziging totaal controle	*1.149*	*171*	*1.624*	*2.038*	*3.116*
Lasten begroting t/m berap 2026 (voor besluitvorming PS)	**110.108**	**104.964**	**98.091**	**96.690**	**97.791**
Baten begroting t/m jaarstukken 2025	**1.044**	**992**	**772**	**766**	**766**
Begrotingswijzigingen (BW):					
PS:					
GS:					
GS bedrijfsvoering	-516	-1.067	-267	-580	-121
GS bijdrage derden	868	316	284	284	284
Begrotingswijziging totaal controle	*352*	*-751*	*16*	*-297*	*163*
Baten begroting t/m berap 2026 (voor besluitvorming PS)	**1.397**	**241**	**788**	**470**	**929**
Lasten - Baten	**108.712**	**104.723**	**97.303**	**96.221**	**96.862**

Programma 7: Provinciefinanciën

Lasten en baten

Van jaarstukken 2025 naar berap 2026.

Bedragen x € 1.000,-	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten begroting t/m jaarstukken 2025	**15.556**	**24.071**	**31.409**	**41.654**	**51.517**
Begrotingswijzigingen (BW):					
PS:					
GS:					
GS bedrijfsvoering	-105	-815	-1.502	-2.229	-2.946
GS bijdrage derden	775	1.316	59	59	59
GS breed cofinancieringsbudget	-1.011	-35	-1.760	-34	0
GS financieel kader	150	0	0	0	0
GS jaarovergang tijdelijke budgetten en reserves	133	0	0	0	0
GS nominaal	825	1.013	1.010	1.005	978
GS voorwaardelijk	-723	0	0	0	0
Begrotingswijziging totaal controle	*46*	*1.479*	*-2.193*	*-1.198*	*-1.910*
Lasten begroting t/m berap 2026 (voor besluitvorming PS)	**15.602**	**25.549**	**29.216**	**40.456**	**49.608**
Baten begroting t/m jaarstukken 2025	**419.238**	**414.086**	**419.403**	**420.851**	**416.559**
Begrotingswijzigingen (BW):					
PS:					
GS:					
GS bijdrage derden	775	1.316	59	59	59
GS financieel kader	6.450	0	0	0	0
Begrotingswijziging totaal controle	*7.225*	*1.316*	*59*	*59*	*59*
Baten begroting t/m berap 2026 (voor besluitvorming PS)	**426.463**	**415.402**	**419.462**	**420.910**	**416.618**
Lasten - Baten	**-410.861**	**-389.853**	**-390.246**	**-380.454**	**-367.010**

Bijlage 3. Aanvullingen op de subsidiestaat 2026

Aanvullingen op of verbeteringen van subsidiestaat begroting 2026 (volledige bedragen in €)

Artikel 4.23 lid 1 Awb schrijft voor dat een subsidie alleen verstrekt mag worden op grond van een wettelijk voorschrift dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. Op de periodieke subsidieverstrekking, zoals budgetsubsidies, zijn de algemene bepalingen uit hoofdstuk 2 van de Algemene subsidieverordening provincie Fryslân 2013 (ASV) van toepassing. Dit is echter geen wettelijk voorschrift zoals bedoelt in artikel 4.23 Awb. Artikel 4.23, derde lid, aanhef en onder c Awb biedt in deze situatie uitkomst. Indien de begroting de subsidieontvanger en het maximale subsidiebedrag vermeldt dan is er voldoende grondslag voor subsidieverstrekking. In de begroting wordt de subsidiestaat opgenomen om hieraan te voldoen. Bij de berap en het autorisatiemoment in december wordt de subsidiestaat indien nodig geactualiseerd.

Leeswijzer: de volledige subsidiestaat wordt gepresenteerd met daarin de wijzigingen ten opzichte van de voorgaande subsidiestaat geel gearceerd.

Prg	Bel.veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € Begroting 2026	Toelichting
1	2	Stichting Veteranendag Friesland	Organisatie jaarlijkse provinciale veteranendag	38.400	
1	2	Tienskip	Jongerenparticipatie, toekomstbestendige en toegankelijke overheid	46.500	Boekjaarsubsidie meerjarensubsidie voor 2025-2028 Per jaar
2	1	C.R.O.W.	Met deze subsidie ontwikkelt CROW collectieve kennis op het gebied van mobiliteit, door middel van het programma Kennisplatform Verkeer en Vervoer (KpVV)	684.000	
2	3	C.R.O.W.	Met deze subsidie ontwikkelt CROW collectieve kennis op het gebied van mobiliteit, door middel van het programma Kennisprogramma Beheer en Bouw (KpBB)	436.040	Voor een periode van 4 jaar (2024-2027)
2	4	ROCOV	ROCOV Fryslân komt op voor de belangen van de reizigers in het openbaar vervoer in Fryslân. Iedere provincie in Nederland heeft een ROCOV. De basis voor deze overleg- en adviestaak is vastgelegd in de Wet Personenvervoer 2000. Het werk van ROCOV Fryslân bestaat uit het voeren van overleg met de provincie en met de vervoerbedrijven en het geven van adviezen aan deze partijen over allerlei kwaliteitsaspecten van het openbaar vervoer in Fryslân. ROCOV Fryslân is een onafhankelijke stichting. De stichting wordt gerund door vrijwilligers.	49.000	Boekjaarsubsidie. Meerjarensubsidie voor 2025-2028. Per jaar.
3	1	Agrarisch collectief Waadrâne	Aanschaf predatiebeheermiddelen ter bescherming van de weidevogelpopulatie	11.322	
3	1	BoerenNatuur Westergo	Aanschaf predatiebeheermiddelen ter bescherming van de weidevogelpopulatie	11.587	
3	1	ELAN Zuidoost Friesland	Aanschaf predatiebeheermiddelen ter bescherming van de weidevogelpopulatie	11.587	
3	1	Vereniging Noardlike Fryske Wâlden	Aanschaf predatiebeheermiddelen ter bescherming van de weidevogelpopulatie	11.590	
3	1	ANV Waddenvogels	Aanschaf predatiebeheermiddelen ter bescherming van de weidevogelpopulatie	5.475	
3	1	Cooperatieve Vereniging Sudwestkust U.A.	Aanschaf predatiebeheermiddelen ter bescherming van de weidevogelpopulatie	11.586	
3	1	Gebiedscoöperatie It Lege Midden U.A.	Aanschaf predatiebeheermiddelen ter bescherming van de weidevogelpopulatie	11.590	
3	1	Wetterskip Fryslân	Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) voor cofinanciering. Duurzaam bodembeheer	500.000	
3	1	Streekinitiatief Opsterland-Oost	Het organiseren en stimuleren van kennisdeling over maatschappelijke uitdagingen voor de landbouw, door het houden van kennisbijeenkomsten en het opzetten van studiegroepen.	30.000	
3	1	Bond Friese Vogelwachten	Met deze boekjaarsubsidie wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de vrijwillige bescherming en het behoudt van Weidevogelpopulaties en andere soorten vogels in Fryslân. Dit doet de BFVW door middel van bescherming, bewustwording en monitoring. Producten: Stimulering en professionalisering vrijwillige weidevogelbescherming. Opzetten/ ondersteunen jeugdvogelwachten, organiseren jaarlijkse jeugdvogelwachtdag. Deelnemen	261.900	Boekjaarsubsidie. Meerjarensubsidie voor 2025-2028. € 171.900 per jaar. In 2026 € 90.000 extra voor bewustwordingscampagnes.

Prg	Bel.veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € Begroting 2026	Toelichting
			aan provinciale overlegverbanden stimuleren van voorbeeldprojecten op het gebied van soortenbescherming. Leveren van een bijdrage om op gebiedsniveau samen te werken. Het ondersteunen van bestuur en commissies BFVW en de monitoring van het aantal broedparen (nesten) en alarm-tellingen.		
3	1	Bond Friese Vogelwachten	Voor het Stimuleringsfonds 2026. Het beschermen van weidevogelnesten -en kuikens buiten het leefgebied Open Grasland (percelen met ANLb beheer)	100.000	
3	1	BoerenNatuur Fryslân	Door de doorontwikkeling en versterking van de organisatie van BNF kan de provincie Fryslân met gezamenlijke inzet werken aan de realisatie van de opgaven en doelen uit het Natuurbeheerplan Fryslân, Nota Weidevogels 2021-2030, KRW Nota 2021-2027 en de Bomen- en Bossenstrategie.	300.000	Meerjarige subsidie
3	1	RUG	Voor onderzoek naar de kuikenoverleving, waaronder predatiebeheer	100.000	
3	1	Rijksuniversiteit Groningen (RUG)	Stuurgroep Lauwersmeer: Masterplan Donkerte Lauwersoog. Het project streeft een lichtreductie na van 50%, voor Lauwersoog, waardoor de kernkwaliteit 'donkerte' en daardoor de biodiversiteit versterkt wordt voor het Lauwersmeergebied en het Waddengebied	40.000	
3	1	Faunabeheereenheid budgetsubsidie	Subsidie voor het gecoördineerd uitvoering geven aan het provinciaal faunabeheer door het opstellen van Faunabeheerplannen, aanvragen vergunningen en coördinatie van de uitvoering door de Friese WBE's of andere personen. Deze werkzaamheden zijn gericht op de uitvoering van de wettelijke taak zoals belegd bij faunabeheereenheden op het gebied van faunabeheer en resulterend in vastgestelde Faunabeheerplannen, aangevraagde vergunningen en gecoördineerde uitvoering van het provinciaal faunabeheer.	622.500	Boekjaarsubsidie, waarvan € 51.400 voor gebiedscoördinator ganzen en € 51.400 voor opstellen gebiedsplan
3	1	Friese Milieu Federatie	Het beoogde project van FMF draagt bij aan het behalen van provinciale doelen (o.a. CO2 opslag, biodiversiteitsherstel, groenblauwe dooradering, telen van natuurlijke en lokale bio-based bouwmaterialen en het creëren van alternatieve verdienmodellen voor agrariërs). Daarnaast draagt het bij aan dierenwelzijn en een meer natuur inclusieve kringlooplandbouw.	25.000	
3	1	It Fryske Gea	De rol van It Fryske Gea is het helpen vertalen van beleidsambities naar concrete kansen en projecten door inzet van eigen grond, eigen leden en eigen kennis. De werkwijze is om vanuit kennis over inhoud en beheer maatschappelijke opgaven te integreren en een plaats te geven in uitvoeringsprojecten waarmee provinciale ambities worden gerealiseerd. Dit doet It Fryske Gea voor natuur èn landschap. Voor het thema landschap worden deze taken uitgevoerd in nauwe samenwerking met Landschapsbeheer Friesland. It Fryske Gea zet haar kennis en terreinen mede in om ruimte te bieden aan kennisontwikkeling en experimenten die ervaring opleveren hoe provinciaal beleid in de praktijk kan worden gebracht. It Fryske Gea zoekt hierbij enerzijds de uitwisseling met de provinciale en andere overheden, anderzijds draagt zij de resultaten uit aan de Friese Mienskip in educatieve programma's.	980.100	Boekjaarsubsidie
3	1	IVN consulentschap Fryslân	In de transitie van natuur en milieu educatie (NME) en het uitvoering geven aan het Akkoard Fan Earnewâld, een samenwerkingsafspraak van alle	206.200	Boekjaarsubsidie, waarvan € 51.400 voor gebiedscoördinator ganzen en € 51.400 voor opstellen gebiedsplan

Prg	Bel.veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € Begroting 2026	Toelichting
			natuurorganisaties en de provincie op het gebied van NME, vervult IVN een voortrekkersrol. Via bijeenkomsten, arrangementen, trainingen en workshops nodigt IVN beroepskrachten en vrijwilligers uit om mee te gaan in deze transitie, zodat NME als een deskundige organisatie ingezet wordt bij het betrekken van (school)kinderen, jongeren en volwassenen bij hun leefomgeving. IVN zet zijn kennis en ervaring in om mensen met hoofd, hart en handen de leefomgeving te laten ervaren en waarderen. Inclusief jeugdeducatie weidevogels.		
3	1	Stichting Nationaal Park De Alde Feanen	Basisfinanciering NP De Alde Feanen. Reguliere boekjaarsubsidie opgehoogd met de Decentrale Uitkering (DU) voor 2026. De DU wordt door het Rijk overgemaakt aan de betreffende provincie die dit bedrag aan het betreffende Nationale Park moet overmaken (grotendeels).	361.905	Boekjaarsubsidie
3	1	Beheerstichting Nationaal Park Schiermonnikoog	Basisfinanciering NP Schiermonnikoog. Reguliere boekjaarsubsidie opgehoogd met de Decentrale Uitkering (DU) voor 2026. De DU wordt door het Rijk overgemaakt aan de betreffende provincie die dit bedrag aan het betreffende Nationale Park moet overmaken (grotendeels).	360.670	Boekjaarsubsidie
3	1	IVN Instituut voor Natuurbescherming	Stuurgroep Lauwersmeer: IVN Natuureducatie. IVN verbindt mens en natuur en laten volwassenen en kinderen beleven hoe leuk, gezond en belangrijk natuur is. Dit doet IVN in het NP Lauwersmeer met natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes waarbij zelf leren en doen centraal staan. En door communicatie zowel online als fysiek.	22.800	
3	1	Staatsbosbeheer (Groningen)	NP Lauwersmeer. Reguliere boekjaarsubsidie opgehoogd met de Decentrale Uitkering (DU) voor 2026. De DU wordt door het Rijk overgemaakt aan de betreffende provincie die dit bedrag aan het betreffende Nationale Park moet overmaken (grotendeels).	222.879	Meerjarig, 2025 en 2026.
3	1	IVN (Groningen)	Projectsubsidie voor educatie en communicatieprojecten voor het Nationaal Park Lauwersmeer. De subsidie dient te worden aangewend voor het versterken van verbinding met stakeholders, ondersteuning van vrijwilligers en excursieleiders, online communicatie en uitvoering van diverse projecten waaronder programma junior rangers, natuurschool, digitalisering vogeltrek lepelaar, bewonerscursus, dag van het Nationaal Park en de Boswachter Games.	106.155	Meerjarig
3	1	KOPROS /TAUW	Grote Projecten - Uitvoeringsprogramma Maatregelen Landelijk Gebied (UMLG). Meetonderzoek in melkveestallen met betrekking tot ammoniak (NH3), methaan (CH4), CO2, (RV) en temp.	300.000	
3	1	Stichting I-VEE: 84153377	Grote Projecten - Uitvoeringsprogramma Maatregelen Landelijk Gebied (UMLG). Onderzoek naar een duurzame oplossing voor ammoniakemissies.	500.000	
3	1	Ubbels	Grote Projecten - Uitvoeringsprogramma Maatregelen Landelijk Gebied (UMLG). Onderzoek naar het realiseren van een doelsturingsvergunning.	50.000	
3	1	AgriGas	Grote Projecten - Uitvoeringsprogramma Maatregelen Landelijk Gebied (UMLG). Verwerken van dagverse mest van 20 boeren in mestvergisters op het erf. Verminderen uitstoot ammoniak, stikstofemissie en broeikasgas uit de melkveehouderij. Daarnaast het opwekken van groen gas.	4.575.340	

Prg	Bel.veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € Begroting 2026	Toelichting
3	2	Boerennatuur	HerbGRAS (project) versterkt biodiversiteit via innovaties op het gebied van monitoring van (kruidenrijk) grasland. Project draagt ook bij aan doorontwikkeling van Kritische Prestatie Indicatoren rondom (kruidenrijk) grasland om staat van grasland te kunnen berekenen. Draagt bij aan doelsturing.	50.000	
3	2	NSFO	Gebruik van KPI's in de schapen- en geitensector verder ontwikkelen via Kringlooplabel, en verder brengen doelsturing in deze sector.	155.000	
3	2	Stichting Living Lab Natuurinclusieve Landbouw	Stichting Living Lab Natuurinclusieve Landbouw draagt als onafhankelijke stichting bij aan de transitie van de landbouw naar natuurinclusief en circulaire landbouw in Fryslân	60.000	Cofinanciering SABE regeling.
3	3	Vereniging Noardlike Fryske Walden (NFW)	Projectnaam: Pilot Gebiedsofferte Noardlike Fryske Walden. Doelstelling: Vereniging NFW is 1 van de 7 Friese agrarische collectieven. NFW heeft overheden (LVVN, PF, WF) in 2024 een gebiedsofferte aangeboden. Een deel van deze gebiedsofferte is uitgewerkt tot een pilotvoorstel dat inspeelt op de uitgangspunten van het Rijksprogramma ANB en de inzet van de Grinwismiddelen (50 miljoen ANB, 2025). Het voorstel speelt ook in op de behoefte van overheden, collectieven en boeren om boeren te kunnen belonen voor maatregelen enerzijds en aan de wens van allen om de methode Gebiedsofferte nog verder door te ontwikkelen en er mee te experimenteren (zodat we doen, leren en het vervolgens beter kunnen doen).	468.000	Het ministerie van LVVN heeft dit bedrag middels decentralisatieuitkering via de decembercirculaire 2025 van de beheerders van het provinciefonds beschikbaar gesteld voor de Gebiedsofferte Noord-Nederland ten behoeve van gezamenlijke leertrajecten en kennisdeling, de uitvoering van agra-risch natuurbeheer en daarmee samenhangende noodzakelijke investeringen. Deze middelen worden verstrekt als een begrotingssubsidie aan de vereniging Noardlike Fryske Wâlden. Deze vereniging zorgt voor het behoud van landschap en boerenlandvogels. Dit met een werkgebied tussen Dokkum en Drachten.
3	2	Wageningen University and Research	Onderbouwde ontwerpen per bedrijfs- en bodemtype, monitoring van ecologische en agronomische effecten, praktijkervaring gekoppeld aan wetenschappelijke kennis, onafhankelijke begeleiding door agroforestry-experts en toepasbare handvatten voor boeren.	25.000	Verdeeld over de jaren 2026/2027
4	1	Stichting Erfgoed Natuur en Landschap	Bevorderen van het behoud, beheer, draagvlak en bekendheid van de waarden van het Nationaal Landschap Súdwest Fryslân	60.100	Boekjaarsubsidie. Meerjarensubsidie voor 2025-2028. Per jaar
4	1	Stichting Landschapsbeheer Friesland	Landschapsbeheer Friesland heeft als oogmerk het behoud en versterking van het Friese (agrarisch cultuur-) landschap in al haar facetten alsmede soortenbescherming en -monitoring. Hiervoor ontvangt Landschapsbeheer Friesland jaarlijkse een budgetsubsidie uit de provinciale middelen.	494.300	Boekjaarsubsidie. Meerjarensubsidie voor 2025-2028. Per jaar
4	1	Vereniging Noardlike Fryske Wâlden	Bevorderen van het behoud, beheer, draagvlak en bekendheid van de waarden van het Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden	60.100	Boekjaarsubsidie. Meerjarensubsidie voor 2025-2028 Per jaar
4	2	Friese Milieu Federatie	De FMF is een netwerkorganisatie die zich begeeft op het raakvlak van klimaat, biodiversiteit en omgevingskwaliteit en fungeert als schakel tussen de provincie en de mienskip voor de uitvoering van provinciale opgaven en beleid op verschillende thema's, waaronder circulaire economie, landbouw, natuur, landschap en duurzame energie. Dit gebeurt onder andere via de ontwikkeling en coördinatie van campagnes, de ondersteuning van initiatieven van onderop, het opzetten van projecten en het agenderen van nieuwe vraagstukken. Daarnaast adviseert de FMF de provincie, gemeenten en inwoners op de verschillende bovengenoemde thema's.	373.500	Boekjaarsubsidie

Prg	Bel.veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € Begroting 2026	Toelichting
4	2	Deltares	Het project SMARTER versterkt de klimaatbestendigheid van Fryslân door slimme en nature-based oplossingen te ontwikkelen voor water- en bodemopgaven in het kwetsbare kust- en veenweidegebied.	60.000	Eenmalig, over meerdere jaren verdeeld
4	2	Wetterskip Fryslân	Deltaplan Agrarisch Waterbeheer project: Optimale nutrienten benutting Fryslân	226.000	Eenmalig.
4	2	P. Dekker & E. Dekker-Meijer	Herstel fundering	200.000	
4	2	De Wind- Kempkes	Herstel fundering Code Rood.	200.000	Meerjarige subsidie
5	1	International Welcome Centre North (IWCN)	Basis financiering centrum voor Expats internationals en internationale bedrijven in Noord-Nederland	27.500	Boekjaar. 27.348 voor 2026, 28.715 voor 2027 en 30.151 voor 2028.
5	1	InnovatieclusterOp Drachten	VERVALLEN Bestemd voor het projectplan 2025-2027. Het Innovatiecluster Drachten (ICD) bestaat uit 23 bedrijven in Noord Nederland, met 4.300 medewerkers, die landelijk en internationaal opereren, met het zwaartepunt in Drachten. De bedrijven maken allemaal deel uit van de hoogtechnologische maakindustrie, één van de kurken van de Nederlandse economie. De bedrijven leveren een stevige bijdrage aan de regionale economie met (hoogwaardige) werkgelegenheid, innovatiekracht en economische en maatschappelijke waarde. Het ICD neemt een belangrijke plaats in de triple helix (overheid-ondernemers-onderwijs) door het bieden van een groot aantal stageplaatsen, onderwijs- en onderzoeksfaciliteiten voor opleidingen op mbo-, hbo- en universitair niveau. Voor de continuïteit van de programma's van het ICD is het belangrijk dat de provinciale bijdrage meerjarig wordt vastgelegd.	VERVALLEN	VERVALLEN
5	1	Vereniging Circulair Fryslan (VCF)	Het binnen de 3 o's aanjagen van de circulaire doelstellingen in de provincie Fryslân	200.000	Boekjaarsubsidie. Meerjarig 2024-2027. € 200.000 per jaar
5	1	Gemeente Leeuwarden	Realiseren van een economische plus middels werken – leren op het project Leeuwarden Oost	300.000	
5	1	Planbureau Fryslân	Uitvoeren blue delta monitor 4.0 en hierbij input meenemen vanuit ondernemerspanel.	65.000	
5	1	IPF	Bijdrage Basisorganisatie Wrk.frl	150.000	
5	1	Stichting Wetsus	Financiering van de randvoorwaarden (state of the art (onderzoeks)infrastructuur) en adequate personeelsondersteuning voor het uitvoeren van het wetenschappelijk excellente en economisch relevante onderzoeksprogramma van Wetsus in Leeuwarden. De activiteit zorgt ervoor dat Wetsus haar innovatieprogramma kan voortzettten, waardoor de in het Wetsus Businessplan 2021-2032 beschreven performance indicatoren gerealiseerd kunnen worden.	1.000.000	Boekjaarsubsidie. Meerjarig voor 2025-2027 € 1.000.000 per jaar
5	1	Stichting Wetsus (penvoerder)	Impact Programma Watercampus (IPW) 2025-2027 (hiervoor bekend als Watercampus Actieplan (WAP)	611.000	VERVALLEN
5	1	NOM	Projectnaam European Digital Innovation Hub nortern Netherlands.	338.287	
5	1	Stichting Entrepeneurial School of Oranjewoud	Bevorderen van het exporterend vermogen van het MKB in de regio onder de projectnaam Export Alliantie Fryslân Plus.	58.000	

Prg	Bel.veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € Begroting 2026	Toelichting
5	2	Stichting Comprix	It fuortsterkjen fan it Frysk en de Stellingwerfse taal en kultuer yn it primêr ûnderwiis troch it erfguod-edukaasjeprogramma 'De Veerkieker'. It Veerkiekerprojekt wurdt útwreide wurdt mei materiaal oangeande materieel en ymmaterieel Frysk kultureel erfgoed en it Veerkieker-oanbod wurdt ferbûn oan de Fryske taal. Slút oan by de doelstelling fan Taalplan Frysk 2030 om it Frysk te fuortsterkjen op skoallen yn Fryslân.	20.000	
5	2	Afûk	Untwikkeling ynteraktive praatplaten Tys & Teske. Slút oan by it doel om mear filmkes, ferskes, spultsjes en apps yn it Frysk foar jonge bern te ûntwikkeljen foar it fuortsterkjen fan it Frysk yn de thússituaasje.	40.000	
5	2	St. Merk Fryslân	Merk Fryslân is de regiomarketingorganisatie van de provincie Fryslân die invulling geeft aan een overkoepelende regiomarketingstructuur in de provincie. De stichting werkt primair aan de toeristische marketing en promotie, ondersteunt productontwikkeling en het gastheerschap van Friesland. De Waddeneilanden worden hierbij als apart merk vermarkt. Om de regiomarketing te realiseren, is samenwerking met de ondernemers, gemeenten, provincie en andere stakeholders onontbeerlijk.	2.168.300	Meerjarige boekjaarsubsidie
5	2	Stichting Innovatiepact Fryslân (IPF)	Financiering IPF om ervoor te zorgen dat binnen de 3 o's de economische agenda voor Fryslan gezamenlijk wordt aangejaagd en uitgevoerd	990.000	Boekjaarsubsidie basisorganisatie € 29.0000. TAF € 200.000 Ynbusiness € 350.000. Innovatiebudget € 150.000.
5	2	Wandelnet	Beheren van de landelijke wandelinfrastructuur. O.a. aanbrengen van bebording, het communiceren over de routes en het beheer wanneer er onvolkomenheden optreden.	52.900	Boekjaarsubsidie
5	2	Fietsplatform	Beheren van de landelijke fietsinfrastructuur. O.a. het beheren van de LF-routes en de routedatabank, in stand houden van een meldsysteem bij problemen bij routes, communicatie rondom de routes en aanspreekpunt in internationaal verband. Daarnaast beheer van de Europese routes (EuroVelo) en het opstellen van een provinciale kennisrapportages.	26.400	Boekjaarsubsidie
5	3	Stichting Fries Productiehuis Popcultuur (als penvoerder voor Platform Popcultuur Fryslân)	Activiteiten die bijdragen aan de versterking van de popsector in Fryslân, op basis van een gezamenlijk plan van Popfabryk, Friesland Pop en Platform Popcultuur Fryslân.	166.666	
5	3	Stichting Fries Productiehuis popcultuur / Popfabryk	Activiteiten die bijdragen aan de versterking van de popsector in Fryslân, op basis van een gezamenlijk plan van Popfabryk, Friesland Pop en Platform Popcultuur Fryslân.	135.204	
5	3	Stichting Friesland Pop	Activiteiten die bijdragen aan de versterking van de popsector in Fryslân, op basis van een gezamenlijk plan van Popfabryk, Friesland Pop en Platform Popcultuur Fryslân.	220.596	
5	3	We the North (Provincie Groningen)	Bijdrage aan de activiteiten van de cultuurregio We the North, waaronder financiering van talentontwikkelingsnetwerken in Noord-Nederland, en gezamenlijke lobby richting Den Haag.	120.000	Jaarlijkse bijdrage voor de periode 2025-2028, wordt conform bestuurlijke afspraken geïndexeerd en vanaf 2027 structureel verhoogd.
5	3	Stichting Befrijdingsfestival Fryslân	Organisatie Fries Befrijdingsfestival	51.800	Structureel per jaar
5	3	Stichting Befrijdingsfestival Fryslân	Aanvullende subsidie voor organisatie Fries Befrijdingsfestival	11.500	Jaarlijks voor de periode 2025-2028

Prg	Bel.veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € Begroting 2026	Toelichting
5	3	Stichting Centrum voor film in Friesland	De activiteiten van het Fries Film- en Audioarchief.	55.000	Projectsubsidie voor de periode 2025-2028.
5	3	Fryske Jeugd Orkest	Jonge musici (leeftijd 12-24 jaar) uit Friesland een podium te bieden om in een orkest met symfonische bezetting plezier te beleven aan samen muziek maken, streven naar professionele kwaliteit en bijzondere talenten door laten groeien naar het conservatorium.	51.625	Boekjaarsubsidie 2026-2028 Per jaar
5	3	Stichting Het Fries Museum	Bijdrage voor de aankoop van hedendaagse Friese kunst.	45.000	Maximumbedrag per jaar
5	3	Fries Museum	Voor de exploitaitie, instandhouding en doorontwikkeling van het Fries Museum als 'moedermuseum' van Fryslân	3.329.200	Boekjaarsubsidie 2026-2028. Per jaar.
5	3	Stichting Keunstwurk – KEK PO	Voor het programma Kultuuredukaasje mei Kwaliteit; een landelijke regeling (Cultuureducatie met Kwaliteit) van het FCP. Dit programma heeft als doel om programma's op terrein van cultuureducatie in het primair onderwijs (PO) te ontwikkelen en te borgen. Het programma zet in op deskundigheidsbevordering, ondersteuning van scholen en culturele aanbieders. Daarnaast zet het in op vakoverstijgend werken (onder andere de verbinding tussen taal en cultuur) via de zogenaamde 'meimakkers'.	479.000	Boekjiersubsydzje. Foar de jierren 2025-2028 It jier
5	3	Stichting Keunstwurk – Basisorganisatie	• Het stimuleren van cultuurparticipatie door ondersteuning van het amateurkunstenveld; • Het stimuleren van de verbinding tussen cultuur en het sociaal domein, waaronder zorg om tot een groter bereik van cultuurparticipatie te komen en • Het vergroten van kennis en professionalisering binnen het amateurkunstenveld onder meer vanuit de landelijke regeling gericht op cultuurparticipatie. Bij de steunfunctie legt de provincie de nadruk op drie taken: - Informatievoorziening - Deskundigheidsbevordering - Netwerkvorming en collectieve activiteiten	1.213.100	Boekjiersubsydzje. Foar de jierren 2025-2028 It jier
5	3	Stichting Keunstwurk	Uitvoeringskosten van het programma Kultueredukaasje mei Kwaliteit (KEK)	200.000	Boekjiersubsydzje. Foar de jierren 2025-2028 € 200.000 it jier
5	3	Stichting Keunstwurk	Activiteiten op het gebied van talentontwikkeling: uitvoering programma Fulkaan en coördinatie van Kunstbende Fryslân	93.000	Boekjiersubsydzje. Fulkaan: Foar de jierren 2025-2028 € 63.000 it jier en Kunstbende foar de jierren 2025-2026 € 30.000 it jier.
5	3	Stichting Keunstwurk – Taalplan Frysk 2030	Utfiering jaan oan de realisaasjeplannen fan alle ûnderwiissektoren t.g.f. de Taalplan Frysk-2030 ambysje en doelstellings foar in rike Fryske ûnderwiisomjouwing wêr binnen't alle learlingen optimaal Frysk leare kinne.	75.000	Foar de jierren 2025-2028 €75.000 it jier yn totaal € 300.000,-.
5	3	Stichting LF2028 (Arcadia)	Voorbereiding voor en organisatie van triënnales in 2025 en 2028	500.000	Voor de periode 2026-2028 is in totaal €1,5 miljoen gereserveerd voor realisatie van de Arcadia-triënnale 2028.
5	3	Museumfederatie Fryslân/Museumstifting Fryslân	De instelling levert ondersteuning aan de kleine musea en oudheidskamers. Daarnaast ook projectleiding en -coördinatie van de activiteitenweek 'Help pake en beppe de vakantie door' en Museumnacht Frl.	284.900	Boekjaarsubsidie € 236.000.- regulier en aanvullend € 48.900,- per jaar tijdelijk in de jaren 2025-2028 voor in ieder geval de projecten Museumnacht FRL en Help pake en beppe de winter door.
5	3	Firda CIOS	Het betreft de activiteiten fierljeppen, zeilen/skûtsjesilen, schaatsen en opleiden buurtsportcoaches	31.000	Boekjaarsubsidie. Meerjarensusidie voor 2025-2028. Per jaar
5	3	Koninklijke Nederlandse Kaatsbond	Verhogen deelname aan het kaatsen (door jongeren) en bevordering bekendheid van het kaatsen in het algemeen.	107.000	Boekjaarsubsidie. Structureel € 57.000. Tijdelijk voor de periode 2025 t/m 2028 jaarlijks € 50.000 voor Us keats takomst.

Prg	Bel.veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € Begroting 2026	Toelichting
5	3	Dambûn Frysk Spul	Verhogen deelname aan het Frysk damjen (door jongeren) en bevordering bekendheid van het Frysk damjen in het algemeen	25.800	Boekjaarsubsidie. Structureel € 10.800. Tijdelijk voor de periode 2025 t/m 2028 jaarlijks € 15.000 voor gezamenlijk positionering, digitalisering en het aantrekken van kinderen en jongeren.
5	3	Frysk Ljeppers Boun	Verhogen deelname aan het fierljeppen (door jongeren) en bevordering bekendheid van het fierljeppen in het algemeen.	30.600	Boekjaarsubsidie. Structureel € 10.600. Tijdelijk voor de periode 2025 t/m 2028 jaarlijks € 20.000 voor gezamenlijk positionering, digitalisering en het aantrekken van kinderen en jongeren.
5	3	Stichting Foar de Neiteam	Verhogen deelname aan het skûtsjesilen (door jongeren) en bevordering bekendheid van het skûtsjesilen in het algemeen.	10.500	Boekjaarsubsidie. Meerjarensubsidie voor 2025-2028. Per jaar
5	3	Stichting Sport Fryslân	Expertisecentrum op het gebied van sport, ter ondersteuning van sportbonden en -verenigingen, gemeenten, onderwijs, instellingen en bedrijven in Fryslân, inclusief aangepast sporten.	1.072.000	Boekjaarsubsidie. Structureel € 752.000. Tijdelijk voor de periode 2025 t/m 2028 jaarlijks voor een breder Sportfonds € 65.000, voor Sport en bewegen bereikbaar maken € 50.000. Sportoeuvreprijs en mooiste sportmoment € 20.000 en Fryske sport yn dyn Klasse € 60.000. Aanvullend voor het Schoolschaatsen in 2027 en 2028 jaarlijks € 125.000.
5	3	Stichting Sport Fryslân	Plan schoolschaatsen	63.000	Aanvullend voor schoolschaatsen 2e helft 2026
5	3	Topsport Noord	Individuele en collectieve begeleiding en ondersteuning van Friese sporttalenten en Topsporters.	445.000	Boekjaarsubsidie. Structureel € 395.000. Tijdelijk voor de periode 2025 t/m 2028 jaarlijks € 50.000 voor de uitvoering van de Noordelijke Topsport Agenda.
5	3	Koninklijk Eise Eisinga Planetarium	Project in het kader van de instandhouding van het kwalitatief hoogwaardig aanbod van professionele musea in de provincie Fryslân.	97.000	Boekjaarsubsidie
5	3	St. Erfgoed en Publiek	Ondersteuning Erfgoedvrijwilligers.nl Vergroten Erfgoedparticipatie & publieksbereik	20.000	Meerjarensubsidie voor programmaperiode Erfgoed 2026-2027
5	3	Stichting Tsjerkepaad	Verzorgen en bekendmaken van openstelling en evenementen in honderden Friese kerkgebouwen op de zaterdagen in de zomermaanden.	18.400	Boekjaarsubsidie. Meerjarensubsidie voor 2025-2028. Per jaar.
5	3	Stichting Alde Fryske Tsjerken	Beheer en behoud van de bij de stichting in bezit zijnde monumentale kerken.	335.200	Boekjaarsubsidie. Meerjarensubsidie voor 2025-2028. Per jaar.
5	3	Stichting De Fryske Mole	Beheer en behoud van de bij de stichting in bezit zijnde monumentale molens.	135.700	Boekjaarsubsidie. Meerjarensubsidie voor 2025-2028 € 135.700 per jaar. Rijksvolgend bedrag met € 14.000 verhoogd
5	3	Stichting Monumentenwacht Fryslân	Inspectie van de bij de Monumentenwacht aangesloten monumenten.	330.400	Boekjaarsubsidie. Meerjarensubsidie voor 2025-2028. Per jaar.
5	3	Stichting Steunpunt Monumentenzorg Fryslân	Onbetaalde dienstverlening voor gemeenten, monumentenorganisaties en particulieren op het gebied van monumentenzorg, waaronder herbestemming, archeologie en cultuurhistorie. Het bieden van een platformfunctie voor de monumentenzorg. Onder deze subsidie valt ook de € 15.300 die jaarlijks beschikbaar is voor de vrijwilligersorganisaties. St. Steunpunt Monumentenzorg stelt dit budget beschikbaar aan deze organisaties.	299.000	Boekjaarsubsidie. Meerjarensubsidie voor 2025-2028. Per jaar.
5	3	Stichting Restauratie OpleidingsProjecten Noord-Nederland (ROP Noord)	Stimuleren/zoeken van leerlingen voor het restauratieambacht bij monumenten (samenwerking drie Noordelijke Provincies)	10.000	2025-2028
5	3	Algemiene Fryske Underrjocht Kommisje (AFUK)	It stypjen fan aktiviteiten yn de folwoeksene-edukaasje wat de Fryske taal oanbelanget. It giet hjir om it trochbeteljen fan it bedrach dat hjirfoar yn de Rykspost foar it fuortsterkjen fan de Fryske taal en kultuer opnommen is.	2.771.700	Boekjiersubsydzje. Foar it jier 2026-2028 foar de ûnderdielen: € 697.800 basis € 234.900 BFF

Prg	Bel.veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € Begroting 2026	Toelichting
			Draachflakferbreedzjen/ fersterkjen fan de Fryske taal yn alle sektoren fan it maatskippelik libben. Ynformaasjefoarsjenning en algemiene promoasje fan 'e Fryske taal. Dêrneist Boeken fan Fryslân: (ynter)nasjonale promoasje fan de Fryske literatuer. Aktiviteiten op it mêd fan de taalstimulearring yn de foarskoalske perioade: Alden en professionals yn Fryslân dy't te krijen hawwe mei bern yn de foarskoalske perioade (VVE= Voor- en Vroegschoolse Educatie) ynformearje oer meartalich grutbringen. Professionals stimulearje om aktyf mei taalbelied dwaande te bliuwen. Brûkber en oantreklik materiaal oanbiede om in goede taalomjouwing te stimulearjen, sawol thús as op pjutteboartersplakken en bernedeiferbliuwen. Utfiering jaan oan de realisaasjeplannen fan alle ûnderwiissektoren t.g.f. de Taalplan Frysk-2030 ambysje en doelstellings foar in rike Fryske ûnderwiisomjouwing wêr binnen't alle learlingen optimaal Frysk leare kinne. Subsydzje y.f.m. de kurrikulumferoaring foar it lêzen/skriuwen fan it Frysk yn it ûnderwiis en útwurking learline en kearndoelen ûnderwiis wêr ûnder ek it spesjaal ûnderwiis.		€ 268.500 Taalbelied € 49.900 Frysk yn de skreane media € 206.500 Foarskoalsk € 309.750 MYF lisinsjes en begelieding Spoar 8 en Searje 36 € 929.300 Taalplan Frysk 2030 € 75.000 Ryk Kurrikulum
5	3	Algemiene Fryske Underrjocht Kommisje (AFUK)	Bydrage foar de kommunikaasje-aktiviteiten Taalplan Frysk 2030 sektor Mbû.	82.000	Foar de jierren 2026-2028
5	3	Algemiene Fryske Underrjocht Kommisje (AFUK)	Projektsubsydzje foar it trochûntwikkeljen fan de taallearapp foar de Fryske taal mei û.o. útweidingen foar oare talen foar nije sprekkers en trochsetters.	105.000	Neffens de ôfspraken BFTK 2024-2028.
5	3	CEDIN	Utfiering jaan oan de realisaasjeplannen fan alle ûnderwiissektoren t.g.f. de Taalplan Frysk-2030 ambysje en doelstellings foar in rike Fryske ûnderwiisomjouwing wêrbinnen't alle learlingen optimaal Frysk leare kinne. De aktiviteiten stypje it Frysk yn it basisûnderwiis, befoarderjen fan Fryske taal ûnder bern mei it tydskrift Tsjil en befoarderjen fan de Fryske taal ûnder jongerein mei it tydskrift LinKk. Ambyszje fan de BFTK 2024-2028 oangeande it oanlûken, stimulearjen, oplieden, by- en nei-oplieden en begelieden fan de leararen yn it primêr en fuortset ûnderwiis. Kommunikaasje-aktiviteiten Taalplan Frysk 2030 sektoren Fuortset en Spesjaal.	1.806.831	Boekjiersubsydzje. Taalplan Frysk 2030-ambysje útfiering realisaasjeplan. Foar de jierren 2026-2028 it jier foar de ûnderdielen: Taalplan € 1.226.100 Taalplan MYF Tsjil & LinKk € 103.250 Klasse Frysk € 60.000 Kurrikulum € 271.370 BFTK '24-'28 oanlûken,stimulearjen, oplieden € 120.000 Kommunikaasje € 26.111
5	3	Cedin	VERVALLEN Bydrage foar de kommunikaasje-aktiviteiten Taalplan Frysk 2030 sektoren Fuortset en Spesjaal.	VERVALLEN	VERVALLEN
5	3	Explore the North - Taalproduksjehûs	Explore the North ferkent en trotsearret de grinzen fan dissiplinen mei literatuer, taal en meartaligens as gids mei de poadiumkeunsten as fêste partner en mei oare keunstfoarmen én wittenskip as goede, krityske freonen.	200.000	Boekjiersubzydje. Foar de jierren 2025-2028 € 200.000 it jier
5	3	Stichting Fers	Via Fers, de provinciale ondersteuningsinstelling bibliotheken (POI), geeft de provincie uitvoering aan de provinciale wettelijke taak vanuit de Wet Stelsel Openbare Bibliotheek-voorzieningen (WSOB). Bibliotheken spelen een rol op het gebied van taal en lezen en dragen bij aan sociale cohesie. Fers biedt een pakket ondersteunende diensten en activiteiten aan bibliotheken. Vanuit de WSOB is Fers verantwoordelijk voor interbibliothecair leenverkeer, ondersteuning bij bedrijfsvoering, marketing en de ontwikkeling van	3.981.300	Boekjiersubsydzje, Waarvan: * Regulier: 3858900

Prg	Bel.veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € Begroting 2026	Toelichting
			innovaties ten behoeve van het Fries bibliotheekwerk. Ook levert Fers inzet voor de leesbevorderingsprojecten Tomke en LêsNo en het Taalplan Frysk.		* Tomke: € 34.800 * LêsNo: € 27.600 en * Taalplan: € 60.000
5	3	Fryske Akademy	a. Stifting, dy't har taleit op it wittenskiplik ûndersyk en ûnderwiis yn en oangeande Fryslân en synmienskip, skiednis, taal en kultuer. b. Bydrage ûnderwiiskundige taak F.A. oan de Universiteit fan Amsterdam.	3.293.000	Boekjiersubsydzje. De subzydsje bestiet út: Ryksbydrage provinsjefûns. € 1.850.000 Provinsjale eksploitaasje-subsydzje fan € 1.443.000
5	3	Fryske Akademy: Europees Buro foar Lytse Talen	Fuortsterking fan de relaasje tusken Europeeske fûnsen & belied (ek fia NPLD) mei it belied & praktyk fan de Fryske en Nedersaksyske Taal- en Kultuer-organisaasjes.	12.700	Boekjiersubsydzje. Foar 2025-2028 it jier.
5	3	EBLT (Europeesk Buro foar Lytse Talen)	Aktiviteiten foar de beskerming fan minderheidstalen, wêr yn bysûnder it Frysk, yn Nederlân op Europeesk, nasjonaal en provinsjaal nivo.	25.000	Foar de jierren 2026-2028
5	3	Fryske Akademy - Mercator Europeesk Kennissintrum foar Meartaligens en Taallearen en EBLT	It Mercator Europeesk Kennissintrum fiert ferlykjend wittenskiplik ûndersyk yn Europa út en ferbynt dat mei maatskiplike fraachstikken yn Fryslân oangeande ûnder oare ûnderwiis (Taalplan Frysk 2030), taalbelied en taal-fitaliteit fan it Frysk. Dêrfoar wurket sy nau gear mei de provinsje en Fryske taal- en ûnderwiisorganisaasjes, ynventarisearret de ûndersyksfragen út 'e praktyk en lûkt de nedige (Europeeske) fûnsen oan.	236.400	Boekjiersubsydzje. Foar de jierren 2026-2028 € 236.400 it jier.
5	3	Skriuwerboun	It besterkjen fan de Fryske literatuer en kultuer.	4.900	Boekjiersubsydzje
5	3	Stichting Bildts Aigene	De stifting stelt him ta doel it Bildtsk as libbene streektaal en it Bildtsk eigene te hanthavenjen en te befoarderjen.	3.400	Boekjiersubsydzje
5	3	Stichting Leeuwarden UNESCO City of Literature	Subsydzje foar it yn stân hâlden fan it ûnderdiel UNESCO City of Literature oangeande it literêre libben yn Fryslân troch it útfieren fan plannen mei as doel om: · It hjoeddeistige literêre fjild bliuwt ferienigjen. · Gebrûk meitsje fan in besteand, profesjoneel en tige produktyf ynternasjonaal netwurk. · Yn gearwurking mei dat ynternasjonale netwurk op lokaal nivo in duorsume literêre ynfrastruktuer opbouwe. · In takomstperspektyf biede oan de hjoeddeiske en takomstige generaasje skriuwers. · Har kennis fan meartaligens útdrage, ek bûten Europa. Him profilearje mei en konsintrearje op Global Goals as ynklusiviteit en erfgoed, wêryn 't Fryslân al langere tiid in foarlûkersrol hat.	300.000	Foar de jierren 2026-2028 € 300.000,- it jier. Yn totaal oer de jierren 2025-2028 € 1.288.165,-
5	3	Stichting De Moanne	In eigentiids opinyblêd dat der neistribbet in bydrage te leverjen oan it ynlibben hâlden fan kultuer en taal yn Fryslân sûnder ûndergeskikt te wezen oan in bepaalde (maatskiplike) ideologie.	91.000	Boekjiersubsydzje. Foar 2025-2028 It jier

Prg	Bel.veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € Begroting 2026	Toelichting
5	3	Stifting Frysktalige berne-opfang, Ekspertizesintrum foar Frysk yn de foarskoalske perioade (SFBO)	Utfiering jaan oan de realisaasjeplannen fan alle ûnderwiissektoren t.g.f. de Taalplan Frysk-2030 ambysje en doelstellings foar in rike Fryske ûnderwiisomjouwing wêr binnen alle learlingen optimaal Frysk leare kinne. Benammen rjochte op it foarkomme fan taalferlies en it rjochtdwaan oan de thústaal en it befoarderjen fan taaloerdracht troch it stimulearjen fan de taalûntwikkeling fan pjutten benammen rjochte op it Frysk en it ferbetterjen fan de oansluting op it primêr ûnderwiis. Trochûntwikkeling Fryske Taalaktivaasje Game - 'Leare mei Lobke' Mei dy boartersûnderfining wurdt bydroegen oan de taaloerdracht fan it Frysk: jonge bern meitsje op in natuerlike en boartlike wize kennis mei de taal, wat de taalwinning, it brûken en it belibjen fan it Frysk fersterket.	796.100	Boekjiersubsydzje. Foar de jierren 2025-2028. Lokaasjes € 718.100. Taalplan € 38.000. Taalaktivaasje Game € 40.000
5	3	Stifting Frysktalige berne-opfang (SFBO)	Bydrage foar de kommunikaasje-aktiviteiten Taalplan Frysk 2030 sektor Foarskoalsk.	25.000	Foar de jierren 2025-2028
5	3	Stichting Hispel	Frysk literâr (ynternet)tiidskrift mei de ambysje om in (digitaal) literatuerplein te wêzen.	43.300	Boekjiersubsydzje. Foar 2025-2028 It jier.
5	3	Stichting NHL Stenden Hogeschool	Utfiering jaan oan de realisaasjeplannen fan alle ûnderwiissektoren t.g.f. de Taalplan Frysk-2030 ambysje en doelstellings foar in rike Fryske ûnderwiisomjouwing wêrbinnen't alle learlingen optimaal Frysk leare kinne. Ambyszje fan de BFTK 2024-2028 oangeande it oanlûken, stimulearjen, oplieden, by- en nei-oplieden en begelieden fan de leararen yn it primêr en fuortset ûnderwiis.	2.152.300	Boekjiersubsydzje. Taalplan Frysk 2030-ambysje útfiering realisaasjeplan. Foar it jierren 2025-2028 foar 2026: Taalkoördinatoaren € 46.000 Learare-oplieding Frysk PU & FU € 298.900 Lektoraat M&G € 132.000 Taalplan Frysk € 1.450.400 BFTK 24-'28 oanlûken,stimulearje, oplieden € 225.000,-
5	3	NHL Stenden Hegeskoalle	VERVALLEN Subsydzje, n.o.f. de útkomsten fan in ûndersyk, oangeande de PR en kommunikaasje foar de útfiering fan de aktiviteiten neffens foar de ambyszje fan de BFTK 2024-2028 oangeande it oanlûken, stimulearjen, oplieden, by- en nei-oplieden en begelieden fan de leararen yn it primêr en fuortset ûnderwiis.	VERVALLEN	
5	3	NHL Stenden Hogeschool	Bydrage foar de kommunikaasje-aktiviteiten Taalplan Frysk 2030 sektoren Primêr en Hbû.	150.000	Foar de jierren 2026-2028
5	3	Stichting Omrop Fryslân	Utfiering jaan oan it konvenant "Bestuursafspraken Fries in de Media 2016", spesifyk de realisaasje fan de programma's dy't mei elkoar de folsleine en alsidige Frysktalige programmearring foarmje op ferskate mediaplatfoarms.	853.700	Boekjiersubsydzje
5	3	Stichting Omrop Fryslân	Utfiering jaan oan de realisaasjeplannen fan de ûnderwiissektoren t.g.f. de Taalplan Frysk-2030 ambysje en doelstellings foar in rike Fryske ûnderwiisomjouwing wêr binnen alle learlingen optimaal Frysk leare kinne.	175.000	Boekjiersubsydzje. Taalplan Frysk 2030-ambysje útfiering realisaasjeplan. Foar de jierren 2025-2028 175.000 it jier
5	3	Stichting Stellingwarver Schrieversronte	It ynstânhâlden en befoarderjen fan de Stellingwarver taal en kultuer. It dwaan fan: a. taalûndersyk en b. taalkundichûndersyk	29.500	Boekjiersubsydzje
5	3	Stichting Utjouwerij Frysk Toaniel (STUFT)	Fersterking fan it Frysk troch de útjefte fan Frysktalige toaniel tekstboekjes.	21.000	Boekjiersubsydzje
5	4	Keunstwurk uit naam van de samenwerkende organisaties achter stipe.frl /	Het overnemen van de taken die de provincie zelf uitvoerde aangaande het aanjagen van het ondersteuningsnetwerk Mienskipsinitatieven.	288 .000	2026 en 2027 in één beschikking

Prg	Bel.veld	Subsidieontvanger	Doelstelling	Bedrag in € Begroting 2026	Toelichting
		ondersteuningsnetwerk mienskipsinitiatieven.	Een netwerk waarbij de steunorganisaties, dorp- en wijkcoördinatoren van gemeenten en provinciale projectadviseurs integraal het Friese vrijwilligerswerk bedienen.		
5	4	Planbureau Fryslân (voorheen Fries Sociaal Planbureau)	Begeleiding, kadervorming, documentatie, informatie, onderzoek en studie, verbinden van partijen, ondersteuning van gemeenten bij de ontwikkelingen rond de wet maatschappelijke ondersteuning, welzijn nieuwe stijl en aanpalende terreinen, uitvoering cultuurmonitor 2026.	1.951.454	Boekjiersubsydzje: 1.882.454 plus cultuurmonitor: 69.000
5	4	Keunstwurk	VERVALLEN In het bestuursakkoord 'Oparbeidzje foar Fryslân' (2024-2027) is de ambitie opgenomen is om te komen tot een Mienskipsnetwerk: "Er is al een proef hoe Doarpswurk samen met Sport Fryslân en Keunstwurk een rol kunnen spelen bij het ondersteunen van verenigingen, organisaties en vrijwilligers. Hier maken wij de provinciale inzet van. Met deze organisaties bouwen wij aan een sterke ondersteuning voor initiatieven van onze mienskip. Voor de ondersteuning komt één loket dat makkelijk te vinden en bereiken is".Op dit moment is netwerk operationeel in 2 van de 5 provinciale regio's. Om te voldoen aan de ambitie uit het bestuursakkoord dient het Mienskipsnetwerk verder uitgebreid te worden naar alle 5 regio's. Dit vraagt extra inzet vanuit Keunstwurk als een van deelnemende partijen in het Netwerk.	VERVALLEN	
5	4	Stichting Doarpswurk	Bevordering van de leefomstandigheden op het platteland. Het bieden van begeleiding, kadervorming, documentatie, informatie en ondersteuning t.b.v. vrijwilligers, verenigingen, dorpshuizen, plaatselijk belang en gemeenten in Fryslân.	766.600	Boekjaarsubsidie
6	2	S. Vis h.o. The House of Carrynette Kiltmakers	Winkelruimte exploiteren (Oude Oosterstraat 9)	10.000	
6	2	Maatschap Ogenblik	Winkelruimte exploiteren (Tweebaksmarkt 70)	7.293	
6	3	Groningen Airport Eelde/Necamco	Opleiding Luchtvaarttechniek op Groningen Airport Eelde	55.281	

Bijlage 4. Overzicht investeringen 2026

Onderhanden en opgeleverde investeringen

Hieronder is een overzicht opgenomen van de onderhanden en opgeleverde investeringen per categorie.

	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO		
x € 1.000,-	Uitgaven	Begroot	Bestedingen	Inkomsten	Begroot	Inkomsten	Aanschafwaarde	Begroot	Aanschafwarde
Project	**01/01/2026**	**2026**	**2026**	**01/01/2026**	**2026**	**2026**	**01/01/2026**	**2026**	**31/12/2026**
Totaal Bedrijfsmiddelen	3.008	6.621	543	0	0	0	3.008	6.621	3.551
Totaal Grondbeleid	126.801	19.798	2.941	69.315	17.161	2.248	57.485	2.637	58.178
Totaal Projecten	1.093.429	92.126	10.548	680.581	39.704	5.708	412.848	52.422	417.689
Eindtotaal	**1.223.237**	**118.544**	**14.032**	**749.896**	**56.865**	**7.956**	**473.341**	**61.680**	**479.418**

In onderstaande tabellen is de stand van zaken van de lopende investeringen in 2026 per categorie weergegeven.

Project	UITGAVEN Uitgaven 01/01/2026	Begroot 2026	Bestedingen 2026	INKOMSTEN Inkomsten 01/01/2026	Begroot 2026	Inkomsten 2026	SALDO Aanschafwaarde 01/01/2026	Begroot 2026	Aanschafwaarde 31/12/2026	Voortgang tijdsplanning		Voortgang financieel	
Doorstep 3 2024	1.550	178	57	0	0	0	1.550	178	1.607	met overschrijding		ligt op schema	
Telefooncentrale 2024	122	78	63	0	0	0	122	78	185	met overschrijding		ligt op schema	
Totaal bedrijfsmiddel ICT	**1.672**	**256**	**120**	**0**	**0**	**0**	**1.672**	**256**	**1.792**				
4 GPS ontvangers	45	37	0	0	0	0	45	37	45	ligt op schema		ligt op schema	
2 tachymeters	27	33	0	0	0	0	27	33	27	ligt op schema		ligt op schema	
Totaal Bedrijfsmiddelen wegen	**72**	**70**	**0**	**0**	**0**	**0**	**72**	**70**	**72**				
Stelpost energieneutrale gebouwen programma 2	0	407	0	0	0	0	0	407	0	ligt op schema		ligt op schema	
Glas vervangen monumentaal deel energie neutr geb	50	10	2	0	0	0	50	10	53	met overschrijding		ligt op schema	
PV panelen op dak energie neutrale gebouwen	4	143	-4	0	0	0	4	143	0	ligt op schema		ligt op schema	
Aansl warmtenet va 2027 energie neutrale gebouwen	22	63	-22	0	0	0	22	63	0	ligt op schema		ligt op schema	
Led verlichting energie neutrale gebouwen	623	-84	31	0	0	0	623	-84	654	met overschrijding		ligt op schema	
Energie neutraal maken 4 steunpunten	112	25	30	0	0	0	112	25	143	ligt op schema		ligt op schema	
Totaal Energie neutrale provincie	**811**	**565**	**38**	**0**	**0**	**0**	**811**	**565**	**849**				
1 zoutmenginstallatie	0	55	0	0	0	0	0	55	0	ligt op schema		ligt op schema	
4 zoutmenginstallaties	0	220	0	0	0	0	0	220	0	ligt op schema		ligt op schema	
2 Natzoutstrooimachines 2025	70	0	0	0	0	0	70	0	70	ligt op schema		ligt op schema	
Totaal Gladheidsbestrijding algemeen	**70**	**275**	**0**	**0**	**0**	**0**	**70**	**275**	**70**				
Keukenapparatuur bedrijfsrestaurant	34	16	6	0	0	0	34	16	40	ligt op schema		ligt op schema	
Vaste inrichting PH 2025-2029	0	566	72	0	0	0	0	566	72	ligt op schema		ligt op schema	
Bureaustoelen 2025	0	95	95	0	0	0	0	95	95	ligt op schema		met risico voor mogelijke overschrijdingen	
Laadvoorziening parkeergarage Oosterstraat	0	26	26	0	0	0	0	26	26	ligt op schema		ligt op schema	
Vergaderstoelen 2026	0	0	29	0	0	0	0	0	29	ligt op schema		ligt op schema	
Smartphones 2026	0	0	31	0	0	0	0	0	31	ligt op schema		ligt op schema	
Vergaderstoelen 2026	0	0	29	0	0	0	0	0	29	ligt op schema		ligt op schema	

Project	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO			Voortgang tijdsplanning	Voortgang financieel
	Uitgaven 01/01/2026	Begroot 2026	Bestedingen 2026	Inkomsten 01/01/2026	Begroot 2026	Inkomsten 2026	Aanschafwaarde 01/01/2026	Begroot 2026	Aanschafwaarde 31/12/2026		
Totaal Huisvesting	**34**	**704**	**288**	**0**	**0**	**0**	**34**	**704**	**322**		
Steunpunt Bolsward installaties	0	377	0	0	0	0	0	377	0	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Steunpunt Bolsward inrichting	0	46	0	0	0	0	0	46	0	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Steunpunt Bolsward	127	3.980	-78	0	0	0	127	3.980	50	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Kaploods Dokkum	1	144	0	0	0	0	1	144	1	ligt op schema	ligt op schema
Rieten dak Skulherne	133	17	0	0	0	0	133	17	133	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Steunpunten	**262**	**4.564**	**-78**	**0**	**0**	**0**	**262**	**4.564**	**184**		
Vervanging kraan PW 105 2024	87	13	13	0	0	0	87	13	99	ligt op schema	ligt op schema
Vervanging kraan PW 104 2024	1	174	162	0	0	0	1	174	163	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Vaarwegen Vaartuigen algemeen	**88**	**188**	**175**	**0**	**0**	**0**	**88**	**188**	**262**		
Totaal Bedrijfsmiddelen	**3.008**	**6.621**	**543**	**0**	**0**	**0**	**3.008**	**6.621**	**3.551**		

Project	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO			Voortgang tijdsplanning	Voortgang financieel
	Uitgaven 01/01/2026	Begroot 2026	Bestedingen 2026	Inkomsten 01/01/2026	Begroot 2026	Inkomsten 2026	Aanschafwaarde 01/01/2026	Begroot 2026	Aanschafwaarde 31/12/2026		
Strategische grondvoorraad	21.063	2.485	34	1.026	-978	311	20.037	3.463	19.760	nvt	nvt
Totaal Grondbeleid	**21.063**	**2.485**	**34**	**1.026**	**-978**	**311**	**20.037**	**3.463**	**19.760**		
Natuurgrond tbv internationale opgave	14.860	0	714	11.917	0	602	2.944	0	3.055	nvt	nvt
Natuurgrond tbv provinciale opgave	12.655	0	0	10.131	0	0	2.524	0	2.524	nvt	nvt
IKG Gronden buiten herijkte NNN	49.982	0	1.934	20.702	0	1.332	29.280	0	29.882	nvt	nvt
Grond in expl. Natuurgrond tbv internat. opgave	539	0	0	-69	0	0	608	0	608	nvt	nvt
Grond in expl. Natuurgrond tnv prov. opgave	1.612	0	0	505	0	0	1.107	0	1.107	nvt	nvt
Totaal Natuurpact	**79.648**	**0**	**2.648**	**43.186**	**0**	**1.934**	**36.462**	**0**	**37.175**		
Veenweidevisie grond De Welle Woudsend	172	-1	0	13	-2	0	159	2	159	nvt	nvt
Gebiedsproject Aldeboarn - De Deelen	9.495	891	37	9.495	891	0	0	0	37	nvt	nvt
Gebiedsproject Hege Warren	15.030	15.899	169	14.207	16.722	2	823	-823	990	nvt	nvt
Gebiedsproject Idzegea	1.392	523	53	1.387	528	0	5	-5	57	nvt	nvt
Totaal Veenweide	**26.090**	**17.313**	**259**	**25.103**	**18.139**	**2**	**986**	**-826**	**1.243**		
Totaal Grondbeleid	**126.801**	**19.798**	**2.941**	**69.315**	**17.161**	**2.248**	**57.485**	**2.637**	**58.178**		

Project	UITGAVEN Uitgaven 01/01/2026	Begroot 2026	Bestedingen 2026	INKOMSTEN Inkomsten 01/01/2026	Begroot 2026	Inkomsten 2026	SALDO Aanschafwaarde 01/01/2026	Begroot 2026	Aanschafwaarde 31/12/2026	Voortgang tijdsplanning	Voortgang financieel
PAB Glasvezel en programmakosten	10.503	457	141	1.546	0	0	8.957	457	9.098	ligt op schema	ligt op schema
FMP Afstbed bruggen cluster Leeuwarden	2.666	2.505	0	2.666	1.394	0	0	1.111	0	ligt op schema	ligt op schema
PAB Aansluiting bruggen op swettehus 10 jr.	720	0	0	0	0	0	720	0	720	ligt op schema	ligt op schema
PAB Aansluiting bruggen op Swettehus 25 jr.	499	0	0	0	0	0	499	0	499	ligt op schema	ligt op schema
PAB Aansluiting bruggen op Swettehus	1.388	693	17	1.218	0	0	169	693	186	ligt op schema	ligt op schema
Prov bruggen Heerenveen	0	0	0	0	824	0	0	-824	0	ligt op schema	ligt op schema
Afstandsbediening overig	0	371	0	0	0	0	0	371	0	ligt op schema	ligt op schema
Steunpunt Swettehus totaal 100 jaar	1.197	0	0	0	0	0	1.197	0	1.197	ligt op schema	ligt op schema
Steunpunt Swettehus totaal 30 jaar	171	0	0	0	0	0	171	0	171	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Afstandsbediening	**17.143**	**4.026**	**158**	**5.431**	**2.218**	**0**	**11.712**	**1.809**	**11.870**		
Aanpassing bus/treinhaltes	642	358	5	0	0	0	642	358	647	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Busstation Heerenveen	1.329	1.059	25	300	0	0	1.029	1.059	1.054	met overschrijding	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Busremise Leeuwarden tijdelijk	2.999	-202	3	0	0	0	2.999	-202	3.001	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Dokkum grond	667	25	1	38	-38	0	629	63	630	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Heerenveen grond	13	897	5	0	0	0	13	897	18	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Sneek/Bolsward grond	6	669	4	0	0	0	6	669	10	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Terschelling grond	11	439	828	0	0	0	11	439	839	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Drachten opstallen	11	1.039	5	0	0	0	11	1.039	16	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Harlingen opstallen	8	-8	5	0	0	0	8	-8	13	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Heerenveen opstallen	6	24	5	0	30	0	6	-6	10	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Leeuwarden opstallen	213	2.837	5	0	0	0	213	2.837	218	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Lemmer opstallen	6	1.044	5	0	0	0	6	1.044	11	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Oosterwolde opstallen	1.160	-110	5	72	194	23	1.088	-305	1.070	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Sneek/Bolsward opstallen	7	1.043	6	0	0	0	7	1.043	12	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Terschelling opstallen	4	1.021	1.129	0	0	0	4	1.021	1.134	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Vlieland opstallen	6	294	3	0	0	0	6	294	9	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Dokkum opstallen	18	32	6	0	60	37	18	-28	-13	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Vlieland grond	14	286	5	0	0	0	14	286	19	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Oosterwolde grond	23	627	4	0	0	0	23	627	28	ligt op schema	ligt op schema

Project	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO			Voortgang tijdsplanning	Voortgang financieel
	Uitgaven 01/01/2026	Begroot 2026	Bestedingen 2026	Inkomsten 01/01/2026	Begroot 2026	Inkomsten 2026	Aanschafwaarde 01/01/2026	Begroot 2026	Aanschafwaarde 31/12/2026		
Busremise Lemmer grond	10	665	5	0	0	0	10	665	14	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Leeuwarden grond	50	1.950	18	0	0	0	50	1.950	68	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Harlingen grond	12	-12	10	0	0	0	12	-12	22	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Drachten grond	10	770	7	0	0	0	10	770	16	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Busremises	**7.226**	**14.745**	**2.091**	**410**	**247**	**60**	**6.816**	**14.499**	**8.847**		
CA: Algemeen	401.981	8.915	1.167	244.822	8.910	3.189	157.160	5	155.138	ligt op schema	ligt op schema
Totaal De Centrale As	**401.981**	**8.915**	**1.167**	**244.822**	**8.910**	**3.189**	**157.160**	**5**	**155.138**		
Hekkeldepot de Bakkerij	43	0	0	21	0	0	21	0	21	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Depotbeheer	**43**	**0**	**0**	**21**	**0**	**0**	**21**	**0**	**21**		
Project ESGL Extra Sneltrein Gron Lwd	38.166	2.364	-34	38.166	2.364	0	0	0	-34	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Extra sneltrein Gron Lwd	**38.166**	**2.364**	**-34**	**38.166**	**2.364**	**0**	**0**	**0**	**-34**		
Hoofdfietsroutes	151	2.694	408	0	0	0	151	2.694	558	ligt op schema	ligt op schema
Hoofdfietsroutes N358 Blauforleat - Surhuisterveen	282	-142	1	0	0	0	282	-142	282	ligt op schema	ligt op schema
Hoofdfietsroutes F924 Oosterzee en Echten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ligt op schema	ligt op schema
Hoofdfietsroutes Bebording	9	221	3	0	0	0	9	221	12	ligt op schema	ligt op schema
Hoofdfietsroutes ombouw F357	18	642	9	0	0	0	18	642	27	ligt op schema	ligt op schema
Hoofdfietsroutes belijning	66	54	0	0	0	0	66	54	66	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Hoofdfietsroutes	**525**	**3.470**	**421**	**0**	**0**	**0**	**525**	**3.470**	**947**		
N361 oversteken Ryptsjerk	0	228	0	0	145	0	0	83	0	ligt op schema	ligt op schema
N357 veilige fietsoversteken Stiens Hijum	0	456	0	0	290	0	0	166	0	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Infrastructurele verkeersveiligheidsmaatregelen	**0**	**684**	**0**	**0**	**435**	**0**	**0**	**250**	**0**		
N359 Bolsward-A7 aansluiting noordzijde	3.109	1.028	608	0	459	0	3.109	569	3.717	ligt op schema	met risico voor mogelijke overschrijdingen
N354 Tsienzerbuorren- Dearsum	6.000	146	0	1.102	0	0	4.898	147	4.898	ligt op schema	ligt op schema
Totaal KIP	**9.109**	**1.174**	**608**	**1.102**	**458**	**0**	**8.007**	**716**	**8.615**		
Onderzoek en voorbereiding kunstwerken	64	36	19	0	0	0	64	36	83	ligt op schema	ligt op schema
Brug Hallummervaart te Hallum	87	200	0	0	0	0	87	200	87	ligt op schema	ligt op schema
Brug Kiesterzijl	98	56	2	0	0	0	98	56	100	ligt op schema	ligt op schema
Brug Dronrijp	15.313	394	15	55	0	0	15.257	394	15.272	ligt op schema	ligt op schema
Kunstwerken N359	20.178	46	8	14.418	406	0	5.760	-360	5.768	ligt op schema	ligt op schema

Project	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO			Voortgang tijdsplanning	Voortgang financieel
	Uitgaven 01/01/2026	Begroot 2026	Bestedingen 2026	Inkomsten 01/01/2026	Begroot 2026	Inkomsten 2026	Aanschafwaarde 01/01/2026	Begroot 2026	Aanschafwaarde 31/12/2026		
Vaste brug Hijum	42	126	0	0	0	0	42	126	42	ligt op schema	ligt op schema
Prikkedam te Makkinga	58	0	0	0	0	0	58	0	58	ligt op schema	ligt op schema
MPK Bedrijfsvoering	50	0	0	50	0	0	0	0	0	ligt op schema	ligt op schema
Brug Rottum	137	-2	0	0	0	0	137	-2	137	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Jousterbrug Heerenveen	25	0	0	0	0	0	25	0	25	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Skarsterbrug	4	55	0	0	0	0	4	55	4	ligt op schema	ligt op schema
Gerke Numanbrug Gorredijk	4	-55	0	0	0	0	4	-55	4	ligt op schema	ligt op schema
Oldetrijnsterbrug	14	-1	0	0	0	0	14	-1	14	ligt op schema	ligt op schema
Brug Nieuweschoot	26	0	0	0	0	0	26	0	26	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Brug Mildam	4	0	0	0	0	0	4	0	4	ligt op schema	ligt op schema
Brug Oldelamer Munnekeburen	4	0	0	0	0	0	4	0	4	ligt op schema	ligt op schema
Brug Zijlroede Lemmer	111	159	0	0	0	0	111	159	111	ligt op schema	ligt op schema
Brug Ravenswoud Appelscha	4	0	0	0	0	0	4	0	4	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Brug Noorder Oudeweg Broek	236	641	74	0	0	0	236	641	310	ligt op schema	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Brug Linthorst Homansluis	4	0	0	0	0	0	4	0	4	ligt op schema	ligt op schema
Brug Donkerbroek	4	0	0	0	0	0	4	0	4	ligt op schema	ligt op schema
Koebrug bij Metslawier	888	250	0	0	0	0	888	250	888	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Brug Willem Loresluis	64	-4	0	0	0	0	64	-4	64	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Aquaduct Jeltesloot en Galamadammen	1.997	354	17	350	0	0	1.647	354	1.664	ligt op schema	ligt op schema
Frisiabrug	270	1.796	54	0	0	0	270	1.796	324	ligt op schema	ligt op schema
Visvliet Lauwers	759	1.371	859	0	0	0	759	1.371	1.618	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen

Project	UITGAVEN Uitgaven 01/01/2026	Begroot 2026	Bestedingen 2026	INKOMSTEN Inkomsten 01/01/2026	Begroot 2026	Inkomsten 2026	SALDO Aanschafwaarde 01/01/2026	Begroot 2026	Aanschafwaarde 31/12/2026	Voortgang tijdsplanning	Voortgang financieel
Friese Sluis Zoutkamp	5	599	1	0	0	0	5	599	6	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Johan Frisosluis	51	324	0	0	0	0	51	324	51	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Stationsbrug Franeker	71	95	3	0	0	0	71	95	73	ligt op schema	ligt op schema
Tsjerk Hiddessluizen	4.405	166	56	0	0	0	4.405	166	4.461	ligt op schema	ligt op schema
Convenant Tsjerk Hiddessluizen Harlingen	26	142	0	0	0	0	26	142	26	ligt op schema	ligt op schema
Lange brug trekweg Driesum	0	250	0	0	0	0	0	250	0	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Kunstwerken (MPK)	**45.001**	**6.998**	**1.108**	**14.872**	**406**	**0**	**30.129**	**6.592**	**31.236**		
N358 Uterwei (Noordelijke deel)	11.789	418	41	2.452	137	0	9.337	281	9.378	ligt op schema	ligt op schema
Recontructie N359 Lemmer	13.052	0	0	1.333	0	0	11.719	0	11.719	ligt op schema	ligt op schema
Totaal MPI	**24.841**	**418**	**41**	**3.785**	**137**	**0**	**21.056**	**281**	**21.098**		
N31 Haak om Leeuwarden	162.519	4.968	43	150.126	0	0	12.393	4.968	12.436	ligt op schema	ligt op schema
Totaal N31 Haak om Leeuwarden	**162.519**	**4.968**	**43**	**150.126**	**0**	**0**	**12.393**	**4.968**	**12.436**		
N358 Skieding	16.471	6.344	4.602	8.236	1.021	814	8.235	5.324	12.023	ligt op schema	ligt op schema
Totaal N358 Skieding	**16.471**	**6.344**	**4.602**	**8.236**	**1.021**	**814**	**8.235**	**5.324**	**12.023**		
N359 drie tunnels	13.100	224	0	1.700	0	0	11.400	224	11.400	ligt op schema	ligt op schema
Totaal N359 3 tunnels	**13.100**	**224**	**0**	**1.700**	**0**	**0**	**11.400**	**224**	**11.400**		
N381	172.923	176	117	96.436	-38	-41	76.486	213	76.644	ligt op schema	ligt op schema
Totaal N381	**172.923**	**176**	**117**	**96.436**	**-38**	**-41**	**76.486**	**213**	**76.644**		
Oever Polder De Waard 19-14-VB	530	0	0	175	133	0	355	-133	355	ligt op schema	ligt op schema
Oever Leeuwarden-Zuid	59	114	0	0	0	0	59	114	59	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Oever Franeker-West	1.190	91	-55	0	120	0	1.190	-30	1.135	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Oever Franeker-Oost	74	1.099	17	0	190	0	74	909	91	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Oever Depot Deinum-Skalkewiid 19-42-VB	1.344	0	0	537	0	0	807	0	807	ligt op schema	ligt op schema

Project	UITGAVEN Uitgaven 01/01/2026	Begroot 2026	Bestedingen 2026	INKOMSTEN Inkomsten 01/01/2026	Begroot 2026	Inkomsten 2026	SALDO Aanschafwaarde 01/01/2026	Begroot 2026	Aanschafwaarde 31/12/2026	Voortgang tijdsplanning	Voortgang financieel
Oever Wilde Greons en optimalisatie bocht Oost	39	96	0	0	0	0	39	96	39	ligt op schema	ligt op schema
Oever vaarweg Drachten Earnewald	4	-4	1	0	0	0	4	-4	4	ligt op schema	ligt op schema
Oever vaarweg Drachten Smelle Ie	47	1.418	26	0	0	0	47	1.418	73	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Oever Harlingen	0	64	1	0	0	0	0	64	1	ligt op schema	ligt op schema
Oever Kingmatille Zuid	1	-1	4	0	0	0	1	-1	5	ligt op schema	ligt op schema
Oever Deinum-Ritsumasyl	6	49	4	0	0	0	6	49	10	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Oever Franeker	12	55	1	0	0	0	12	55	13	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Oever Van Harinxmakanaal verspreid	33	-33	10	0	0	0	33	-33	43	ligt op schema	ligt op schema
Oever Franeker Noord-Oost	0	0	2	0	0	0	0	0	2	ligt op schema	ligt op schema
Grootschalig oeveronderhoud Leeuwarden Zuid	182	427	19	182	123	0	0	304	19	ligt op schema	ligt op schema
Oeveronderhoud wachtplaatsen VHK	0	1.000	0	0	0	0	0	1.000	0	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Totaal Oeverinvesteringen	**3.521**	**4.374**	**30**	**894**	**567**	**0**	**2.627**	**3.808**	**2.657**		
Duurzame Openbare Verlichting	2.547	36	1	32	0	0	2.515	36	2.516	ligt op schema	ligt op schema
OV plushaltes	344	106	16	0	0	0	344	106	359	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Busremise Schiermonnikoog	2.123	-39	1	0	0	0	2.123	-39	2.124	ligt op schema	ligt op schema
Dris panelen	0	570	70	0	0	0	0	570	70	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Schiermonnikoog inrichting	57	0	0	0	0	0	57	0	57	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Schiermonnikoog Aanschaf grond	233	-13	0	0	0	0	233	-13	233	ligt op schema	ligt op schema
Busremise Schiermonnikoog Installaties	202	0	0	0	0	0	202	0	202	ligt op schema	ligt op schema
Totaal OV duurzaam	**5.506**	**660**	**87**	**32**	**0**	**0**	**5.474**	**660**	**5.562**		
RSP Joure	82.988	3.587	0	64.617	-71	0	18.371	3.658	18.371	ligt op schema	ligt op schema
Totaal RSP Joure	**82.988**	**3.587**	**0**	**64.617**	**-71**	**0**	**18.371**	**3.658**	**18.371**		
RSP Startkrediet	10.107	1.026	0	3.743	0	0	6.365	1.026	6.365	ligt op schema	ligt op schema

Project	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO			Voortgang tijdsplanning	Voortgang financieel
	Uitgaven 01/01/2026	Begroot 2026	Bestedingen 2026	Inkomsten 01/01/2026	Begroot 2026	Inkomsten 2026	Aanschafwaarde 01/01/2026	Begroot 2026	Aanschafwaarde 31/12/2026		
Totaal RSP startkrediet	**10.107**	**1.026**	**0**	**3.743**	**0**	**0**	**6.365**	**1.026**	**6.365**		
N369 Drachten-Kootstert: bajon. en fietsover. RYP	2.886	120	0	943	0	0	1.943	120	1.943	ligt op schema	ligt op schema
N359 Bolsward Workum RYP	8.227	412	158	3.065	89	0	5.162	323	5.320	ligt op schema	ligt op schema
N355 Twijzel Quatrebras RYP	5.535	798	-331	3.365	177	0	2.170	621	1.839	ligt op schema	ligt op schema
N351 Slijkenburg - Wolvega RYP	4.305	36	11	2.769	0	0	1.536	36	1.547	ligt op schema	ligt op schema
Bermverharding RYP	1.279	56	0	58	0	0	1.221	56	1.221	ligt op schema	ligt op schema
Totaal RYP	**22.232**	**1.422**	**-161**	**10.200**	**265**	**0**	**12.032**	**1.156**	**11.871**		
N357 Hallum (Doniawei) RYP 2	1.254	82	15	0	0	0	1.254	82	1.269	ligt op schema	ligt op schema
N924 - Rohel - Echtenerbrug - Oosterzee RYP 2	200	294	20	0	0	0	200	294	220	ligt op schema	ligt op schema
N361 Dokkum - Aldtsjerk RYP 2	2.433	131	0	1.842	0	0	591	131	591	ligt op schema	ligt op schema
N359 Wyckel (Vogelenzang) RYP 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ligt op schema	ligt op schema
N392 Akkrum - Aldeboarn RYP 2	132	198	32	0	0	0	132	198	164	ligt op schema	ligt op schema
N355 kom Noardburgum RYP 2	71	140	11	0	0	0	71	140	83	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
N355 Kruispunt Burum RYP 2	151	474	36	0	0	0	151	474	187	met risico voor mogelijke afwijkingen	met overschrijding
N353 kruispunt Westvierdeparten RYP 2	80	35	0	0	0	0	80	35	80	ligt op schema	ligt op schema
N369 Krp Reitsmastr nabij Harkema RYP 2	72	678	29	0	0	0	72	678	101	ligt op schema	ligt op schema
Fietstunnels	0	6.213	0	0	1.685	1.685	0	4.528	-1.685	ligt op schema	ligt op schema
N393 Oosterbierum Sexbierum	40	0	0	0	0	0	40	0	40	ligt op schema	ligt op schema
N361 Trynwalden	22	59	0	0	0	0	22	59	22	ligt op schema	ligt op schema
N359 Afslag Koudum	60	0	0	0	0	0	60	0	60	ligt op schema	ligt op schema
Bermmaatregelen	18	42	3	0	0	0	18	42	21	ligt op schema	ligt op schema
N359 Afslag Hindeloopen	80	52	0	0	0	0	80	52	80	ligt op schema	ligt op schema
Totaal RYP2	**4.613**	**8.398**	**147**	**1.842**	**1.685**	**1.685**	**2.771**	**6.713**	**1.233**		
Sluis Kornwerderzand 1e fase bruggen	12.198	12.803	133	0	21.000	0	12.198	-8.198	12.331	met overschrijding	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Totaal Sluis/bruggen KWZ	**12.198**	**12.803**	**133**	**0**	**21.000**	**0**	**12.198**	**-8.198**	**12.331**		
Swettehus totaal	13.252	673	175	9.624	0	0	3.628	673	3.803	ligt op schema	ligt op schema

Project	UITGAVEN Uitgaven 01/01/2026	Begroot 2026	Bestedingen 2026	INKOMSTEN Inkomsten 01/01/2026	Begroot 2026	Inkomsten 2026	SALDO Aanschafwaarde 01/01/2026	Begroot 2026	Aanschafwaarde 31/12/2026	Voortgang tijdsplanning	Voortgang financieel
Steunpunt Swettehus totaal 12 jaar	290	0	0	0	0	0	290	0	290	ligt op schema	ligt op schema
Steunpunt Swettehus totaal 24 jaar	1.710	0	0	0	0	0	1.710	0	1.710	ligt op schema	ligt op schema
Steunpunt Swettehus totaal 48 jaar	1.537	0	0	0	0	0	1.537	0	1.537	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Steunpunten	**16.788**	**673**	**175**	**9.624**	**0**	**0**	**7.164**	**673**	**7.339**		
Vervanging brug Burgum	23.180	0	0	23.180	0	0	0	0	0	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Vervanging brug Burgum	**23.180**	**0**	**0**	**23.180**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**		
Vervanging brug Skulenboarch en Kootstertille	1.349	-8	-240	1.342	0	0	7	-7	-233	ligt op schema	ligt op schema
Totaal Vervanging brug Skulenboarch en Kootstertille	**1.349**	**-8**	**-240**	**1.342**	**0**	**0**	**7**	**-7**	**-233**		
Bochtverruiming Franeker	483	453	25	0	0	0	483	453	509	ligt op schema	ligt op schema
Bochtverruiming Leeuwarden Fonejacht	38	100	5	0	0	0	38	100	43	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Oevers VH kanaal	500	738	0	0	0	0	500	738	500	met risico voor mogelijke afwijkingen	ligt op schema
Ligplaatsen/wachtvoorziening VH kanaal	830	3.272	24	0	102	0	830	3.170	854	met risico voor mogelijke afwijkingen	met risico voor mogelijke overschrijdingen
Bocht Froskepolle VH kanaal	46	123	0	0	0	0	46	123	46	ligt op schema	ligt op schema
Totaal VH-kanaal	**1.898**	**4.686**	**55**	**0**	**102**	**0**	**1.898**	**4.584**	**1.953**		
Totaal Projecten	**1.093.429**	**92.126**	**10.548**	**680.581**	**39.704**	**5.708**	**412.848**	**52.422**	**417.689**		
Eindtotaal	**1.223.237**	**118.544**	**14.032**	**749.896**	**56.865**	**7.956**	**473.341**	**61.680**	**479.418**		

Provinsje Fryslân

Overzicht alle openstaande moties en toezeggingen

Peildatum 12 mei 2026

Overzicht moties en toezeggingen bij berap 2026

Domein/Afdeling/Team	totaal	Openstaand 12 mei 2026	Voorstel afgehandeld GS
Bestuur en directie	12	11	1
HR	6	3	3
Concerncontrol	1	1	0
Beleid & Strategie	340	284	56
Provinciale Waterstaat	15	14	1
Provinciale Omgeving	49	49	0
Dienstverlening	3	2	1
Middelen	16	11	5
Statengriffie	2	2	0
Totalen	**444**	**377**	**67**

Laura Feijen, 12 mei 2026

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
1.360	Ynvestearringsramt Waadgebiet 2016-2026	PS	26-10-2016	M. de Vries	PvdA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - te starten met het vooruitdenken over een vervolg van het Waddenfonds; - dit samen te doen met het Rijk en de andere Waddenkustprovincies; - Provinciale Staten uiterlijk in 2020 te informeren over de uitkomsten van de gesprekken met het Rijk en de andere Waddenkustprovincies over de toekomst van het fonds.	26-10-2018	Beleid & Strategie	Bij brief van 22 mei 2017, kenmerk 01421854, hebben wij u geïnformeerd over de afhandeling van deze motie. Op 28 maart 2018 boden wij u deze motie aan ter afvoering van de lijst. Via amendement nr. 1 heeft u aangegeven dat u de motie niet als afgehandeld beschouwd. U geeft aan dat in de brief onvoldoende is onderbouwd op welke wijze de motie concreet uitgevoerd gaat worden en er nagedacht wordt over het vervolg en de toekomst van het Waddenfonds. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling. 25-06-2021: In de op 13 april 2021 verzonden brief door het College aan de informateur van het Kabinet wordt aandacht gevraagd voor het Waddengebied na 2026. Het College pleit ervoor om in de aanstaande kabinetsperiode als Rijk en regio het gesprek te voeren en afspraken te maken over de periode na afloop van het huidige Waddenfonds. Ook de 'agenda voor het Waddengebied 2050' biedt kansen en ruimte om hier aandacht voor te vragen. Daarnaast zal het college dit via de lijn van het BO Waddengebied aankaarten. We houden u op de hoogte van de ontwikkelingen en de uitkomsten hiervan.
1.358	Ynvestearringsramt Waadgebiet 2016-2026	PS	26-10-2016	M. de Vries	VVD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten en de vertegenwoordigers in het AB van het Waddenfonds: - Om zich maximaal in te zetten om te voorkomen dat aanvragen worden ingediend die geen kans maken op een bijdrage van het Waddenfonds, bijvoorbeeld door: - een betere communicatie van de criteria om in aanmerking te komen van een bijdrage van het Waddenfonds; - een betere communicatie over de procedures om in aanmerking te komen voor een bijdrage van het Waddenfonds; - het minimaliseren van beperkende regelgeving bij het aanvragen van een bijdrage uit het Waddenfonds. Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - Om aanvragers uit Fryslân beter te ondersteunen in het opstellen van aanvragen; - Om duidelijk te zijn over de rol die de Provincie wel en niet heeft in de procedure van de aanvraag en de mede-financiering van de aanvraag.	26-10-2018	Beleid & Strategie	Bij brief van 22 mei 2017, kenmerk 01421854, hebben wij u geïnformeerd over de afhandeling van deze motie. Op 28 maart 2018 boden wij u deze motie aan ter afvoering van de lijst. Via amendement nr. 2 heeft u aangegeven dat u de motie niet als afgehandeld beschouwd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
1.340	Ynvestearringsramt Waadgebiet 2016-2026	PS	26-10-2016	M. de Vries		Der is bysûnder omtinken foar Harns. Besjoen wurdt hoe't tegearre mei Harns, de projekten rjochte op it Waadfûns dy Harns yntsjinje wol, yn dit ynvestearringsramt ta súkses makke wurde kinne.	26-10-2018	Beleid & Strategie	"A. In nauwe samenwerking met de gemeente Harlingen is een gezamenlijk ambitieprogramma Harlingen opgesteld. Dit programma Harlingen is in 2019 zowel door B&W van Harlingen als door ons college vastgesteld. Ook Wetterskip Fryslân heeft zich aan Programma Harlingen verbonden. Vanuit Programma Harlingen worden financieringsmogelijkheden verkend waaronder de mogelijkheden van het Investeringskader Waddengebied (IKW). Voor Programma Harlingen wordt m.n. ingezet op de majeure IKW-opgave Vitale kust en Afsluitdijk. In nauwe samenwerking van de gemeente met de provincie en andere stakeholders is een ambitie/visiedocument opgesteld voor de Harlinger havens. Gezamenlijk wordt bekeken of en zo ja op welke wijze deze projecten invulling kunnen geven aan de Majeure IKW-opgave Havenontwikkeling & Natuurverbetering. Bij de verkenning naar de mogelijkheden tot medefinanciering van (clusters van) projecten binnen Programma Harlingen en de Havenvisie van Port of Harlingen vanuit het Waddenfonds (al dan niet via het IKW) worden actuele inzichten meegenomen. Die actuele inzichten betreffen in elk geval de accenten die op grond van de evaluatie van het Waddenfonds en van de midterm review IKW voor de resterende planperiode tot en met 2026 gelden. B. Een van die projecten betreft de realisatie van een innovatieve visserij steiger. De steiger draagt weliswaar bij aan de doelen van het IKW, maar voldoet in onvoldoende mate aan de criteria om voor een bijdrage van vanuit het WF in aanmerking te komen. Uw staten hebben vanuit het belang van deze steiger voor het behoud en de ontwikkeling van de visserij in Harlingen in 2018 ingestemd met ons voorstel om hiervoor maximaal € 500.000 aan cofinanciering beschikbaar te stellen. Wij hebben op 30 juni 2020 besloten een subsidie te verstrekken ter hoogte van dit bedrag aan Port of Harlingen. Uw Staten hebben begin juli 2020 hierover een brief met het nummer 01765428 ontvangen, waarin wij u hebben geïnformeerd.
1.336	Ynvestearringsramt Waadgebiet 2016-2026	PS	26-10-2016	M. de Vries		Monitoaring oer de balâns ekology en ekonomy yn projekten wurdt fan no ôf goed organisearre en sil sa wêze dat it mear ynsjoch jout.	26-10-2018	Beleid & Strategie	Undersyk hat opsmiten dat de yn 2019 beslikke projekten gjin feroaring oanbringt yn de list fan IKW-yndikatoaren. De fêststelling fan de indikatoaren wolle wy dwaan, tagelyk mei de behanneling fan de risseltaten fan de Mid Term Review IKW yn ús kolleezje. Dizze Review is yn april fan dit jier úteinset en wy wolle de risseltaten dêrfan nei it simmerreses behannelje yn ús kolleezje. Fan it resultaat stelle wy jim op ‘e hichte. Yntusken binne wy yn IKW-ferbân en yn nau oparbeidzjen mei it Waddenfonds úteinset mei in programma foar monitoaring en wêrby't ekology en ekonomy likefolle omtinken krije.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
1.490	Definitive VVGB Ferdûbbeling N381	PS	24-5-2017	M. de Vries	D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - de Provincie ook digitale indiening van zienswijzen en bezwaren openstelt, voor zover wettelijk mogelijk is.	24-5-2019	Middelen	01-07-2024 12/7/2021: De afhandeling is bij het team IM (afdeling IFZ) belegd. 7/4/2022: Onderwerp voor het nieuwe programma Wetgeving (Later Iepen Finster). 23/1/2024: Namens programma Iepen Finster: dit onderwerp valt onder de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv). Deze wet regelt dat burgers en bedrijven hun zaken die ze met de overheid moeten doen, digitaal kunnen afhandelen. Zij krijgen daarmee het recht om officiële berichten, zoals aanvragen voor vergunningen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden. Daarnaast verbetert hun rechtspositie in het digitale contact met de overheid. Zienswijzen en bezwaren zijn onderdeel hiervan, het is namelijk formeel berichtenverkeer. Voor de Wmebv wordt momenteel een planning opgesteld. Per afdeling worden (werkproces) sessies ingepland. Einddatum wordt nu 1/7/24 (datum inwerking treding wet). 1/7/24: Wet is uitgesteld naar 1/1/2025 en daarmee ook de uitvoering van dit onderwerp. Afhandelingstermijn wordt 1/1/25. 16-08-2024:Afhandeling van deze motie is door het Programma Iepen Finster overgedragen aan het Uitvoeringsprogramma Digitalisering. Het onderwerp valt onder de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv). Deze wet regelt dat burgers en bedrijven zaken met de overheid digitaal kunnen afhandelen. Zij krijgen daarmee het recht om officiële berichten, zoals aanvragen voor vergunningen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden. Daarnaast verbetert de rechtspositie van de indiener in het digitale contact met de overheid. Zienswijzen en bezwaren vallen onder ‘formeel berichtenverkeer’ en daarmee onder de Wmebv. Uitvoering is gestart. De inwerkingtreding van de wet is uitgesteld van 1/7/24 naar 1/1/2025 en daarmee ook de afhandeling van dit onderwerp. Nieuwe afhandeldatum: 1/1/25 16-06-25: Recent is door het Rijk besloten om de inwerkingtreding van de wet Wmebv opnieuw uit te stellen: van 1 januari 2025 naar **1 januari 2026**. Deze wijziging heeft directe consequenties voor de landelijke en provinciale planning rondom de implementatie. Wij hebben onze activiteiten inmiddels herijkt en afgestemd op deze nieuwe termijn. De koers blijft ongewijzigd, maar het tempo is aangepast aan de wettelijke realiteit. Nieuwe afhandeldatum: 1/1/26
1.480	Definitive VVGB Ferdûbeling N381	PS	24-5-2017	M. de Vries		It kolleezje komt werop op de mooglikheid om digitaal sjenswizen en beswieren yn te tsjinjen. It kolleezje sil mei in idee komme hoe't dit it bêste út te fieren is.	24-5-2019	Middelen	02-07-2024 12/7/2021: De afhandeling is bij het team IM (afdeling IFZ) belegd. 7/4/2022: Onderwerp voor het nieuwe programma Wetgeving (Later Iepen Finster). 23/1/2024: Namens programma Iepen Finster: dit onderwerp valt onder de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv). Deze wet regelt dat burgers en bedrijven hun zaken die ze met de overheid moeten doen, digitaal kunnen afhandelen. Zij krijgen daarmee het recht om officiële berichten, zoals aanvragen voor vergunningen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden. Daarnaast verbetert hun rechtspositie in het digitale contact met de overheid. Zienswijzen en bezwaren zijn onderdeel hiervan, het is namelijk formeel berichtenverkeer. Voor de Wmebv wordt momenteel een planning opgesteld. Per afdeling worden (werkproces) sessies ingepland. Einddatum wordt nu 1/7/24 (datum inwerkingtreding wet). 1/7/24: Wet is uitgesteld naar 1/1/2025 en daarmee ook de uitvoering van dit onderwerp. Afhandelingstermijn wordt 1/1/25 16-08-2024: Afhandeling van deze motie is door het Programma Iepen Finster overgedragen aan het Uitvoeringsprogramma Digitalisering. Het onderwerp valt onder de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv). Deze wet regelt dat burgers en bedrijven zaken met de overheid digitaal kunnen afhandelen. Zij krijgen daarmee het recht om officiële berichten, zoals aanvragen voor vergunningen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden. Daarnaast verbetert de rechtspositie van de indiener in het digitale contact met de overheid. Zienswijzen en bezwaren vallen onder ‘formeel berichtenverkeer’ en daarmee onder de Wmebv. Uitvoering is gestart. De inwerkingtreding van de wet is uitgesteld van 1/7/24 naar 1/1/2025 en daarmee ook de afhandeling van dit onderwerp. Nieuwe afhandeldatum: 1/1/25 16-06-2025: Recent is door het Rijk besloten om de inwerkingtreding van de wet Wmebv opnieuw uit te stellen: van 1 januari 2025 naar **1 januari 2026**. Deze wijziging heeft directe consequenties voor de landelijke en provinciale planning rondom de implementatie. Wij hebben onze activiteiten inmiddels herijkt en afgestemd op deze nieuwe termijn. De koers blijft ongewijzigd, maar het tempo is aangepast aan de wettelijke realiteit. Nieuwe afhandeldatum: 1/1/26
1.641	Provinsjale begrutting 2018 en fûns neisoarch stoartplakken Fryslân	PS	8-11-2017	E. Folkerts		De ynformaasje oangeande de resultaten fan it Huis der Provincien sil dúdliker ynsichtlik makke wurde.	8-11-2019	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
1.789	Rapport Noordelijke en Randstedelijke Rekenkamers 'Het Waddenfonds gemonitord'	PS	28-3-2018	M. de Vries		- Nei oanlieding fan it ûndersyk fan de rekkenkeamers sil besjoen wurde oft de begelieding fanút de provinsje by nije oanfragen ferbettere wurde kin. De Steaten wurde oer de útkomst ynformearre.	16-4-2019	Beleid & Strategie	
1.773	Rapport Noordelijke Rekenkamers en Randstedelijke Rekenkamers 'Het Waddenfonds gemonitord'	PS	28-3-2018	M. de Vries	PvdA; VVD; FFP	Spreken haar mening uit Dat de Werkgroep Gemeenschappelijke Regelingen weer bijeen moet komen om: - de lessen uit dit rapport van de Rekenkamers te trekken; - dit te betrekken bij haar opdracht om Provinciale Staten te adviseren over de wijze waarop Provinciale Staten beter invulling kunnen geven aan hun rol bij deelname aan een Gemeenschappelijke Regeling.	10-10-2018	Steategriffy	
1.795	Brief DS fan 19 desimber 2017 oer Lobby	Steate-kom-misje	18-4-2018	E. Folkerts		De gedeputeerde zegt toe bereid te zijn om, eventueel in samenwerking met de griffie, te zoeken naar een manier om PS periodiek te informeren over de lobby-activiteiten; dat zou via de P&C-cyclus kunnen maar er kan ook periodiek een moment ingepland worden om PS bij te praten.	19-4-2019	Beleid & Strategie	
1.826	Rapport NRK "Internet, en een beetje snel graag!"	PS	23-5-2018	F. Douwstra	GrienLinks; PvdA; SP; FFP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om te zorgen voor zo laag mogelijke aansluitkosten voor snel internet.	28-11-2018	Beleid & Strategie	In motie 1826 verzochten uw Staten ons om te zorgen voor zo laag mogelijke aansluitkosten voor snel internet. In de tender voor realisatie van snel internet in het buitengebied in de provincie is ingezet op een zo hoog mogelijke kwaliteit, voor zo laag mogelijke kosten. Het lijkt er nu op dat ook de onrendabele top in het buitengebied ('super witte adressen') ook onder dezelfde voorwaarden worden aangesloten. De provincie heeft door middel van deze tender er voor gezorgd dat er voor zo laag mogelijke kosten, zoveel mogelijk aansluitingen gerealiseerd zullen worden in het buitengebied. Wij hebben uw Staten hierover in onze brief van 15 januari 2019, kenmerk 01620337 geïnformeerd. Vervolgens hebben wij u op 6 september 2022 een volgende brief gestuurd met kenmerk 02024096. Wij hebben deze motie aangeboden ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 30 november 2022. U heeft via amendement 3 besloten dat deze motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
1.823	Sjenswize konsept begrutting 2019 Waadfûns	PS	23-5-2018	M. de Vries		It ferslach fan it petear mei de Noardlike Rekkenkeamer oer harren rapport 'Het Waddenfonds gemonitord' wurdt de Steaten tastjoerd.	28-7-2018	Beleid & Strategie	20/01/2020 Het verslag zou destijds door het Waddenfonds aan het college gezonden worden. Dit blijkt niet gebeurd en zo is ook het verslag niet aan PS gezonden. De dienst bekijkt hoe deze motie nog ingevuld kan worden.
1.813	Jierstikken 2017 provinsje Fryslân en Fûns neisoarch Stortplakken	PS	23-5-2018	F. Douwstra		As der in effekt is op de heffingen by it boaren nei waarmtebronnen, dan stelt it kolleezje de Steaten op de hichte.	28-11-2018	Beleid & Strategie	Zodra dit zich voordoet worden uw Staten op de hoogte gesteld.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
1.844	Jierstikken en begrutting 2019 Marrekrite	PS	20-6-2018	M. de Vries		Der komt ûndersyk nei de mooglikheden foar dúdlike en gelikense bebuording by farwetters lâns, nei it foarbyld fan de Dokkumer Ie, wêrby't besjoen wurdt oft dat mooglik twatalich realisearre wurde kin. Gemeenten en Marrekrite wurde derby belutsen. Ek sil yn kaart brocht wurde, hokker plakken noch net foldwaande bekend binne by wettersporters, mei de noasje dat net de hiele wrâld digitaal is. Besjoen wurdt of pleatsing en behear troch Marrekrite dien wurde kin en hokker finansjele gefolgen dat hat op koarte en lange termyn foar provinsje, gemeenten en Marrekrite. De Steaten wurde dêr mei in brief oer ynformearre, mei dêrby ek de kosten fan it fuortheljen fan âlde, roastige buorden.	26-12-2018	Provinciale Omgeving	Het draagvlak is onderzocht, de vragen zijn uitgewerkt. Een informerende brief m.b.t. de uitkomsten van dit onderzoek kunt u op korte termijn verwachten.
1.866	Fêststelling provinsjaal ynpassingsplan Wynpark Nij Hiddum-Houw	PS	27-6-2018	S. Knol		De útslaggen fan de monitoring wurde meinaam yn de evaluaasje fan de MER.	3-1-2019	Beleid & Strategie	Dit zal tzt worden gedaan. Dit speelt niet eerder dan in 2023/2024.
1.865	Fêststelling provinsjaal ynpassingsplan Wynpark Nij Hiddum-Houw	PS	27-6-2018	S. Knol		It kolleezje sil de misfettings yn de kommunikaasje noch ris besjen.	3-1-2019	Beleid & Strategie	(i.c.m. 1848) Wij zullen deze evaluatie uitvoeren, en betrekken het proces van het instellen van een OAR daarbij. Over de uitkomsten worden PS per brief geïnformeerd.
1.848	Fêststelling provinsjaal ynpassingsplan Wynpark Nij Hiddum-Houw	PS	27-6-2018	S. Knol	CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - Een evaluatie uit te voeren van de Omgevingsadviesraad Nij Hiddum-Houw. - In deze evaluatie in ieder geval aandacht te besteden aan de totstandkoming, de invulling, en het functioneren van de OAR, en de eventueel te leren lessen voor vergelijkbare processen in de toekomst. - Deze evaluatie voor te leggen aan Provinciale Staten.	2-12-2018	Beleid & Strategie	(i.c.m. 1865) Wij zullen deze evaluatie uitvoeren, en betrekken het proces van het instellen van een OAR daarbij. Over de uitkomsten van de evaluatie worden PS per brief geïnformeerd.
1.975	Begrutting 2019 provinsje Fryslân en Fûns neisoarch	PS	14-11-2018	M. de Vries		It kolleezje besjocht de mooglikheden om oare organisaasjes yn te passen yn it gebou.	31-12-2020	Dienstverlening	8 mei 2020: zal met de portefeuillehouder worden besproken. Gezien de coronacrisis en de onzekerheid is er geen mogelijkheid om verdere stappen te ondernemen. Gezien het huidige aantal werknemers is er op dit moment ook geen mogelijkheid tot het inpassen van andere organisaties in het Provinciehuis. 20 mei 2021: afhandeling van toezegging 1975 wordt meegenomen in de afhandeling van motie 2516. 23 maart 2026: De uitvoering van deze toezegging kan starten wanneer de visie op het nieuwe werken is vastgesteld.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.018	Holwert oan See	PS	23-1-2019	S. Knol	PvdA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - (de voorbereiding van) fase drie van begin af aan nadrukkelijk mee te nemen in de verdere uitwerking; - een sterke lobby te voeren in Brussel voor aanvullende financiering van fase drie.	31-7-2019	Beleid & Strategie	Uit de verschillende uitgevoerde onderzoeken blijkt dat het plan technisch uitvoerbaar is, maar er zijn wel een aantal aandachtspunten en onzekerheden benoemd. De stuurgroep Holwerd aan Zee heeft gevraagd om naar alternatieven/ optimalisaties van het ontwerp te kijken en deze mee te nemen in de onderzoeken. Hiervoor is meer tijd nodig. Momenteel ronden de onderzoeksbureaus de onderzoeken af. De onderzoeksresultaten zijn input voor de besluitvorming en politieke afweging die we begin 2022 voorbereiden. In de voorbereiding op de samenwerkingsovereenkomst kijken de samenwerkende partijen hoe het project kan bijdragen aan de spin-off naar de hele regio. Op deze manier geven we invulling aan de motie om fase 3 mee te nemen in de uitwerking van het plan. Een verder uitgewerkt plan kan gebruikt worden om te lobbyen voor Europese middelen. **Stavaza 12-10-2023:** Op basis van het Amendement Fierder Mei Holwert oan See (PS 22-02-2023) wordt gewerkt aan het vervolg van Holwerd aan Zee in de natuurlijk variant. Hierbij wordt gekeken naar: eigendom, beheer en onderhoud van de verschillende objecten, het gebiedsproces rond het project, de planologische invulling en de rol van een eventuele dorpscoöperatie. De onderzoeksresultaten zijn input voor de besluitvorming en politieke afweging die we in de loop van 2024 voorbereiden. In de voorbereiding op de samenwerkingsovereenkomst kijken de samenwerkende partijen hoe het project kan bijdragen aan de spin-off naar de hele regio. Op deze manier geven we invulling aan de motie om fase 3 mee te nemen in de uitwerking van het plan. Een verder uitgewerkt plan kan gebruikt worden om te lobbyen voor Europese middelen.
2.120	Klimaatakkoart	PS	16-10-2019	F. Douwstra		De opzet van het onderzoek van FSP gaat ter informatie naar PS. De conclusies van het onderzoek zijn te herleiden in het definitieve rapport.	30-3-2020	Beleid & Strategie	11-02-2020 Wij hebben het Fries Sociaal Planbureau inmiddels gevraagd om uw Staten van informatie te voorzien.
2.122	Klimaatakkoart	PS	30-10-2019	M. de Vries	D66; FvD; PvdD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: bij de beleidsterreinen die raken aan het klimaatakkoord een richtlijn op te nemen die omschrijft en duidelijk maakt op welke wijze en wanneer inwoners van de provincie worden betrokken bij de besluitvorming.	6-5-2020	Beleid & Strategie	**2020-06-29** Voor zon- en wind initiatieven wordt er een richtlijn opgesteld op basis van de aanpassing in de betreffende verordeningen (Romte- Wind en Romte-Sinneladder, resp PS juli en november). Dit betreft echter slechts een klein deel van het klimaatakkoord. Voor overige initiatieven wordt de inhoud van deze motie in de beleidsbrief meegenomen (Q2 2021). **2021-05-20** Bij het opstellen van de RES 1.0 is met de gemeenten afgesproken dat zij verantwoordelijk zijn voor de communicatie richting de eigen inwoners. In hoofdstuk 4.2 van de RES 1.0 staat beschreven hoe inwoners van Fryslân betrokken zijn bij de RES en geïnformeerd zijn over de RES. Ten opzichte van de Concept RES is aan de bijdrage die de RES Fryslân kan leveren aan de landelijke doelstelling van 35 TWh een ambitie van gemeenten toegevoegd. Deze ambitie is nog niet vertaald in zoekgebieden of concrete locaties. Binnen de RES is afgesproken dat gemeente hun inwoners actief betrekken bij het invullen van de ambitie met locaties. Belangrijke kanttekening daarbij is dat we de RES 1.0 in Fryslân zien als een vertrekpunt in de regionale samenwerking voor de energietransitie. Wij boden u deze motie aan ter afhandeling voor uw vergadering op 30 juni 2021. U heeft via amendement 2 besloten deze motie niet af te willen voeren van de lijst. Wij nemen deze motie opnieuw in behandeling. **2024-02-08:** Voor energieprojecten hebben we als provincie in onze omgevingsverordening en de bijbehorende toelichting beschreven op welke wijze inwoners betrokken moeten worden bij het planproces en ook financieel. Daarnaast hebben uw Staten in januari 2023 de beleidsbrief Participatie in Fryslân vastgesteld. Hierin staat op welke wijze we als provincie willen samenwerken met de Friese inwoner op alle beleidsterreinen. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 20 maart 2024. U heeft via amendement 3 besloten dat de motie nog niet kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.137	Provinsjale Begrutting 2020 en Begrutting 2020 fûns neisoarch	PS	13-11-2019	M. de Vries	CDA; FvD; PVV	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten zich er richting het rijk voor in te spannen dat er voorlopig "zolang niet duidelijk is welke stikstofbeperkende maatregelen noodzakelijk zijn" in Fryslân geen nieuwe gebieden worden aangewezen/gelabeld worden als Natura 2000 gebied en er geen nieuwe habitat typen worden toegevoegd aan bestaande Friese Natura2000 gebieden.	19-5-2020	Provinciale Omgeving	(icm M 2955) De Europese Commissie heeft Nederland in 2024 op de vingers heeft getikt omdat de Nederlandse maatregelen voor de grutto onvoldoende zijn. Dit is de zgn. Inbreukprocedure, waarvan de correspondentie tussen LVVN en de EC niet openbaar is. De verwachting is dat de invulling die LVVN geeft aan deze inbreukprocedure, en de consequenties voor de voortouwnemers eind 2025 bekend zullen zijn. Wij zullen uw Staten uiterlijk begin Q2 2026 hierover informeren.
2.186	Startdokumint Regionale Energiestrategie Fryslân	PS	18-12-2019	F. Douwstra	GrienLinks	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - Het programma met het afwegingskader voor activiteiten en opslag in de (diepe) ondergrond op te stellen en mee te nemen in de concept RES en dit voor te leggen aan PS. - De risico's van de verschillende activiteiten en de cumulatieve effecten daarbij ook in beeld te brengen via bijvoorbeeld een 3d bodem-/geologische kaart.	7-7-2020	Beleid & Strategie	11/02/2019: Dit onderwerp is ingebracht bij de werkgroep RES. 2021-05-20: Een programma met het afwegingskader voor activiteiten en opslag in de (diepe) ondergrond is in overleg met de RES-partijen niet in de RES meegenomen. Dit zal in het op te stellen Energieprogramma gebeuren. 2022-12-06: In uw vergadering van 26-01-2022 is het Energieprogramma behandeld en in bijlage 4 ook deze motie. In het Energieprogramma is geen afwegingskader voor activiteiten en opslag in de ondergrond opgenomen. De voorgenomen acties uit het Energieprogramma zijn intern besproken met verschillende programma's onder de omgevingsvisie. Daaruit is gebleken dat over activiteiten in de ondergrond met name afstemming nodig is met het Regionaal Waterprogramma (RWP). Het gaat dan om de afstemming van geothermie en aquathermie op drinkwaterwinning/ rondwaterbeschermingsgebied/ ASV. De afstemming is opgenomen in het Energieprogramma en is ook in het RWP opgenomen. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 25 januari 2023. U heeft via amendement 4 besloten dat deze motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
2.244	Utstel besteging opbringsten dielname yn Wynpark Fryslân Holding BV fia Fryslân Hurde Wyn BV	PS	26-2-2020	F. Douwstra	PvdA; D66; GrienLinks	*Bij de uitwerking van de evaluatiecriteria de volgende aspecten, uitgesplitst per regio, mee te nemen:* *- hoeveel duurzaamheidsinitiatieven, zijn met behulp van de inkomsten uit windpark Fryslân ondersteund of gerealiseerd;* *- wat waren de effecten van de duurzaamheidsinitiatieven op het gebied van landschap en biodiversiteit;* *- wat waren de effecten van de bestedingen op het gebied van werkgelegenheid en het aantrekken van bedrijven;* *de waardering die de Friese inwoners geven voor de bestedingen van de inkomsten uit windpark Fryslân.*	26-8-2020	Beleid & Strategie	Dit heeft betrekking op de evaluatie van de deelname in WPFH en op dit moment is nog niet bekend wanneer dat aan de orde is.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.324	03 Initiatiefvoorstel Partij voor de Dieren	Steate-kom-misje	20-5-2020	M. de Vries		Deputearre Fokkinga seit ta om by it Ryk oan te trúnen om de wet oer bistewolwêzen (Wet Dieren en de nota Dierenwelzijn uit 2001/2002) goed út te fieren en dêr oandacht foar te hawwen. (N.b. dizze tasizzing is ek dien yn de Memorie van Toelichting oer bistewolwêzen en werhelle troch de deputearre yn de gearkomste)	20-11-2020	Beleid & Strategie	In 2025 is landelijk het convenant Dierwaardige Veehouderij gesloten om stapsgewijs richting 2040 naar dierwaardiger veehouderij te komen. Fryslân volgt deze lijn en stimuleert waar dat kan met subsidieregelingen de stappen die hieraan meewerken.
2.281	08 Actualisatie Grondbeleid	PS	27-5-2020	M. de Vries	VVD	Provinciale Staten verzoeken het college van Gedeputeerde Staten zo spoedig mogelijk concept beleidsregels natuurcompensatie/mitigatie op te stellen en deze ter bespreking en ter accordering voor te leggen aan PS en bij de uitwerking tevens de balans tussen natuur en landbouw toe te lichten.	27-11-2020	Provinciale Omgeving	In de Omgevingsverordening (20/4/2022 in PS) is de natuurcompensatie opgenomen. Echter de uitwerking hiervan en hoe we dit organiseren binnen de provincie is daarmee nog niet geregeld. Deze hangt ook af van de uitkomsten van het onderzoek dat de Noordelijke Rekenkamer is gestart (april 2022) naar of de natuurcompensatie door de drie Noordelijke provincies goed wordt uitgevoerd en gerealiseerd. De Omgevingsverordening is kaderstellend. T.z.t. informeren we uw Staten middels een brief over hoe we de natuurcompensatie oppakken.
2.314	08 Concept Regionale Energie Strategie (RES)	PS	17-6-2020	E. Folkerts		It kolleezje sil PS skriftlik antwurd jaan op de fraach fan Partij voor de Dieren oer de ynset fan biomassa, dy't net oan duorsume kritearia foldocht.	17-12-2020	Beleid & Strategie	Tijdens de PS expertmeeting is toegelicht dat houtstook niet leidt tot extra CO2 uitstoot mits het gaat om hout dat vrijkomt uit duurzaam beheerd bos en afval- en reststromen. Dit is ook bevestigd in een brief aan uw Staten (01791007) in augustus 2020. Deze toezegging is tijdens de Statenvergadering op 31 maart 2021 aangeboden ter afvoering van de lijst. Via amendement 1 heeft u laten weten dat deze toezegging nog niet kan worden afgevoerd. Wij nemen de toezegging opnieuw in behandeling.
2.312	08 Concept Regionale Energie Strategie (RES)	PS	17-6-2020	F. Douwstra	GrienLinks; PvdA	PS verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: □ Het opleiden en tewerkstellen van voldoende technici in Fryslân als aandachtspunt mee te nemen in de uitvoeringsstrategie van de RES Fryslân en in de uitwerking van de startnotitie Economie; □ Daarin samenwerking te zoeken met deskundigen en betrokkenen zoals Innovatiepact Fryslân, technische opleidingen en gemeenten in Fryslân.	17-12-2020	Beleid & Strategie	2020-06-29: Deze motie zal worden ingebracht als onderdeel van de uitvoeringsstrategie
2.371	06 Earste Bestjoersrapportaazje 2020	PS	24-6-2020	E. Folkerts		Wanneer de uitspraak met betrekking tot de planschade procedure van enkele restaurants bij knooppunt Joure komt, zullen Provinciale Staten hierover actief worden geïnformeerd.	24-12-2020	Provinciale Waterstaat	Het Rijk is verantwoordelijk voor de afhandeling van de planschade procedure. De hoorzitting die november 2025 gepland stond is niet doorgegaan en een nieuwe hoorzitting moet nog gepland worden. Zodra er uitspraak is gedaan zullen Provinciale Staten hierover geïnformeerd worden.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.370	06 Earste Bestjoersrapportaazje 2020	PS	24-6-2020	F. Douwstra		Inzake de financiële maatregelen corona zal Gedeputeerde Staten bij de begroting dit najaar de stresstest laten zien, waarin gevolgen en risico's van deelnemingen, scenario's waar rekening mee gehouden moet worden en gevolgen voor reserves worden aangegeven. Wanneer er een actievere vorm van informatieplicht is, zullen Gedeputeerde Staten sneller reageren richting de Staten.	24-12-2020	Beleid & Strategie	uitgezet binnen de dienst
2.362	08 Fêststellen Oanpassing Feroardening Romte 2014 (wind)	PS	1-7-2020	S. Knol	GrienLinks; D66; ChristenUnie; SP; PvdD	Evaluatie/paragraaf wijziging Verordening Romte wind (aangepast)	1-1-2021	Beleid & Strategie	2020-07-30 Uitgezet binnen de afdeling
2.445	12 Beliedsbrief Grutte yntegrale maatskiplike inisjativen	PS	16-9-2020	S. Knol		Yn de Beliedsbrief Grutte yntegrale maatskiplike inisjativen op side twa, yn alinea trije, stiet dat by de inisjativen dy't presintearre wurde oan Provinsjale Steaten ek altiid in list mei inisjativen wurdt tavoegd, mei in koarte omskriuwing en reden fan ôfwizing. Side 10.9 hat in opsomming mei alle stjoeringsopsjes. Dêr wurdt dizze list net yn meinommen.Dochs seit it kolleezje hjirby ta dat dizze stjoeringsopsjes wol meinommen sil wurde.	16-3-2021	Beleid & Strategie	**Stavaza 12-10-2023:** Dit sil útfierd wurde sadra't der in inisjatief komt dat oan PS foarlein wurdt. Hjir sil dan yn de wurkwize rekken mei holden wurde.
2.464	09. Startnotysje Regionaal Mobiliteit Programma (RMP)	PS	21-10-2020	M. de Vries	CDA; VVD; PvdA; ChristenUnie; 50PLUS	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit • In het kader van de RMP t.b.v. electrische auto's te onderzoeken hoe een snellaadnetwerk kan worden ontwikkeld bij bestaande provinciale tankstations. • In het RMP op te nemen dat gemeenten worden aangespoord dat er op elke gemeentelijke website een mogelijkheid is om een laadpaal aan te vragen.	21-4-2021	Beleid & Strategie	In Fryslân, Drenthe en Groningen (onze laadinfraregio) is een volledig dekkend netwerk van snellaadpunten volgens de landelijke definitie. We werken in 2026 in dit regioverband aan een nieuwe visie op snelladen. We zien snelladen als marktactiviteit. De ontwikkeling van snelladers wordt nu goed door de markt opgepakt, op de juiste plekken en met voldoende tempo. Provinciale aandacht ligt vooral bij het verbinden van partijen en het ontwikkelen van kaders om snelladers op overlastgevende locaties te voorkomen. Het plaatsen van een snellader op private grond is nu vergunningsvrij, waardoor er soms laadpunten midden in woonwijken staan. Dit kan leiden tot overlast (trekt o.a. bestelbusjes naar woonwijken, voor gebruikspatroon bewoners is een snellader eigenlijk nooit relevant in de buurt van huis). Het ligt daarom niet voor de hand om bewoners een snellader te laten aanvragen. Het zit dan ook niet in de huidige of toekomstige opdracht. Dit onderwerp wordt meegenomen in de uitwerking van het RMP 2.0.
2.496	5. Provinsjale Begrutting 2021, Stresstest begrutting 2021 en begrutting fûns neisoarch stoartplakken Fryslân	PS	11-11-2020	E. Folkerts	ChristenUnie; PvdA; D66	**Ideeën Jeugddebat betrekken** Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: Bovengenoemde ideeën te betrekken bij de verdere activiteiten van de provincie om de gevolgen van de Coronacrisis te beperken en te kijken of het zinvol is ze verder Lilt te werken.	11-5-2021	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.526	10. Ymplementaasjeplan enerzjyneutrale provinsje	Steate-kom-misje	25-11-2020	S. Knol		*Deputearre Fokkens docht de neikommende tasizzing:* Het college brengt Provinciale Staten op de hoogte over het onderzoek en de plannen naar gebruik van restwarmte.	25-5-2021	Beleid & Strategie	
2.525	10. Ymplementaasjeplan enerzjyneutrale provinsje	Steate-kom-misje	25-11-2020	S. Knol		*Deputearre Fokkens docht de neikommende tasizzing:* - Het college houdt Provinciale Staten op de hoogte van de ontwikkelingen van de gesprekken met Windpark Friesland over de mogelijkheden om elektriciteit van het windpark af te nemen.	25-5-2021	Beleid & Strategie	
2.524	10. Ymplementaasjeplan enerzjyneutrale provinsje	Steate-kom-misje	25-11-2020	S. Knol		*Deputearre Fokkens docht de neikommende tasizzing:* - Uitgaven inzake het warmtenet worden niet eerder gedaan dan dat het warmtenet er daadwerkelijk komt.	25-5-2020	Beleid & Strategie	
2.523	10. Ymplementaasjeplan enerzjyneutrale provinsje	Steate-kom-misje	25-11-2020	S. Knol		*Deputearre Fokkens docht de neikommende tasizzing:* - Het college zal een schriftelijke toelichting geven op de aanbestedingstrajecten met betrekking tot CO2 besparende standaarden en eisen die moeten worden opgenomen in de reguliere bedrijfsvoering.	25-5-2021	Beleid & Strategie	
2.516	10. Ymplementaasjeplan enerzjyneutrale provinsje	PS	25-11-2020	S. Knol	CDA; GrienLinks	**Duurzaam uit en thuis** verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit - De effecten van thuiswerken op het het energieverbruik binnen de provinciale organisatie te laten berekenen en meenemen in de verdere uitvoering van het Implementatieplan Energieneutrale Provincie - Een organisationeel plan op te stellen over welke plaats thuiswerken zal hebben in de provinciale organisatie en wat het effect daarvan zal zijn op de bezetting van het provinciaal vastgoed - In het eerder genoemde plan de optie te onderzoeken om aan de provincie gelieerde organisaties onder te brengen in het Provinsjehus om zo effectief gebruik te maken van de vrijgekomen ruimte en energie te besparen	25-5-2021	HR	Ook toezegging 1975 wordt in afhandeling van deze motie meegenomen. 5/8/2021: Document toegevoegd met gedeeltelijke beantwoording op vragen uit de motie. HR zal op het punt ‘thuiswerkbeleid’ in Q1 2025 een aanzet doen om te komen tot een kader dat uitgangspunten geeft in relatie tot thuiswerken. Daarna geldt dat voor wat betreft de andere zaken die in de motie genoemd worden, bijvoorbeeld de energieneutrale organisatie, er vanuit andere disciplines een antwoord geformuleerd zal moeten worden. 20260326: Het thuiswerkbeleid is inmiddels vastgelegd in de notitie: (Samen)werken in de provincie Fryslân. Bij de OR is hiervoor een instemmingsaanvraag ingediend en dit proces loopt nu.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.589	07. Startnotysje programma Lânskip	PS	31-3-2021	S. Knol		Deputearre Hoogland docht de neikommende tasizzings. • Yn it gefal fan fariant fjouwer sille Deputearre Steaten mear stjoerend hannelje en wurde der goede ôfspraken makke mei de gemeente.	31-10-2021	Beleid & Strategie	De afhandeling van deze toezegging wordt meegenomen in het Programma Lânskip. De presentatie van het Programma Landschap is verplaatst naar Q2, 2024 i.v.m. de ontwikkeling van en samenhang tussen het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) /Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG), de Nationale Ontwikkelingsvisie Extra (NOVEX) en het Programma Landschap Fryslân. PS zijn hierover geïnformeerd in een bijeenkomst op 14/12/2022.
2.588	07. Startnotysje programma Lânskip	PS	31-3-2021	S. Knol		Deputearre Hoogland docht de neikommende tasizzings. • Boargerinisjatyven wurde by de útwurking fan de Startnotysje belutsen.	31-10-2021	Beleid & Strategie	De afhandeling van deze toezegging wordt meegenomen in het Programma Lânskip. De presentatie van het Programma Landschap is verplaatst naar Q2, 2024 i.v.m. de ontwikkeling van en samenhang tussen het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) /Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG), de Nationale Ontwikkelingsvisie Extra (NOVEX) en het Programma Landschap Fryslân. PS zijn hierover geïnformeerd in een bijeenkomst op 14/12/2022.
2.586	07. Startnotysje Programma Lânskip	PS	31-3-2021	S. Knol	GrienLinks; SP; PvdD; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten de groen-blauwe dooradering.als uitgangspunt te nemen bij het opstellen van de notitie Landschap	31-10-2021	Beleid & Strategie	De afhandeling van deze motie wordt meegenomen in het Programma Lânskip. De presentatie van het Programma Landschap is verplaatst naar Q2, 2024 i.v.m. de ontwikkeling van en samenhang tussen het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) /Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG), de Nationale Ontwikkelingsvisie Extra (NOVEX) en het Programma Landschap Fryslân. PS zijn hierover geïnformeerd in een bijeenkomst op 14/12/2022.
2.585	07. Startnotysje Programma Lânskip	PS	31-3-2021	S. Knol	D66; FNP; GrienLinks; PvdA; SP; 50PLUS; PvdD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten bij de verdere uitwerking van het programma landschap: - Het advies van de PCLG samen met de stakeholders verder uit te werken, inclusief een analyse van de (structurele en incidentele) financiële consequenties en daarbij te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om door middel van budgetten in de bestaande begroting van de provincie, het Rijk en van Europese fondsen, landschapsbeheer en landschapsherstel een structureler karakter te geven en langjarig te financieren; - de uitkomsten van dit onderzoek te verwerken in het programma landschap.	31-10-2021	Beleid & Strategie	De afhandeling van deze motie wordt meegenomen in het Programma Lânskip. De presentatie van het Programma Landschap is verplaatst naar Q2, 2024 i.v.m. de ontwikkeling van en samenhang tussen het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) /Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG), de Nationale Ontwikkelingsvisie Extra (NOVEX) en het Programma Landschap Fryslân. PS zijn hierover geïnformeerd in een bijeenkomst op 14/12/2022.
2.584	07. Startnotysje Programma Lânskip	PS	31-3-2021	S. Knol	CDA; VVD; Statenlid Goudzwaard	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit • Bij de uitwerking van de startnotitie Landschap ervoor zorg te dragen dat het programma Landschap niet onnodig belemmerend gaat werken voor Friese woningbouw opgave. Ook ingediend door Statenlid Goudzwaard.	31-10-2021	Beleid & Strategie	De afhandeling van deze motie wordt meegenomen in het Programma Lânskip. De presentatie van het Programma Landschap is verplaatst naar Q2, 2024 i.v.m. de ontwikkeling van en samenhang tussen het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) /Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG), de Nationale Ontwikkelingsvisie Extra (NOVEX) en het Programma Landschap Fryslân. PS zijn hierover geïnformeerd in een bijeenkomst op 14/12/2022.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.630	07. Einevaluaasje Nota Greidefûgels 2014-2020 en Startnotysje Greidefûgels 2021-2030	PS	21-4-2021	M. de Vries		It kolleezje sil ûndersyk dwaan nei wat wol en wat net kin binnen de mêstwet, omtrint it boppe de grûn útride, sûnder dat dit ynfloed hat op derogaasje.	21-10-2021	Beleid & Strategie	In Noordelijk verband hebben wij onderzoek laten doen naar de invloed van mesttoediening (vast mest en digistaat vs mestinjectie) op de bodem(micro)biologie. Resultaten zijn gepubliceerd in 2024. Ook de ammoniakemissies bepalen wat wel en niet kan. Daar was weinig aandacht aan besteed, hier zal nog verder onderzoek naar gedaan worden. Hierdoor is het op dit moment nog niet mogelijk om de uitkomsten mee te nemen in de afweging rond de mestwetgeving.
2.606	07. Einevaluaasje Nota Greidefûgels 2014-2020 en Startnotysje Greidefûgels 2021-2030	PS	21-4-2021	M. de Vries	Statenlid Goudzwaard; FNP; CDA; FvD; VVD; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten in Den Haag aan te dringen om ruimte binnen de mestwet te vinden die pilots met bovengronds uitrijden van drijfmest in weidevogelkerngebieden mogelijk maken, zonder dat dit invloed heeft op de derogatie.	21-10-2021	Beleid & Strategie	Binnen Veenweide RD NIL wordt een proef/ project met ruige mest uitgevoerd. Daarnaast wordt gekeken of er verbinding is te leggen met het actiepunt Landbouwagenda grondgebondenheid. In de Uitvoeringsagenda Landbouw is inmiddels opgenomen dat een pilot voor bovengronds mestuitrijden zal worden uitgevoerd in weidevogelkerngebied.
2.668	08. Feangreideprogramma 2021-2030	PS	26-5-2021	F. Douwstra		Deputearre Hoogland docht de neikommende tasizzing. *Foar it hiele feangreidegebiet wêr noch gjin jild foar is en wêr noch net utein set wurde kin, komt de skeppe net earder yn 'e grûn dan de plannen brede stipe hawwe en mei elkoar besprutsen binne.*	26-11-2021	Provinciale Omgeving	Dit wordt meegenomen in de verdere uitvoering van het Veenweideprogramma, specifiek in de lopende en toekomstige gebiedsprocessen.
2.667	08. Feangreideprogramma 2021-2030	PS	26-5-2021	F. Douwstra		Deputearre Hoogland docht de neikommende tasizzing. It kolleezje stjoerd twa kear per jier in brief oan PS mei de stân fan saken en fuortgong fan it Feangreideprogramma, ek op finansjeel mêd.	26-11-2021	Provinciale Omgeving	In het voorjaar en het najaar sturen wij uw Staten een brief over de stand van zaken en voortgang van het programma. op 19/12/2023: PS-brief met kenmerk 02160101 op 14/5/2024: PS-brief met kenmerk 02223569

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.657	12. Startnotysje Klimaatakkoart en Enerzjyprogramma	PS	26-5-2021	S. Knol	GrienLinks; PvdD; SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: • in het Energieprogramma in samenspraak met gemeenten en overige stakeholders een plan van aanpak (inclusief meetbare doelstellingen) op te nemen voor: o de aanpak van energiebesparing in Fryslân; o het vergroten van de hoeveelheid kleinschalige (< 50 panelen) opwek van zonne-energie op daken, boven parkeerplaatsen, op industrieterreinen, boven vuilstorten en andere plaatsen die voldoen aan punt 1, 2 en 3 van de zonneladder; o mogelijkheden voor lokale opslag van schoon opgewekte energie. • deze plannen qua tijdsverloop en plaats af te stemmen met Liander, opdat de plannen niet sneuvelen vanwege beperkingen in de netcapaciteit.	26-11-2021	Beleid & Strategie	**2022-12-06:** Deze motie is verwerkt in het Energieprogramma en is op 26 januari 2022 in de vergadering van PS aan u voorgelegd. Voor de aanpak van energiebesparing is actie 7 Opstellen 'Plan van aanpak Energiebesparing' in het Energieprogramma opgenomen. Voor kleinschalig zon op dak is actie 14: Gemeenten faciliteren bij het oplossen van knelpunten van zon op dak in het Energieprogramma opgenomen. Voor opslag is actie 27: Verkenning mogelijkheden voor (seizoens)opslag en korte termijn oplossing voor het energienetwerk in Fryslân in het EP opgenomen. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 25 januari 2023. U heeft via amendement 3 besloten dat deze motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
2.650	10. Nota Faunabelied Fryslân	PS	26-5-2021	M. de Vries	GrienLinks; PvdD; SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - Bij BIJ12 aan te dringen op meer kennis over biologische bedrijfsvoering bij de taxateurs en deze kennis op te nemen in de meetmethode	26-11-2021	Beleid & Strategie	We kijken naar de mogelijkheden om deze bijeenkomst eventueel te combineren met een technische uitleg over de GRP-systematiek en/of de jaarlijkse FOG-bijeenkomst.
2.649	10. Nota Faunabelied Fryslân	PS	26-5-2021	M. de Vries	ChristenUnie; VVD	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten / sprekke as harren miening út • De wurkwize fan de FBE tsjin it ljocht te hâlden mei yn it bysûnder omtinken foar it tiidsrek foar in advysoanfraach en de beslútfoarmingsproseduere; • Foar 1 oktober 2021 PS te kommen mei in útstel ta ferbetterjen fan de wurkwize;	26-11-2021	Beleid & Strategie	De afspraak was dat eerst het bestuur van de Faunabeheereenheid voltallig moest zijn, voordat de toekomstige werkwijze besproken zou worden (brief met kenmerk 0192669). Naar verwachting kunnen wij uw staten hierover binnen afzienbare tijd meer duidelijkheid geven. stavaza 1/4/2022: Hierover is gesproken met de FBE. Wij hebben deze motie nog in beraad.
2.648	09. Provinsjaal programma ferbettering bioferskaat	PS	26-5-2021	M. de Vries	GrienLinks; SP; PvdD; D66	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten in 2021 in kaart te brengen of en waar er hiaten zijn in de groen-blauwe dooradering van heel Fryslân en een plan op te stellen om deze hiaten op te lossen.	26-11-2021	Beleid & Strategie	Het is inmiddels bekend hoeveel groenblauwe dooradering (GBDA) er is in Friesland. Dit is berekend voor zowel de gehele provincie, elk deelgebied (hoofdlandschapstype) als elke gemeente. Dit is berekend door ons GIS-afdeling in 2024. Het is een eerste inschatting en momenteel werkt Landschapsbeheer Fryslân in opdracht van ons aan een verfijning van deze eerste berekening. Ze komen in Q1 2026 met een berekening en GIS kaartlaag waarop is aangegeven wat de Friese GBDA-kwantiteit (% en ha) en kwaliteit is (soortensamenstelling, diversiteit binnen en tussen elementen, beheer, connectiviteit en perceelsgrootte). Deze kaartlaag kunnen we gebruiken voor een publiek toegankelijk GBDA-dashboard of we nemen het op in de Friese Landschapsmonitor. Vervolgens kan er gewerkt worden aan een GBDA-plan.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.644	08. Feangreidepro-gramma 2021-2030	PS	26-5-2021	F. Douwstra	GrienLinks; PvdD; D66; SP	Verzoeken het college - Geen sloten meer te dempen in het (hele) veenweidegebied tenzij het voor de inrichting van het gebied noodzakelijk is; - Een inventarisatie te maken van mogelijke 'knikpuntgebieden' 1 in aanloop naar het beslismoment in 2022 en onderzoek te doen naar mogelijkheden voor deze gebieden.	26-11-2021	Provinciale Omgeving	Het niet meer dempen van sloten wordt meegenomen binnen de gebiedsprocessen en in de benodigde gebiedsplannen. Hierop wordt teruggekomen bij de herijking van het Programma Veenweide 2021-2030.
2.642	08. Feangreidepro-gramma 2021-2030	PS	26-5-2021	F. Douwstra	PvdA; FNP; GrienLinks; SP; CDA	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten • mei hege prioriteit en yn de folle breedte eksterne finansjele middels binnen te heljen en dêrby alles op alles te setten om it Feangreideprogramma ûnderdiel wêze te litten fan it Europeesk Werstelplan, itsij troch dêrfoar streekrjocht by de EU te lobbyen, itsij troch der by it Ryk op oan te trunen it Feangreideprogramma op koarte termyn op te nimmen yn de Nederlânske oanfraach by it Europeeske fûns; • de resultaten mei te nimmen nei it IJkmoment yn 2022 en de Steaten dêroer te ynformearjen.	26-11-2021	Provinciale Omgeving	Er wordt via drie sporen gezocht naar financiering voor het programma, namelijk: 1. Fondsen vanuit Europa en het Rijk; 2. Andere verdienmogelijkheden waarbij wordt gekeken naar andere doeleinden en andere waarden op gronden zoals bijvoorbeeld energie, infra, recreatie, waterberging, Valuta voor Veen; 3. Combineren van doelstellingen van andere opgaven zoals bijvoorbeeld stikstof, energietransitie, biodiversiteit en natuur, Natuer mei de Mienskip. De laatste stand van zaken wordt meegenomen bij de behandeling van de 'Herijking Veenweideprogramma 2021-2030', die 2023 als onderdeel van het NPLG aan uw Staten wordt voorgelegd.
2.640	08. Feangreidepro-gramma 2021-2030	PS	26-5-2021	F. Douwstra	CDA; ChristenUnie; VVD	Sprekke as harren miening út dat jild út it hjoeddeistige feangreidebudzjet net bestege wurde mei oan plannen dy't net streekrjocht fuortkomme út de gebietsprosessen of rjochte binne op it primaire doel fan it feangreideprogramma 2021-2030, te witten it ferminderjen fan feanôfbraak en boaiemdelgong en de útstjit fan CO2, in duorsum takomstperspektyf foar de lânbou en in klimaatbestindige ynrjochting fan it wettersysteem, ynklusyf de fundearringstafel.	26-11-2021	Provinciale Omgeving	Dit nemen we mee in de verdere stappen die we zetten binnen het veenweideprogramma en de uitwerking van de gebiedsprocessen.
2.697	Overbruggingscon-cessie Fryslân	PS	23-6-2021	M. de Vries	FvD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten • om alle tijdens de overbruggingsconcessie te benutten - en/of uit te testen alternatieve vormen van openbaar busvervoer (deelfiets, deelauto, Opstapper, OV fiets etc.) samen met Arriva aktief en op direkte persoonlijke wijze te introduceren bij de mienskip van dorpen en buurtschappen; • de uitkomsten van dit proces van informeren, sonderen en meten van de intrinsieke reizigersbehoeften en het (potentiële) gebruik van de alternatieve OV vervoersvormen terug te koppelen naar PS; waarmee genoemde tevens een inhoudelijke bijdrage kan vormen met betrekking tot de opvolgende (lange) concessie 2024.	23-12-2021	Provinciale Waterstaat	16/10/25: Wij nemen de resultaten van de pilot mee in de jaarlijkse OV-monitor. Zoals beschreven in brief met kenmerknummer 01987513 zullen we middels een pilot gedurende de overbruggingsconcessie deze motie tot uitvoering brengen. Arriva heeft inmiddels een concept maatwerkplan opgesteld voor de volgende drie omgevingen: Terherne, Gaasterland en Tjerkwerd/Parrega. Dit concept is eind december 2022 met de provincie gedeeld en voorzien van feedback namens de provincie. Arriva werkt op dit moment samen met het adviesbureau Arcadis het plan verder uit waarna het plan met gemeenten en stakeholders verder wordt besproken en gedefinieerd. Wij zullen uw Staten over de resultaten van de pilot informeren.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.687	Rapport Noordelijke Rekenkamer 'Uit het oog, uit het hart?', Revolverende fondsen in de provincie Fryslân	PS	23-6-2021	S. Knol	PvdA; GrienLinks; 50PLUS	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - bij de verdere uitwerking van de nieuwe opdracht aan het FSFE te bekijken hoe de AGVV toegepast kan worden; - de nieuwe opdracht aan het FSFE in afwijking van hetgeen in de DS brief (01878358) is geformuleerd, ter bespreking voor te leggen aan Provinciale Staten.	23-12-2021	Beleid & Strategie	2021 06 30: De nieuwe opdracht voor het FSFE is inmiddels parallel aan het Energieprogramma in januari 2022 geagendeerd (was: december 2021).
2.728	Kadernota 2022	PS	30-6-2021	M. de Vries	GrienLinks; PvdD; SP; D66; FNP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - In samenwerking met het IVN de lesprogramma's te stimuleren en het herinrichten van pleinen voor het vergroten van de biodiversiteit en waterberging bij scholen te bevorderen; - De Fryske taal in de lesprogramma's een plek te geven; - Hiervoor éénmalig een extra budget beschikbaar te stellen van € 200.000,00	30-12-2021	Beleid & Strategie	i.c.m. toezegging 2718 Over de uitvoering van deze motie hebben u geïnformeerd in onze brief dd 25/10/2022 (met kenmerk 0203436). In opdracht van de provincie werkt IVN aan de realisatie van een aantal groene schoolpleinen. De tussenstand is op 9/9/2025 (kenmerk 02406212) met uw Staten gedeeld. Uiterlijk Q2 2026 volgt bericht over de definitieve afronding.
2.721	Jierstikken 2020 provinsje Fryslân	PS	30-6-2021	E. Folkerts	CDA; GrienLinks	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten • PS in de bestaande cyclus van rapporteren uniform, transparant en met gebruik van eenduidige terminologie te informeren over het capaciteitsbudget; • De presentatie en rapportage van de doelstelling zo op te bouwen dat de verhouding vast, flexibel, inhuur en geprognotiseerde capaciteit eenvoudig te volgen is; • Het capaciteitsbudget niet op te delen in verschillende posten en/of deelbudgetten maar te presenteren en rapporteren als totaal post inclusief de bijbehorende kostendekking; • PS bij de behandeling van de begroting 2022 te informeren over de doelstelling voor de omvang van het capaciteitsbudget voor de komende 3 jaar; • PS bij de behandeling van de heroverwegingsvoorstellen Zero Based Budgetting fase 2, te informeren over de effecten van deze voorstellen op het capaciteitsbudget; • PS bij de behandeling van de begroting 2022 te informeren over de herijking verdeelmodel provinciefonds wat dit jaar plaats gaat vinden; • PS bij de behandeling van de begroting 2022 te informeren over een benchmark tussen de 3 noordelijke provincies op basis van beschikbare CBS gegevens die betrekking hebben op de toerekening van kosten volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV); • PS proactief te informeren over capaciteit- en kosteneffecten van aangenomen moties.	30-12-2021	Middelen	Uw Staten zijn op 12 maart 2024 geïnformeerd over de motie 2721: Politiek debat voeren over keuzes. Wij wachten af wanneer uw Staten de discussie voeren.
2.740	Lânbou-aginda (2021-2030)	PS	22-9-2021	A.W. Kooistra		It kolleezje komt nei de Steaten mei in monitoaring fan de ûntjouwingen fanút it strategysk plan.	22-3-2022	Beleid & Strategie	Binnen het Veenweideprogramma / Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw wordt een proef/ project met ruige mest uitgevoerd. Daarnaast nog verbinding te leggen met actiepunt Landbouwagenda grondgebondenheid verwaarden.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.737	Mondelinge vragen over Net op Zee en kabel Schier	PS	22-9-2021	M. de Vries		It kolleezje sil ien en oar ûnder de oandacht fan de Twadde Keamer bringe.	22-3-2022	Beleid & Strategie	
2.736	Mondelinge vragen over Net op Zee en kabel Schier	PS	22-9-2021	M. de Vries		It kolleezje sil Provinsjale Steaten mei in brief op de hichte hâlde en sil hjiryn in analyse fan kosten fan de ferskate farianten meinimme.	22-3-2022	Beleid & Strategie	
2.755	Invoeren ERTMS	PS	27-10-2021	M. de Vries	PVV	Geven we het college de opdracht mee om, bij de versnelde invoering van het ERTMS-systeem, er bij de betrokken instanties (ministerie, Prorail) op aan te dringen • de beveiliging van onbewaakte overwegen in onze provincie gelijk mee te nemen; • uit te zoeken wat hiervoor (technisch) nodig is; • wat dit eventueel (extra) kost; en hiermee terug te komen naar PS.	27-4-2022	Provinciale Waterstaat	07-10-2025: Het ERTMS programma voorziet niet in mogelijkheden niet openbare NABO's te beveiligen. Om dit te kunnen doen zijn extra infra aanpassingen nodig zoals seinen en eventueel slagbomen. Deze voorzieningen zitten niet in de scope van het ERTMS programma.
2.778	Provinsjale begrutting 2022, begrutting 2022 Fûns neisoarch stoartplakken Fryslân	PS	10-11-2021	F. Douwstra	GrienLinks; PvdD; PvdA; SP; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten • Als provincie uit te dragen dat het Code Rood is voor het klimaat. • Daarin actieve samenwerking te zoeken met partners, zoals Wetterskip en de VFG. • De nieuwe inzichten van het IPCC rapport en het Klimaatsignaal '21 van het KNMI en de uitkomsten van de internationale klimaattop COP26 in Glasgow zoveel mogelijk mee te nemen in de gesprekken die de gedeputeerde voert met gemeenten en overige stakeholders over de RES. • PS te informeren over deze gesprekken. • Bij alle beleidsvelden te streven naar een integrale en zo klimaatvriendelijk, klimaatadaptief en toekomstbestendig mogelijke uitvoering (bijvoorbeeld bij wonen, het waterbeleid, etc). • Inzichtelijk maken aan PS hoe dit uitgewerkt wordt. • Het Rijk te vragen om geld om de benodigde klimaatmaatregelen te realiseren; • PS te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van de klimaatdoelstellingen in Fryslân (met cijfers uit o.a. het Friese energiedashboard) via een toe te voegen integraal onderdeel klimaat in de Berap.	10-5-2022	Beleid & Strategie	In 2022 is de klimaatnotitie naar uw Staten gestuurd, hierin is de urgentie van de opgave van klimaatverandering onderstreept. In het bijbehorende E&E rapport is een voortgang van de uitstootreductie te zien en tevens de uitvoering van de Klimaatafspraken. In het VFG overleg Klimaat en Energie is de opgave onderdeel van vele bestuurlijke gesprekken. In verschillende programma's acteert Fryslan zowel aan de mitigatie kant door de uitstoot van broeikasgassen te reduceren als aan de adaptatiekant door Fryslân voor te bereiden op de gevolgen van extremer weer. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 20 maart 2024. U heeft via amendement 4 besloten dat de motie nog niet kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.792	Nota Greidefûgels 2021-2030	PS	24-11-2021	M. de Vries	GrienLinks; PvdD; Statenlid Van Swol; SP; D66; 50PLUS	Provinciale Staten spreken uit dat: • Voorkomen moet worden dat er nog meer weidevogelland verloren gaat; • In de uitzonderlijke gevallen dat aantasting van weidevogelland onontkoombaar is, er daadwerkelijke compensatie plaatsvindt waardoor gelijkwaardig weidevogelland (met langdurig beheer) elders mogelijk wordt gemaakt; En verzoeken GS; deze uitspraak als richtinggevend te hanteren bij de evaluatie over de weidevogelcompensatie en de herziening van de omgevingsverordening	24-5-2022	Beleid & Strategie	Jo Steaten binne op 16 july 2024 op de hichte brocht oer de Wurkwize útfiering gredeifûgelkompensaasjefûns (skaaimerk 02270603). Yn dy brief wurde de twa moasjes neamd en wat de relaasje is tusken dy moasjes en de wurkwize. Wij hebben u deze motie aangeboden ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 27 november 2024. U heeft d.m.v. amendement 5 besloten dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
2.813	Untwerp Regionaal Wetterprogramma 2022-2027	PS	15-12-2021	F. Douwstra		It kolleezje sil, sadree't de útkomsten fan it ûndersyk fan Wetterskip Fryslân bekend binne, dit diele mei Provinsjale Steaten en yn 'e rin nei de opstelling fan it definitive stik yn petear gean mei harren oer de ynfolling fan de ferskate programma's.	15-6-2022	Beleid & Strategie	Wetterskip Fryslân is gevraagd om in de planperiode van het RWP en WBP een nieuwe toetsing voor de deelwatersystemen uit te voeren. Met betrekking tot het akkerbouwgebied is gevraagd om het verschil van de eerdere Friese norm van 1.50 i.r.t. de landelijke norm van 1:25 in beeld te brengen. Wetterskip Fryslân voerde eind 2023 de laatste afrondende analyses uit voor de toetsing. De toetsing is door WF uitgevoerd maar moet op twee onderdelen opnieuw worden bezien: 1) bij bebouwd gebied is een te laag detailniveau toegepast, en 2) in de beekdalen is de kans op wateroverlast te laat ingeschat. Het WF voert op deze twee punten aanvullend onderzoek uit. Resultaten hiervan verwachten we in Q4 2025. Wij houden uw Staten hiervan op de hoogte.
2.847	Uitgangspunten vervolgopdracht voor het Fûns Skjinne Fryske Enerzjy (FSFE)	PS	26-1-2022	S. Knol		DS komme skriftlik werom op fragen yn de moasje oer houtachtigen en biomassa.	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: Deze toezegging is gerelateerd aan 2852. GS zullen PS ook informeren over de gewijzigde financieringsinstructie aan FSFE
2.845	Enerzjyprogramma Fryslân 2022-2025	PS	26-1-2022	S. Knol	Statenlid Goudzwaard	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten Het energiedashboard minimaal twee keer per jaar van een update te voorzien. Het energiedashboard uit te breiden met een indicatorenset voor de onderdelen geothermie, aquathermie, waterstof en netcapaciteit en het onderdeel aangaande banenrealisatie te verwijderen.	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: We nemen dit op in het jaarplan 2022.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.840	Enerzjyprogramma Fryslân 2022-2025	PS	26-1-2022	S. Knol	PvdD; SP; GrienLinks	spreken haar mening uit; dat energieopslag en conversie belangrijke randvoorwaarden zijn voor het halen van de klimaatdoelen en verzoeken het college van Gedeputeerde Staten; - Bij de inventarisatie niet alleen te focussen op opslag bij grotere opweklocaties en bij onderstations van netbeheerders, maar ook te kijken naar de mogelijkheden voor thuisbatterijen, kantoorbatterijen en buurtbatterijen en andere kleinschalige opslagsystemen- Daarbij in kaart te brengen hoe de provincie maximaal kan inzetten op een snelle opkomst van energie-opslagsystemen. - Dit onderzoek nog in 2022 uit te voeren en de Staten daarover uiterlijk in het vierde kwartaal van dit jaar te informeren.	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: dit wordt bekeken bij de vaststelling van het Energieprogramma
2.839	Enerzjyprogramma Fryslân 2022-2025	PS	26-1-2022	S. Knol	FvD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - de toezegging 2.675 niet als afgehandeld te beschouwen en aan PS terug te koppelen in hoeverre de uitkomsten van de bedoelde quick scan terugkomen in het voorliggende energie programma,- en de bedoelde quick scan toe te voegen aan de bijlagen	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: dit wordt bekeken bij de vaststelling van het Energieprogramma
2.837	Enerzjyprogramma Fryslân 2022-2025	PS	26-1-2022	S. Knol	ChristenUnie; GrienLinks	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten, om circulaire economie breder te trekken in het Energieprogramma. Hierbij de R-ladder met strategieën van circulariteit te gebruiken.	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: dit wordt bekeken bij de vaststelling van het Energieprogramma
2.825	Enerzjyprogramma Fryslân 2022-2025	PS	26-1-2022	S. Knol		Hoe't sa'n santich C-bedriuwen leverje moatte wat duorsumensmaatregels oanbelanget en hoe't it provinsjaal tafersjoch hâlden dêrop wêze sil en it fieren fan petearen mei dy bedriuwen, de deputearre sil dat mei faasje oppakke. Hoe't dat der op haadlinen útsjen sil, wurdt fatsoenlik, ofwol fia jierplan ofwol apart op in oare manier weromkeppele oan PS.	26-7-2022	Beleid & Strategie	2022-02-24: We nemen dit op in het jaarplan 2022.
2.883	Beliedsnota Fryslân Feilich Fytslân 2.0	PS	23-3-2022	M. de Vries	GrienLinks; SP; PVV	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten Substantieel meer onveilige oversteekplaatsen op provinciale wegen in Fryslàn aan te passen en veilig in te richten;Hiervoorfinanciële dekking te zoeken bij provincie, het Rijk en/of Europa;	23-9-2022	Beleid & Strategie	Er is een selectieoverzicht van alle verkeersonveilige knelpunten en oversteken. Binnen de lopende infra-programma's werken we al aan het verbeteren van verkeersveilige oversteken. Het is ons streven om Q2-Q3 2026 te komen met een nieuwe programmering van de (on)veiligheid van fietsoversteken over provinciale wegen in Fryslân.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.878	Startnotysje Boaiembelied	PS	23-3-2022	F. Douwstra	GrienLinks; PvdD; PvdA; SP; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten : Alle bekende bedreigingen van de Fryske bodem systematisch in de beleidsnotitie Bodem in beeld te brengen; In de nota Bodembeleid duidelijk aan te geven welke maatregelen noodzakelijk zijn om deze bedreigingen tegen te gaan en hoe de bodem verbeterd kan worden.	23-9-2022	Beleid & Strategie	Wij zijn voornemens deze motie te betrekken bij de agenda die wij naar verwachting in juni 2026 zullen vaststellen.
2.876	Startnotysje Boaiembelied	PS	23-3-2022	F. Douwstra	GrienLinks; PvdD; SP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten Bij de uitwerking van de nota Bodembeleid het uitgangspunt te hanteren dat de kwaliteit van de Fryske bodem niet verder mag verslechteren ten opzichte van de situatie bij de nulmeting	23-9-2022	Beleid & Strategie	Wij zijn voornemens deze motie te betrekken bij de agenda die wij naar verwachting in juni 2026 zullen vaststellen.
2.875	Startnotysje Boaiembelied	PS	23-3-2022	F. Douwstra	PvdD; GrienLinks; SP; PvdA; D66	Spreken haar mening uit: Dat de bodem door koolstofvastlegging een belangrijke klimaatmitigatiefunctie heeft en verzoeken het colleqe van Gedeputeerde Staten om de mogelijkheden van koolstofvastlegging in de bodem en de kennisontwikkeling daaromtrent expliciet mee te nemen bij de studie bodemvitaliteit, het transitieprogramma, en de uitwerking van het toekomstige Fries bodembeleid	23-9-2022	Beleid & Strategie	Wij zijn voornemens deze motie te betrekken bij de agenda die wij naar verwachting in juni 2026 zullen vaststellen.
2.894	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	PS	20-4-2022	M. de Vries	D66; SP; FNP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om in samenwerking met de gemeente Smallingerland en it Wetterskip in de planfase uit te werken: - Hoe en waar het verlies aan weidevogelland gecompenseerd kan worden; - Hoe de predatiedruk vanuit het nieuwe moerasland in de Hegewarren invloed zal hebben op de weidevogelgebieden; - Hoe we de nadelige gevolgen kunnen voorkomen of beperken;	20-10-2022	Provinciale Omgeving	In planfase 1 binnen de uitwerking van de bouwsteen Natuur wordt deze vragenstukken mee beschouwd. In planfase 2 wanneer er een concrete ontwerp uitwerking ligt kunnen mitigirende maatregelen worden geconcretiseerd.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.893	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	PS	20-4-2022	M. de Vries	CDA; VVD; FvD; ChristenUnie	Sprekke as harren miening út dat it gebiet De Hege Warren net by it N2000 gebiet De âlde Feanen oanlutsen wurde mei c.q. net as nij N2000 gebiet oanwiisd wurde mei.	20-10-2022	Provinciale Omgeving	De provincie gaat over de begrenzing van het NNN en eventuele saldering. Wanneer de Hegewarren onderdeel wordt van het NNN, gaat dit dus ten koste van andere gebieden die in potentie meer kunnen bijdragen aan natuurontwikkeling binnen de provincie.
2.892	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	PS	20-4-2022	M. de Vries	PvdA; 50PLUS	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - bij de verdere uitwerking van de planfase en de financiële onderbouwing daarvan, niet alleen recreatiewoningen te onderzoeken maar ook permanente bewoning te onderzoeken; - in samenwerking met de omgeving en dorpsbelangen in gesprek te gaan over type, verhouding recreatie en permanent en het aantal woningen die passen bij de aard en de schaal van het gebied.	20-10-2022	Provinciale Omgeving	In de planfase deel 1 zijn we voornemens een recreatievisie voor het gebied op te stellen. Daarnaast onderzoeken we ook de mogelijkheden voor permanente bewoning. Belangrijke voorwaarde is dat de aantallen passen bij de schaal en kwaliteiten van het gebied. Dit alles doen we samen met de omgeving. Deze verkenningen worden onderdeel van het besluitvormingsmoment in 2024.
2.891	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	PS	20-4-2022	M. de Vries		It kolleezje sil har uterste bêst dwaan om by de útwurking fan de plannen yn oparbeidzjen mei it Wetterskip en de gemeente te soargjen foar it behâld fan de blaugerslannen yn de Hegewarren en mei in nije útwurking weromkomme nei PS yn 2024.	20-10-2022	Provinciale Omgeving	In planfase 1 is bij de LESA en de uitwerking van de bouwsteen Natuur gekeken naar het functioneren en de mogelijkheden voor behoud voor het Blauwgrasland. In planfase 2 wordt gekeken naar de ontwerp inpassing en kosteneffectiviteit.
2.890	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	PS	20-4-2022	M. de Vries		It kolleezje makket in kosten-batenanalyse foar de rekreaasjewenten.	20-10-2022	Provinciale Omgeving	In planfase 1 is dit een uitwerking binnen de bouwsteen recreatie.
2.920	Utfieringsprogramma Stikstof	PS	25-5-2022	A.W. Kooistra	CDA; D66; GrienLinks	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit om de positie van de deelnemers in de gebiedsprocessen dusdanig te borgen dat zij zowel praktisch als met gebruikmaking van de juiste ondersteuning kunnen deelnemen aan de gebiedsprocessen en Provinciale Staten hierover te informeren bij de voortgang van de gebiedsprocessen.	25-11-2022	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.916	Utfieringsprogramma Stikstof	PS	25-5-2022	A.W. Kooistra	CDA; ChristenUnie	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten zo spoedig mogelijk (uiterlijk september 2022) te komen met een concreet aanvullend procesplan rondom de aanpak van het Uitvoeringsprogramma Stikstof, waarin is opgenomen: de organisatiestructuur met alle betrokken actoren, inclusief de borging van de overheden en de sector, o helderheid over de inhoudelijke koers en rollen van de betrokken provinciale besturen voor de (natuur)gebieden die grensoverstijgend zijn, o de werkwijze rondom informatie en communicatie en, o een werk-/ activiteitenplanning voor het komend jaar (zij het op hoofdlijnen). De Staten elk kwartaal (of indien er eerder noodzaak is) met een brief/ mededeling te informeren over de voortgang van de aanpak van het Uitvoeringsplan Stikstof;	25-11-2022	Provinciale Omgeving	Het UPS is opgenomen in het FPLG en zal ook in volgende versies van dit gebiedsprogramma opgenomen blijven. Dit gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.
2.910	Ynterpellaasjefragen (FNP, PvdA, ChristenUnie en CDA) oer driigjende ferskraling iepenbier ferfier yn Fryslân	PS	25-5-2022	M. de Vries	PvdA; ChristenUnie; FNP; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten een Friese invulling uit te werken van een minimale bereikbaarheid van basisvoorzieningen in gebieden met een lage bevolkingsdichtheid en dit te delen met het Rijk. in gebieden met een lage bevolkingsdichtheid en dit te delen methet rijk.bereikbaarheid van basisvoorzieningenin gebieden met een lage bevolkingsdichtheid en dit te delen methet rijk.	25-11-2022	Beleid & Strategie	Bij het interpellatiedebat van PS over de dreigende verschraling van het openbaar vervoer (25 mei 2022) is een motie (2910) aangenomen, waarin uw college wordt verzocht een Friese invulling uit te werken van een minimale bereikbaarheid van basisvoorzieningen in gebieden met een lage bevolkingsdichtheid en dit te delen met het Rijk. Met het RMP, het onderzoek van PBL 'Toegang voor iedereen?' en de rapportage 'Ferfiersearmoedyn Fryslân' is hiervoor een belangrijke basis gelegd. De verdere uitwerking vindt plaats in overleg met verschillende beleidsvelden en partners. Het resultaat van deze verdere uitwerking krijgt een plaats in het RMP 2.0.
2.955	Geen uitbreiding N2000 (motie vreemd)	PS	22-6-2022	M. de Vries	CDA; VVD; ChristenUnie	Provinsjale Steaten sprekke as harren miening út: *- Het niet wenselijk te vinden dat er extra N2000 gebieden worden aangewezen in Fryslân* Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. *- Alles in het werk te stellen bij de Europese Unie en het Rijk om te voorkomen dat er extra N2000 gebied wordt aangewezen.*	22-12-2022	Provinciale Omgeving	(icm M 2137) De Europese Commissie heeft Nederland in 2024 op de vingers getikt omdat de Nederlandse maatregelen voor de grutto onvoldoende zijn. Dit is de zgn. inbreukprocedure, waarvan de correspondentie tussen LVVN en de EC niet openbaar is. De verwachting is dat de definitieve invulling die LVVN geeft aan deze inbreukprocedure, en de consequenties voor de voortouwnemers eind 2025 bekend zullen zijn. Wij houden uw Staten hiervan op de hoogte.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.932	Regionaal Wetterprogramma 2022-2027	PS	22-6-2022	F. Douwstra		It kolleezje ûndersyket it slykprobleem yn it fargebied fan Fryslân om te kommen ta in duorsume oplossing nei de takomst ta en belûkt bedriuwen by it meitsjen fan ôfspraken dy't direkt ôfhinklik binne fan it op djipte hâlden fan ús "blauwe goud".	22-12-2022	Beleid & Strategie	
2.930	1ste bestjoersrapportaazje (berap) 2022	PS	22-6-2022	F. Douwstra		It kolleezje sil yn eltse Berap in update oer de klimaatnotysje opnimme.	22-12-2022	Beleid & Strategie	04-10-2022 Het team energie binnen de provinciale dienst zal erop toezien dat dit gebeurt
2.944	Ramtnota 2023	PS	29-6-2022	E. Folkerts	D66; GrienLinks; PvdD; SP	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. *Er zorg voor te dragen dat stukken over de visie op provinciale beleidsthema's waar mogelijk eerder aan PS worden voorgelegd dan stukken met betrekking tot uitvoering en financiering van daaruit voortvloeiend provinciaal beleid.*	29-12-2022	Bestjoer en Direksje	
2.941	Ramtnota 2023	PS	29-6-2022	E. Folkerts	GrienLinks; PvdD; SP; D66; Statenlid Van Swol; 50PLUS	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende.*Op korte termijn PS een onderbouwing te sturen voor de selectie die het college wil maken uit de uitgaven waarop bezuinigd zou kunnen worden;Daarbij ook de maatschappelijke effecten toe te lichten van (alle) andere uitgaven die ter discussie staan in het Zero Based Budgeting;In het ZZB document eveneens inzichtelijk te maken welke taken en uitgaven hun basis/onderbouwing vinden in provinciaal beleid;Vervolgens een provinciaal kerntakendebat in de Staten te faciliteren over welke verschillende politieke keuzes de Staten willen maken op grond van de maatschappelijk effecten. Die keuzes kunnen leiden tot structurele wijzigingen in de begroting, op basis van het ZBB document;Zich in te spannen dit vóór de begrotingsbehandeling op 9 november 2022 uit te voeren*	29-12-2022	Middelen	Op 12 maart 2024 zijn de Staten per brief met kenmerk 02202670 geïnformeerd over de afdoening van de motie. Wij hebben u deze motie ter afvoering van de lijst aangeboden voor uw vergadering op 25 september 2024. Via amendement 1 heeft u aangegeven dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd omdat uw Staten zelf het debat over de keuzes nog moeten voeren. Uw Staten zijn op 12 maart 2024 geïnformeerd over de motie 2941: Politiek debat voeren over keuzes. Wij wachten af wanneer u de discussie voert.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.939	Ramtnota 2023	PS	29-6-2022	S. Knol	FNP; CDA; PvdA; VVD; 50PLUS	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende.*Dat de subsydzjerelaasje mei Doarpswurk pas ôfboud wurde kin neidat de funksjes dy't Doarpswurk no hat, boarge binne yn de nije organisaasjestruktuer.*	29-12-2022	Beleid & Strategie	**Stavaza 22-11-2022:** Er wordt een kwartiermaker geworven om de nieuwe netwerkstructuur uit te rollen. Er wordt per 1 december 2022 gestart met een pilot in de regio Súdwest en de Wadden. Samen met alle partners, waaronder Doarpswurk. **Stavaza 12-10-2023** Samen met een onafhankelijke kwartiermaker wordt in de regio's Zuidwest en De Wadden met de gemeenten, provincie, Doarpswurk, Keunstwurk en Sport Fryslân gewerkt aan het nieuwe netwerk voor de ondersteuning van initiatieven. Er wordt nog gewerkt aan een digitale voordeur. Na succes wordt gekeken naar uitbreiding van de werkwijze naar andere regio's.
2.936	Ramtnota 2023	PS	29-6-2022	M. de Vries	PvdA	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende.*Bij de begroting 2023 €150.000 vrij te maken voor de duurzame en economische ontwikkelingen van het waddengebied en dit te dekken uit de VAR.*	29-12-2022	Beleid & Strategie	12-08-2022 Wadden afdeling is gevraagd dit uit te voeren.
2.934	Ramtnota 2023	PS	29-6-2022	S. Knol	CDA; FNP; 50PLUS; SP; GrienLinks; D66; PvdA; ChristenUnie; VVD	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. *Om samen met gemeenten en het bedrijfsleven een inventarisatie te maken óf en waar er behoefte is aan aftappunten van waterstof in Fryslân, zodat er goed van de backbone door Fryslân kan worden geprofiteerd.Deze inventarisatie nog voor het einde van het kalanderjaar 2022 af te ronden en te presenteren aan PS.*	29-12-2022	Beleid & Strategie	
2.984	Fryske beamme- en boskestrategy	PS	21-9-2022	M. de Vries		It kolleezje sil rekken hâlde mei ‘t behâld fan sûne beammen yn it programma Lânskip, dy takom jier oan ‘e oarder komt.	21-3-2023	Beleid & Strategie	De afhandeling van deze toezegging wordt meegenomen in het Programma Lânskip. De presentatie van het Programma Landschap is verplaatst naar Q2, 2024 i.v.m. de ontwikkeling van en samenhang tussen het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) /Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG), de Nationale Ontwikkelingsvisie Extra (NOVEX) en het Programma Landschap Fryslân. Uw Staten zijn hierover geïnformeerd in een bijeenkomst op 14/12/2022.
2.982	Fryske beamme- en boskestrategy	PS	21-9-2022	M. de Vries		It kolleezje hâldt PS fia brieven op de hichte fan de fuortgong fan de boskestrategy. Dizze fuortgong wurdt ek lanlik monitoard en it kolleezje hâldt PS op de hichte fan dizze monitoring.	21-3-2023	Beleid & Strategie	ver de wijze waarop invulling wordt gegeven aan deze toezegging, hebben wij u geïnformeerd in onze brief dd 8 juli 2025 (kenmerk 02386887). Over de voortgang hiervan komen wij op een later moment bij u terug

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.981	Fryske beamme- en boskestrategy	PS	21-9-2022	M. de Vries		Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende.*It ûnderhâld fan lânskipseleminten en bosk fuort mei te nimmen yn de strategy.Neidruklik by it Ryk oan te dringen op budzjet foar behear (lykas SNL en ANLb) by de strategy.*	21-3-2023	Beleid & Strategie	Over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan deze motie, hebben wij u geïnformeerd in onze brief dd 8 juli 2025 (kenmerk 02386887). Over de voortgang hiervan komen wij op een later moment bij u terug.
2.975	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	PS	21-9-2022	M. de Vries		Dat de wurksumheden mei sa min mooglik graafwurk ta stân komme.	21-9-2022	Provinciale Omgeving	In de planfase wordt onderzocht hoe Open en Natuurlijk gerealiseerd kan worden met zo min mogelijk graafwerk. De planfase loopt nog. Na afronding van deze fase, zoals nu voorzien begin 2026, leggen wij u een vervolgbesluit voor en komen wij ook terug op deze toezegging.
2.973	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	PS	21-9-2022	M. de Vries		Deputearre Hoogland docht de neikommende tasizzings. DS belûkt PS op tiid by de planfaze en sil PS op de hichte hâlde.	21-3-2023	Provinciale Omgeving	De statenleden worden tussentijds meegenomen in de voortgang van het project d.m.v. informatiebijeenkomsten en de halfjaarlijkse (nieuws)brief.
2.972	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	PS	21-9-2022	M. de Vries		Deputearre Hoogland docht de neikommende tasizzings.De pontsjerûte krekt as de fytspaden wurde yn stân hâlden / bliuwe berikber, sadat de rekreaasje / ynfrastruktuer der ek sa lang mooglik gebrûk fan meitsje kin en fan genietsje kin.	21-3-2023	Provinciale Omgeving	We spannen ons ervoor in dat er een alternatief is voor de pontjesroute tijdens de uitvoering.
2.971	Omjouwingsferoarderi ng	PS	21-9-2022	S. Knol	GrienLinks; SP; PvdD; Statenlid Wiersma; D66	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende.*Bij de uitwerking van de gebiedsontwikkeling in de Hegewarren de genoemde omgevingskwaliteiten (rust, stilte en donkerte) als zwaarwegend criterium te gebruiken.*	21-3-2023	Provinciale Omgeving	Op 10 oktober 2022 uitgezet in de dienst.
2.970	Gebietsûntwikkeling Hegewarren	PS	21-9-2022	M. de Vries	ChristenUnie; GrienLinks; VVD; D66	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende.*Om in de planfase, als alternatief voor zonnepanelen, te onderzoeken wat de andere mogelijkheden zijn om met het opwekken van energie te komen tot een sluitende businesscase.*	21-3-2023	Provinciale Omgeving	Bij de verkenning in het co-creatie proces werd energie opwekking niet erg kansrijk geacht. Kijkend naar het investeringsniveau en de terugverdientijd. In planfase 1 beschouwd hoe hiermee om te gaan. Gelet op de druk van de netcongestie is energie opwekking op schaal niet aannemelijk. Binnen de innovatiebedrijven wordt nader verkend welke kleinschalig mogelijkheden er zijn als onderdeel van het verdienvermogen. Voor de businessscase van Open en Natuurlijk is het voorlopig geen reële optie.
2.967	Omjouwingsferoar-dering	PS	21-9-2022	S. Knol		Deputearre Fokkinga docht de neikommende tasizzing.It kolleezje keppelet fia de berap de metodyk en ûnderfiningen fan de omjouwingstafels rjochting PS werom.	21-3-2023	Beleid & Strategie	**Stavaza 12-10-2023:** Der wurdt op dit stuit ûnderfining opdien mei de Omjouwingstafels. Under de nije Omjouwingswet yn 2024 wurdt dit ferplicht. Sadra't dit wurket sil hjiroer fia de Berap weromkeppele wurde. Dit sil yn de Berap fan 2025 dien wurde.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
2.966	Omjouwingsferoar-dering	PS	21-9-2022	S. Knol	ChristenUnie	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende.*Te onderzoeken of het gewenst is een regeling in de volgende actualisatie van de Omgevingsverordening op te nemen voor bedrijven die niet onder de definitie van agrarisch hulpbedrijf vallen, maar door de aard van de werkzaamheden wel in overwegende mate gelieerd zijn aan het landelijk gebied.Te onderzoeken in hoeverre het wenselijk is om de uitbreidingsmogelijkheden voor agrarische hulpbedrijven te verruimen.Provinciale Staten te informeren voor 1 maart 2023 over de resultaten van deze onderzoeken.*	21-3-2023	Beleid & Strategie	Op 21 maart 2023 zijn PS per brief (docbasenr. 02096145) op de hoogte gebracht van de voortgang van deze motie. De verwachting is dat PS in het vierde kwartaal van 2023 nader geïnformeerd zal worden.
2.964	Omjouwingsferoar-dering	PS	21-9-2022	S. Knol	PvdD; SP; GrienLinks	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende.*Om in lijn met Noord-Brabant en Noord-Holland zo snel mogelijk, maar uiterlijk bij de volgende partiele herziening van de Omgevingsverordening, in de Omgevingsverordening te borgen dat bij windenergieprojecten preventieve maatregelen om faunaslachtoffers te voorkomen moeten worden getroffen, inclusief de daaraan gekoppelde onderzoek- en monitoringplicht.*	21-3-2023	Beleid & Strategie	Op 21 maart 2023 zijn PS per brief (docbasenr. 02096145) hierover nader geïnformeerd. Wij hebben u deze motie aangeboden ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 31 mei 2023. U heeft via amendement 2 besloten dat deze motie niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling. **Stavaza 12-10-2023:** Dit wordt in 2024 meegenomen in de volgende wijziging van de Omgevingsverordening. Zodra dit proces van start gaat worden uw Staten hierover per brief nader geïnformeerd.
2.960	Omjouwingsferoar-dering	PS	21-9-2022	S. Knol	GrienLinks; PvdD; SP; D66; PvdA	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende. *De bijgewerkte definitie van grondgebonden landbouw via- een eerstvolgende herziening van de omgevingsverordening voor te leggen aan PS.*	21-3-2023	Beleid & Strategie	Op 21 maart 2023 zijn PS per brief (docbasenr. 02096145) op de hoogte gebracht van de voortgang van deze motie. **Stavaza 12-10-2023:** De uitvoering van deze motie vergt eerst een brede discussie in het kader van de Landbouwagenda, de FPLG en de aanpassing van de POVI. Daarna kan er pas een definitief besluit worden genomen over de definitieve aanpassing van het begrip 'grondgebonden landbouw'.
3.011	Provinsjale begrutting 2023, begrutting 2023 Fûns neisoarch Stoartplakken Fryslân en aktualisaasje leezjesferoardering	PS	9-11-2022	E. Folkerts		Deputearre Douwstra docht de neikommende tasizzing.It kolleezje ûndersiket oft it mkb fûns, sa't Oerisel en Drinte dit hat, fertaald wurde kin nei Fryslân en ynformearet de Steaten oer de resultaten foar maart 2023.	9-5-2023	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.003	Notysje Utfiering Klimaatakkoart Fryslân	Steate-kom-misje	16-11-2022	S. Knol		Deputearre Poepjes docht de neikommende tasizzing.It kolleezje seit ta kontakt op te nimmen mei Vermilion om te besjen oft harren systeem geskikt is foar it ferfier fan wetterstof.	16-5-2023	Beleid & Strategie	
3.030	Fernijde Fryske Stikstofoanpak	Steate-kom-misje	23-11-2022	A.W. Kooistra		PS sa gau as mooglik te ynformearjen oer de impact fan it setten fan in streek troch de boufrijstelling op bouprojekten yn Fryslân.	23-5-2023	Provinciale Omgeving	Het is gebleken dat deze inventarisatie niet op voorhand kan worden gedaan omdat pas gedurende het project blijkt of sprake is van een groot effect door deze bouwvrijstelling. Indien hier sprake van blijkt te zijn zullen de gevolgen op het desbetreffende project, per individueel geval, worden voorgelegd.
3.022	Oanpaste plenning realisaasje Fryske part fan it Nederlânsk Natuer Netwurk	PS	30-11-2022	M. de Vries		It kolleezje hâldt him oan de hjoeddeiske ôfspraken fan de grûnnota, dêr't de Steaten oer besletten hawwe, en dêrmei wurdt it ekstra ynstrumint pas yn 2027 ynset.	30-5-2023	Provinciale Omgeving	We volgen het besluit van PS m.b.t. de behandeling van de strategische grondnota NNN. In 2025 is er een Midterm Review dan wordt de stand van zaken en voortgang van de realisatie van het NNN aan PS voorgelegd.
3.021	Oanpaste plenning realisaasje Fryske part fan it Nederlânsk Natuer Netwurk	PS	30-11-2022	M. de Vries		It kolleezje pakt de fersnelling oant 2027 maksimaal op.	30-5-2023	Provinciale Omgeving	We volgen het besluit van PS m.b.t. de behandeling van de strategische grondnota NNN. In 2025 is er eenMidterm Review dan wordt de stand van zaken en voortgang van de realisatie van het NNN aan PS voorgelegd.
3.020	Oanpaste plenning realisaasje Fryske part fan it Nederlânsk Natuer Netwurk	PS	30-11-2022	M. de Vries		It kolleezje siket om mooglikheden foar in tuskenoarm wêrby 't de lânboubestimming bliuwt mei in dûbele funksje.	30-5-2023	Provinciale Omgeving	We volgen het besluit van PS m.b.t. de behandeling van de strategische grondnota NNN. In 2025 is er eenMidterm Review dan wordt de stand van zaken en voortgang van de realisatie van het NNN aan PS voorgelegd.
3.043	Fundearringsoan-pak Feangreidegebiet Fryslân	PS	21-12-2022	F. Douwstra	GrienLinks; FNP; PvdA; CDA; VVD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - bij de kadernota 2024 in het voorjaar van 2023 te komen met een voorstel voor een subsidieregeling ten behoeve van huiseigenaren in het Veenweidegebied die hun funderingsschade zelf willen herstellen in combinatie met duurzaamheidsmaatregelen; - de subsidieregeling bedraagt 40% van de herstelkosten tot een maximum van€40.000 euro per woningeigenaar; - de subsidieregeling is bedoeld voor eigenaren die zich gemeld hebben bij het funderingsloket en met wie via dat loket een herstelplan is gemaakt welk plan binnen vijf jaar wordt uitgevoerd; - voor de regeling wordt vanaf 2024 subsidiepot gevuld van €1.000.000 euro. Deze pot wordt gedurende vijf jaar aan het eind van het jaar weer aangevuld tot €1.000.000; - na vijf jaar, of zoveel eerder als daar aanleiding toe is, bijvoorbeeld omdat er een rijksregeling beschikbaar is, wordt de regeling geëvalueerd; - de dekking van deze vijf jaren geschiedt bij voorkeur vanuit Rijksmiddelen, zo nodig vanuit de VAR; - in gesprek te gaan met de beide andere overheden, Wetterskip en Veenweidegemeenten, om een bijdrage te leveren aan dit fonds;	21-6-2023	Provinciale Omgeving	In reactie op ons afhandelingsvoorstel dd 18 maart 2025 (kenmerk 02344191) is door uw Staten een amendement ingediend, waarop wij deze motie weer in behandeling hebben genomen. De subsidieregeling is inmiddels in werking, waarmee aan amendement 01 is tegemoet gekomen. Deze motie mag worden afgevoerd als de herstel-regeling is uitgewerkt en geëvalueerd. D.w.z. dat aan amendement 05 pas na 2029 kan worden voldaan.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.042	Fundearringsoan-pak Feangreidegebiet Fryslân	PS	21-12-2022	F. Douwstra	GrienLinks; PvdA	verzoeken het college van Gedeputeerde StatenBij het instellen van het funderingsloket ook aandacht te geven aan de psychosociale kant van de problematiek (d.i. zowel bij het te woord staan van mensen als mensen eventueel kunnen doorverwijzen voor passende hulp)	21-6-2023	Provinciale Omgeving	Wij hebben u over de afhandeling van deze motie geïnformeerd met onze brief met kenmerk 02344191, dd 18 maart 2025. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 28 mei 2025. U heeft via amendement 1 besloten dat de motie nog niet is afgehandeld. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
3.040	Regionaal Mobiliteitspro-gramma 1.0	PS	21-12-2022	M. de Vries	SP; Statenlid Wiersma	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten onderzoek te (laten) doen naar de wensen en behoeften van jongeren in de leeftijd van 12 t/m 21 jaar met betrekking tot het openbaar vervoer;aanbevelingen op basis van dit onderzoek mee te nemen in de eerstvolgende Programma van Eisen voor het busvervoer en het RMP 2.0	21-6-2023	Beleid & Strategie	Wij verstuurden u over dit onderwerp op 19 juli 2023 een informerende brief met kenmerk 02128657 . De verdere uitwerking van deze motie komt terug in het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) 2.0 dat wij voornemens zijn u in 2026 aan te bieden ter besluitvorming.
3.038	Regionaal Mobiliteitspro-gramma 1.0	PS	21-12-2022	M. de Vries	GrienLinks; D66; PvdD	verzoeken het college van Gedeputeerde StatenIn de uitwerking van het RMP 1.0 richting het RMP 2.0 concrete maatregelen en acties op te nemen om meer lopen te stimuleren;In te zetten op goede en comfortabele loopverbindingen binnen de bebouwde kom, naar en van OV-haltes en tussen de bebouwde kom en het buitengebied (groene verbindingen).Bij de uitbreiding van het fietsnetwerk ook deskundige partijen op het gebied van wandelen te betrekken of consulteren.	21-6-2023	Beleid & Strategie	De uitwerking van deze motie komt terug in het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) 2.0 in 2024.
3.035	Regionaal Mobiliteitspro-gramma 1.0	PS	21-12-2022	M. de Vries	VVD; PvdA; ChristenUnie; GrienLinks; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - In de uitwerking van het RMP 2.0 de koers te zetten op de aanleg van ruim voldoende laadpunten inspelend op de toekomstige vraag van de elektrische scheepsvaart. - Bij de aanleg van deze infrastructuur laadpalen op krachtstroom waar mogelijk als uitgangspunt te nemen, zodat een snellere doorstroom van schepen mogelijk is.	21-6-2023	Beleid & Strategie	De uitwerking van deze motie komt terug in het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) 2.0 in 2024.
3.056	Moasje Frjemd over nieuwe buslijn Kollum - Buitenpost - Surhuisterveen - Drachten	PS	25-1-2023	M. de Vries	SP; FNP; Statenlid Wiersma	de buslijn Kollum - Drachten samen met de gemeenten Achtkarspelen, Noardeast Fryslän, Dantumadiel, Smallingerland, Tytsjerksteradiel, Westerkwartier, de ondernemingsvereniging Handel & Industrie Surhuisterveen en de plaatselijke belangen uit te werken en met verdere oplossingen te komen voor de bereikbaarheid van het platteland in de busconcessie 2024-2034,	25-7-2023	Provinciale Waterstaat	16/10/25: De afgelopen tijd hebben er meerdere ambtenaren-overleggen plaatsgevonden tussen provincie en gemeenten over de verkenning van genoemde buslijn. Op dit moment wordt er door QBuzz een uitwerking gemaakt voor de buurtbus. Daarna vindt vervolgoverleg plaats.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.051	Beliedsbrief partisipaasje	PS	25-1-2023	E. Folkerts		De kommissaris fan de Kening docht de neikommende tasizzing. De kommissaris fan de Kening sjocht nei de mooglikheden oft der in app komme kin foar de Stim fan Fryslân.	25-7-2023	Bestjoer en Direksje	Een app behorende bij participatiewebsite Stim fan Fryslân kan een goed middel zijn. De concrete mogelijkheden hiervoor zijn nog niet onderzocht omdat de focus in 2023 lag op het vergroten van de bekendheid van Stim fan Fryslân en het testen van verschillende functionaliteiten van het digitaal platform. In 2024 wordt de participatiewebsite geëvalueerd (zie ook de PS-brief 8 januari 2024 over de voortgang van Stim fan Fryslân). Als op langere termijn het participeren via het platform succesvol bijdraagt aan provinciale doelen en burgerbetrokkenheid, dan is het zeker zinvol om een ander middel, zoals een app te koppelen aan de participatiewebsite. Zodat er nog meer mensen bereikt kunnen worden en gemakkelijk kunnen meedoen. Wij boden u deze toezegging aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 20 maart 2024. U heeft via amendement 1 besloten dat de toezegging nog niet kan worden afgevoerd. Wij nemen de toezegging opnieuw in behandeling.21-10-2025: Er wordt gewerkt aan een ontwikkellijn voor Stim fan Fryslân gericht op een integraal digitaal ecosysteem voor participatie. Dit gaat verder dan een nieuwe applicatie en beoogt een bredere digitale infrastructuur die gefaseerd wordt ingevoerd en doorontwikkeld. Na een interne verkenning en uitwerking van het concept ‘Digitale Participatie Fryslân 2.0’ wordt een bestuurlijke heraanbieding overwogen in 2026/2027.
3.050	Beliedsbrief partisipaasje	PS	25-1-2023	E. Folkerts		De kommissaris fan de Kening docht de neikommende tasizzing.De kommissaris fan de Kening nimt jongereinpartisipaasje mei yn de útwurking fan it provinsjaal belied.	25-7-2023	Bestjoer en Direksje	Het betrekken van jongeren bij de (voorbereiding van) provinciaal beleid is geborgd via het werken met de participatiehandreiking en het concept ‘brede welvaart’ (impact op toekomstige generaties) bij de ontwikkeling en uitvoering van provinciaal beleid. Concreet krijgt dit vorm via sessies en gesprekken met jongeren (vaak via scholen en/of jongerenorganisaties zoals Tienskip, tijdens projectdagen voor scholieren in heel Fryslân) over beleidsthema’s. Recent voorbeeld hiervan is het manifest van jongeren over wonen (opgeleverd in december 2023). De inbreng van jongeren krijgt een plek in beleid van de provincie en betrokken medeoverheden. Wij boden u deze toezegging aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 20 maart 2024. U heeft via amendement 1 besloten dat de toezegging nog niet kan worden afgevoerd. Wij nemen de toezegging opnieuw in behandeling.21-10-2025: Het participatiebeleid en de participatiehandreiking vormen het kader voor het betrekken van jongeren bij de ontwikkeling van provinciaal beleid. Participatievormen moeten aansluiten bij de mate van invloed die mogelijk is, en bij de belevingswereld en voorkeuren van inwoners. Dit geldt zeker ook voor jongeren. De provincie sluit zoveel mogelijk aan bij bestaande netwerken en kanalen van jongeren, onder meer via Tienskip. Er is vanaf 2025 een structurele samenwerking met Tienskip. Ook via Planbureau Fryslân wordt doorlopend input verzameld vanuit jongerenperspectief als input voor de ontwikkeling van beleid.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.049	Boargerpartisi-paasje Wynpark Fryslân	PS	25-1-2023	S. Knol		Deputearre Douwstra docht de neikommende tasizzing.Het college neemt het onderwerp ‘de Friese visserijvloot (IJsselmeer en Waddenzee)’ mee in de analyse van de nog op te stellen regeling 'verduurzaming MKB'.	25-7-2023	Beleid & Strategie	
3.064	Compensatie vooraf van weidevogelland	PS	22-2-2023	M. de Vries	GrienLinks; PvdD; SP; PvdA; D66; FNP; Statenlid Wiersma; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: Op korte termijn (voor eind september 2023) te komen met voorstellen over de volgende zaken:dat als aantasting van weidevogelland uiteindelijk onontkoombaar is, bij de compensatie te borgen dat vóórdat de ingreep/de ruimtelijke ontwikkeling plaatsvindt, er concrete plannen en afspraken zijn over het tijdig inrichten van het vervangende weidevogelland, vóórdat het oude gebied verloren gaat;Beter te borgen dat compensatiegebied langdurig beschikbaar is voor weidevogels (langer dan 12 jaar). Hierbij de mogelijkheden voor langdurig beheer in het ANLb optimaal te benutten3Deze compensatie geconcentreerd plaatsvindt in of aansluitend bij bestaand of toekomstig weidevogelland (grote samenhangende gebieden).	22-8-2023	Beleid & Strategie	De Steateleden binnen op 16 july 2024 op de hichte brocht oer de Wurkwize útfiering gredeifûgelkompensaasjefûns (skaaimerk 02270603). Yn dy brief wurde de twa moasjes neamd en wat de relaasje is tusken dy moasjes en de wurkwize. Wij hebben u deze motie aangeboden ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 27 november 2024. U heeft d.m.v. amendement 5 besloten dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
3.063	Een eerlijk prijs voor de toekomst!	PS	22-2-2023	A.W. Kooistra	D66; GrienLinks; SP; PvdD; PvdA	Na te gaan hoe een eerlijke C02-prijs met een gelijke weging van het welzijn van zowel de huidige als toekomstige generaties zorgvuldig geborgd kan worden binnen provinciale beleidsafwegingen;PS eind 2023 te informeren over de gevolgen hiervan;	22-8-2023	Beleid & Strategie	Wij zijn over deze motie met elkaar in gesprek om uw Staten te informeren over mogelijke gevolgen. Eind 2024 komt er een nieuwe Klimaat-notitie van Fryslân. Hierin staat beschreven hoe het staat met de uitstoot van de broeikasgassen in Fryslân, en op basis daarvan monitoren we de voortgang van de afspraken uit het Klimaatakkoord. In het opstellen van de notitie zullen we ook deze motie vreemd meenemen over de CO2-beprijzing bij beleidsafwegingen.
3.085	Konsept gebietsprogramma FPLG	PS	31-5-2023	A.W. Kooistra		It kolleezje nimt it tema bistewolwêzen mei yn de fierdere útfiering fan it FPLG.	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.084	Konsept gebietsprogramma FPLG	PS	31-5-2023	A.W. Kooistra		It kolleezje nimt it grûnbelied mei yn de fierdere útfiering fan it FPLG.	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.
3.083	Konsept gebietsprogramma FPLG	PS	31-5-2023	A.W. Kooistra		It kolleezje komt werom op it foarkarsrjocht yn it FPLG sadree 't dat oan 'e oarder is en sil in weromkeppeling jaan oer de status fan ‘e oannommen moasje fan jannewaris 2023.	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.
3.079	Konsept gebietsprogramma FPLG	PS	31-5-2023	A.W. Kooistra	JA21; CDA; BBB; VVD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten de gevraagde Friese FPLG budgetten op voorhand te ontschotten, opdat die beschikbare budgetten zo beleids-effectief kunnen worden ingezet als mogelijk	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.
3.078	Konsept gebietsprogramma FPLG	PS	31-5-2023	A.W. Kooistra	D66	verzoeken het college van Gedeputeerde StatenConsistent de financiële en inhoudelijke koppeling met bestaand beleid te maken in het concept-gebiedsprogramma FPLG;Slechts bedragen te begroten die zijn gebaseerd op kosten voor specifieke onderliggende maatregelen en anders een PM-post op te nemen en aan te geven wanneer voldoende informatie wordt verwacht om een realistische schatting te maken;	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.077	Konsept gebietsprogramma FPLG	PS	31-5-2023	A.W. Kooistra	FvD; PVV	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uitmet een duidelijke omschrijving te komen wat de optimale stand van de natuur voor Fryslân is (doelstelling);deze doelstelling te overwegen tegen de genoemde rationale (heldere definities, haalbare doelstellingen, prioriteiten, kosten baten afwegingen en risico analyses);aan te geven hoe de kosten en baten zich verhouden tot inspanningen op andere beleidsterreinen, belangen en prioriteiten en de financiële gevolgen voor de provinciale en gemeentelijke overheden;de voorgestelde werkwijze te toetsen op doelmatigheid en onderzoeken hoe je deze optimale vorm kunt realiseren;de omschrijving en de uitkomst van het onderzoek af te wachten voordat er ingestemd kan worden met het definitieve FPLG.	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.
3.073	Konsept gebietsprogramma FPLG	PS	31-5-2023	A.W. Kooistra	CDA; ChristenUnie; JA21	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit In de definitieve versie van het FPLG een uitgebreide risicoparagraaf op te nemen met aandacht voor de factoren die invloed hebben op het behalen van de wettelijke doelen;In de risico paragraaf de Staten tevens te informeren over de doelmatigheid van de verschillende maatregelen en de bijdrage aan de wettelijke doelen;In de risicoparagraaf ook in te gaan op de gevolgen voor de provincie Fryslan wanneer wettelijke doelen niet worden gehaald.	1-12-2023	Provinciale Omgeving	In de vernieuwde Handreiking Gebiedsprogramma's is hier ook veel aandacht voor en ook bij de aanvragen Maatregelpakketten is een verplicht onderdeel Risicomanagement opgenomen. Echter, de verdere uitwerking van het FPLG staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.
3.072	Konsept gebietsprogramma FPLG	PS	31-5-2023	A.W. Kooistra	CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit: In de definitieve uitwerking van het FPLG invulling te geven aan de faciliterende en coördinerende rol die de provincie kan spelen in het verbeteren van grondmobiliteit. Bij de uitwerking hiervan voldoende oog te hebben voor de positie van de Friese landbouw die geconfronteerd wordt met een opeenstapeling van Europees en landelijk beleid en ruimte nodig heeft om te kunnen blijven ondernemen. Bij grondmobiliteit vooral in te zetten op de rol die de provincie kan spelen als bemiddelaar/mediator tussen vraag en aanbod met als onderliggend doel het verbeteren van de bedrijfsstructuur van landbouwbedrijven. En rol als tijdelijke eigenaar van de grond is hierbij niet uitgesloten maar moet in balans zijn met de doelstellingen van het FPLG, en gericht zijn op het behalen van wettelijke doelen.	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.071	Konsept gebietsprogramma FPLG	PS	31-5-2023	A.W. Kooistra	PvdA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit - Bij de aanbieding van het FPLG in plaats van de verschillende sectorale financiële regelingen met kracht te pleiten voor een integrale planfinanciering gekoppeld aan de doelen die in de gebiedsplannen worden afgesproken; - Gezamenlijk met de overige provincies in IPO verband bovenstaand pleidooi richting het Rijk uit te dragen	1-12-2023	Provinciale Omgeving	Het gebiedsprogramma staat in een ander daglicht sinds het Regeerprogramma. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.
3.090	Jierstikken 2022 provinsje Fryslân	PS	28-6-2023	M. de Vries	JA21; VVD; PBF; CDA; D66; BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten;De risico's zoals benoemd bij het hoofdstuk grote projecten in de provinciale jaarrekening 2022 – in het bijzonder Kornwerderzand en de vismigratierivier - verder financieel te kwantificeren en deze bij de Berap 2023 aan PS te doen toekomen	28-12-2023	Provinciale Waterstaat	
3.094	Utfiering moasjes fundearringsoan-pak Fryske Feangreidegebiet	PS	12-7-2023	F. Douwstra	BBB; CDA; FNP; ChristenUnie; JA21; GrienLinks; SP; D66; PvdD; PvdA; PVV; PBF	Verzoeken het college van gedeputeerde staten:De gesprekken die tot nu toe gevoerd zijn door de intermediari en GS met de bewoners van alle bekende code rood woningen voort te zetten om zo spoedig mogelijk tot afspraken over ondersteuning bij herstel te komen. Daarbij binnen het in het voorstel genoemde financiële kader van €2.335.000 (op basis van 50%50%, Provincie en Wetterskip) voor de motie financiering code rood, ondersteuning te bieden in de vorm die past bij elk individueel geval. Dit aan te vullen met een extra optie voor alle '13 code rood gevallen (waar als alternatief voor gekozen kan worden) in het voorstel van GS en het advies van de intermediair. Met betrekking tot de urgente funderingsproblematiek in de Groote Veenpolder, in het najaar van 2023 een ruimhartige maatwerkoplossing uit te werken voor de betreffende code-roodgevallen, waarbij uitgegaan wordt van een maximum subsidiebedrag van 200.000 euro, De Staten ieder kwartaal te informeren over de voortgang van dit proces.	12-1-2024	Provinciale Omgeving	In reactie op ons afhandelingsvoorstel dd 18 maart 2025 (kenmerk 02344191) is door uw Staten een amendement ingediend, waarop wij deze motie weer in behandeling hebben genomen. Code rood is nog niet klaar; deze motie blijft openstaan totdat alle beschikkingen zijn verstrekt.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.048	Moasje frjemd oer sinneparken	PS	27-9-2023	S. Knol	CDA; BBB; JA21; VVD; FNP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit 1. zo snel mogelijk het zonnevelden beleid aan te passen op basis van het bestuursakkoord en aan de Staten voor te leggen ter besluitvorming ("Wíj plaatsen geen zonnepanelen op landbouwgrond. Opwekken van zonne-energie kan wel op braakliggend terrein"- p.20 oparbeidzje foar Fryden); 1a. Hierbij slechts kleinschalige lokale initiatieven ontstaan vanuit de Mienskip zelf, ruimte te gunnen, conform de Zonneladder. 2. Participatie van omwonenden bij overige zonneparken in het nieuwe beleid zoveel mogelijk te verankeren; 3. reeds vooruitlopend op de ontwikkelingen van nieuw vast te stellen beleid de gemeenten actief te informeren over het voorgenomen beleid; 4. passend bij de bevoegdheden van de provincie alvast rekening te houden met het voorgenomen nieuwe beleid hieromtrent.	27-3-2024	Beleid & Strategie	
4.003	Moasje frjemd oer Ziekenhuizen Sneek en Heerenveen	Cie. B&M	27-9-2023	A.W. Kooistra	SP; PvdA; GrienLinks; PBF	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten zich maximaal in te zetten voor zeggenschap vanuit de regio (gemeenten, provincie en inwoners) wanneer het over de ziekenhuizen gaat, zoals nu in Sneek en Heerenveen;nadrukkelijk het initiatief te nemen om met de zorgverzekeraars, de ziekenhuisbesturen en de betrokken gemeenten te overleggen welke scenario's bekeken en uitgevoerd kunnen gaan worden;de Staten op de hoogte te houden van de gesprekken en de uitkomsten hiervan binnen de mogelijkheden die er zijn;	27-3-2024	Beleid & Strategie	We hebben gesprekken gevoerd met de zorgverzekeraars, ziekenhuisbesturen en betrokken gemeenten. De provincie zal actief betrokken blijven bij de verdere planvorming. Op 8 mei 2024 zijn uw Staten per brief (docbasenr. 02205647) geïnformeerd over de wijze waarop deze motie is behandeld. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering van 17 juli 2024. U heeft via amendement 3 besloten dat deze motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling. **Update 30-04-2026** Momenteel wordt gewerkt aan het afhandelen van deze motie. Een informerende brief aan uw Staten is in de maak. Wij zijn voornemens u deze toe te sturen halverwege 2026.
4.001	Moasje frjemd oer Voorkomen bodemvervuiling door staalslakken	PS	27-9-2023	M. de Vries	GrienLinks; FNP; PvdA; PvdD; SP; D66	verzoeken het college van Gedepdeerde Staten in beeld te brengen waar staalslakken in de Friese bodem zitten (binnen de mogelijkheden van de bevoegdheden van provincie, gemeenten en het Wetterskip)een inventarisatie te maken van wat we als provincie kunnen doen om te voorkomen dat er nog meer staalslakken in en op de Friese bodem gebruikt worden;de resultaten aan PS voor te leggen	27-3-2024	Provinciale Waterstaat	De brief met de antwoorden op uw vragen is op 8 april 2025 verzonden naar Uw Staten. In de bijlage kunt u deze brief (briefnummer: 02298522) terugvinden. Wij boden u deze motie ter afvoering van de lijst aan voor uw vergadering op 9 juli 2025. U heeft via amendement 2 besloten dat de motie nog niet als afgehandeld kan worden beschouwd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
3.099	Moasje frjemd oer hier is dat feestje	PS	27-9-2023	M. de Vries	VVD; D66; PvdA; JA21; PBF; SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit Voor het tweede kwartaal van 2024 het initiatief te nemen om in samenwerking ,met gemeenten tot een voorstel te komen voor een gepaste oplossing bijvoorbeeld een dorpsfeest- en evenementenloket* waar de Provincie, lokale overheden en hulpdiensten samenwerken om organisatoren van dorpsfeesten/evenementen te ondersteunen op het gebied van kennisdeling en om het proces rond aanvragen beter te stroomlijnen. Hierbij de gesprekken met de gemeenten en het onderzoeksrapport van de TAF als inspiratie te gebruikenHiermee het beleid in lijn te brengen met de ambitie 'verminderen regeldruk' uit het bestuursakkoordIn het voorstel een specifiekere planbegroting voor de opstartfase op te nemen zodat Provinciale Staten een keuze kan maken over de financiële consequenties. Toelichting: - Met een evenementenloket wordt geen fysieke plaats bedoeld, maar wel een gezamenlijke ingang, zoals een website, voor Friese evenementenorganisatoren waarmee ze persoonlijk begeleid worden om verder te komen in het proces.	27-3-2024	Beleid & Strategie	Op 13 februari 2024 is PS per brief (docbase nr. 02195713) geïnformeerd over de wijze waarop deze motie is uitgevoerd.Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 29 mei 2024. u heeft via amendement 4 besloten dat de motie nog niet van de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
4.020	Begrutting 2024 provinsje Fryslân	PS	8-11-2023	S. Knol	JA21; VVD; BBB; PVV	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten, - SMR's op te nemen als mogelijke opwekkingsbron binnen de Friese energietransitie 2050; - bij het Rijk een deel van de daar beschikbare middelen aan te vragen om de kosten van locatie onderzoek voor SMR's en/of vergunningen te dekken; - daarbij te ondezoeken waar binnen Fryslàn locaties geschikt zijn voor het eventueel plaatsen van een SMR	8-5-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.019	Begrutting 2024 provinsje Fryslân	PS	8-11-2023	S. Knol	SP; GrienLinks; PvdD; PvdA; D66	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - In overleg met Doarpswurk en energiehuis de overgangsfase van het overnemen van taken NDD goed in te richten en over te dragen - Een voorstel aan PS voor te leggen hoe de overige activiteiten van het NDD in 2025 goed te beleggen, ofwel via het laten bestaan van het netwerk met bijbehorend voorstel voor 2025 en verder, dan wel een alternatief uiteen te zetten ter beoordeling aan de staten	8-5-2024	Beleid & Strategie	
4.017	Begrutting 2024 provinsje Fryslân	PS	8-11-2023	E. Folkerts	CDA; GrienLinks; BBB; FNP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: Om in de verdere uitwerking van de besteding van gebiedsbudgetten de volgende aandachtpunten te verwerken: - Uitgangspunt is dat bestedingen, klein of groot, bijdragen aan de brede Friese welvaart; - Bestedingen zijn gericht op initiatieven die niet in aanmerking komen voor andere financiële ondersteuning vanuit de overheid; - Bestedingen zijn bedoeld om de Friese mienskip snel en verantwoord verder te helpen bij het realiseren van breed toegankelijke initiatieven/impulsen, - Het verlagen van de drempel tussen PS/GS en inwoners van Fryslan door ook PS een rol te geven in het aandragen van initiatieven die in aanmerking komen voor de gebiedsbudgetten; - Transparante informatievooziening en verantwoording richting PS is onderdeel van de verdere uitwerking. GS maakt hierin een logische afweging op basis van omvang, impact en vooraf of achteraí informeren;	8-5-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.016	Begrutting 2024 provinsje Fryslân	PS	8-11-2023	A.W. Kooistra	PvdA; BBB; D66; SP; GrienLinks; ChristenUnie; VVD; FNP; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - In samenwerking met de Friese gemeenten uiterlijk in het eerste kwartaal van 2025 een Fries Woonplan op te stellen en dit plan aan de Staten voor besluitvorming voor te leggen, - Met daarin heldere en tijdsgebonden doelstellingen met betrekking tot het realiseren van aantallen: betaalbare woningen, woningen in kleinere kernen, sociale huurwoningen en woningen voor andere specifieke doelgroepen, - Duidelijke richtlijnen met betrekking tot het geven van voorrang aan mensen met sociale, maatschappehjke of economische binding met een streek, dorp, wijk of eiland. - De Staten op regelmatige basis te informeren over en te betrekken bij de voortgang van het Fries Woonplan.	8-5-2024	Beleid & Strategie	Op 27 november 2023 uitgezet in de dienst.
4.014	Begrutting 2024 provinsje Fryslân	PS	8-11-2023	M. de Vries		Deputearre De Vries docht de neikommende tasizzing. • Het college informeert de Staten in januari 2024 over de sluiting van de begroting inzake het project Kornwerderzand/Vismigratierivier.	8-5-2024	Provinciale Waterstaat	
4.012	Begrutting 2024 provinsje Fryslân	PS	8-11-2023	S. Knol		Deputearre Knol docht de neikommende tasizzing.It kolleezje jout oan dat der fan 1 jannewaris 2024 ôf in enerzjyloket foar de mienskip is.	8-5-2024	Beleid & Strategie	
4.023	Gearkomstefersyk 'Brief DS Startdokumint Yntegraal Programmearje Fryslân'	Steate-kom-misje	15-11-2023	S. Knol		De deputearre seit ta dat hy by de Fryske Enerzjytafel oankundigje sil dat de Steaten in moasje oer in ûndersyk nei de mooglikheden fan in SMR (Small Modular Reactor) oannommen hawwe, sadat binnen de skope fan de enerzjyfyzje dizze foarm fan opwekking net útsletten wurdt.	15-5-2024	Beleid & Strategie	
4.021	Gearkomstefersyk 'Brief DS Startdokumint Yntegraal Programmearje Fryslân'	Steate-kom-misje	15-11-2023	S. Knol		De deputearre seit ta dat as de Fryske Enerzjytafel de Enerzjyfyzje oan DS foarleit (mooglik healwei 2024), dizze ek oan de Steaten tastjoerd wurde sil foar winsken en betingsten.	15-5-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.027	Brief Steatekomitee Frysk	PS	20-12-2023	E. Folkerts	CDA; BBB; ChristenUnie; D66; FNP; FvD; GrienLinks; JA21; PBF; PvdA; PvdD; PVV; SP; VVD	PS: nimme kennis fan de brief fan it Steatekomitee Frysk; jouwe it Steatekomitee Frysk de opdracht om yn gearwurking mei de mienskip mei in útwurke inisjatyfútstel 'Langetermyndoelen Fryske taal en kultuer' te kommen	20-6-2024	Steategriffy	Op 16 jannewaris 2024 útset yn de tsjinst.
4.044	Motie vreemd over Geen zonneparken op landbouwgrond tenzij	PS	31-1-2024	S. Knol	JA21; VVD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten; niet eerder tot het vergunnen van een zonnepark over te gaan, dan nadat de rand voorwaardelijke 50% participatie binnen het project op voorhand feitelijk is gerealiseerd; of de voorwaarden waaronder er achteraf geparticipeerd kan worden van tevoren volstrekt duidelijk zijn, waarbij de risico's voor het niet realiseren van die participatie bij de ontwikkelaar liggen.	31-7-2024	Beleid & Strategie	
4.042	Motie vreemd over geld voor een beter bereikbaar platteland	PS	31-1-2024	M. de Vries	CDA; PVV; BBB; FNP	Voor de avonduren te komen met een dienstregeling met eventueel kleine bussen zonder reservering, zodat het platteland ook na 18.00 uur bereikbaar blijft voor de inwoners van de kleine kernen in Fryslân;Dit minimaal voor een periode van vier jaar met een tussenevaluatie na twee jaar te faciliteren,Hierbij ook de nodige stakeholders (zoals gemeenten en ROCOV) te betrekken;Hiervoor maximaal de 3 miljoen uit de financiële steun van het Rijk te gebruiken voor de dekking;In juli 2024 met een voorstel te komen, zodat het per december 2024 in kan gaan;Deze motie mee te nemen in de gesprekken die de gedeputeerde gaat voeren in de dorpen.	31-7-2024	Provinciale Waterstaat	16/10/25: Deze motie wordt meegenomen in de brief aan PS over de besteding van de Bikker gelden. Deze brief wordt eind 2025 verwacht.
4.038	Iepen Mienskipsfûns 2024-2027	PS	31-1-2024	S. Knol	PvdA; FNP; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten; De huidige werkwijze van de streekkantoren in de vijf regio's door te zetten in het nieuwe IMF;De instandhouding van de Streekwurkkantoren te prioriteren bij de uitwerking van het capaciteitsbudget uitvoering bestuursakkoord;Uit te dragen dat Gedeputeerde Staten met de werkwijze van het IMF goud in handen heeft;	31-7-2024	Beleid & Strategie	Op 13 febrewaris 2024 útset yn de tsjinst.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.047	Rapport Noardlike Rekkenkeamer 'Achter de coulissen – een onderzoek naar cultuurbeleid'	Steate-kom-misje	7-2-2024	S. Knol		Deputearre Knol seit ta yn opmaat nei it nije kultuerbelied ynsichtelik te meitsjen wat de ynflaasje/priisstiging west hat, wat de tapaste yndeksearring west hat en hokker gat tusken beide sit.	7-8-2024	Beleid & Strategie	Op 14 maart 2024 uitgezet in de dienst.
4.046	Rapport Noardlike Rekkenkeamer 'Achter de coulissen – een onderzoek naar cultuurbeleid'	Steate-kom-misje	7-2-2024	S. Knol		Deputeare Knol seit ta it rapport fan de Raad van Cultuur (Advies toegang tot cultuur op weg naar een nieuw bestel in 2029) mei Provinsjale Steaten te dielen;	7-8-2024	Beleid & Strategie	Op 14 maart 2024 uitgezet in de dienst.
4.066	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	PS	20-3-2024	M. de Vries	JA21; CDA; VVD; ChristenUnie; BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten; - te komen tot de implementatie van een jaarrond digitaal schadedossier, toegespitst op ganzen en andere schadeveroorzakende diersoorten; - als incentive voor het gebruik van een digitaal jaarrond schadedossier die schade die daaruit blijkt en gemeld wordt, prioritair af te wikkelen en de concrete uitwerking van dit initiatief voor het eind van 2024 aan PS voor te leggen	20-9-2024	Beleid & Strategie	Deze motie werd voorgedragen ter afhandeling, zie ook informerende brief naar PS van 24 juni jl. maar hier is tijdens de PS-vergadering van 24 september 2025 bezwaar tegen gemaakt. Ter opvolging van de motie is FBE Fryslan gevraagd om met een vergelijking tussen de huidige manier van afschotregistratie (FRS) en de app FaunaSpot te komen. Het advies van de FBE luidt als volgt: Na overleg met andere faunabeheereenheden en op basis van eigen ervaring met alle drie de bestaande systemen (Faunaspot, FRS en DORA) is het advies om dit vraagstuk landelijk, op IPO-niveau, af te stemmen. Het zou goed zijn als er een gezamenlijk kader komt waarin wordt vastgelegd wat de minimale eisen aan afschotregistratie moeten zijn. De huidige systemen verschillen sterk in uitgangspunten, gebruiksgemak en dataverwerking, elk met hun eigen voordelen en nadelen. Vanuit de FBE Fryslân zouden wij een landelijk uitgangspunt zeer waarderen. Dat zou ervoor zorgen dat systemen en methodieken aan een minimale kwaliteitseis voldoen en beter op elkaar kunnen aansluiten. Ook een landelijk datacentrum die de data samenbrengt en toegankelijk maakt zou hierin een belangrijk onderdeel kunnen zijn. Zo ontstaat meer uniformiteit, transparantie en bruikbaarheid van data tussen provincies en is er weinig tot geen vertraging voor (inter)nationale vraagstukken. In het kader van de stelselwijziging - maar ook in een breder verband - wordt er landelijk al nagedacht over verbetering van registratie en validatie van faunabeheercijfers, waar afschotregistratie onderdeel van uitmaakt. Het advies van de FBE zal in dit verband verder meegenomen worden. Zie ook nadere toelichting bij motie 4376.
4.062	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	PS	20-3-2024	M. de Vries	CDA; GrienLinks; ChristenUnie; FNP; D66; BBB	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten om 2 jier nei yngong fan it belied in evaluaasje te hâlden mei Provinsjale Steaten en de nije rezjygroep dêr neidruklik by te beheljen	20-9-2024	Beleid & Strategie	Deze motie gaat over een evaluatie van het nieuwe ganzenbeleid na twee jaar (na inwerkingtreding per 01-10-2024), en blijft tot die tijd openstaan. In de komende maanden zullen de voorbereidingen voor deze evaluatie gestart worden. Naar verwachting zal hiervoor een opdracht gegeven worden aan een extern bureau. Het streven is om het evaluatierapport (inclusief aanbevelingen en evt. financieringsvraag) uiterlijk eind 2026 aan PS voor te leggen.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.061	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	PS	20-3-2024	M. de Vries	PvdA; FNP; D66; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - Passende mogelijkheden te inventariseren voor het tegemoetkomen van partijen die in opdracht van de provincie actief uitvoering geven aan bejaging en/of prikken van ganzeneieren als dit aantoonbaar bijdraagt aan de vermindering van ganzenschade, - de uitkomsten ter kennisname aan PS voor te leggen. - De resultaten van deze inventarisatie in te passen in het Ganzenbeleid en ter besluitvorming aan PS voor te leggen.	20-9-2024	Beleid & Strategie	Het onderwerp “passende mogelijkheden voor een tegemoetkoming” en de inventarisatie hiervan is mondeling besproken met de FBE , en daarnaast is er een formeel verzoek voor deze inventarisatie gedaan. Inmiddels is de inventarisatie uitgevoerd en op basis van de uitkomsten hiervan is er een voorstel/plan van aanpak, inclusief financieringsverzoek opgesteld. Het plan van aanpak is (na vaststelling in het bestuur van de FBE) met de provincie gedeeld en zal in een bredere context beoordeeld worden.
4.060	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	PS	20-3-2024	M. de Vries	BBB; CDA; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten 1 Te onderzoeken hoe vanuit de provincie een bljdrage kan worden geleverd om te voorkomen dat ganzen na afschot in de kliko verdwijnen maar zoveel mogelijk worden geconsumeerd, bijv via het reguliere circuit of voedselbanken;	20-9-2024	Beleid & Strategie	Over de voortgang van de wijze waarop invulling aan deze motie wordt gegeven, hebben wij u geïnformeerd in onze brief dd 24 juni 2025 (kenmerk 02373920). Wij houden uw Staten op de hoogte van de verdere ontwikkelingen.
4.059	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	PS	20-3-2024	M. de Vries	BBB; VVD; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - Te komen tot maximale aantallen standganzen gebaseerd op de draagkracht van de natura2000 gebieden, met een overkoepelend maximum zoals bepaald in de habitatrichtlijn en beleid om populaties actief beheren op basis van deze aantallen waarbij alle wettelijk toegestane middelen worden benut. - Terrein beherende organisaties en grondgebruikers de opdracht te geven om preventieve maatregelen te nemen, waaronder nestbehandelinq en het doelqericht beheren van koppelvormers om verdere groei van de populatie standganzen te voorkomen.	20-9-2024	Beleid & Strategie	Over de wijze waarop invulling aan deze motie is gegeven, hebben wij u geïnformeerd in onze brief dd 24 juni 2025 (kenmerk 02373920). Wij hebben u deze motie aangeboden voor uw vergadering van 24 september 2025. U heeft via amendement 2 besloten dat de motie nog niet de lijst kan worden afgevoerd. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.058	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	PS	20-3-2024	M. de Vries	BBB; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten Bij het aan het eind van het winterseizoen (na 1 april) beëindigen van de foerageergebieden maximaal in te zetten op verjaging van en beheren met alle toegestane middelen en binnen de op dat moment geldende wetgeving, om een spoedig vertrek naar de broedgebieden te stimuleren.	20-9-2024	Beleid & Strategie	Over de voortgang van de wijze waarop invulling aan deze motie wordt gegeven, hebben wij u geïnformeerd in onze brief dd 24 juni 2025 (kenmerk 02373920). Wij houden uw Staten op de hoogte van de verdere ontwikkelingen.
4.057	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	PS	20-3-2024	M. de Vries	BBB; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten 1. Een vervolg te geven aan de regiegroep in de vorm van een begeleidingscommissie waar (wederom) grondgebruikers zoals vertegenwoordigers van de terrein beherende organisaties, ganzencollectieven, landbouworganisaties en jacht in vertegenwoordigd zi.in. 2. Zorg te dragen voor een goede governance structuur waarbij de commissie zich zelfstandig kan laten adviseren op bívoorbeeld juridisch en ecologisch gebied en onafhankelijk gevraagd en ongevraagd kan adviseren op de uitvoering van het ganzenbeleid. 3. De begeleidingscom missie actief te betrekken bij het opstellen van uitvoeringsplannen en de coördinerende rol voor het ganzenbeleid binnen deze commissie onder te brengen. 4. WBE's te ondersteunen in hun professionalisering zodat ze goed uitvoering kunnen geven aan de gebiedsgerichte ganzenaanpak in hun gebied.	20-9-2024	Beleid & Strategie	Voor afhandeling van punt a) t/m c): Er is besloten om jaarlijks een (breed) overleg met alle partijen die betrokken zijn bij de uitvoering van het ganzenbeleid te organiseren (in plaats van een artikel 82-commissie in te stellen). De bedoeling is om in september 2026 de eerste bijeenkomst te organiseren.
4.055	Utstel foar nij Guozzebelied 2024-2034	PS	20-3-2024	M. de Vries		Deputearre De Vries docht de neikommende tasizzing. • It kolleezje sjocht nei mooglike opsjes om yn ‘e takomst mear gebrûk te meitsjen fanfisualisatie by programma’s dy’t nei de Steaten komme.	20-9-2024	Beleid & Strategie	
4.070	Oanfraachprose-duere Fryslân Ferbynt-dei	Steate-kom-misje	10-4-2024	S. Knol		De deputearre seit ta temjitte te kommen oan de winsk fan de Steaten en ek in analoge wize fan yntsjinjen mooglik te meitsjen.	9-10-2024	Beleid & Strategie	
4.069	Agindearringfersyk JA21, VVD en PVV - Holwert oan See	Steate-kom-misje	10-4-2024	S. Knol		De deputearre seit ta de útkomsten fan it ûndersyk nei wer’t it jild oan útjûn is yn haadlinen mei de Steaten te dielen wannear’t dit beskikber is.	9-10-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.075	Motie vreemd over 'Betrek eilanders bij hun veerverbinding'.	PS	24-4-2024	M. de Vries	PvdA; VVD; SP; D66; BBB; Steatelid Jonker; JA21; GrienLinks; PBF; FNP	Samen met de eilandbesturen op te trekken richting het ministerie van I&W om de urgentie van dit belangrijke proces voor de eilanders te benadrukken;In gesprek te gaan met het ministerie van I&W en de volgende aandachtspunten daarin mee te nemen:In de periode tot 27 mei een nieuw en uitgebreid participatieproces op te zetten en uit te voeren, waarin de eilanders en de gemeentebesturen van de eilanden een sterke rol en stem hebben;de staatssecretaris op te roepen de Nota van Uitgangspunten en het Programma van Eisen op te stellen voornamelijk vanuit het perspectief van eilandbewoners en hun afhankelijkheid van de veerdienst;na het doorlopen van het participatieproces, een nieuw concept van de Nota van Uitgangspunten Waddenveren te agenderen en ter inzage te leggen;in de Nota van Uitgangspunten juridisch te verankeren dat de eilandbesturen een zwaarwegende stem hebben in het programma van Eisen en gedurende de looptijd van de concessie in tussentijdse aanpassingen en/of veranderingen;ook een inspraakronde en mogelijkheid tot zienswijze te organiseren en vast te leggen in het proces voorafgaande aan het vaststellen van een Programma van Eisen.	23-10-2024	Beleid & Strategie	
4.074	Motie vreemd over FPLG en NDA's	PS	24-4-2024	A.W. Kooistra	BBB; FvD	Bij het tot stand komen van de september versie van het FPLG in ieder geval een breed scenario mee te nemen waarin prioriteit ligt op maatregelen die het meest kosteneffectief en doelmatig zijn richting Nationale wettelijke opgaves en maatregelen, overeenkomend met het bestuursakkoord en dit scenario in september voor te leggen ter discussie aan de Staten.Een leefbaar platteland en een vitale landbouwsector, waarbij perspectief voor alle vormen van landbouw geborgd is, als (leidend) uitgangspunten op te nemen in de nadere uitwerkingDe zorg over de NDA's en de oproep naar een betere en eenduidige natuurmonitoring mee te nemen in het vervolgproces van het FPLG.De Provinciale Staten op de hoogte te houden over de ontwikkeling in deze kwestie.	23-10-2024	Provinciale Omgeving	Het opleveren van een gebiedsprogramma is niet langer aan de orde. Eerder schreven we een gebiedsprogramma om aanspraak te kunnen maken op het Transitiefonds. Deze systematiek is niet meer aan de orde sinds het vervallen van zowel het Transitiefonds als het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), zoals blijkt uit het Regeerprogramma met bijbehorende begroting. De vraag is daarom of er nog een gebiedsprogramma volgens de eisen van de NPLG-handreiking moet komen. Het Rijk zal daarover in het najaar duidelijkheid bieden.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.073	Motie vreemd over Kaders Holwerd aan Zee	PS	24-4-2024	S. Knol	JA21; PVV	In de aankomende besluitvorming over HaZ en de gesprekken met de stuurgroep als kader en niet onderhandelbaar uitgangspunt op te nemen dat de provincie Fryslân geen structurele financiële bijdrage zal leveren aan de onderhoud- en beheerskosten van HaZ;PS uiterlijk 1 oktober 2024 te informeren over een besluit inzake de definitieve invulling van het project HaZ en de rol en verantwoordelijkheid van de provincie;vanuit rolzuiverheid en vanwege de verschillende bestuurlijke rollen geen lobby te voeren voor aanvullende financiële middelen vanuit het Waddenfonds.	23-10-2024	Beleid & Strategie	
4.072	Mondelinge vragen over 'derogaasje dongferfanger'	PS	24-4-2024	A.W. Kooistra		Deputearre Wiersma seit ta dat it kolleezje oan de slach giet mei de pilot yn Fryslân foar RENURE	23-10-2024	Provinciale Omgeving	Toelating van Renure leek in een stroomversnelling te komen en eind '24 rond te kunnen zijn. Dit is later toch weer vertraagd en onzeker geworden. Deze onduidelijkheid heeft de voorbereiding van de pilot vertraagd. De pilot is nog steeds in de voorbereidende fase. Er worden gesprekken gevoerd met mogelijke pilotbedrijven. Op 19 september 2025 heeft de Europese Commissie ingestemd met het voorstel om RENURE toe te staan als kunstmestvervanger. De lidstaten dienen dit nu in nationale wet- en regelgeving te verwerken. Er zal gekeken worden of en wat voor pilot voor RENURE nog van toegevoegde waarde kan zijn.Wij houden uw Staten hiervan op de hoogte.
4.082	Ramtnota 2025	Steate-kom-misje	15-5-2024	E. Folkerts		De deputearre seit ta in neiere útwurking te op te stellen fan scenario's om te kommen ta in 'weerstandsratio' fan 1,4.	14-11-2024	Beleid & Strategie	
4.081	Ramtnota 2025	Steate-kom-misje	15-5-2024	E. Folkerts		Der sil in oerlis komme mei GrienLinks om harren fragen rûnom de Temabudzjetten (wêr stean we, wêr gean we hinne) goed formulearje te kinnen; de antwurden komme yn in Memoarje fan Taljochting	14-11-2024	Beleid & Strategie	
4.096	Startnotysje Provinsjale Omjouwingsfisy	PS	29-5-2024	S. Knol	BBB	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Zeer terughoudend te zijn om visieschetsen met mogelijke ontwikkelrichtingen en zoekgebieden, onderdeel te laten zijn van de omgevingsvisie maar het te beperken tot inhoudelijke principes, uitgangspunten en juridisch noodzakelijke kaarten.	28-11-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.095	Startnotysje Provinsjale Omjouwingsfisy	PS	29-5-2024	S. Knol	BBB	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Te zorgen voor een omgevingsvisie die vanuit een positieve grondhouding initiatieven van burgers en bedrijven mogelijk wil maken;Daarbij naast de overleggen in sprintgroepen, burgers en bedrijven actief te betrekken bij het vormgeven van nieuwe omgevingsvisie;De Staten (tussentijds) te informeren over hoe dit gebeurt, wat het heeft opgeleverd en op welke manier dat vertaald wordt naar de POVI.	28-11-2024	Beleid & Strategie	
4.094	Startnotysje Provinsjale Omjouwingsfisy	PS	29-5-2024	S. Knol	D66; BBB; ChristenUnie	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten;In de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) op te nemen dat inbreiding, herstructurering, het splitsen en delen van woningen en bouwen in de hoogte binnen bestaande kernen maximaal moeten worden gestimuleerd, voordat landbouwgrond en natuur gebruikt worden voor woningbouw;In de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) op te nemen dat samen met gemeenten bezien wordt hoe meer ruimte gecreëerd kan worden voor stedelijke ontwikkeling binnen bestaand stedelijk gebied.	28-11-2024	Beleid & Strategie	
4.093	Startnotysje Provinsjale Omjouwingsfisy	PS	29-5-2024	S. Knol	JA21; FNP; BBB; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten;de contourenschets provinciale omgevingsvisie (POVI) niet alleen voor te leggen aan het college (april 2025), maar aansluitend ook tussentijds aan PS.	28-11-2024	Beleid & Strategie	
4.092	Startnotysje Provinsjale Omjouwingsfisy	PS	29-5-2024	S. Knol	JA21; BBB; PVV; FvD; VVD	Dragen het college van Gedeputeerde Staten op:kernenergie in de vorm van SMR's alsnog op te nemen binnen de energie visie voordat die wordt aangeboden aan de Staten van Fryslân voor zienswijzen;in de Provinciale omgevingsvisie (POVI) expliciet op te nemen dat er binnen de Provinciale Staten van Fryslân bestuurlijke ruimte en bestuurlijk draagvlak is voor SMR's;Uiterlijk voor deze zomer bij het Rijk aan te geven dat ook Fryslân beschikbaar is voor de pilot SMR en daar binnen het gevraagde locatie onderzoek rekening mee te houden.	28-11-2024	Beleid & Strategie	
4.091	Ramtnota 2025	PS	29-5-2024	E. Folkerts	SP; PvdD; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Dezelfde overzichten te gebruiken bij een nieuw beleidsstuk als in de vorige periode (zoals Nij Podium naar Tosken yn in nije tiid);Bij het toesturen van de nieuwe cijfers ook de 4 voorgaande jaren meenemen;Toelichten wat er veranderd is en waarom;Dit per direct toe te passen over de hele bestuursperiode.	28-11-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.089	Ramtnota 2025	PS	29-5-2024	F. Douwstra	PvdA; Steatelid Jonker; SP; GrienLinks; D66; FNP; CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Nadrukkelijk vertrouwen uit te spreken naar de gebiedscommissies en deze te faciliteren met optimale ondersteuning door medewerkers/adviseurs met ruime ervaring in gebiedsprocessen.Integrale voorfinanciering van grondaankopen van de gebiedscommissies Aldeboarn-De Deelen, Groote Veenpolder, De Hegewarren, Leechlân Grou-Warten, Idzegea, Brekkenpolder ter realisering van gebiedsplannen mogelijk te maken. zodat de gebiedscommissies slagvaardig kunnen opereren.Verrekening naar verschillende provinciale verwervings- en inrichtingsbudgetten, en hiermee de gebiedscommissies te ontzorgen.	28-11-2024	Provinciale Omgeving	
4.088	Ramtnota 2025	PS	29-5-2024	S. Knol		DS komt mei in brief mei in oersjoch hokker regelingen der binne op it mêd fan ferduorsuming en isolearring yn de provinsje Fryslân.	28-11-2024	Beleid & Strategie	
4.085	Jierstikken 2023	Steate-kom-misje	5-6-2024	S. Knol		*Deputearre Douwstra seit oangeande de portefúlje fan deputearre Knol ta :* Der wurdt skriftlik weromkommen op de fragen fan frou Bos-Jonkman (VVD) oangeande de ambysjes fan krimp- nei kânsregio: Is der neffens it kolleezje ynhâld jûn oan de ambysje oangeande it begryp kânsregio, wannear is der sprake fan in kânsregio en hoe wurdt dit beoardiele?	4-12-2024	Beleid & Strategie	
4.084	Jierstikken 2023	Steate-kom-misje	5-6-2024	E. Folkerts		It oanleverjen fan in trochrekkening fan de maaiesirkulêre (ek mei it each op de behanneling fan de kultuer-en taalnota) soe nei in beslút dêroer troch DS op 18 juny, op syn betiidst op 18 juny nei PS takomme kinne.	4-12-2024	Beleid & Strategie	
4.083	Jierstikken 2023	Steate-kom-misje	5-6-2024	E. Folkerts		It oan de SP taseine plan fan oanpak by de behanneling fan de Ramtnota (rûnom oanfollingen op de VAR) wurdt yn Q3 by PS oanlevere. (It giet hjirby om de folgjende tasizzing fan 15 maaie 2024: “De deputearre seit ta in neiere útwurking op te stellen fan scenario’s om te kommen ta in ‘weerstandsratio’ fan 1,4”)	4-12-2024	Beleid & Strategie	
4.077	Kultuerbelied 2025-2028	Steate-kom-misje	5-6-2024	S. Knol		De deputearre seit ta it ferslach fan de enquête, dy't breed útset wie, te dielen mei de Steaten.	4-12-2024	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.076	Kultuerbelied 2025-2028	Steate-kom-misje	5-6-2024	S. Knol		De deputearre seit ta dat de Steaten in oersjoch krije mei wer't de ûnderwerpen út Nij Poadium (taal, kultuer en erfguod) yn de separate nota's telânne kommen binne, mei ek in dúdlik finansjeel oersjoch sadat de Steaten sels sjen kinne: wêr is it jild hinne gien, wat is mear wurden, wat minder en werom.	4-12-2024	Beleid & Strategie	
4.118	Voorstel financiële verdeling Waddenfonds en Investeringskader Wadden	PS	19-6-2024	M. de Vries	GrienLinks; SP; D66; PvdA; ChristenUnie; PvdD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Er bij de regering nadrukkelijk op aan te dringen dat vanaf 1 januari 2028 voldoende beschikbare middelen beschikbaar komen voor het wegwerken van achterstallig onderhoud en het herstel van de natuurwaarden en andere waarden in het Werelderfgoed Waddenzee;Hiervan de Staten op de hoogte te stellen.	18-12-2024	Beleid & Strategie	
4.109	Kultuerbelied 2025-2028	PS	19-6-2024	S. Knol	JA21; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:in overleg te treden met de gemeente Leeuwarden om eventuele koppelkansen te onderzoeken tussen bijvoorbeeld cultuur, historisch erfgoed, het Fries Natuurmuseum en de Joodse school;Provinciale Staten voor 1 januari 2025 te informeren over de uitkomsten van het overleg.	18-12-2024	Beleid & Strategie	Uitkomsten zullen we per brief rapporteren aan PS. Zie ook toezegging 4.105.
4.108	Kultuerbelied 2025-2028	PS	19-6-2024	S. Knol	ChristenUnie; BBB; CDA; FNP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten / spreken haar mening uit:Roepen het college op bij het uitvoeren van het cultuurbeleid alert te zijn op slimme koppelkansen en deze te stimuleren.	18-12-2024	Beleid & Strategie	Deze motie vraagt een doorlopende inzet, het is nog onduidelijk hoe en wanneer af te handelen. Dit kan eigenlijk pas na afloop van het cultuurbeleid, maar een optie is ook een tussenevaluatie te doen halverwege de periode. 2 juli 2025: de verwachting is dat een tussenevaluatie in het voorjaar van 2027 kan worden opgeleverd.
4.105	Kultuerbelied 2025-2028	PS	19-6-2024	S. Knol		Op moasje 14 ‘koppelkans Natuurmuseum en Joodse school’ seit de deputearre ta yn oerlis te gean mei de gemeente Ljouwert om eft. koppelkânsen te ûndersykjen tusken bygelyks kultuer, histoarysk erfguod, it Frysk Natuermuseum en de Joadske skoalle en PS foar 1 jannewaris 2025 te ynformearjen oer de útkomsten fan it oerlis.	18-12-2024	Beleid & Strategie	Uitkomsten zullen we per brief rapporteren aan PS. Zie ook motie 4.109.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.104	Kultuerbelied 2025-2028	PS	19-6-2024	S. Knol		Moasje 6 ‘Langdurige Subsidie’ (BBB) wurdt oernaam troch it kolleezje, dit past yn it kultuerakkoard en stiet diels ek beskreaun op side 30. Yn it dictum fan de moasje stiet:*Onderzoeken of in aansluiting op het advies van de raad van cultuur structurele subsidie aan musea (deels) voor langere periodes dan 4 jaar kan worden toegekend met goede tussentijdse monitoring;daarbij na te gaan welke verschillende opties er zijn om een langer durende subsidieregeling vorm te geven en wat de gevolgen daarvan zijn voor de musea en de provincie;Provinciale Staten te informeren over de uitkomsten*	18-12-2024	Beleid & Strategie	Dit zullen we afhandelen conform cultuurbeleid: langetermijnvisie naar PS in tweede helft 2026
4.103	Kultuerbelied 2025-2028	PS	19-6-2024	S. Knol		De earste twa punten fan moasje 1, ‘collectiecentrum’, wurde oernaam troch it kolleezje. Yn it diktum fan de moasje stiet:*1. Met de musea in gesprek te gaan over wat consequenties kunnen zijn voor het collectiecentrum als er musea of subsidies wegvallen binnen deze samenwerking.2.Daarbij te inventariseren wat nodig is om het collectiecentrum overeind te houden als dat gebeurt.*	18-12-2024	Beleid & Strategie	De uitkomsten zullen we in 2025 per brief rapporteren aan uw Staten. 2 juli 2025: Gesprekken met het collectiecentrum lopen, de verwachting is dat we in de tweede helft van 2025 deze toezegging af kunnen handelen.
4.102	Kultuerbelied 2025-2028	PS	19-6-2024	E. Folkerts		By it ryk is in kanjer renovaasjefûns foar de âlde tsjerken. DS wol de lobby rjochting Den Haag fiere om hjir jild út te heljen, dit rint diels ek fia it IPO.	18-12-2024	Beleid & Strategie	Update 2 april 2026: Vanuit het IPO is op o.a. dit onderwerp een gezamenlijke lobby opgezet gericht op het Tweede Kamerdebat erfgoed van 11 juni 2026. Hoewel de toezegging gedaan is bij de behandeling van de cultuurnota, valt monumentenzorg volledig onder beleidsveld erfgoed. Deze toezegging is daarom overgedragen aan team erfgoed bij RK&E.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.125	Beleidsbrief Prioritering uitgifte stikstofruimte	PS	26-6-2024	M. de Vries	PVV; BBB; CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Actief te pleiten bij de Tweede Kamer en het ministerie van LVVN voor een generaal pardon voor PAS-melders in Fryslân, in samenwerking met andere provincies en specifiek aan te sluiten bij de inspanningen van Zeeland;Proactief naar alternatieve oplossingen te zoeken om de legalisatie van PAS-melders in Fryslân te versnellen, met inachtneming van mogelijke oplossingen die momenteel in andere provincies, zoals Gelderland, worden onderzocht;Provinciale Staten consequent en frequent terug te koppelen over de voortgang en resultaten van deze inspanningen.	25-12-2024	Provinciale Omgeving	Een generaal pardon is geen optie. In principe is dat deel van de motie onuitvoerbaar. Het zoeken naar alternatieve opties gaat echter door. Eerder voorgestelde subsidieregelingen voor PAS-melders voor alternatieve manieren tot legalisatie liggen stil, aangezien voor de subsidiabele activiteiten een vergunning nodig is die momenteel niet afgegeven kan worden.
4.121	Jaarstukken 2023	PS	26-6-2024	E. Folkerts	PvdA; D66; CDA; GrienLinks; VVD; SP; FNP; ChristenUnie	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:De manier van risicobeoordeling en inkomsten prognosticeren te analyseren, met het oog op een meerjarig constructief financieel beleid;Op basis van deze analyse een voorstel aan PS voor te leggen over de risicobeoordeling en inkomstenprognose en de benodigde reservepositie.	25-12-2024	Middelen	16-10-2024: eerste bespreking in de auditcommissie 03-06-2026: na werksessies met externe en auditcommissie, vervolgbespreking met auditcommissie. Daarna kan de nota reserves en voorzieningen geactualiseerd worden en aan PS worden voorgelegd.
4.119	Jaarstukken 2023	PS	26-6-2024	E. Folkerts		It kolleezje organisearret in wurdfierdersoerlis oer it underwerp Kornwerderzand nei it simmerreses.	25-12-2024	Provinciale Omgeving	
4.136	Startnotyzje Ekonomy 2030	PS	17-7-2024	F. Douwstra	JA21	Verzoeken het college van Gedeputeerde Statenbij het opstellen van de beleidsbrief economie 2030 uit te werken hoe het Friese mkb voorzien kan worden bij laagdrempelige voorlichtingen en mogelijkheden ten aanzien van de implementatie van Artificial Intelligence;Een visie op het gebruik van Artificiai Intelligence binnen de eigen organisatie te ontwikkelen, en daarbij de impact in de volle breedte te adresseren.	16-1-2025	Beleid & Strategie	Deze motie is als volgt opgenomen in de Beleidsbrief Economie: Artificiële Intelligentie is een thema dat we steeds vaker in ons beleidsveld tegenkomen, vooral rondom innovatie. Het IPF verzorgt bijeenkomsten om de digitale kennis van het MKB te verbeteren. Het ontwikkelen van een provinciale visie op AI rijkt verder dan de beleidsbrief Economie. De organisatie zal dit oppakken en daarbij de ontwikkelingen ook nauwkeurig volgen. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering van 26 maart 2025. U heeft via amendement 1 besloten dat deze motie nog niet is afgehandeld. Wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.134	Startnotysje ekonomy 2030	PS	17-7-2024	F. Douwstra	PvdA; JA21; D66	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - Een visie te ontwikkelen over de toekomst van de maakindustrie in Fryslân en deze aan te laten sluiten op de ontwikkelingen van de Friese arbeidsmarkt; - Europese en nationale programma's op het gebied van maakindustrie en arbeidsmarkt in kaart te brengen en eventuele Friese programma’s redelijkerwijs hierop aan te laten sluiten; - Zich in te zetten voor voldoende toekomstbestendige banen in de Friese maakindustrie;	16-1-2025	Beleid & Strategie	De beleidsbrief Economie is de vergadering van uwe Staten op 27 november 2024 vastgesteld. We zullen de toegezegde roadmap met u delen en daarna deze motie ter afhandeling aanbieden. Er zal een update gemaakt worden van de ontwikkelingen op het gebied van de HTSM sector en de specifieke rol van het Innovatiecluster Drachten daarin. De verwachting is dat we deze motie voor de zomer van 2026 ter afhandeling aan kunnen bieden.
4.162	Konsept Fryske Enerzjyfisy	PS	25-9-2024	S. Knol	PvdA; CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde StatenSamen met de Waddengemeenten de beleidsmatige knelpunten die de provincie Fryslân oplegt voor de realisatie van 'eilander energiehubs' en mogelijke oplossingsrichtingen in kaart te brengen;deze knelpunten en oplossingsrichtingen voor de behandeling van de POVI aan PS te overleggen.	24-3-2025	Beleid & Strategie	
4.161	Konsept Fryske Enerzjyfisy	PS	25-9-2024	S. Knol	PvdA; GrienLinks; PvdD; CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Statenom zo snel mogelijk uitvoering te geven aan de inventarisatie naar de behoefte van dorpsmolens, zoals staat omschreven in het Bestuursakkoord, en hierbij o.a. de (financiële) haalbaarheid, het maatschappelijk draagvlak en de landschappelijke inpassing van deze dorpsmolens op bestaande locaties mee te nemen;bij deze inventarisatie de dorpen en de lokale energiecoöperaties te betrekken;Provinciale Staten uiterlijk in Q2 2025 te informeren over de resultaten van deze inventarisatie.	24-3-2025	Beleid & Strategie	
4.160	Konsept Fryske Enerzjyfisy	PS	25-9-2024	S. Knol	SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde StatenMet de Fryske gemeenten in gesprek te gaan om te inventariseren hoeveel parkeerlocaties geschikt zijn voor zonnepanelen;de gemeenten aan te sporen om de parkeerplaatsen in te zetten als locatie voor zonnepanelen.	24-3-2025	Beleid & Strategie	
4.159	Konsept Fryske Enerzjyfisy	PS	25-9-2024	S. Knol	CDA; ChristenUnie	Verzoeken het college van Gedeputeerde StatenZich aan de Friese Energietafel in te zetten voor het maximaal benutten van braakliggende terreinen voor zonnepanelen en het plaatsen van zonnepanelen langs (snel)wegen, sporen en op dijken.	24-3-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.156	Konsept Fryske Enerzjyfisy	PS	25-9-2024	S. Knol	BBB; CDA; JA21; PvdD; PvdA; ChristenUnie; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde StatenNa te gaan in hoeverre invulling kan worden gegeven aan het plan van Hallum voor een duurzame energie-hub en hierbij zowel het bestuursakkoord als de concept-Friese Energievisie te betrekken.Gebruik te maken van het Stimuleringsprogramma Energiehubs voor pilots in de regio;De staten te informeren voor Q2-2025 over de voortqang.	24-3-2025	Beleid & Strategie	
4.154	Konsept Fryske Enerzjyfisy	PS	25-9-2024	S. Knol	JA21	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:te onderzoeken of - en zo ja hoe - de Rijks vergunningssytematiek voor offshore windparken, ook door de provincie Fryslân (in samenwerking met de gemeentes) vorm gegeven kan worden voor bio- & groengas vergassing/vergistingsinstallaties.	24-3-2025	Beleid & Strategie	
4.153	Konsept Fryske Enerzjyfisy	PS	25-9-2024	S. Knol	FNP; PBF; SP	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten;In list op te stellen fan alternative enerzjy-boarnen, opslach, besparringen, ensfh. wêrby't it folgjende útsocht wurdt:in ynventarisaasje fan op it stuit tapaste of yn de ûntwikkelingsfaze befinende alternative metoaden;op hokker wize dy tapast kinne wurde yn Fryslân;wat dêr foar nedich is.Dizze list by de tiid te hâlden en regelmjittich op de nijste stân te bringen.	24-3-2025	Beleid & Strategie	
4.151	Konsept Fryske Enerzjyfisy	PS	25-9-2024	S. Knol		Deputearre Knol docht de neikommende tasizzings.De oanrekommandaasjes dy't ynbrocht binne troch GrienLinks wurde meinaam yn de fierdere útwurking fan de enerzjyfisy en it opnij besjen fan de provinsjale omjouwingsferoardening.By moasje 1 (Meer aandacht voor netcongestie) ljochtet de deputearre ta drok dwaande te wêzen mei de netcongestie, hjiroer yn petear te wêzen mei Liander en in aksjeplan te meitsjen. As hjir mear dúdlikens oer is komt der in brief nei de Steaten ta.	24-3-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Vergadering/ Brief	Datum	Portefeuillehouder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.150	Wizigingsferoardering Omjouwingsferoardering Fryslân 2022	PS	25-9-2024	S. Knol	BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Om direct aan de slag te gaan met het extern uitzetten van opdrachten voor ecologische rapporten waarmee meer juridische mogelijkheden voor het bestrijden van ganzenschade ontstaan;Daarbij ook te kijken naar de schade die ganzen aanrichten in natura2000 gebieden, om daarop in te kunnen grijpen op basis van de habitatrichtlijn;De uitkomsten hiervan direct met de Staten te delen, inclusief een voorstel hoe die ruimte kan worden benut;Waar mogelijk deze ruimte ook al mee te nemen in de nog lopende onderdelen van het ganzenbeleid, zonder deze te vertragen;Zich te blijven inzetten bij de minister voor meer wettelijke mogelijkheden voor populatiebeheer en bestrijding van ganzenschade.	24-3-2025	Beleid & Strategie	
4.149	Wizigingsferoardering Omjouwingsferoardering Fryslân 2022	PS	25-9-2024	S. Knol	CDA; BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Een definitie uit te werken van wat een kleinschalig zonnepark precies inhoudt;In deze definitie rekening te houden met aantal hectares en percentage lokaal eigenaarschap.	24-3-2025	Beleid & Strategie	
4.147	Bestjoersrapportaazje 2024	PS	25-9-2024	E. Folkerts	VVD; PvdA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:De functie-eisen voor startersposities binnen de provinciale organisatie waar mogelijk te heroverwegen, met meer nadruk op het potentieel en de vaardigheden van de kandidaat;Binnen de capaciteit van de organisatie het aanbod van traineeships zoveel mogelijk uit te breiden en te bevorderen, zodat nieuw talent de kans krijgt zich binnen de provinciale organisatie te ontwikkelen;Proactief bij te dragen aan het tegengaan van de braindrain in de regio, door in de toekomst meer startersfuncties en traineeships te creëren, en actief samen te werken met regionale opleidingsinstituten zoals de Thorbecke Academie, Campus Fryslân, en de Rijksuniversiteit Groningen.	24-3-2025	HR	Motie is in behandeling. 20260326: Vanuit het samenwerkingsplatform Werken in Friesland wordt in 2026 gestart met een gezamenlijk traineeprogramma. Zodra dit programma is gestart zullen we uw Staten informeren, in combinatie met initiatieven gericht op arbeidsmarkt en onderwijs.
4.164	NRK-rapport ‘Ga toch fietsen!'	Steatekommisje	16-10-2024	M. de Vries		Deputearre De Vries seit ta dat de útwurking fan oanbefelling 3 yn de Fietsbrief, dy mids 2025 útkomt, meinommen wurde sil. De oare oanbefellings sille in plak krije yn de aktualisaasje fan it Regionaal Mobiliteits Programma (RMP) (ein 2025/begjin 2026).	15-4-2025	Beleid & Strategie	Hier werken we nog aan.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.173	Ûndersyk fan ûndergrûnske wetterstreamen	PS	23-10-2024	F. Douwstra		Deputearre Douwstra docht de neikommende tasizzing: It antwurd fan de hear Knol (GrienLinks) oer it ûndersyk fan ûndergrûnske wetterstreamen stjoert DS skriftlik nei de Steaten.	22-4-2025	Provinciale Omgeving	Naar verwachting kunnen wij uw Staten hierover in Q2 2026 nader informeren.
4.168	Fryske Beliedsbrief Europa en Dútslân	PS	23-10-2024	F. Douwstra	PvdA; D66; SP; GrienLinks	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:in de periode van deze beleidsbrief samen te werken met de arbeidsmarktregio, lokale overheden en onderwijsinstellingen om zoveel mogelijk subsidies binnen te halen voor projecten die de arbeidsparticipatie en digitale vaardigheden van inwoners verhogen;	22-4-2025	Beleid & Strategie	
4.167	Fryske Beliedsbrief Europa en Dútslân	PS	23-10-2024	F. Douwstra	FNP; BBB	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:Provinsjale Steaten regelmjittich op de hichte te hâlden fan de aktuele ontwikkelingen yn it Komitee en it Kongres en de Steaten te ynformearjen oer de ynset fan de Fryske fertsjintwurdigers;Iepen te stean foar de ynbring fan de Steaten, bygelyks fia it Platfoarm Europa.	22-4-2025	Beleid & Strategie	
4.166	Fryske Beliedsbrief Europa en Dútslân	PS	23-10-2024	F. Douwstra	FNP; PvdA; BBB; ChristenUnie; GrienLinks; CDA	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten: him yn oparbeidzjen mei de Fryske eilannen en mei oare regio's yn Europa krêftich yn te setten om de kânsen dy't der no binne te gripen en de nije eilannestrategy fan de Europeeske Uny mei stal te jaan.	22-4-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.187	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân	PS	13-11-2024	E. Folkerts	PVV; BBB; CDA; D66; PvdA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:in de komende jaren het hoogst haalbare ambitieniveau na te streven door zoveel mogelijk toegankelijkheidsknelpunten binnen het openbaar vervoer, zoals ontoegankelijke bushaltes, aan te pakken en daarmee de mobiliteit voor reizigers met een beperking in Fryslân aanzienlijk te verbeteren;volledige toegankelijkheid structureel te verankeren in het OV-beleid van de provincie Fryslân en dit in toekomstige beleidsplannen en concessievoorwaarden vast te leggen, waar dit nog ontbreekt;actief samen te werken met gemeenten en OV-partners om aanvullende financiering vanuit het Rijk te verkrijgen voor het verbeteren van de toegankelijkheid binnen het OV voor mensen met een beperking;Provinciale Staten jaarlijks te informeren over de voortgang van de verbeteringen in de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, met specifieke aandacht voor de toegankelijkheid van bushaltes.	13-5-2025	Provinciale Waterstaat	
4.186	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân	PS	13-11-2024	E. Folkerts	PvdD; SP; GrienLinks	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:voor eind 2024 de mening van Provinciale Staten, te weten tegen het Mercosurverdrag te zijn als ook de landbouw daar onderdeel van is, kenbaar te maken aan de Tweede Kamer en het Kabinet;zoveel mogelijk actief steun te vergaren voor deze mening bij contacten met het Kabinet respectievelijk de verantwoordelijke ministeries;verslag uit te brengen van de verrichte inspanningen.	13-5-2025	Beleid & Strategie	
4.183	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân	PS	13-11-2024	E. Folkerts	CDA; BBB; ChristenUnie; FNP	verzoeken het college van Gedeputeerde StatenHet resterende deel van de Bikker gelden 2024 vooralsnog alleen wordt ingezet naar de bereikbaarheid van het platteland en niet te gebruiken voor mogelijke korting SOV;In gesprek te treden met het Ministerie van OCW en I&W om een SOV korting te voorkomen in het belang van het openbaar vervoer (bus en trein) in Fryslân;De Bikker gelden 2025 vooralsnog even op de plank te laten liggen.	13-5-2025	Provinciale Waterstaat	16/10 : Deze motie wordt meegenomen in de brief aan PS over de besteding van de Bikker gelden. Deze brief wordt eind 2025 verwacht.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.182	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân	PS	13-11-2024	E. Folkerts	PvdA; SP; ChristenUnie; BBB; D66; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde StatenOm ervoor te zorgen dat de provincie in 2025 aan de wettelijke doelwaarde van 30,5 fte voldoet, om zo ook een goed voorbeeld te stellen voor alle werkgevers in Fryslân.	13-5-2025	HR	De inzet is er blijvend op gericht deze doelstelling te realiseren. We zien ook een stijgende lijn als het gaat om het in dienst nemen van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar het aantal te realiseren participatiebanen stijgt tot nu toe ook nog. In de PenC documenten (programma en paragraaf bedrijfsvoering) informeren we Provinciale Staten over de voortgang. We zullen deze motie als afgehandeld aanbieden zodra we de doelstelling hebben gerealiseerd. 20260326: prognose is om in 2026 de doelstelling te realiseren en dan kan motie als afgehandeld worden beschouwd.
4.180	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân	PS	13-11-2024	E. Folkerts	BBB; CDA; FNP; ChristenUnie; PVV; Steatelid Van Dijk	verzoeken het college van Gedeputeerde StatenOm in de aanloop naar de kadernota 2026 een debat, over de taken van de provincie en welke financiële keuzes daarbij horen, in Provinciale Staten te faciliteren door de volgende informatie aan te leveren:Een overzicht van taakvelden van de provincie met daarbij aangegeven om welke ZBB categorie (kerntaak breed, kerntaak smal, wettelijk keuze of wettelijk basis) het gaat en wat er in de .jaren 2025 t/m 2028 voor is begroot.	13-5-2025	Middelen	15-04-2026: Het overzicht zal in mei 2026 aan PS worden aangeboden.
4.178	Begrutting 2025 Provinsje Fryslân en Fûns Neisoarch Stoartplakken Fryslân	PS	13-11-2024	E. Folkerts		Deputearre Folkerts docht de neikommende tasizzings: De moasje fan GrienLinks oer ‘grondaankoop compensatieverplichtingen’ wurdt útfiert en yn Q1 2025 weromkeppele oan de Steaten	13-5-2025	Provinciale Omgeving	
4.200	Moasje fremd - Elke regio telt!	PS	27-11-2024	M. de Vries	ChristenUnie; VVD; SP; PvdA; BBB; FNP; CDA; GrienLinks; JA21; PvdD; PBF; Steatelid Jonker; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Om de zorgen en ongenoegen van PS over het uitblijven van concrete stappen, onderzoeken dan wel investeringen in de genoemde infrastructuur projecten kenbaar te maken aan het Rijk.In alle dossiers waarin het Rijk betrokken is in Fryslân, aan te geven dat daar serieuze en doorlopende compensatie in de vorm van middelen of investeringen tegenover hoort te staan, om zo recht te doen aan de belofte dat 'elke regio telt'.	27-5-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.199	Beliedsbrief Ekonomy 2025-2030	PS	27-11-2024	E. Folkerts	GrienLinks; PvdD; SP; CDA; D66; FNP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Bij de uitvoering van de acties in de beleidsbrief Economie en de uitwerking van de provinciale omgevingsvisie bedrijven die bijdragen aan hoogwaardige circulariteit actief te stimuleren;Bij de werving van nieuwe bedrijven de bijdrage aan een circulair Fryslân mee te laten wegen en hiervoor criteria op te stellen;Provinciale Staten via de planning en control cyclus (P&C-cyclus) op de hoogte te houden van de voortgang van de acties uit de beleidsbrief Economie, waarbij de Bleu Delta-monitor actief wordt betrokken.	27-5-2025	Beleid & Strategie	
4.198	Beliedsbrief Ekonomy 2025-2030	PS	27-11-2024	E. Folkerts	GrienLinks; PvdA; PvdD; SP; CDA; D66; ChristenUnie	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Bij de uitwerking van de provinciale omgevingsvisie in te zetten op bedrijven die een grote toegevoegde (circulaire) waarde hebben en bijdragen aan een toekomstbestendige en gezonde regionale economie, die passen binnen de schaarse ruimte en de ruimtelijke kwaliteit van het Fryske landschap.	27-5-2025	Beleid & Strategie	
4.197	Beliedsbrief Ekonomy 2025-2030	PS	27-11-2024	E. Folkerts	PvdA; CDA; D66; GrienLinks	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Te monitoren hoeveel onbenut arbeidspotentieel Fryslân heeft en hoeveel werkgevers in Fryslân mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst hebben;in samenwerking met Fryslân Werk werkgevers te stimuleren en waar nodig te ondersteunen om te investeren in mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zodat zij volwaardig mee kunnen doen op de Friese arbeidsmarkt.	27-5-2025	Beleid & Strategie	
4.195	Beliedsbrief Ekonomy 2025-2030	PS	27-11-2024	E. Folkerts	JA21; CDA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:het voorliggende koopstromen onderzoek periodiek (bijvoorbeeld elke vier of vijf jaar) te actualiseren;(tijdelijk) beperkte capaciteit vrij te maken om te onderzoeken hoe de aanbevelingen uit dat koopstromen onderzoek - in overleg met de stakeholders (Friese gemeentes, retail, TAF etc.) - concreet geëffectueerd kunnen worden.	27-5-2025	Beleid & Strategie	Ten aanzien van het eerste punt: Uitvoering van een nieuw Koopstromenonderzoek in 2028/2029. Budget hiervoor moet voor die tijd nog wel geregeld worden en vraagt nog aandacht van de indieners van de motie en GS. Ten aanzien van het tweede punt: de Dienst heeft hiervoor inmiddels, in een coördinerende en aanjagende rol zoals ook benoemd in de Beleidsbrief, een proces opgestart in nauwe samenwerking met vertegenwoordigers van de belangrijkste stakeholders. Een eerste bijeenkomst heeft op 10 december 2024 plaatsgevonden. In 2025 zal in nauwe samenwerking verder gewerkt worden aan een nieuwe Friese aanpak voor winkelgebieden. Deze motie kan in z'n totaliteit in 2028/2029 worden afgehandeld, mits er een toereikend budget wordt geregeld voor een nieuw koopstroomonderzoek.
4.194	Beliedsbrief Ekonomy 2025-2030	PS	27-11-2024	E. Folkerts	JA21; CDA; FNP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: de bestaande MKB voucherregeling bij Ynbusiness ook expliciet open te stellen voor digitalisering en 1e lijns advisering over de (on)mogelijkheden van AI en deelname aan de AI-Hub Noord-Nederland.	27-5-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.202	Strategysk Ramt NOM 2025 – 2028	Steate-kom-misje	4-12-2024	F. Douwstra		De deputearre seit ta uterlik yn it earste fearnsjier fan 2025 te kommen mei in koarte brief der't it kolleezje yn punten oanjouwt hokker foarderingen makke binne om oan de oernommen oanbefellingen út is rapport fan de NRK (Rapport Noordelijke Rekenkamer: 'Op zoek naar de maatschappelijke effecten van de NOM – Een onderzoek naar de kwaliteit van de door Gedeputeerde Staten verstrekte informatie over de NOM') ynfolling te jaan.	4-5-2025	Beleid & Strategie	
4.205	Strategisch Kader NOM 2025-2028	PS	18-12-2024	F. Douwstra	JA21	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Jaarlijks een moment te organiseren waarbij ondernemers worden uitgenodigd om ervaringen met de NOM en mogelijke knel- en verbeterpunten binnen het Friese (Noordelijk) ondernemersklimaat te delen met de Staten.	17-6-2025	Beleid & Strategie	
4.204	Strategysk Ramt NOM 2025 – 2028	PS	18-12-2024	F. Douwstra	GrienLinks; ChristenUnie; PvdA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Om in aanvulling op het Strategisch Kader NOM 2025-2028 de NOM te verzoeken ieder van de drie Provinciale Staten op de hoogte te houden van de laatste ontwikkelingen en resultaten;Bij de rapportage de toetsing aan het door Provinciale Staten vastgestelde beleid nadrukkelijk mee te nemen;De rapportage, desgewenst gecombineerd met de P&C cyclus van GS, aan de Staten aan te bieden.	17-6-2025	Beleid & Strategie	
4.203	Strategysk Ramt NOM 2025 – 2028	PS	18-12-2024	F. Douwstra		In het strategisch kader NOM wordt aandacht gevraagd voor het onderwijs en het inzetten van talent. De relatie met het beroepsonderwijs moet hier ook gelegd worden. De gedeputeerde zegt toe dat dit in de tekst verder verduidelijkt wordt.	17-6-2025	Beleid & Strategie	
4.220	Moasje frjemd oer "Concessie Qbuzz"	PS	29-1-2025	M. de Vries	CDA; SP; JA21; PvdA; GrienLinks; PBF; D66; PvdD; PVV	Alle eisen maar specifiek de hierboven genoemde eisen te controleren op de gestelde eisen (kaders), zoals opgenomen in het PvE en aan de aangeboden offerte van Qbuzz;Van Qbuzz het totaaloverzicht, geclusterd per onderwerp, op te vragen betreffende alle (!) meldingen, klachten etc. etc. m.b.t. uitvoering van de dienstregeling 15 december 2024 - 15 januari 2025 en daarbij de inhoudelijke reactie van de gedeputeerde;Hier PS eind april2025 over te informeren;Indien Qbuzz in de periode van 15 december - 14 maar2025 niet voldoet aan de gestelde eisen en eigen offerte hen formeel in gebreke te stellen en een boete op teleggen zoals gesteld in de aanbestedingstukken.	28-7-2025	Provinciale Waterstaat	De brief met de antwoorden op Uw vragen is op 8 juli 2025 verzonden naar Uw Staten. Het kenmerk van deze brief is 02387337.Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 26 november 2025. U heeft via amendement 1 besloten dat de motie niet van de lijst kan worden afgevoerd. wij nemen de motie opnieuw in behandeling.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.219	Moasje frjemd oer " Flessehals Spoar Meppel”	PS	29-1-2025	M. de Vries	FNP; JA21; PvdA; SP; VVD; GrienLinks	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:dit boadskip mei klam oer te bringen oan de steatssekretaris en oan Prorail.	28-7-2025	Beleid & Strategie	De studie van ProRail naar de aanpak van Meppel fase 1 (ad 75 miljoen euro) loopt. Voor fase 1 wordt gerealiseerd: een exta perron op Meppel (meer ruimte in de dienstregeling, inpassing voor station Leeuwarden Werpsterhoeke), een aantal kleinere robuustheidsmaatregelen en snelheidsverhoging bij Heerenveen. Met de Voorjaarsnota 2025 is 100 miljoen euro extra beschikbaar gesteld voor Meppel. Naar verwachting worden in het BO MIRT november 2025 nadere afspraken gemaakt over de besteding van deze middelen. Rijk, regio en de spoorsector zijn hierbij betrokken.
4.218	Moasje frjemd oer "Provinciale investeringen duurzaamheids-sector"	PS	29-1-2025	S. Knol	PVV; Steatelid Van Dijk	It kolleezje pakt de evaluaasje fan de lieningen op dy’t útset binne troch it FSFE.	28-7-2025	Beleid & Strategie	
4.217	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	PS	29-1-2025	A.W. Kooistra	JA21; PvdA; PvdD; FNP; SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:de mogelijkheden voor een laagdrempelige regeling voor de aanleg van voederhagen te onderzoeken en de bevindingen mee te nemen in de uitvoeringsagenda landbouw.	28-7-2025	Beleid & Strategie	Binnen het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en via het Maatregelpakket Bomen & Bos is het mogelijk om subsidie te ontvangen voor voederhagen. Daarnaast dragen we middels de Uitvoeringsagenda Landbouw bij aan de PPS Agroforestry.
4.216	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	PS	29-1-2025	A.W. Kooistra	PvdD; GrienLinks; SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:het brede netwerk van de Friese Voedselbeweging betrekken bij het opstellen van de uitvoeringsagenda landbouw.	28-7-2025	Beleid & Strategie	De Friese Voedselbeweging is uitgenodigd voor de consultatiesessies over de Uitvoeringsagenda Landbouw en heeft daar haar inbreng kunnen leveren. Bij de uitvoering van de agenda met betrekking tot korte ketens is de Friese Voedselbeweging ook betrokken.
4.215	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	PS	29-1-2025	A.W. Kooistra	ChristenUnie; GrienLinks	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:Medio 2027 een Midterm review in te stellen voor de uitvoeringsagenda van de beleidsbrief Landbouw Fryslân 2025-2030.	28-7-2025	Beleid & Strategie	
4.214	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	PS	29-1-2025	A.W. Kooistra	FNP; CDA; BBB; ChristenUnie; PVV	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:dat de rekken fan de gefolgen fan it ferleegjen fan de grûn te neidiele fan ús ynwenners en ús bedriuwen, wêrby't yn it bysûnder de lânbousektor te lijen hat, dellein wurde moat by dy partijen en mynbou bedriuwen dy't dy skea feroarsaakje, sawol no as op de lange termyn.	28-7-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.213	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	PS	29-1-2025	A.W. Kooistra	FNP	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:yn oparbeidzjen mei it regear en oare partijen fierder ûndersyk te dwaan nei de foardielen fan boppegrûnsk dongjen en de konsekwinsjes dêrfan;der by it regear op oan te trunen dat boppegrûnsk dongjen foar alle boeren tastien wurdt as dat geunstich is foar it boaiem libben;by it regear oan te jaan dat ús boeren ferlet hawwe fan betroubere wetjouwing en regels mei weromwurkjende krêft safolle mooglik foarkommen wurde moatte.	28-7-2025	Beleid & Strategie	In de Uitvoeringsagenda Landbouw is opgenomen dat we een pilot voor 'boppegrûns dongje' gaan ontwikkelen in weidevogelkerngebieden. Hier zal te zijner tijd ook communicatie over de resultaten bij plaatsvinden.
4.212	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	PS	29-1-2025	A.W. Kooistra	CDA; ChristenUnie; GrienLinks; PvdA; FNP; SP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Regie te pakken met actief provinciaal grondbeleid;Bij de uitvoeringsagenda van de beleidsbrief landbouw met een provinciaal aankoopplan te komen die gekoppeld is aan wettelijke doelstellingen en PS daarover te informeren;Bij de uitvoeringsagenda met een voorstel te komen welke instrumentaria moeten worden ingezet voor het uitvoeren van een provinciaal aankoopplan. Hierbij de koppeling te maken met lopende gebiedsprocessen en bijbehorende grondcommissies;Te onderzoeken wat de mogelijke rol van de in 2022 ingestelde grondtafel of grondbank zou kunnen zijn inclusief de inzet van bijbehorende middelen.	28-7-2025	Beleid & Strategie	In de Uitvoeringsagenda Landbouw is opgenomen dat na afronding van de Landbouwhoofdstructuur nader zal worden gekeken naar het creëren van een instrumentarium voor actiever grondbeleid van de provincie.
4.211	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	PS	29-1-2025	A.W. Kooistra	BBB; VVD; Steatelid Van Dijk; PVV	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Te stimuleren dat de regionale landbouwvisies opgesteld worden vanuit de agrarische sector zelf;Bij regionale gebiedsvisies aan te dringen op een evenredige vertegenwoordiging van de agrarische sector;In beide gevallen ook boeren uit de gebieden te betrekken naast georganiseerde landbouworganisaties.	28-7-2025	Beleid & Strategie	In de Uitvoeringsagenda Landbouw is opgenomen dat we deze visies samen met de sector, zoals via de agrarische belangenbehartigers zullen ontwikkelen.
4.210	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	PS	29-1-2025	A.W. Kooistra	BBB; VVD; CDA; JA21; PVV	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Inzake het verpachten van natuurgronden het standpunt te hanteren dat de uitvoerder van het beheer ook zoveel mogelijk de beheersvergoeding zou moeten ontvangen.Dit mee te nemen in de uitvoering van de beleidsbrief en de contacten met relevante stakeholders, met als doel dit uitgangspunt onderdeel te laten zijn van (toekomstig) beleid.	28-7-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.209	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	PS	29-1-2025	A.W. Kooistra		It kolleezje besteget fan no ôf oan ek oandacht oan ynterimmers en oare knipegefallen as it oer de legalisaasje fan stikstoffergunningen fan PAS-melders giet.	28-7-2025	Beleid & Strategie	De beleidsbrief landbouw en de uitvoeringsagenda landbouw willen primair bijdragen aan een kansrijk en langjarig toekomstperspectief voor de Friese landbouwsector. Dit beleid kan dan ook een bijdrage leveren aan de toekomst van PAS-melders, interimmers en andere knelgevallen. Echter, het legaliseren van deze boeren is geen doel op zich van het provinciale landbouwbeleid. Daarvoor hebben wij een separaat legaliseringsprogramma.
4.207	Beliedsbrief Lânbou Fryslân 2025-2030	PS	29-1-2025	A.W. Kooistra		It kolleezje aktualisearret it útfieringsprogramma stikstof Fryslân 2035 sadree ‘t der dúdlikheid is fanút it Ryk en leit it programma en de mooglike gefolgen hjirfan yn Q2 foar oan de Steaten.	28-7-2025	Beleid & Strategie	Het Uitvoeringsprogramma Stikstof is geen onderdeel van de Beleidsbrief Landbouw en wordt op dit moment separaat uitgewerkt, met ondersteuning vanuit landbouw.
4.248	Healweis weromsjen Natuurnetwerk Nederland	PS	23-4-2025	M. de Vries	JA21; Steatelid Van Dijk	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:om binnen (voorgenomen) NNN gebied geen nieuwe industriële windturbines en/of zonneparken toe te staan;om binnen (voorgenomen) NNN gebieden geen zogenaamde versnellingsgebieden aan te wijzen tbv windturbines en/of zonneparken.	22-10-2025	Beleid & Strategie	Deze motie wordt behandeld in het Plan van Aanpak NNN. Dit plan wordt op 28 januari 2026 door uw Staten behandeld, via het PS-stuk zult u over de behandeling van de motie worden geïnformeerd. Deze motie wordt hiermee nog niet volledig afgehandeld omdat voor enkele punten verdere uitwerking nodig is.
4.247	Healweis weromsjen Natuurnetwerk Nederland	PS	23-4-2025	M. de Vries	PvdA; GrienLinks	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:te onderzoeken hoe ruilgrond en verwervingsstrategieën (zoals het verkopen van niet-inzetbare ruilgrond en het verwerven van ruilgrond op locaties waar deze effectief kan worden ingezet) beter kunnen worden afgestemd op de gebiedsgerichte aanpak, zodat deze slagvaardiger kan opereren;te onderzoeken of het instrument van wettelijke herverkaveling kan worden ingezet in gebieden waar meerdere opgaven gelden (zoals NNN, stikstof en KRW) en waar agrarische structuurverbetering wenselijk is:te onderzoeken in hoeverre in de inzet van extra provinciale pachtgrond de kansen op boerderijverplaatsing vergroot;in het plan van aanpak (dat in het najaar van 2025 aan PS wordt aangeboden) de huidige realisatiestrategie af te stemmen op de gebiedsgerichte aanpak;hierbij nadrukkelijk de koppeling te maken met andere beleidsdomeinen zoals water (KRW), stikstofreductie en landbouwstructuurverbetering.	22-10-2025	Beleid & Strategie	Deze motie wordt behandeld in het Plan van Aanpak NNN. Dit plan wordt op 28 januari 2026 door uw Staten behandeld, via het PS-stuk zult u over de behandeling van de motie worden geïnformeerd. Deze motie wordt hiermee nog niet volledig afgehandeld omdat voor enkele punten verdere uitwerking nodig is.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.246	Healweis weromsjen Natuurnetwerk Nederland	PS	23-4-2025	M. de Vries	BBB; Steatelid Van Dijk	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Alle mogelijkheden te benutten om 'Natuur buiten NNN' die na 1990 is gerealiseerd via herbegrenzing onder te brengen in de NNN als invulling van de doelstellingen uit het natuurpact;Bestuurlijk te zoeken naar draagvlak bij de rijksoverheid om bestaande natuur buiten NNN van voor 1990 binnen NNN te brengen als alternatieve invulling van de doelstellingen.Het herbegrenzen, waarbij natuur buiten NNN onderdeel wordt van NNN, als voorkeursmethode uit te werken in het plan van aanpak.	22-10-2025	Beleid & Strategie	Deze motie wordt behandeld in het Plan van Aanpak NNN. Dit plan wordt op 28 januari 2026 door uw Staten behandeld, via het PS-stuk zult u over de behandeling van de motie worden geïnformeerd. Deze motie wordt hiermee nog niet volledig afgehandeld omdat het derde punt later wordt opgepakt.
4.245	Healweis weromsjen Natuurnetwerk Nederland	PS	23-4-2025	M. de Vries	BBB	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Om los van het besluit over het onderzoeken van onteigening, bij het plan van aanpak met een analyse te komen van alle overige instrumenten en mogelijkheden, die de provincie tot haar beschikking heeft die kunnen bijdragen aan de realisatie van NNN waarbij er economisch perspectief is voor de agrarische bedrijven die het betreft;Daarbij in ieder geval te kijken naar het provinciaal beleid rondom grondaankoop, pacht, herverkaveling, koppelkansen vanuit andere ruimtelijke opgaven en koppelkansen vanuit andere regelingen rondom natuur en landschap op provinciaal, nationaal of Europees niveau en mogelijkheden voor toegestane staatsteun;In het plan van aanpak aandacht te hebben hoe de provincie snel en flexibel in kan spelen op kansen die zich in een gebied voor doen, bijvoorbeeld door de inzet van externe makelaars en taxateurs.	22-10-2025	Beleid & Strategie	Deze motie wordt behandeld in het Plan van Aanpak NNN. Dit plan wordt op 28 januari 2026 door uw Staten behandeld, via het PS-stuk zult u over de behandeling van de motie worden geïnformeerd. Deze motie wordt hiermee nog niet volledig afgehandeld omdat voor enkele punten verdere uitwerking nodig is.
4.233	Friese Integrale Visie Verkeersveiligheid 2026-2040	PS	23-4-2025	M. de Vries		Deputearre De Vries docht de neikommende tasizzings.Op Moasje 4 (PVV): Geef verkeersveiligheid de prioriteit die het verdient zegt de gedeputeerde toe om het onderzoek wat bijna klaar is (motie uit 2022) op middelen te zetten en dit zodra het klaar is aan de Staten te doen toekomen.	21-10-2025	Beleid & Strategie	Dit wordt uitgewerkt.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.244	Moasje fremd - Optelsom bedreigingen Top en Twel	PS	28-5-2025	F. Douwstra	GrienLinks; PvdA; SP; BBB; FNP; PvdD; CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:dat de optelsom van overlast, schade en onzekerheid voor het gebied en de inwoners in en rond Top en Twel, bij een uitbreiding van de gaswinningen te groot dreigt te worden;met de minister van Klimaat en Groene Groei hierover in gesprek te gaan en alles op alles te zetten om de uitbreiding van de gaswinning in en rond Top en Twel tegen te gaan;hierbij samen te werken met het Wetterskip en de gemeente Súdwest-Fryslân, om op te komen voor de belangen van de inwoners van Top en Twel;Provinciale Staten hiervan op de hoogte te houden.	27-11-2025	Provinciale Omgeving	Er is beroep ingesteld tegen zowel de omgevingsvergunningen als het winningsplan. Beide zaken wachten op een uitnodiging voor een zitting. De planning hiervan hebben we niet in de hand, die is afhankelijk van de planning van de Rechtbank en de Raad van State.
4.243	Startnotysje yntegrale havenfisy Provinsje Fryslân	PS	28-5-2025	M. de Vries	PBF; JA21; BBB; Steatelid Van Dijk; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:In de 'Yntegrale Havenfysje' als uitgangspunt op te nemen dat de duurzaamheidsdoelen en maatregelen niet ten koste mogen gaan van de economische groei en concurrentiepositie van de Fryske havens, waardoor vervoer over water minder aantrekkelijk wordt ten opzichte van het wegverkeer.	27-11-2025	Beleid & Strategie	We nemen dit mee in de havenvisie. Havenvisie is op 31 maart 2026 behandeld in GS en aan PS voorgelegd ter vaststelling inclusief een overzicht hoe moties, amendementen en toezeggingen zijn verwerkt. Behandeling PS op 17 juni 2026
4.011	Begrutting 2024 provinsje Fryslân	PS	8-11-2023	A.W. Kooistra		Deputearre Knol docht de neikommende tasizzing.It kolleezje seit ta dat it revolvearjend fûns foar werstrukturearring de oandacht kriget binnen it wenplan.	8-5-2024	Beleid & Strategie	**14-4-2026:** Er is recent een nieuwe toezegging gedaan (4.308) voor een onderzoek naar een revolverend fonds. Vanwege overlapping bieden wij daarom deze toezegging aan als afgehandeld. Herstructurering wordt meegenomen in het onderzoek.
4.242	Startnotysje yntegrale havenfisy Provinsje Fryslân	PS	28-5-2025	M. de Vries	PBF; Steatelid Van Dijk	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Bij de uitwerking van de 'Yntegrale havenfisy' rekening te houden met de gemeentelijke havenvisies/belangen en deze zo veel mogelijk mee te nemen.	27-11-2025	Beleid & Strategie	We nemen dit mee in de havenvisie. Havenvisie is op 31 maart 2026 behandeld in GS en aan PS voorgelegd ter vaststelling inclusief een overzicht hoe moties, amendementen en toezeggingen zijn verwerkt. Behandeling PS op 17 juni 2026
4.241	Startnotysje yntegrale havenfisy Provinsje Fryslân	PS	28-5-2025	M. de Vries	ChristenUnie; BBB; GrienLinks; Steatelid Jonker; SP; PvdA; D66	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:in samenwerking met de havengemeenten, RIEC Noord Nederland en andere relevante partijen in de Havenvisie nader uit te werken welke veiligheids- en ondermijningsrisico's er zijn in de Friese havens, met bijhorende nadelige effecten en adviezen voor handelingsperspectieven.	27-11-2025	Beleid & Strategie	We nemen dit mee in de havenvisie. Havenvisie is op 31 maart 2026 behandeld in GS en aan PS voorgelegd ter vaststelling inclusief een overzicht hoe moties, amendementen en toezeggingen zijn verwerkt. Behandeling PS op 17 juni 2026

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.240	Startnotysje yntegrale havenfisy Provinsje Fryslân	PS	28-5-2025	M. de Vries	FNP; BBB	fersykje it kolleezje van Deputearre Steaten:mei gemeenten, havenbedriuwen en oare organisaasjes yn oerlis te gean om te kommen ta ienfâldige en ôfstimde regels foar lisjild en maksimale listiden yn de Fryske havens;yn de út te wurkjen havenfyzje in foarstel op te nimmen foar provinsjaal koördinearre havenbelied, mei as doel in brûkerfreonlik en dúdlik systeem foar de hiele provinsje;dizze ôfstimming te ferbinen oan nije of besteande gearwurkingsfoarmen.	27-11-2025	Beleid & Strategie	We nemen dit mee in de havenvisie. Havenvisie is op 31 maart 2026 behandeld in GS en aan PS voorgelegd ter vaststelling inclusief een overzicht hoe moties, amendementen en toezeggingen zijn verwerkt. Behandeling PS op 17 juni 2026
4.239	Startnotysje yntegrale havenfisy Provinsje Fryslân	PS	28-5-2025	M. de Vries	FNP; BBB	fersykje it kolleezje van Deputearre Steaten: 1 yn de út te wurkjen havenfyzje foar te stellen hoe't de Provinsje:it platfoarm foar in struktureel (bestjoerlik) oerlis fan Fryske binnenhavens ynrjochtsje kin dêr't Provinsje, havengemeenten, RWS en HNF yn fertsjintwurdige binne;in klusterorganisaasje ûntwikkelet dy't:gearwurking tusken havens befoarderet;kontakten ûnderhâldt mei it Ryk en EU;stipe biedt op juridysk mêd en by regeljouwing;aktyf ynsette op ynternasjonale gearwurkings- of ynnovaasjeprogramma's; 2 yn oerlis te gean mei de yn it stik al neamde regio's mei tafoeging fan Rotterdam en Grins en mooglikheden te ferkennen foar kennisútwikseling en ynnovaasjepartnerskippen (Port XL).	27-11-2025	Beleid & Strategie	We nemen dit mee in de havenvisie. Havenvisie is op 31 maart 2026 behandeld in GS en aan PS voorgelegd ter vaststelling inclusief een overzicht hoe moties, amendementen en toezeggingen zijn verwerkt. Behandeling PS op 17 juni 2026
4.238	Startnotysje yntegrale havenfisy Provinsje Fryslân	PS	28-5-2025	M. de Vries	BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:In de havenvisie concreet en met een helder tijdspad aan te geven, hoe de samenwerking tussen de Friese havengebieden vorm moet krijgen, om kansen maximaal te benutten waar het gaat om: 1. Het versterken van de concurrentiepositie van de Friese havens 2. Het aantrekken van Europese en Rijksmiddelen voor investeringen 3. Het benutten van synergievoordelen bij zaken als onderhoud en havenmanagement;Daarbij in te gaan op de juridische vorm en status van deze samenwerking en op de verschillende rollen van publieke partijen, zoals de gemeenten, provincie en Rijkswaterstaat, en private bedrijven in de havengebieden.	27-11-2025	Beleid & Strategie	We nemen dit mee in de havenvisie. Havenvisie is op 31 maart 2026 behandeld in GS en aan PS voorgelegd ter vaststelling inclusief een overzicht hoe moties, amendementen en toezeggingen zijn verwerkt. Behandeling PS op 17 juni 2026

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.237	Startnotysje yntegrale havenfisy Provinsje Fryslân	PS	28-5-2025	M. de Vries	BBB; FNP; GrienLinks	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:In de havenvisie een duidelijke analyse te maken van het huidige gebruik en vitaliteit van de Friese havengebieden, en welke kansen en mogelijkheden er zijn om deze beter te benutten;Op basis hiervan, in samenspraak met de betrokken partijen, aan te geven wat een logische verdeling van havenfuncties binnen Fryslân is waarbij iedere haven zich kan specialiseren voor een sector of functie;Aan te geven welke beleid en regelgeving aangepast of ingevoerd zou kunnen worden om het beter benutten van haventerreinen en vervoer via het water te stimuleren;Aan te geven welke extra ruimtebehoefte er op basis van huidige prognoses is om economische kansen voor watergebonden bedrijvigheid en transport te benutten;	27-11-2025	Beleid & Strategie	We nemen dit mee in de havenvisie. Havenvisie is op 31 maart 2026 behandeld in GS en aan PS voorgelegd ter vaststelling inclusief een overzicht hoe moties, amendementen en toezeggingen zijn verwerkt. Behandeling PS op 17 juni 2026
4.236	Startnotysje yntegrale havenfisy Provinsje Fryslân	PS	28-5-2025	M. de Vries		Deputearre De Vries docht de neikommende tasizzings.Het college neemt Natuur en Biodiversiteit mee in de Yntegrale Havenvisie, echter is het niet één van de peilers waarop de Havenvisie wordt geschreven.Het college stuurt PS de afsprakenovereenkomst over de sluisverbreding bij Kornwerderzand toe.It kolleezje besjocht hokker mooglikheden der binne om it werombringen fan de NOx yn de Havenfyzje mei te nimmen.	27-11-2025	Beleid & Strategie	We nemen dit mee in de havenvisie. Havenvisie is op 31 maart 2026 behandeld in GS en aan PS voorgelegd ter vaststelling inclusief een overzicht hoe moties, amendementen en toezeggingen zijn verwerkt. Behandeling PS op 17 juni 2026
4.235	Startnotysje yntegrale havenfisy Provinsje Fryslân	PS	28-5-2025	F. Douwstra		Deputearre Douwstra docht de neikommende tasizzings.Het college legt de vraag, hoe de maritieme sector al het onbenut arbeidspotentieel kan benutten, een aantrekkelijke werkgever kan zijn en genoeg talent opleidt neer op de arbeidsmarkttafel om hierop reflectie te geven en om die ook mee te nemen in de havenvisie. Niet zelfstandig maar met elkaar.Het college geeft een overzicht van de tafel arbeidsmarktregio ‘Friesland werkt’ en hoe die zich bezighoudt met de vraagstukken rondom de arbeidsmarkt in de maritieme sector.	27-11-2025	Beleid & Strategie	We nemen dit mee in de havenvisie.
4.254	Jierstikken 2024 provinsje Fryslân	Steate-kom-misje	11-6-2025	E. Folkerts		Deputearre Folkerts seit ta skriftlik ta te ljochtsjen hoe't de provinsje de frauderisikoanalyze tapast.	10-12-2025	Concerncontrol	
4.251	Jierstikken 2024 provinsje Fryslân	Steate-kom-misje	11-6-2025	E. Folkerts		Deputearre Folkerts seit ta skriftlik werom te kommen op de fraach wêrom't it Wynpark Fryslân folslein ôfskreaun wurdt, nei in wearde fan € 0, -.	10-12-2025	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.259	Twadde wizigingsferoar-dering Omjouwingsferoar-dening Fryslân 2022	PS	18-6-2025	F. Douwstra	BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten,Erop toe te zien dat de aanwijzing van weidevogelkerngebieden en weidevogelparels alleen het doel dient om de rust en ruimte voor weidevogels in deze gebieden te beschermen, en geen nieuwe beperkingen voor agrarisch gebruik inclusief schadebestrijding en faunabeheer, met zich meebrengt, boven op de bestaande regels en afspraken met boeren over weidevogelbeheer.Met betrokken partijen zoals landbouwpartijen, agrarische collectieven en BFVW te onderzoeken of een wijziging van provinciaal natuurgebied naar provinciaal landschap meer draagvlak geeft;Indien dit zo blijkt deze wijziging in de volgende wijzigingsverordening mee te nemen.	17-12-2025	Beleid & Strategie	
4.258	Boaiemaginda Fryslân	PS	18-6-2025	F. Douwstra	PvdA; GrienLinks; SP; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten,een overzicht op te stellen van de taken. bevoegdheden en verantwoordelijkheden van provincie, Rijk, gemeenten, waterschappen en samenleving ten aanzien van bodembeleid;waaruit duidelijk wordt welke acties de provincie zelf neemt en welke acties andere partijen moeten nemen om de ambitie uit de Bodemagenda waar te maken;hierbij de samenhang en (bestuurlijke) knelpunten ten aanzien van de huidige sectorale programma's voor bodem en water in beeld te brengen;dit overzicht te gebruiken als basis voor communicatie richting partners en inwoners.	17-12-2025	Beleid & Strategie	De uitwerking hiervan staat in samenhang met het vaststellen van de Bodemagenda Fryslân. De agenda zal in juni 2026 aan het College van Gedeputeerde Staten ter vaststelling worden voorgelegd.
4.257	Boaiemaginda Fryslân	PS	18-6-2025	F. Douwstra	GrienLinks; PvdA; SP; D66	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten,te zorgen voor een nulmeting waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van de bestaande kennis (zoals de quick scan uitgevoerd door hel Louis Bolk Instituut, maar ook bijvoorbeeld de databank van NITG-TNO) en waar nodig aan te geven waar er aanvullend onderzoek moet worden uitgevoerd;deze nulmeting te gebruiken als basis voor doelen, monitoring en bijsturing binnen de Omgevingsvisie en het Omgevingsprogramma Water en Bodem;Provinciale Staten over de voortgang en resultaten uiterlijk in het tweede kwartaal van 2026 te informeren.	17-12-2025	Beleid & Strategie	De uitwerking van de motie staat verwoord in de concept definitieve versie van de Bodemagenda Fryslân. Deze zal in juni 2026 ter vaststelling worden voorgelegd.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.256	Boaiemaginda Fryslân	PS	18-6-2025	F. Douwstra	GrienLinks; PvdA; PvdD; D66; SP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten,Uiterst terughoudend te zijn met het keren van (veen)gronden, omdat hiermee de natuurlijke waarden en de structuur van de grond worden aangetast en dit leidt tot extra bodemdaling;Bij de verdere uitwerking van de proef de oude onderzoeksgegevens in beeld te brengen en bij de evaluatie van de proef en de aanbevelingen te betrekken.	17-12-2025	Beleid & Strategie	Wij hebben op uw motie gereageerd in onze brief met kenmerk 02417215 door ons verzonden op 30 september 2025. Wij boden u deze motie aan ter afvoering van de lijst voor uw vergadering op 26 november 2025. U heeft via amendement 2 besloten dat de motie niet van de lijst kan worden afgevoerd. wij nemen de motie opnieuw in behandeling.
4.255	Boaiemaginda Fryslân	PS	18-6-2025	F. Douwstra	GrienLinks; PvdA; PvdD; SP; D66; FNP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten,Uiterst zorgvuldig te zijn bij het toepassen van secundaire bouwstoffen in eigen werken;Kennis en kunde omtrent het toepassen van secundaire bouwstoffen met andere overheden en bedrijven te delen;Bij het rijk aan te dringen op een herijking en waar nodig aanscherping van de normering en de regels voor het toepassen van secundaire bouwstoffen;In navolging op de aangekondigde meldplicht voor LD-staalslakken te onderzoeken of dit ook voor andere secundaire bouwstoffen noodzakelijk is;PS hierover actief te informeren.	17-12-2025	Beleid & Strategie	In de concept definitieve versie van de Bodemagenda Fryslân is aandacht aan dit onderwerp gegeven. De Bodemagenda zal in juni 2026 aan het College van Gedeputeerde Staten ter vaststelling worden voorgelegd. Toepassing secundaire bouwstoffen is onderdeel van de dagelijkse werkzaamheden en vanuit IPO verband vindt afstemming met het Rijk plaats.
4.269	Ramtnota 2026	PS	25-6-2025	E. Folkerts	PVV; Steatelid Van Dijk	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:om een openbaar, goed vindbaar en toegankelijk digitaal subsidiedashboard te ontwikkelen dat op interactieve wijze inzicht biedt in de verstrekte subsidies met daarbij - ten minste, en waar mogelijk - de volgende elementen:naam van de ontvanger (voor zover wettelijk toegestaan),verstrekt bedrag,looptijd (start- en einddatum),doel van de subsidie,maatschappelijke meerwaarde,evaluatiegegevens (indien beschikbaar),totaal verstrekte subsidie per project of ontvanger,verdeling per beleidsterrein en/of programma,geografische spreiding,mogelijkheden voor filtering, doorzoekbaarheid en visuele presentatie; hierbij inspiratie te putten uit de interactieve dashboards van de gemeenten Amsterdam en Delft, maar voor Fryslân te streven naar een nog hoger niveau van transparantie en gebruiksvriendelijkheid;Provinciale Staten zo snel mogelijk te informeren over de implementatie van het subsidiedashboard.	24-12-2025	Dienstverlening	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.268	Ramtnota 2026	PS	25-6-2025	E. Folkerts	CDA; GrienLinks; BBB; PvdA; FNP; JA21; ChristenUnie; SP; VVD; PBF	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:PS minimaal 1 jaar voor de volgende verkiezingen middels een analyse te informeren over de lange termijn strategie van de verschillende provinciale deelnemingen in categorie 2;Een overzicht te geven van de verschillende deelnemingen en de financiële waarde;Aan te geven of een deelneming ook voor de lange termijn past bij de kerntaken van de provincie en wat de scenario's per deelneming zijn;Scenario's, inclusief mogelijke exit scenario's, voor te leggen aan PS.De eigen accountant te vragen om een reflectie op het GS stuk en het advies van de accountant toe te voegen aan het te bespreken PS stuk.	24-12-2025	Bestjoer en Direksje	
4.267	Ramtnota 2026	PS	25-6-2025	E. Folkerts	PvdA; GrienLinks; CDA; FNP; ChristenUnie; SP; VVD; Steatelid Jonker; JA21; PBF	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Provinciale Staten uiterlijk één jaar voor de volgende verkiezingen middels een analyse te informeren over de lange termijn strategie en inzetbaarheid van de verschillende provinciale reserves;Een onafhankelijk deskundige op het gebied van overheidsfinanciën te vragen een advies te geven over de verschillende reserves, inclusief omvang, looptijd, actuele bestemming en eventueel resterende ruimte.	24-12-2025	Middelen	15-04-2026: Het overzicht is behandeld in de auditcommissie van 1 april 2026. Op basis van de werksessie over risico inschatting en reserves op 3 juni 2026 in de auditcommissie zal de nota reserves en voorzieningen geactualiseerd worden en voorgelegd worden aan PS.
4.264	Jierstikken 2024 provinsje Fryslân	PS	25-6-2025	S. Knol	JA21	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:aan de Staten een overzicht te doen toekomen (bijvoorbeeld binnen de P&C cyclus) van nieuwe en lopende initiatieven inzake nieuwe energievormen en indien het initiatief niet gerealiseerd kan/kon worden, de reden/oorzaak daarvan.	24-12-2025	Beleid & Strategie	
4.263	Jierstikken 2024 provinsje Fryslân	PS	25-6-2025	M. de Vries	VVD; GrienLinks; JA21; PvdA; SP; PvdD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Waar mogelijk afhankelijkheid van niet-Europese software en clouddiensten te verkleinen;Europese en bij voorkeur Nederlandse alternatieven te opteren;Te inventariseren welke maatregelen nodig zijn om in de komende jaren digitale infrastructuur en informatieveiligheid te versterken, met aandacht voor het verhogen van de weerbaarheid tegen cyberaanvallen (incl. phishing, DDoS, ransomware).	24-12-2025	Middelen	
4.261	Jierstikken 2024 provinsje Fryslân	PS	25-6-2025	M. de Vries		Deputearre de Vries docht de neikommende tasizzings.It kolleezje levert nei it simmerreses njonken it oersjoch fan knyppunten fan ferkearsfeiligens yn Fryslân ek in finansjeel plan foar it oanpakken fan dizze knyppunten oan.	24-12-2025	Beleid & Strategie	Hier werken we op dit moment nog aan. Er is een overzicht van de verkeersonveilige knelpunten en ook een conceptprogramma om dit aan te pakken.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.260	Jierstikken 2024 provinsje Fryslân	PS	25-6-2025	E. Folkerts		Deputearre Folkerts docht de neikommende tasizzings.It kolleezje seit ta de gearwurking mei it wetterskip en Fryske gemeenten op it mêd fan programmearring en útfiering fan ynvestearringsprojekten en ûnderhâldsprojekten te fersterkjen en te strukturearjen.	24-12-2025	Provinciale Waterstaat	
4.278	Moasje fremd - Geen inwoners op straat zetten	PS	9-7-2025	F. Douwstra	BBB; PBF	Spreken haar mening uit:Dat het onwenselijk is dat permanente bewoners van recreatiewoningen die op basis van de voorgestelde instructieregels mogen blijven, op straat komen te staan in aanloop naar het invoeren van deze regels en roepen Friese overheden op om handhaving van permanente bewoning te pauzeren.	6-1-2026	Beleid & Strategie	
4.277	Takomst Fûns Skjinne Fryske Enerzjy B.V. (FSFE)	PS	9-7-2025	S. Knol	JA21	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:De hoofddoelstelling van het FSFE te wijzigen in: een bijdrage te leveren aan onze ambitie om in 2050 ons energieverbruik in Fryslân duurzaam op te wekken. Het FSFE doet dit door het ter beschikking stellen van financiering aan investeringsprojecten op het gebied van duurzame energieopwekking – waaronder begrepen kernenergie, energiebesparing en flexibilisering van energiesystemen.	6-1-2026	Beleid & Strategie	
4.276	Takomst Fûns Skjinne Fryske Enerzjy B.V. (FSFE)	PS	9-7-2025	S. Knol	VVD; JA21; PvdA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:te onderzoeken en te rapporteren op welke wijze FSFE kan bijdragen aan investeringen in technologieën die leveringszekerheid versterken;hierover de Provinciale Staten te informeren op de kortst mogelijke termijn.	6-1-2026	Beleid & Strategie	
4.275	Takomst Fûns Skjinne Fryske Enerzjy B.V. (FSFE)	PS	9-7-2025	S. Knol	CDA; PvdA; GrienLinks; PvdD; SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:De kaders (het investeringsreglement) waarbinnen een ontwikkelfinanciering mag worden versterkt aan lokale energiecoöperaties in overleg met FSFE aan te passen aan de huidige marktontwikkeling (langere looptijd, hogere kosten).Deze kaders ruimhartig op te stellen, in de wetenschap dat de kans op volledige terugbetaling van de ontwikkelfinanciering weliswaar iets afneemt, maar de mogelijke opbrengsten voor de mienskip fors toe zullen nemen.	6-1-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.274	Takomst Fûns Skjinne Fryske Enerzjy B.V. (FSFE)	PS	9-7-2025	S. Knol	PvdA; GrienLinks; CDA; ChristenUnie	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:In kaart te brengen welke rol het FSFE kan spelen bij de ontwikkeling van collectieve warmtesystemen en in hoeverre hier aanvullende financiële middelen voor nodig zijn en PS hier zo snel mogelijk over te informeren.	6-1-2026	Beleid & Strategie	
4.273	Takomst Fûns Skjinne Fryske Enerzjy B.V. (FSFE)	PS	9-7-2025	S. Knol	PvdA; GrienLinks	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Om, zodra de techniekkeuze vanuit de POVI bekend is, in kaart te brengen welke financiële opgave de realisatie van de Energievisie met zich meebrengt, en te kijken welke rol het FSFE kan spelen bij de realisatie hiervan en PS hier zo snel mogelijk na behandeling van de POVI over te informeren.	6-1-2026	Beleid & Strategie	
4.272	Takomst Fûns Skjinne Fryske Enerzjy B.V. (FSFE)	PS	9-7-2025	S. Knol	BBB; GrienLinks; PvdA; ChristenUnie	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:De FSFE-opdracht te geven in te zetten op investeringen in de warmtetransitie zoals warmtenetten en aquathermie, zowel financieel als met kennisondersteuning;Nu landelijk meer duidelijkheid is met het aannemen van de Wet Collectieve warmte, te onderzoeken welke rol de provincie op zowel korte als lange termijn kan nemen in het bevorderen van deze warmtetransitie waarbij voor de korte termijn o.a. ook gekeken wordt naar de Friese koploperprojecten.	6-1-2026	Beleid & Strategie	
3.012	Provinsjale begrutting 2023, begrutting 2023 Fûns neisoarch Stoartplakken Fryslân en aktualisaasje leezjesferoardering	PS	9-11-2022	E. Folkerts		Deputearre Douwstra docht de neikommende tasizzing. It kolleezje ynformearet de Steaten sa gau as mooglik (yn 2023) wat it resultaat is fan de 0-mjitting fan de sirkulêre ekonomy yn 2022.	9-5-2023	Beleid & Strategie	2023-10-18: We zullen u hierover informeren per brief, eind 2023. 16-01-2025: Op het gebied van monitoring van de circulaire economie presenteren we in 2025, het jaar van de circulaire economie in Fryslân nog voor de zomer (eerste draft op de Nationale Conferentie Circulaire Economie in maart en definitieve versie op het World Circular Economy forum in mei) een dashboard van hoe Fryslan het doet op het gebied van circulaire economie. Met een set van indicatoren, maar ook met een kwalitatief verhaal met goede voorbeelden uit de regio. Wij zullen dit ook delen met PS. Met dit dashboard kunnen we in mei 2025 de toezegging als afgehandeld beschouwen. 15-04-2026: we informeren uw Staten in Q2 van 2026 over monitoring CE. We gaan daarbij in op zowel het circularity gap report als de Provinciale CE Monitor. Daarmee kunnen dan na de zomer van 2026 deze toezegging als afgehandeld beschouwen.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.271	Takomst Fûns Skjinne Fryske Enerzjy B.V. (FSFE)	PS	9-7-2025	S. Knol		Deputearre Knol docht de neikommende tasizzing.It FSFE moat foldwaan oan de 60% sa as beskreaun yn moasje 4 (Lokaal Eigendom > 60% bij FSFE-investeringen) fan Steatelid Van Dijk.	6-1-2026	Beleid & Strategie	
4.280	Subsydzjes foar kulturele ynfrastruktuer fan Fryslân	Steate-kom-misje	17-9-2025	S. Knol		Deputearre Knol docht de neikommende tasizzing, om skriftik werom te kommen op: ➢ Der rom foar de nije perioade der in evaluaasje komt oer it proses fan it ta stân kommen fan de kultuersubsydzjes.	16-3-2026	Beleid & Strategie	
4.303	Betrouwbaar openbaar vervoer in Fryslân (motie vreemd)	PS	24-9-2025	M. de Vries	PvdA; GrienLinks; SP; D66; PvdD	Deputearre De Vries docht de neikommende tasizzing:Zodra er nieuwe ontwikkelingen zijn t.a.v. de dienstverlening van Qbuzz zullen de Staten actief geïnformeerd worden.	23-3-2026	Provinciale Waterstaat	16/10/25:Eind Q1 2026 worden de resultaten over 2025 gedeeld met PS.
4.302	Jonge Friezen eisen de nacht op (motie vreemd)	PS	24-9-2025	E. Folkerts	D66; GrienLinks; SP; PvdA; PvdD	Verzoeken het college van Gedeputeerde StatenIn samenwerking met gemeenten en organisaties als Tienskip in direct contact te treden met jongeren in Fryslân om hun ervaringen, knelpunten en voorwaarden voor verbetering van veiligheid in de openbare ruimte in kaart te brengen en waar mogelijk de gemeenten te betrekken;Deze inzichten en resultaten te bundelen en een plan voor verbetering van veiligheid in de Friese openbare ruimte uit de samenwerking met jongeren en gemeenten te presenteren aan Provinciale Staten;Dit plan tevens te presenteren als handreiking aan de Friese gemeenten.	23-3-2026	Bestjoer en Direksje	
4.300	Brief DS subsidies regelingen Musea Fryslân 2026-2028 en Kunstinstellingen Fryslân 2026-2028	PS	24-9-2025	S. Knol		Deputearre Knol docht de neikommende tasizzing.De BBB hat frege om de kommisje mei te nimmen yn de evaluaasje en dit sil dien wurde. DS wol net wer yn in situaasje bedarje wer at se no yn sitten hawwe.	23-3-2026	Beleid & Strategie	
4.299	Public affairs foar Fryslân	PS	24-9-2025	A.A.M. Brok		Portefúljehâlder cdK Brok docht de neikommende tasizzing.It kolleezje seit ta de rapportaazje oer de lobby aktiviteiten oan de Steateleden mear sintraal en op in goede ferantwurdlike wize te dwaan.	23-3-2026	Bestjoer en Direksje	
4.298	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	S. Knol	SP; FNP; PvdD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Statente lobbyen voor een eerlijke bijdrage, compensatie en/of aftakking voor Fryslân;zodat ook onze provincie voordeel heeft van de infrastructuur die hier zoveel impact heeft.	23-3-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.297	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	S. Knol	JA21; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde StatenGeen zoekgebieden voor (geclusterde) wind- en/of zonneparken aan te wijzen, maar gedurende deze bestuursperiode alternatieve vormen van fossielvrije energie te prioriteren zoals: geo- en aquathermie, biovergisters en kleinschalige vormen van wind- en zonne energie bij voorkeur op industrie terreinen.	23-3-2026	Beleid & Strategie	
4.296	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	S. Knol	JA21; BBB; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde StatenNiet in de POVI op te nemen 'We geven in de Omgevingsvisie aan dat we rond 2030 met gemeenten de definitieve keuze maken of het wenselijk is om kernenergie in de energiemix op te nemen';Wel in de POVI expliciet aan te geven dat kernenergie (SMR's) binnen de energiemix wenselijk is en dat er bestuurlijke ruimte en bestuurlijk draagvlak is voor SMR's. Zoals in de aangenomen motie van 29 mei 2024 staat verwoord.	23-3-2026	Beleid & Strategie	
4.295	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	S. Knol	SP; PvdA; GrienLinks; D66	Verzoeken het college van Gedeputeerde StatenErvoor te zorgen dat in de omgevingsvisie meer ruimte komt voor gedeeld energieprojecten op bedrijventerreinen, waarbij meerdere ondernemers en omwonenden kunnen meedoen;Onderzoek te doen hoe wet- en regelgeving zo kan worden ingericht dat dit ook echt gemakkelijker mogelijk wordt, bijvoorbeeld door gezamenlijke aansluitingen en eerlijke verdeling van opbrengsten;Gemeente, ondernemersverenigingen en lokale energiecoöperaties actief te betrekken bij het opzetten van dergelijke collectieve projecten, zodat zeggenschap en opbrengsten in de regio blijven.	23-3-2026	Beleid & Strategie	
4.294	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	S. Knol	ChristenUnie; GrienLinks; CDA; BBB; D66	Verzoeken het college van Gedeputeerde Statenhet concept van 'slimme groei' van de gastvrijheidssector verder uit te werken in de POVI:met sterke nadruk op het economisch-, maatschappelijk- en leefbaarheids belang van de sector voor Fryslân;hierbij de waarden van ons Friese landschap en natuur te respecteren en waar nodig te versterken;de term 'recreatiedruk' alleen te gebruiken wanneer dit onderbouwd aantoonbaar is;de vrijetijdssector niet alleen als middel te positioneren maar ook als kansrijke sector voor de leefbaarheid op het Friese platteland.	23-3-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.293	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	A.W. Kooistra	GrienLinks; PvdD; SP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Op korte termijn een beeld te schetsen van wat met de landbouwhoofdstructuur wordt bedoeld, welke consequenties dit heeft en hoe zich dit verhoudt tot de andere (wettelijke) opgaven en functies;Hiervoor, voordat de Omgevingsvisie Fryslân wordt gepresenteerd, een notitie op te stellen waarin wordt verduidelijkt wat waar wel en niet kan en wat de consequenties daarvan zijn;Hoe begrenzingen worden aangeduid;Deze notitie zo spoedig mogelijk aan Provinciale Staten voor te leggen.	24-3-2026	Beleid & Strategie	
4.292	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	S. Knol	GrienLinks; PvdA; BBB; D66; SP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Bij de uitwerking van de Omgevingsvisie Fryslân (de potentie van) wetterwaarmte en de mogelijkheden om restwarmte uit koelwater uitdrukkelijk mee te nemen, alsmede de (positieve) ruimtelijke gevolgen daarin te betrekken.	24-3-2026	Beleid & Strategie	
4.291	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	S. Knol	GrienLinks; D66; PvdD; SP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:aangenomen moties die relevant zijn voor de Contourenschets Omgevingsvisie zoveel als mogelijk worden benoemd, om daarmee te bewerkstellingen dat de door Provinciale Staten aangeven kaders duidelijk worden meegenomen in het (afwegings)proces.	24-3-2026	Beleid & Strategie	
4.290	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	S. Knol	GrienLinks; D66; PvdD; SP	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Er bij TenneT sterk op aan te dringen onderzoek te doen naar de voor- en nadelen van het (deels) ondergronds aanleggen van een 380 kV kabelverbinding;Hierbij de kosten in beeld te brengen en daarbij ook de afwaardering van de grondprijs bij de aanleg van een bovengrondse lijnverbinding te betrekken;Provinciale Staten hierover ruim voordat de inspraakprocedures starten te informeren.	24-3-2026	Beleid & Strategie	
4.289	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	S. Knol	PvdA; CDA; GrienLinks; PvdD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:dorpsmolens op te nemen in de Contouren schets;In de Omgevingsvisie dorpsmolens op te nemen als één van de concepten om duurzame energie op te wekken.	24-3-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.288	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	S. Knol	BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:De mogelijkheid tot het importeren van duurzame energie, die buiten de provinciegrenzen opgewekt is, alsnog integraal onderdeel te laten uitmaken van de Provinciale Omgevingsvisie Fryslân 2050.Bij de verdere uitwerking van de Provinciale Omgevingsvisie Fryslân niet volledig vast te houden aan het principe energieneutraal, omdat dat de mogelijkheid tot het importeren van duurzame energie, opgewekt buiten de provinciegrenzen, uitsluit.	24-3-2026	Beleid & Strategie	
4.287	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	A.W. Kooistra	BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:In de verdere uitwerking van de POVI de zorg voor landbouw en voedselproductie meer prioriteit te geven, zodat Fryslân daadwerkelijk de landbouwprovincie blijft .Hiervoor een grondige analyse op te stellen van de huidige uitdagingen in de landbouwsector en welke kaders in de POVI die nodig zijn voor een toekomstbestendig perspectief.	23-3-2026	Beleid & Strategie	
4.286	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	S. Knol	BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Om de leefbaarheid en vitaliteit van het platteland volwaardig en op basis van gelijkwaardigheid mee te nemen in de koers van de provincie en provinciale omgevingsvisie;Voor 2026 met de regiokernen en overige gemeenten een vergelijkbare propositie op te stellen voor het Friese platteland, als met de F4 voor het Fries Stedelijk Netwerk is opgesteld;Als uitgangspunt daarin mee te nemen dat woningbouw en ontwikkelmogelijkheden voor bedrijven, passend naar aard en schaal, in alle kernen moet kunnen om voorzieningen zoveel mogelijk te behouden;Eventuele kosten te dekken uit het POVI-budget;	23-3-2026	Beleid & Strategie	
4.285	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	A.W. Kooistra		Deputearre Kooistra docht de neikommende tasizzings.Lânbougrûn wurdt binnen de lânbouhaadstruktuer en mei de lânbou-effektenrapportaazje better beskerme en net as slútstik hanteart.	23-3-2026	Beleid & Strategie	
4.284	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	M. de Vries		Deputearre De Vries docht de neikommende tasizzing.Het college geeft in de POVI meer aandacht aan de doorfietsroutes.	23-3-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.283	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	F. Douwstra		Deputearre Douwstra docht de neikommende tasizzing.Het college onderzoekt hoe het behoud van vakantieparken uitgewerkt wordt in de omgevingsvisie en geeft dit mee aan gemeenten.	23-3-2026	Beleid & Strategie	
4.282	Kontoereskets Omjouwingsfisy	PS	24-9-2025	S. Knol		Deputearre Knol docht de neikommende tasizzings.It kolleezje belûkt Tienskip by it partisipaasje proses.It kolleezje makket de romteclaims globaal ynsichtlik en bringt PS hjirfan op ‘e hichte.	23-3-2026	Beleid & Strategie	
4.323	Oanfoljend foarstel by begrutting	PS	12-11-2025	E. Folkerts	CDA; ChristenUnie; GrienLinks; PvdA; VVD; FNP; SP; PvdD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:In opdracht van PS een voorstel uit te werken met als doel het beantwoorden van de vraag hoe de provincie met nieuwe investeringen effectief en doelmatig kan bijdragen aan de brede welvaart en het economisch verdienvermogen van de toekomst;In de uitwerking de Staten scenario's voor te leggen met investeringen die een positief effect hebben op de uitdagingen op sociaal, economisch en ecologisch gebied met maximale synergie en een duidelijke en breed gedragen stip op de horizon;De Staten tussentijds te informeren over de planning en de voortgang;Besluitvorming in de Staten te organiseren voor de kadernota 2027.	12-5-2026	Beleid & Strategie	
4.322	Oanfoljend foarstel by begrutting	PS	12-11-2025	E. Folkerts	BBB; CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Te bekijken of het van meerwaarde voor Fryslân is een structureel budget te vormen, gefinancierd vanuit de VAR en/of structurele middelen, om grote incidentele evenementen met nationale of internationale uitstraling of voor Fryslân belangrijke herdenkingen, vanuit de provincie te kunnen ondersteunen;indien dit het geval is bij de kadernota 2027 met een voorstel te komen met criteria waaraan evenementen moeten voldoen, voorwaarden voor de besteding van middelen uit dit budget en passende financiële kaders.	12-5-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.321	Oanfoljend foarstel by begrutting	PS	12-11-2025	E. Folkerts	BBB	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:In opdracht van de Staten te onderzoeken hoe de provincie middels een beleidsprogramma de basisvaardigheden in Fryslân kan verbeteren, met als doel om Fryslân de best presterende provincie te maken op het gebied van functionele laaggeletterdheid;Daarin de succesvolle lerse aanpak als voorbeeld mee te nemen;De rol van andere overheden en stakeholders, met hun eigen taken en bevoegdheden, in het oog te houden zodat er een duidelijke plus ontstaat op het beleid vanuit Rijk en Gemeenten;Op basis van dit onderzoek met een voorstel voor een vervolg naar de Staten te komen in Q1.	12-5-2026	Beleid & Strategie	Op 20 januari 2026 ontving u van ons een brief met kenmerk 02462076 hierover. **Update 28 april 2026** Yn de Ramtnota 2027 wurdt hjiroer in ynhâldlik foarstel foarlein oan PS.
4.320	Begrutting 2026	PS	12-11-2025	E. Folkerts	Steatelid Van Dijk	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:de verkenning van een Frysk Fûns Religieus Erfgoed te formaliseren en met een routekaart en tijdpad aan PS te rapporteren;onder die verkenning een "Visie & Collectiebeleid Religieus Erfgoed Fryslan" uit te werken, met ten minste koppeling aan kerkenvisies en selectiecriteria (waarde, urgentie, maatschappelijke meerwaarde, gebruiksperspectief);te definiëren wanneer een kerk een beroep kan doen op hel fonds (draagkrachttoets, dorpsdialoog, haalbaarheids-/exploitatie-schets, cofinanciering);in Q2 PS te informeren met bevindingen en een voorstel voor vervolgstappen.	12-5-2026	Beleid & Strategie	
4.319	Begrutting 2026	PS	12-11-2025	E. Folkerts	ChristenUnie; CDA; Steatelid Jonker; GrienLinks; PvdA; VVD; FNP; SP; Steatelid Van Dijk	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:op basis van eerdere inventarisaties en voorbereidingen het gebruik van de boerenlandpaden en de kerkpaden opnieuw mogelijk te maken;hiervoor de inventarisatie van Marrekrite*onverhard wandelen* zo nodig te actualiseren op:potentieel te ontsluiten padenraming van eenmalige investeringskosten (openstelling)raming structurele beheers- en openstellingsvergoedingenactualisatie van verzekeringsmogelijkheden voor schade door wandelaars;op basis van hernieuwde inventarisaties en in samenspraak met gemeenten en (eerder) betrokken partijen een structurele regeling op te stellen voor kerken- en boerenlandpaden in Fryslân, en de uitvoering bij Marrekrite neer te leggen;mogelijke financiering vanuit het GLB en ANLb mee te nemen;hiertoe bij de Kadernota 2027 met een voorstel te komen met structurele financiële dekking vanuit het begrotingssaldo en daarmee de VAR.	12-5-2026	Beleid & Strategie	Stand van zaken 180226: Marrekrite legt nu de laatste hand aan de actualisatie van het rapport onverhard wandelen, zodat het rapport behandeld kan worden bij de kadernota in PS op 24 juni 2026.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.318	Begrutting 2026	PS	12-11-2025	E. Folkerts	ChristenUnie; CDA; GrienLinks; BBB; PvdA; FNP; SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:bij de Kadernota 2027 met een voorstel te komen om de Friese Norm structureel te financieren;in overleg met gemeenten, het RIEC en andere partners te komen tot een voorstel voor versterking van de Friese Norm, gericht op continuïteit, herkenbaarheid en ondersteuning van de gemeentelijke uitvoeringskracht;over de hoogte van de extra jaarlijkse impuls ook in overleg te treden met betrokken stakeholders en dit te dekken vanuit het structurele begrotingssaldo.	12-5-2026	Bestjoer en Direksje	
4.317	Begrutting 2026	PS	12-11-2025	E. Folkerts	PvdA; BBB; GrienLinks; ChristenUnie; SP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:om te onderzoeken op welke wijze vrij of gereduceerd openbaar vervoer voor minima in Fryslân kan worden ingevoerd, inclusief financiële en uitvoeringsaspecten;daarbij samen te werken met gemeenten, vervoerders en maatschappelijke organisaties;en de resultaten, inclusief een beleidsrichting of voorstel, te betrekken bij de behandeling van de kadernota 2026.	12-5-2026	Beleid & Strategie	
4.316	Begrutting 2026	PS	12-11-2025	E. Folkerts	GrienLinks; CDA; BBB	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Te onderzoeken hoe een "Risicofonds Friese evenementen” kan worden gevormd, gefinancierd vanuit de VAR en/of structurele middelen , om de organisatoren van evenementen in onze dorpen te ondersteunen voor de risico's als gevolg van eisen ten aanzien van veiligheid, noodzakelijke verzekeringen, slecht weer en onevenredig hoge kosten voor beveiliging;Hiervoor in samenwerking met een representatieve afvaardiging van organisatoren van evenementen in het tweede kwartaal van 2026 met een voorstel te komen met criteria waaraan evenementen moeten voldoen en voor de hoogte van het in te stellen “Risicofonds Friese Evenementen”.	12-5-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.315	Begrutting 2026	PS	12-11-2025	E. Folkerts	FNP	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:in Fûns Fryske Tolken yn te stellen, sadat de ynwenners fan Fryslân de garânsje hawwe dat se it Frysk yn de rjochtseal brûke kinne;Oerienkomsten te sluten mei de Fryske registertolken, en dêrby de útgongspunten fan bygelyks de Dútske JVEG-wet (Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz) as útgongspunt te nimmen foar in ridlike fergoeding foar de gerjochtstolken;Foar de regeling fan 2026 ôf in fûns yn te stellen fan 10.000 euro. Dat fûns wurdt oer in perioade fan fiif jier (of salang't de ryksoerheid syn ferantwurdlikens net nimt) oan it ein fan it jier wer oanfold ta 10.000 euro;De dekking foar it f0ns te finen yn it begruttingssaldo of út de Frije Reserve (VAR);Der by it regear op oan te trunen dat de ryksoerheid snel syn ferantwurdlikens nimt.	12-5-2026	Beleid & Strategie	**Update 28 april 2026** Yn de Ramtnota 2027 wurdt hjiroer in ynhâldlik foarstel foarlein oan PS.
4.314	Begrutting 2026	PS	12-11-2025	E. Folkerts	FNP; GrienLinks; PvdA; PvdD	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:in útstel út te wurkjen mei as doel om in antwurd te finen op de fraach hoe't de provinsje Fryslân in fersnelling oanbringe kin by kollektive wetterwaarmte- en oare waarmte projekten, ynklusyf de finansjele aspekten by de oanlis dêr fan;it útstel foar de behanneling fan de ramtnota 2027 foar te lizzen oan de Steaten.	12-5-2026	Beleid & Strategie	
4.313	Begrutting 2026	PS	12-11-2025	E. Folkerts	VVD; PvdA; CDA; JA21; SP; GrienLinks; PvdD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:te onderzoeken of het oprichten van een Bodemcampus in aanvulling op de bestaande WaterCampus een kansrijke ontwikkeling is;daarbij te betrekken dat een structurele bijdrage vanuit de provinciale middelen wenselijk kan zijn voor inrichting en exploitatie;aanvullend te onderzoeken welke incidentele middelen nodig zijn voor grootschalige bodemexperimenten en welk aandeel de provincie hierin op zich kan nemen:ons daarbij de contouren van een innovatieve Bodemcampus te schetsen en daarbij de structureel benodigde financiering aan te geven;onze Staten bij de Kadernota daartoe een concreet voorstel voor te leggen.	12-5-2026	Beleid & Strategie	De motie sluit aan bij de beleidsbrieven landbouw en economie, bij de Friese Agrofood-agenda (‘Caring for Soil, Caring for Life’) en bij de nog vast te stellen Friese Bodemagenda. Specifiek is in de beleidsbrief economie opgenomen dat we gaan werken aan (een verkenning voor) een Bodemcampus. Naast Wetsus, zijn in Fryslân ook andere partijen actief op het gebied van bodemonderzoek, zoals Biosintrum, Van Hall Larensteijn en RUG Campus Fryslân. Ook zijn er initiatieven als Sûne grûn en Soilcrates.De verkenningsopdracht moet nog definitief worden gemaakt. Er is nog geen planning. De motie vraagt om bij de Kadernota een concreet voorstel voor te leggen aan de Staten waarin de contouren van een innovatieve Bodemcampus worden geschetst en daarbij de structureel benodigde financiering worden aangegeven. Of dat realistisch is kan nu nog niet worden aangegeven.
4.312	Begrutting 2026	PS	12-11-2025	E. Folkerts	VVD; CDA; PvdA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Te onderzoeken of het wenselijk is een Provinciaal Strategisch investerings- en Ontwikkelingsfonds voor grote werken in te stellen voor de komende decennia;en hierover de Staten te informeren voor de eerstvolgende begrotingsbehandeling.	12-5-2026	Middelen	15-04-2026: In mei zullen de Staten hierover worden geïnformeerd.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.311	Begrutting 2026	PS	12-11-2025	A.W. Kooistra	PvdA; GrienLinks; ChristenUnie	Verzoeken Gedeputeerde Staten:Te onderzoeken of en hoe financiële stimulering voor woningbouw kan worden ingericht en kan worden gefinancierd uit het provinciale vermogen, bij voorkeur via een revolverend fonds;Te onderzoeken hoe het fonds kan worden ingezet voor onrendabele ontwikkelkosten, tijdelijke financiering van woningbouwprojecten en/of grondaankopen met accent op inbreidingsprojecten in zowel kleine als grote kernen;Daarbij ook andere financieringsconstructies te onderzoeken voor grondaankopen, ontwikkelkosten en voorfinanciering van woningbouwprojecten;Aan te geven welke financiële omvang het fonds Woningbouw moet hebben om op provinciaal niveau impact te hebben en onder welke condities een dergelijk fonds operationeel kan worden;De Provinciale Staten uiterlijk voor 1 mei 2026 te informeren over de opzet, financiële consequenties en mogelijkheden voor uitvoering.	12-5-2026	Beleid & Strategie	
4.310	Begrutting 2026	PS	12-11-2025	E. Folkerts	PvdA; GrienLinks; ChristenUnie; SP	Verzoeken Gedeputeerde Staten:Een inventarisatie op te stellen van alle provinciale opgaven, regelingen en organisaties die langer dan acht jaar incidenteel worden gefinancierd;Deze inventarisatie uiterlijk 1 februari 2026 aan Provinciale Staten toe te zenden;Daarbij per onderdeel aan te geven wat het doel, het maatschappelijke belang en de financiële omvang is.	12-5-2026	Middelen	15-04-2026: In mei zullen de Staten hierover worden geïnformeerd.
4.309	Begrutting 2026	PS	12-11-2025	M. de Vries		Het college onderzoekt de mogelijkheden om meer knelpunten op het gebied van Verkeersveiligheid op te lossen en zal dit bij de kadernota 2026 aan de Provinciale Staten voor leggen.	12-5-2026	Beleid & Strategie	Er wordt uitgezocht wat de mogelijkheden zijn.
4.308	Begrutting 2026	PS	12-11-2025	A.W. Kooistra		It kolleezje nimt it ûndersik nei in revolvearjend fûns om bepaalde projekten mei belanghawwenden yn gong te setten mei yn it opsetten fan it Frysk wenplan.	12-5-2026	Beleid & Strategie	
4.307	Begrutting 2026	PS	12-11-2025	E. Folkerts		It kolleezje ljochtet de resultaten fan it inisjatyf (Mear lêze en skriuwe) fan Tresoar mei it Letterenfûns ta yn it Steatekomitee Frysk, dit kin dan yn 2028 plakfine.	12-5-2026	Beleid & Strategie	**Update 28 april 2026** Dit wurdt yn 2027 agindearre foar in gearkomste fan it Steatekomitee.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.306	Begrutting 2026	PS	12-11-2025	E. Folkerts		It kolleezje keppelt yn de earste helte fan 2026 yn de Auditkommisje werom mei hokker útstellen it kolleezje komt oer de reserves dy't yn de oannommen moasjes oer it 'Weerstandsvermogen' en 'Voorspellend vermogen' stean.	12-5-2026	Middelen	15-04-2026: Het overzicht is behandeld in de auditcommissie van 1 april 2026. Op basis van de werksessie over risico inschatting en reserves op 3 juni 2026 in de auditcommissie zal de nota reserves en voorzieningen geactualiseerd worden en voorgelegd worden aan PS.
4.330	Moasje frjemd oer 'evaluatie code rood voor afhandeling funderingsschade'	PS	26-11-2025	F. Douwstra	GrienLinks; BBB; FNP; D66; SP; PvdD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:om samen met Wetterskip Fryslân een gedegen en onafhankelijke evaluatie uit te voeren van het proces om hieruit lering te trekken voor lopende en toekomstige processen waar sprake is van schadeafhandeling bij gebouwen en infrastructuur;De (in)directe kosten van het proces en voor overleg, eventuele juridische bijstand en de intermediair inzichtelijk te maken;De coderood gevallen via een enquête te betrekken bij de uit te voeren evaluatie;Bij de evaluatie ook de betrokken ambtenaren te betrekken;De evaluatie uiterlijk in 2O26 aan de Provinciale Staten voor te leggen.	26-5-2026	Beleid & Strategie	
4.329	Rapport fan de Noardlike Rekkenkeamer: 'ôf-en-tafersjoch: In ûndersyk nei de enerzjybesparringsplicht by bedriuwen ûnder gemeentlik en provinsjaal tafersjoch'	PS	26-11-2025	M. de Vries	JA21; D66; BBB; PvdA; PvdD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:de aanbeveling van de NRK om het effect van de energiebesparingsplicht inzichtelijk te maken, uit te breiden met het in kaart (laten) brengen van de ongebruikte contract (transport) capaciteit;in voorkomende gevallen de Alliander capaciteits-beperking contractvormen onder de aandacht te brengen.	26-5-2026	Beleid & Strategie	
4.327	Beliedsnota Kwaliteit Iepenbier Bestjoer	PS	26-11-2025	E. Folkerts	PvdA; GrienLinks; PvdD; SP; VVD	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:de Beleidsnota Kwaliteit Openbaar Bestuur aan het begin van iedere collegeperiode te evalueren en te actualiseren en deze evaluatie en actualisatie aan Provinciale Staten voor te leggen;	26-5-2026	Bestjoer en Direksje	
4.326	Beliedsnota Kwaliteit Iepenbier Bestjoer	PS	26-11-2025	E. Folkerts	SP; BBB; PvdD; PBF	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:provinciale stukken en communicatie voortaan zoveel mogelijk in duidelijke, begrijpelijke B1 taal te schrijven;indien nodig een verduidelijkende woordenlijst toe te voegen;actief te controleren of teksten voor al onze inwoners te volgen zijn.	26-5-2026	Bestjoer en Direksje	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.325	Beliedsnota Kwaliteit Iepenbier Bestjoer	PS	26-11-2025	E. Folkerts		Deputearre Folkerts docht de neikommende tasizzing:Op de fraach fan de hear Ter Keurs op wat foar wize it kolleezje de ferneatiging fan rieds - en kolleezjebesluten sil toetse ljochtet deputearre Folkerts ta dat it goed is om te witten dat it útfieringsbelied yn 2026 ikere wurdt en dat se by de Provinsje Grinslân sjoen hawwe dat yn it útfieringskader ek it toetsingskader opnaam is. Deputearre Folkerts seit ta dat se nei sokke foarbylden sjen sille en dat it meinaam wurdt yn it stik dat PS takom jier foarlein krijt.	26-5-2026	Bestjoer en Direksje	
4.333	Beliedsbrief Leefberens	Steate-kom-misje	10-12-2025	S. Knol		Deputearre Knol seit ta foar 17 desimber 2025 skriftlik werom te kommen op de de fraach hoe't/wêr't de provinsje de wetlike taak oer it biblioteekstelsel belein hat, en dit sawol ynhâldlik as finânsjeel ta te ljochtsjen.	9-5-2026	Beleid & Strategie	
4.332	Beliedsbrief Leefberens	Steate-kom-misje	10-12-2025	S. Knol		Deputearre Knol noeget de hear Oenema (JA21) út om del te kommen of op 'e lijn, om mei ek de ynhâldlike minsken te sjen hoe't extra omtinken spesifyk foar bern op te eilannen jûn wurde kin.	9-5-2026	Beleid & Strategie	
4.331	Beliedsbrief Leefberens	Steate-kom-misje	10-12-2025	S. Knol		Deputearre Knol seit ta sjen te wollen oft en hoe voeding opnommen wurde kin yn it útfieringsprogramma Leefberens.	9-5-2026	Beleid & Strategie	
4.358	Moasje frjemd Vervolg op het initiatiefvoorstel "Naar een schone en gezonde leefomgeving''	PS	17-12-2025	F. Douwstra	GrienLinks; PvdA; SP; FNP; D66; PvdD	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende.*In samenwerking met het Wetterskip Fryslân de in de evaluatie genoemde optie 1 nader uit te werken en het programma onder te brengen onder het lopende DAW;hiervoor de noodzakelijke financiële middelen van vier maal € 240.000,- vrij te maken;hiervoor door de provincie Fryslân 50% voor haar rekening te nemen en dit bedrag te dekken uit de VAR;te onderzoeken of te zijner tijd een extra deel van het programma kan worden gerealiseerd bij de uitwerking van de Agenda Natuurinclusief.*	16-6-2026	Beleid & Strategie	Er is een procesvoorstel besproken met de portefeuille houdende gedeputeerde. Wanneer ook Wetterskip Fryslan geïnformeerd is, kan gestart worden met de uitwerking (fase 1) van Optie 1. De uitwerking als programma moet via de begrotingswijziging in de begroting opgenomen worden. Op z'n vroegst is dat september 2026. Mocht dat niet lukken, dan wordt dit naar de eerstvolgende Berap getild. Niet eerder dan na de vaststelling van de Begrotingswijziging kan gestart worden met de uitvoering (fase 2).

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.357	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries	SP; PvdD; BBB	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:een provinciale regeling op te stellen waarmee vogelwachten gedurende de komende vijf jaar de mogelijkheid krijgen om één drone aan te vragen, inclusief de benodigde opleiding tot dronepiloot en certificering;deze regeling gericht in te zetten in gebieden met de hoogste weidevogeldichtheid op basis van de Stippenkaart;hierbij uit te gaan van een maximum van 20 drones binnen de provincie Fryslân;de inzet van drones in de toekomst te evalueren en bij gebleken succes waar mogelijk uit te breiden;voor deze regeling middelen beschikbaar te stellen binnen het weidevogelbeleid, te financieren uit hei structurele begrotingsoverschot;bij de uitvoering expliciet in te zetten op praktische ondersteuning van boeren bij maaibeheer en betrokkenheid van jongeren bij de weidevogelbescherming.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.356	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries	FNP; GrienLinks; PvdA; ChristenUnie	Fersykje it kollege van Deputearre Steaten:der nei ta te wurkjen dat alle leanwurkers en boeren, dy't mienskipsjild yn de foarm fan ANLb-jilden krije, fia in voucherregeling in oplieding folgje kinne, sadat sy de soarchplicht goed útfiere kinne;mei de sektorpartijen (aktive boeren, leanwurkers, BFVW, BoerenNatuur) yn te setten op in trajekt om dy opliedingen langjierrich oan te bieden;boeren en leanwurkers bûten it ANLb de mooglikheid te jaan mei te dwaan oan de opliedingen en ek te sjen oft skoallen oanheakje kinne.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.355	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries	FNP	Fersykje it kollege van Deputearre Steaten:om yn petear te gean mei de Bûn fan Fryske F0gelwachten (BFV\A/) en mooglike oare partners oer in pilot foar de beskerming fan de wylp yn de aai-fase, ynklusyf de oanskaf fan materiaal en de monitoaring fan de pilot oer in perioade fan fiif jier;by de behanneling fan de ramtnota de resultaten mei te nimmen yn de evaluaasjeferslaggen fan de Nota Greidefûgels;foar de pilot ynklusyf materialen en monitoaring it dêrfoar nedige budzjet beskikber te stellen en dêrta dekking te sykjen út it begruttingsaldo of út de Frije Reserve (VAR).	16-6-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.354	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries	CDA; ChristenUnie; BBB	Fersykje it kollege van Deputearre Steaten:mei de oare provinsjes yn it IPO oerlis in mienskiplike ferklearring foar it ministearje en de Twadde Keamer op te stellen om sa gau as mooglik in stelselwiziging yn te fieren, wêrby romte komt foar it behearen fan in oantal greidefûgelpredatoaren;sa gau as mooglik by de steatssekretaris oan te jaan dat Fryslân de Útwreiding fan de wyldlist mei in oantal predearjende soarten perfoarst nedich hat foar in antwurd op de ynfraksjeproseduere;mei in saakkundige jurist út te sykjen of it mooglik is om kêst 5.12b fan de omjouwingsferoardening te skrassen en dêrfan sa gau as mooglik, mar uterlik by it oanbieden fan it aksjeplan oan Provinsjale Steaten ferslach te dwaan.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.353	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries	CDA; FNP; VVD; BBB	Fersykje it kollege van Deputearre Steaten:TBO's en oare behearders te bewegen om yn harren natuergebieten folop yn te setten op in goed greidefûgel biotoop, yn dy gebieten dêr't (ek) in greidefûgel doelstelling op leit;fysike kontrôles mooglik te meitsjen, dy't yn line binne mei de kontrôles dy't plakfine by it agrarysk natuerbehear.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.352	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries	CDA	Fersykje it kollege van Deputearre Steaten:mei de partners fan it Olterterpoerlis in mienskiplik statement oer de needsaak fan it behear fan predatoaren yn greidefûgelgebieten, as ûnmisber ûnderdiel foar briedsukses, nei bûten te bringen,It mienskiplike statement breed te dielen, fia de media en wêr fan tapassing yn de kommunikaasje nei de achterban en leden;de kommunikaasje oer it behear fan predatoaren in betingst te meitsjen by it útjaan fan behearkontrakten yn greidefûgelgebieten.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.351	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries	PvdA; GrienLinks; SP; ChristenUnie	Verzoeken het college van Gedeputeerde StatenDe financiële consequenties van alle aangenomen voorstellen rondom de Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels inzichtelijk te maken,Deze kostenanalyse te voorzien van concrete voorstellen voor dekking.De financiële consequenties bij het actieplan weidevogels aan te geven.	16-6-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.350	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries	PvdA; GrienLinks; SP; FNP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:een versterkt bestuurlijk samenwerkingsverband op te zetten voor integraal weidevogelbeheer, bestaande uit provincie, gemeenten, Wetterskip Fryslân, agrarische collectieven, landbouworganisaties, tbo's en BFVW;Deze partijen mee verantwoordelijk te maken voor het integrale actieprogramma' gericht op: verhoging van de kuikenoverleving, biotoopverbetering (kruidenrijk grasland, waterpeilen, plasdras, open landschap, effectief predatiebeheer binnen wettelijke kaders, inzet van grondinstrumenten en langjarige beheerafspraken, afstemming van ruimtelijke plannen;Gezamenlijk op te trekken richting het Rijk voor de extra middelen en maatregelen die Fryslân nodig heeft voor de uitbreiding van het weidevogelareaal conform de weidevogelnota van de provincie en een effectiever weidevogelbeheer;te onderzoeken of een onafhankelijke weidevogelambassadeur van meerwaarde kan zijn;Provinciale Staten voor de zomer van 2026 te informeren over het voorgestelde bestuurlijk samenwerkingsverband en de wijze waarop wordt gewerkt aan het mogelijk van de uitbreiding van het weidevogelareaal en een effectiever weidevogelbeheer.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.349	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries	BBB; CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Bij het ministerie aan te dringen om in deze onderzoeken ook de kievit op maisland mee te nemen zodat duidelijk wordt of headstarting voor deze soort en optie is om de populatieontwikkeling te ondersteunen.De Staten actief te informeren over de voortgang en resultaten van de onderzoeken.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.348	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries	BBB; CDA; FNP; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:In gesprek te gaan met Rijk om tot beleid en flexibele ANLB-beheermogel|kheden te komen die maximaal aansluiten op de praktijk;Samen met agrarische collectieven, vertegenwoordigers van de landbouw en BFVW, te bekijken hoe meer flexibelle beheerpakketten voor weidevogels (ANLB-Flexibel) vorm kunnen krijgen;De Staten over de voortgang te informeren.	16-6-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.347	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries	BBB; CDA; FNP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:middels pilots of experimenten te onderzoeken welke bijdrage bovengronds mest uitrijden en weidegang kan leveren aan de overlevingskansen van weidevogelkuikens;Daarbij ook mee te nemen hoe de inzet hiervan een aanvullend verdienmodel kan zijn voor agrariërs.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.346	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries	BBB; JA21; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Alle mogelijkheden te benutten om tot een gezond evenwicht te komen tussen weidevogels en het aantal aanwezige predatoren;Samen met FBE en WBE's er voor te zorgen dat beheer van predatoren zo volledig mogelijk tot uitvoering komt, en praktische knelpunten zoveel mogelijk worden weggenomen;Te zorgen voor handelingsperspectieven zodat lokaal snel maatwerk toegepast kan worden om weidevogelpredatie een halt toe te roepen.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.345	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries	BBB; JA21; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:Maatregelen te nemen om een einde te maken aan aantasting van de weidevogelbiotoop door ganzen;Ervoor te zorgen dat ganzen ook tijdens het weidevogelseizoen effectief verjaagd kunnen worden. binnen en buiten weidevogelgebieden;Artikel 5.24 van de omgevingsverordening aan te passen zodat ondersteunend afschot van ganzen op percelen met weidevogelbeheer mogelijk wordt.	16-6-2026	Beleid & Strategie	Wij hebben u in onze brief dd. 20/1/2026 (met kenmerk 02464166) laten weten de uitvoering van uw motie te zullen onderzoeken, en met betrokken partijen in gesprek te gaan. De uitkomsten hiervan zullen wij indien nodig betrekken bij het opstellen van de 4de Wijzigingsverordening Omgevingsverordening. Naar verwachting komen wij hierop voor de zomer bij u terug
4.344	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries	BBB; VVD	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:In bestaande natuurgebieden, waaronder NNN en Natura2000, in de beheerplannen te zorgen voor meer prioriteit op geschikt weidevogelbiotoop, in de vorm van open grasland vrij van bomen, ruigte en rietkragen, met bemesting in de vorm van 10-20 ton/hectare ruige stalmest en andere beheermaatregelen die gunstig zijn voor het weidevogelbiotoop.Bij het aanleggen of inrichten van natuurgebieden in het kader van NNN, maximaal in te zetten op het geschikt maken van deze gebieden als broed- en leefgebied voor weidevogels en dit in beheersplannen te verankeren;De FBE, WBE's en BFVW, samen met TBO's aan de slag laten gaan met beheer van predatoren in natuurgebieden, om tot een gezond evenwicht tussen predatoren en weidevogels te komen.	16-6-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.343	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries	BBB; FNP	Spreken haar mening uit: - Dat de hounspolder te waardevol is als weidevogelgebied om verloren te laten gaan door woningbouw: - Dat de gemeente Leeuwarden voor de 395 te bouwen woningen in de Hem een alternatieve locatie zou moeten zoeken.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.342	Tuskenevaluaasje Nota Greidefûgels	PS	17-12-2025	M. de Vries		Deputearre de Vries docht de neikommende tasizzings.Op de fraach fan frou Meekma oft it kolleezje tegearre mei it Ganzencollectief, Boer en Natuur Friesland en de TBO’s neitinke wol oer mear maatwurk by it ferjeien fan guozzen seit deputearre de Vries ta dat dizze fraach by de omjouwingsferoardering werom komt nei in petear mei de steatssekretaris en de oare provinsjes dêr't de guozzeproblematyk ek hiel heftich is.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.341	Beliedsbrief Leefberens	PS	17-12-2025	S. Knol	JA21; BBB; PvdA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - de recente signalen over leefbaarheid en welzijn van jongeren op de Friese Waddeneilanden in kaart te brengen, mogelijk via bestaande overleggen (bijvoorbeeld via de Regio Deal Wadden) met gemeenten, maatschappelijke organisaties en jongeren zelf; - te onderzoeken welke knelpunten en kansen er zijn om de leefbaarheid op de Friese Waddeneilanden te versterken; - De Provinciale Staten hierover in 2026 te informeren.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.340	Beliedsbrief Leefberens	PS	17-12-2025	S. Knol	PVV	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - om, bijvoorbeeld via het Planbureau Fryslân, verdiepend onderzoek te laten uitvoeren naar de (toekomstige) impact van AI op de Friese arbeidsmarkt, met bijzondere aandacht - maar niet beperkt tot - de kwetsbaarheid van mbo-beroepen, ongeschoolden en groepen inwoners voor wie omscholing niet vanzelfsprekend is; - de Staten te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek en aan te geven hoe deze inzichten worden verwerkt in de uitvoering van het (bredere) provinciaal beleid en het uitvoeringsprogramma.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.339	Beliedsbrief Leefberens	PS	17-12-2025	S. Knol	PvdA; GrienLinks	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - Ruimtelijke ordening en de fysieke leefomgeving meenemen in de uitwerking van het Uitvoeringsprogramma Leefbaarheid, onder meer door aandacht te geven aan: de inrichting en kwaliteit van de openbare ruimte.	16-6-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.338	Beliedsbrief Leefberens	PS	17-12-2025	S. Knol	FNP	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten: - foar de ein fan dizze bestjoersperioade yn 2027 in evaluaasje te dwaan fan it Stipenetwurk Mienskipsinisjativen en stipe.frl en dat mei de Steaten te dielen; - dêroan keppele in antwurd te sykjen op de fraach hoe't de stypjende organisaasjes safolle mooglik yntegrearje kinne soene yn ien organisaasje, wêrtroch it goede wurk dat se dogge foar de takomst feilich steld wurde kin.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.337	Beliedsbrief Leefberens	PS	17-12-2025	S. Knol	CDA; PvdA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - Het punt vieren en herdenken van vrijheid & democratie concreter uit te werken als een separaat voorstel; - Daarin met name de reeds ontwikkelde educatie een permanente en structurele rol in te geven; - Hierbij de nodige stakeholders te betrekken en rekening te houden met de al bestaande initiatieven; - De Staten in de loop van 2026 op de hoogte te stellen van de ontwikkelingen.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.336	Beliedsbrief Leefberens	PS	17-12-2025	S. Knol	BBB; SP; PvdA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - Om in gesprek te gaan met het RDC om te kijken of en hoe de provincie hen verder kan helpen richting bestaande regelingen en fondsen; - Gemeenten aan te spreken op hun verantwoordelijkheid en op te roepen om met elkaar te zorgen dat het distributie centrum van de voedselbank voldoende steun krijgt; - Voor 2026 éénmalig een subsidie tot €35.000 beschikbaar te stellen, deze kosten te dekken uit de VAR.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.335	Beliedsbrief Leefberens	PS	17-12-2025	S. Knol	BBB	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten - om de definitie van 30-minutengemeenschap niet zo te interpreteren dat sommige voorzieningen in dorpen wel zouden kunnen sluiten als er binnen 30 minuten een zelfde basisvoorziening voor handen is; - Om zich samen met gemeenten en andere organisaties te blijven inzetten voor het behoud en herstel van basisvoorzieningen en daarmee ook voor de leefbaarheid, zoals afgesproken in het coalitieakkoord.	16-6-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.334	Beliedsbrief Leefberens	PS	17-12-2025	S. Knol		Deputearre Knol docht de neikommende tasizzing:Het college is bereid om jongeren te betrekken bij de uitvoering en doet dit via Tienskip.	16-6-2026	Beleid & Strategie	
4.369	Plan fan oanpak Natuernetwurk Nederlân	PS	28-1-2026	M. de Vries	VVD; PvdA; GrienLinks	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: • te onderzoeken hoe de provinciale reserves ingezet kunnen worden voor de uitbreiding van de provinciale grondvoorraad, zodat gronden tijdig kunnen worden verworven voor onder andere NNN, veenweide, agrarische structuurverbetering (conform provinciaal aankoopplan), wegenbouw, woningbouw etc.	28-7-2026	Beleid & Strategie	
4.368	Plan fan oanpak Natuernetwurk Nederlân	PS	28-1-2026	M. de Vries	JA21	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: • de structurele verhoging van de Natuurpact middelen (€2 miljoen jaarlijks) te oormerken als zijnde uitsluitend bedoeld voor het voorkomen of vergoeden van faunaschade - anders dan ganzenschade.	28-7-2026	Beleid & Strategie	
4.367	Plan fan oanpak Natuernetwurk Nederlân	PS	28-1-2026	M. de Vries	CDA; BBB; FNP; ChristenUnie	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten: • yn it Plan fan oanpak NNN ek de rûte fia de ûnôfhinklike Groene Grondcorporatie – of oare publyk-private gearwurkingen - mei te nimmen; • mei de GGC en evt. oare publyk-private gearwurkingen te ûndersykjen yn welke kânsrike gebieten dizze wurkwize ynsetten wurde kin; • yn it proses, wêr nedich, ek de Provinsjale strategyske gr0n der by te belûken; • nei 2 jier in evaluaasje fan dizze wurkwize oan de Steaten foar te lizzen.	28-7-2026	Beleid & Strategie	
4.366	Plan fan oanpak Natuernetwurk Nederlân	PS	28-1-2026	M. de Vries	CDA; ChristenUnie; PvdA; GrienLinks; VVD; BBB	Fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten: • om úterlik yn septimber 2026 in slachfeardich en op útfiering rjochte oankeapplan oan de Steaten foar te lizzen, ynklusyf in finansjele paragraaf oangeande it Ynvestearringskredyt Grûn en de Strategyske grûnfoarried.	28-7-2026	Beleid & Strategie	Wij zijn voornemens de wijze waarop wij invulling willen geven aan deze motie, aan uw Staten voor te leggen tijdens uw vergadering in september 2026.

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.365	Plan fan oanpak Natuernetwurk Nederlân	PS	28-1-2026	M. de Vries	BBB	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: • In te blijven zetten op het realiseren van de hectares NNN door herbegrenzing met natuur buiten NNN; • Natuur buiten NNN die niet in aanmerking komt voor herbegrenzing en potentieel geschikt is voor agrarisch gebruik, in overleg met de eigenaar actief in te zetten als ruilgrond om het verwerven en aanleggen van NNN te voltooien; • Met gemeenten samen te werken om de noodzakelijke bestemmingswijzigingen daarbij plaats te laten vinden.	28-7-2026	Beleid & Strategie	
4.364	Plan fan oanpak Natuernetwurk Nederlân	PS	28-1-2026	M. de Vries	BBB; FNP	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: • Zich maximaal in te spannen om de 550 hectare natuur buiten NNN met vochtig weidevogel grasland middels herbegrenzing uit te ruilen met hectares landbouwgrond die binnen de restopgave van de NNN vallen; • Er op toe te zien dat negatieve impact van nieuwe gerealiseerde of ingerichte NNN-natuur op weidevogelbiotoop in de omgeving zoveel mogelijk wordt tegengegaan; • Waar mogelijk en passend bij het inrichten van NNN gebieden de voorkeur te geven aan natuurtype N13.01 vochtig weidevogelgrasland.	28-7-2026	Beleid & Strategie	
4.363	Plan fan oanpak Natuernetwurk Nederlân	PS	28-1-2026	M. de Vries		• It kolleezje bepraat yn IPO ferbân de fiskale motiven by útkeap of pacht-konstruksjes yn it kader fan de realisaasje fan it NNN.	28-7-2026	Beleid & Strategie	
4.362	Plan fan oanpak Natuernetwurk Nederlân	PS	28-1-2026	M. de Vries		• It kolleezje stjoert de Steaten healwei jierliks in fuortgangsbrief (plm.septimber) oer de NNN en de moasjes dy't dêrby hearre.	28-7-2026	Beleid & Strategie	
4.360	Gasregio's incasseren 5%	PS	28-1-2026	F. Douwstra		• It kolleezje ferstjoert in oersjoch mei dêryn hokker nije winningen oanfrege binne.	28-7-2026	Provinciale Omgeving	
4.359	Staalslakken	PS	28-1-2026	M. de Vries		• It kolleezje ynformearret de Steaten periodyk oer de nije ynsichten en ûntwikkelingen rûnom de problemen fan de Stielslakken by de Heak om Ljouwert.	28-7-2026	Provinciale Waterstaat	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.376	Moasje frjemd Fauna app	Cie. B&M	18-2-2026	M. de Vries	BBB; CDA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: • Binnen IPO verband erop in te zetten dat de nieuwe gezamenlijke Fauna-app voor het schadejaar 2027 inzetbaar is, wanneer die onhaalbaar blijkt een harde en duidelijke tijdlijn te delen met de Staten; • Erop toe te zien dat functionaliteiten en gebruiksgemak van deze app minstens zo goed zijn als die van de bestaande apps zoals Faunaspot; • in te zetten op het toevoegen van extra functionaliteiten voor faunatellingen in dezelfde fauna-app, eventueel op een later moment: • De staten op de hoogte te houden van de voortgang.	18-8-2026	Beleid & Strategie	Op landelijk niveau werd er (in het kader van de stelselwijziging) al langer nagedacht over het verbeteren van de registratie en validatie van faunabeheercijfers en afschotgegevens. Vanwege verschillende redenen is nu besloten om het verbe-teren van de afschotregistratie los te koppelen van de stelselwijziging. Landelijk spelen er nu meerdere ontwikkelingen en in de komende weken zal dit onderwerp in IPO-verband i.s.m. het ministerie van LVVN, de FBE's, BIJ12 e.a. verder worden opgepakt. Hierbij wordt de inhoud van deze motie vanuit Fryslân nadrukkelijk meegenomen.
4.375	Moasje frjemd Op nei de Olympyske Ringen!	PS	18-2-2026	A.W. Kooistra	FNP; CDA; BBB; ChristenUnie; PvdA	Sprekke as harren miening út: • dat de lobby foar it hâlden fan it reedriden yn it ramt fan de Olympyske Spelen 2030 yn Thialf brede stipe fertsjinnet; • en dat by in takomstige jild fraach it petear op in konstruktive wize oangien wurde sil.	18-8-2026	Beleid & Strategie	
4.374	Startnotysje Regjonaal Mobiliteits Programma	PS	18-2-2026	M. de Vries	ChristenUnie; BBB; FNP; PvdA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten • vervoersarmoede expliciet te verankeren als aandachtspunt bij de uitwerking van het RMP 2.0, passend binnen de provinciale rol; • bij de uitwerking van het RMP 2.0 inzichtelijk te maken hoe bij concessies, mobiliteitshubs, OV-structuren en nieuwe bereikbaarheidskeuzes rekening wordt gehouden met betaalbaarheid en toegankelijkheid; • samen met gemeenten te verkennen waar provinciale mobiliteitsinstrumenten kunnen bijdragen aan het verminderen van knelpunten rond vervoersarmoede, zonder de verantwoordelijkheidsverdeling in het sociaal domein te doorkruisen.	18-8-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.373	Startnotysje Regjonaal Mobiliteits Programma	PS	18-2-2026	M. de Vries	VVD; Steatelid Van Dijk; BBB	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten • om in de verdere uitwerking van het Regionaal Mobiliteitsprogramma 2.0 expliciet te borgen dat de auto als volwaardig vervoersmiddel wordt erkend; • om te voorkomen dat deze uitwerking leidt tot een generieke ontmoediging van autogebruik in het landelijk gebied.	18-8-2026	Beleid & Strategie	
4.372	Startnotysje Regjonaal Mobiliteits Programma	PS	18-2-2026	M. de Vries	VVD; PBF	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten • In het RM P 2 0 vast te leggen dat de verkeersveiligheid op provinciale wegen primair word verbeterd met de meest effectieve maatregelen (infrastructuur, educatie en handhaving), en dat het afwaarderen van provinciale wegen uitsluitend als ‘ultimum remedium’ wordt toegepast wanneer andere maatregelen aantoonbaar onvoldoende effect hebben.	18-8-2026	Beleid & Strategie	
4.371	Startnotysje Regjonaal Mobiliteits Programma	PS	18-2-2026	M. de Vries		Deputearre De Vries seit ta om tegearre mei de gemeenten te sjen hoe't in yntegraal ferljochtingsplan op in ordintlike wize oppakt wurde kin en dit weromkomme te litten by de definitive fêststelling yn desimber.	18-8-2026	Beleid & Strategie	
4.370	Startnotysje Regjonaal Mobiliteits Programma	PS	18-2-2026	M. de Vries		Deputearre De Vries seit ta dat hy by in gearkomste mei alle gemeenten sil freegje oft de gemeenten it ANWB automaatje (in ferfierservice en in gearwurking tusken ANWB en in grut tal gemeenten yn Nederlân) brûke en wannear't se dit net brûke de fraach stelt wat der nedich is om it ANWB automaatje wol te brûken.	18-8-2026	Beleid & Strategie	
4.378	Eigen Duorsume Enerzjy	Steate-kom-misje	4-3-2026	E. Folkerts		Deputearre Folkerts docht de tasizzing om jierlyks PS te ynformearen oer de status fan ûndersiken en de progresje op it mêd fan eigen Duorsume Enerzjy.	3-9-2026	Beleid & Strategie	
4.377	Eigen Duorsume Enerzjy	Steate-kom-misje	4-3-2026	E. Folkerts		Deputearre Folkerts seit ta ûndersyk te dwaan nei de mooglikheden foar it ynsetten fan revenuën út it wynpark	3-9-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.384	Moasje frjemd 'Fryslân stuurt Den Haag de rekening'	PS	25-3-2026	F. Douwstra	BBB; PvdA; GrienLinks; CDA; SP; FNP; VVD	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende: • In samenwerking met Wetterskip Fryslân een heldere, financiële doorrekening te maken van de gestegen waterschapslasten die direct of indirect toerekenbaar zijn aan de bodemdaling (mede)veroorzaakt door mijnbouw; • Deze doorrekening in de vorm van een concrete factuur voor Den Haag op de kortst mogelijke termijn te overhandigen aan de verantwoordelijke minister(s); • Daarbij in de lobby stevig in te zetten op het volledig compenseren van deze schade en het zo snel mogelijk afbouwen van de gaswinning om verdere schade te voorkomen. • Provinciale Staten te informeren over de reactie van het Rijk en voortgang van de lobby.	24-9-2026	Beleid & Strategie	
4.383	Moasje frjemd 'Fryslân in positie bij uitwerking rapport-Wennink'	PS	25-3-2026	F. Douwstra	PvdA; JA21; VVD; D66; CDA	Provinsjale Steaten fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten it neikommende: • Een een strategische analyse op te stellen over de mogelijke effecten van het rapport-Wennink voor Fryslân met kansen en risico's voor de Friese economie en de uitvoering van de beleidsbrief economie; • met een lobbystrategie voor expliciete positionering van Fryslân en Noord-Nederland binnen de uitwerking van het rapport; • Provinciale Staten vóór 01-09-2026 te informeren.	24-9-2026	Beleid & Strategie	
4.382	Eigen Duorsume Enerzjy	PS	25-3-2026	E. Folkerts	FNP; GrienLinks; PvdD; PvdA	fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten: • te ondersykjen oft it ek mooglik is om it gebrûk fan twaddehânsk fytsen mear te stimulearjen as folslein nije fytsen, bygelyks troch opkalfatere ('refurbished') fytsen, bygelyks twaddehânsk fytsen fan fyts winkels of fan de kringloop, foar 100% te fergoedzjen; • te oerwagen om nije elektryske fytsen net mear folslein te fergoedzjen, mar yn stee dêrfan it ferfangen fan in nije akku foar de folle 100% te fergoedzjen; • en dat dan te beteljen troch de fytsfergoedingen hjir op oan te passen.	24-9-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.381	Tredde wizigingsferoar-dering Omjouwingsferoar-dering Fryslân 2022	PS	25-3-2026	M. de Vries	JA21; D66; PvdA	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten • bij vergunningverlening en beleidsuitwerking binnen stiltegebieden op de Waddeneilanden een integrale waddentoets toe te passen, waarin natuur-, geluids-, culturele en sociaaleconomische belangen worden meegewogen; • in overleg met gemeenten en organisatoren te komen tot een eenduidige provinciale richtlijn / beoordelingskader voor evenementen binnen stiltegebieden; • te borgen dat binnen deze aanpak ruimte blijft voor bestaande en toekomstige culturele evenementen; • Provinciale Staten hierover te informeren voor verdere besluitvorming en uiterlijk in Q4 2026.	24-9-2026	Provinciale Omgeving	
4.380	Tredde wizigingsferoar-dering Omjouwingsferoar-dering Fryslân 2022	PS	25-3-2026	M. de Vries	JA21	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten • te onderzoeken welke stiltegebieden in redelijkheid kunnen worden afgeschaft; • en de Staten uiterlijk in het vierde kwartaal 2026 te informeren.	24-9-2026	Provinciale Omgeving	
4.379	Tredde wizigingsferoar-dering Omjouwingsferoar-dering Fryslân 2022	PS	25-3-2026	M. de Vries	BBB	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: • Voor zover niet reeds door aanname van het bijbehorende amendement afscheid is genomen van de GRP-systematiek, samen met het FBE opzoek te gaan naar een alternatief voor de GRP-systematiek om de staat van instandhouding voldoende te borgen en dit uiterlijk Q1 2027 voor te leggen aan de Staten. • De toetsing aan de staat van instandhouding strikt te laten geschieden conform de wettelijke kaders van de Vogel- en Habitatrichtlijn en de nationale Omgevingswet, waarbij de SVL het centrale toetsingspunt blijft binnen de meerjarige faunabeheerplannen van de FBE; • Te borgen dat de Friese uitvoeringspraktijk niet wordt beperkt door theoretische modellen wanneer de praktijkdata en de schade in het veld aantoonbaar een andere realiteit laten zien.	24-9-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.385	Nijs fanút it IPO	Steate-kom-misje	8-4-2026	A.W. Kooistra		Deputearre Kooistra seit ta de reaksje fan it IPO op it koälysjeakkoart te dielen met de Steateleden.	7-10-2026	Bestjoer en Direksje	
4.391	Moasje frjemd - Trochsette mei Wetterwaarmte	PS	15-4-2026	S. Knol	GrienLinks; PvdA	Deputearre Knol docht de neikommende tasizzing. - It kolleezje beoardielt op hiel koarte termyn mei it FSFE, gemeente Súdwest-Fryslân en advysbureau Enber de businesscase fan Warm Heeg inklusyf risikobehearsing. De Steaten wurde middels in brief op de hichte steld fan de útkomst.	14-10-2026	Beleid & Strategie	
4.388	Rapport fan de Noardlike Rekkenkeamer: ‘ Regionale demokrasy ferget enerzjy – in ferfolch'	PS	15-4-2026	S. Knol	CDA; GrienLinks; BBB; PvdA	verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: rekening houdend met de fase van uitvoering van de RES 1.0 en het onderscheid tussen kaderstelling en uitvoering; Provinciale Staten beter in positie te brengen door: - vooraĺgaand aan toekomstige regionale besluitvorming binnen de RES expliciete kaderstellende momenten voor Provinciale Staten te organiseren; - Provinciale Staten bij belangrijke keuzes alternatieven en scenario's voor te leggen, inclusief inzicht in gevolgen en afwegingen; - een duidelijke planning van besluitmomenten (go/no-go momenten) aan Provinciale Staten voor te leggen; Participatie te versterken door: - participatie expliciet te richten op inhoudelijke dilemma's en keuzerichtingen en hierbij te kijken naar de mogelijkheden die de FET hierin kan bieden; - inzichtelijk te maken wat met de opbrengsten van participatie is gedaan, en indien niet overgenomen, dit te motiveren; - Provinciale Staten via de P en C cyclus te informeren over de voortgang en invulling van bovenstaande punten.	14-10-2026	Beleid & Strategie	

Id	Titel	Ver-gader-ing/ Brief	Datum	Portefeuille-houder	Motie ingediend door	Korte inhoud Motie/Toezegging	Eind-datum	Behandelend Afdeling	Afhandeling
4.387	Rapport fan de Noardlike Rekkenkeamer: ‘ Regionale demokrasy ferget enerzjy – in ferfolch'	PS	15-4-2026	S. Knol		Deputearre Knol docht de neikommende tasizzing: • It kolleezje leit de Steaten yn it neijier fan 2026 in ympaktanalyze foar fan de ferwachte stiging fan de netkosten en fan de troch netbehearders oankundige taryfdifferinsjaasje fan 2029 ôf, wêryn op basis fan senario's en bandbreedtes taljochte wurdt hoe't de stiigjende netkosten en de nije priisstelling nei ferwachting útwurkje kinne en wat de mooglike finansjele gefolgen binne foar Fryske húshâldens en ûndernimmers. Dêrby yn it bysûnder ynsichtlik te meitsjen wat de mooglike gefolgen binne foar húshâldingen dy't harren elektrysk ferbrûk net of mar beheind ferpleatse kinne. Yn deselde rapportaazje oan te jaan hokker mooglikheden de provinsje hat om fia de Fryske Enerzjytafel, it oandielhâlderskip yn Alliander / Liander, gearwurking mei oare provinsjes en oare beskikbere ynstruminten ynfloed te hawwen op de gefolgen fan dy ûntwikkelings, mei as doel mooglike neidielige gefolgen foar húshâldens en ûndernimmers te foarkommen as wol safolle mooglik te beperken.	14-10-2026	Beleid & Strategie	
4.386	Untwerp Fryske Oanpak Stikstofreduksje en Natuerherstel	Steate-kom-misje	15-4-2026	A.W. Kooistra		De deputearre seit ta skriftlik werom te kommen op de fraach, fanút de BBB, oer it opnimmen fan stikstof troch bygelyks gerslân en wat de gefolgen binne foar de reduksje fan stikstofdeposysje mei it each op ferdúdliking en mooglike opname hjirfan yn it útfieringsplan.	14-10-2026	Provinciale Omgeving	

Bijlage 6. Afgehandelde aanbevelingen

Afgehandelde aanbevelingen onder verantwoordelijkheid van Provinciale Staten

Onderwerp	Id.	Bron	Datum	Korte aanbeveling	Afhandeling
DoeMee-onderzoek naar klachtbehandeling	799	Noordelijke Rekenkamer	24/05/2024	Zorg dat de provincie leert van klachten, houd hiervoor in een eenvoudig systeem de klachten bij en breng hierbij categorieën aan, bijvoorbeeld per beleidsterrein en tegen wie de klacht zich richt. Registreer het aantal klachten per categorie per jaar. Reflecteer periodiek op de klachten, bewerkstellig leereffect zonder bureaucratie en registreer dat leereffect. Deel de klachtregistratie met Provinciale Staten.	21-04-2026: In de geest van de aanbeveling zal de dienst een overzicht toevoegen aan het Jaarverslag van de Commissie voor bezwaar- en beroepschriften en klachten van de provincie Fryslân, indien de aard van een of meer klachten daartoe aanleiding vormt. Iedere klacht die door de Cie wordt behandeld leidt reeds tot een advies aan het betrokken bestuursorgaan. Ook het advies in een individuele klacht kan een leereffect hebben. Het overzicht - in de vorm van bijgevoegd format - kan worden gebruikt om eventuele bredere leereffecten beter te identificeren en te monitoren. Het jaarverslag wordt jaarlijks in het late voorjaar door GS aan PS aangeboden. Hiermee is de aanbeveling afgehandeld.
Inlopen achterstanden en naleven dan wel aanpassen beleidsregel ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik bij subsidies	808	Accountant	14/05/2025	Wij adviseren om de naleving van de beleidsregel te bewaken en om de uitvoering van de steekproeven naar voren te halen.	Eind 2025 heeft het DO opdracht gegeven om de 10 grootste subsidie dossiers (76% van de steekproefwaarde) binnen de M&O steekroef door een externe partij te laten onderzoeken. De conclusie is op 16 maart met de directie gedeeld:Uit het onderzoek blijkt dat in deze dossiers geen bewijs is gevonden van misbruik of oneigenlijk gebruik. Er is daarmee geen aanleiding om subsidievaststellingen te herzien. Het onderzoek laat zien dat kwetsbaar-heden met name liggen in het proces, de dossiervorming en de informatievoorziening. Daarmee bevestigt het rapport het belang van de reeds ingezette verbeteringen in het subsidieproces. Door de steekproefcontrole zoveel mogelijk vóór vaststelling te laten plaatsvinden, ontstaat meer ruimte om tijdig bij te sturen dan bij controle achteraf. Dit voorkomt dat bij vaststelling wordt uitgegaan van het voldoen aan alle voorwaarden zonder dat dit daadwerkelijk is gecontroleerd, of dat onduidelijke beschikkingen een M&O-controle belemmeren.

Onderwerp	Id.	Bron	Datum	Korte aanbeveling	Afhandeling
					Bepalingen die ook na vaststelling van kracht blijven, blijven onderhevig aan controle na vaststelling.De uitkomsten passen bij de lijn uit de Nota M&O:historische controles worden hiermee afgerond, terwijl de structurele verbetering vooral naar voren wordt gehaald in het primaire subsidieproces, zodat M&O eerder en effectiever kan worden beoordeeld. De controles van de subsidies verstrekt na juli 2024 vinden plaats voor vaststelling met uitzondering van direct vastgestelde subsidies en subsidies die een instandhoudingsverplichting kennen. 11-05-2026: we beschouwen de aanbeveling hiermee als afgehandeld en hebben de status daarom aangepast naar aanbeveling afgehandeld afdeling.
Duurzaamheidsverslaggeving niet verplicht, wel passend bij ambities provincie	809	Accountant	14/05/2025	Breng de eigen duurzaamheidsverantwoording in lijn met de CSRD-richtlijn en dat daar mogelijk in de toekomst ook assurance bij wordt verstrekt.	15-04-2026: Standaard is nu een bijlage duurzaamheid opgenomen in de begroting en jaarstukken. Op basis van beschikbare data wordt deze verder uitgebreid. Recent wordt landelijk een digitaal dashboard duurzaamheidsrapportage ontwikkeld, dit kan eveneens input leveren voor aanvulling op onze bijlage.
Aanpassing materialiteit	810	Accountant	14/05/2025	Wij adviseren de provincie hierover tijdig het gesprek met de Provinciale Staten aan te gaan en waar nodig actie te ondernemen.	Door middel van het Normenkader hebben wij hieraan voldaan. U heeft het Normenkader vastgesteld in uw vergadering van 26 november 2025.
Ontwikkelingen nazorgfonds	811	Accountant	14/05/2025	Wij adviseren om voor de nog niet overgedragen stortplaatsen te onderzoeken in hoeverre de bevindingen bij de gesloten stortplaats ook impact kunnen hebben op de nog niet overgedragen stortplaatsen. Mochten hier nog financiële afwijkingen uit naar voren komen dan kan daar rekening mee worden gehouden bij het opleggen van de eindheffing. Verder is het aan te bevelen om frequenter aandacht te geven aan de actualisatie van deze berekeningen en de te betrekken deskundigheid daarbij.	Voordat de nog niet overgedragen stortplaatsen daadwerkelijk overgedragen worden, zal eerst nog een actueel nazorgplan worden opgesteld. Daarmee voorkomen we dat de eindheffing te laag zal zijn. Voor de overgedragen stortplaatsen is afgesproken dat we eens per ca 5 jaar de nazorgplannen zullen (laten) actualiseren. Hierbij zal een extern adviseur worden ingeschakeld. Naast deze 5-jarige actualisatie van de nazorgplannen van overgedragen stortplaatsen zal de dienst jaarlijks (te beginnen in 2026) een eigen berekening maken aan de hand van het RINAS model. Wanneer hieruit grotere afwijkingen ten opzichte van het laatst vastgestelde nazorgplan blijken, dan kan versneld een actualisatie plaatsvinden.